

JOHN GRISHAM

Avocatul străzii

(*Street Lawyer*, 1998)

1

Bărbatul cu cizme de cauciuc pași în lift în urma mea; nici nu l-am observat la început. Dar i-am simțit mirosul — unul greu, de fum, vin ieftin și o viață dusă pe străzi, fără săpun. Eram singuri la urcare și, când am aruncat, în sfârșit, o privire în spate, i-am zărit cizmele negre, murdare și mult prea mari pentru el. Purta un pardesiu ros și destrămat pe margini, care îi ajungea pînă la genunchi. Dedesubt, una peste alta, tot felul de zdrențe strînse peste mijloc, așa că părea solid, aproape gras. Asta nu pentru că ar fi mîncat prea mult; iarna, la Washington, oamenii străzii își puneau pe ei tot ce aveau — sau, cel puțin, așa părea.

Era negru și îmbătrînit, barba și părul — netunse de multă vreme — erau încărunțite. Privea drept înainte, prin ochelarii de soare cu lentile groase, ignorîndu-mă cu desăvîrșire și făcîndu-mă să mă întreb, pentru o clipă, de ce oare îl măsurăm așa.

Nu se potrivea cîtuși de puțin cu locul acela. Nu era clădirea lui, liftul lui, nu și-ar fi putut permite. Avocații de la toate cele opt etaje lucrau pentru aceeași firmă, la un preț pe oră care încă mi se părea absurd, chiar și după șapte ani.

Încă un vagabond care se adăpostea de frigul de afară. La Washington, în centru, se întîmpla mereu. Dar noi aveam paznici care să ne apere de prăpădiți.

Ne-am oprit la etajul al șaselea și, pentru prima dată, am observat că bărbatul nu apăsase nici un buton, nu alesese nici un etaj. Mă urmărea. Am ieșit cît am putut de repede din lift, pășind în splendidul hol, ornat în marmură, al firmei Drake & Sweeney și uitîndu-mă în urmă exact atît cît să-l zăresc tot în lift, privind în gol și continuînd să mă ignore.

Doamna Devier, una dintre cele mai agere secretare de la intrare, mă salută cu disprețul său obișnuit.

— Fii atentă la lift, i-am spus.

— De ce?

— Un vagabond. Poate va trebui să chemi paza.

— Ce oameni! rosti ea cu acel accent franțuzesc, afectat.

— Fă rost și de niște dezinfectant.

Am pornit mai departe, luptîndu-mă să-mi scot pardesiul din mers, uitînd cu totul de bărbatul cu cizme de cauciuc. Aveam întreaga după-amiază ocupată cu tot felul de întîlniri, discuții importante cu oameni importanți. Am dat colțul și mă pregăteam să-i spun ceva lui lui Polly, secretara mea, cînd am auzit prima împușcătură.

Doamna Devier stătea în picioare, în spatele biroului, împietrită, privind fix spre țeava lungă a unei arme aflate în mîna vagabondului nostru. Cum eu am fost primul sosit pentru a o ajuta pe biata femeie, bărbatul a întors, amabil, arma spre mine și am înțepenit și eu.

— Nu trage, i-am spus, ridicînd mîinile. Văzusem destule filme ca să știu exact ce aveam de făcut.

— Gura, mormăi el, rămînînd remarcabil de calm.

În spatele meu, pe hol, se auzeau voci. Cineva țipă: "E înarmat!" și vocile se îndepărtară, auzindu-se din ce în ce mai slab. Colegii mei ajunseseră la ușa din spate. Parcă îi și vedeam sărind pe fereastră.

Chiar în stînga mea se afla o ușă grea, de lemn masiv, care dădea spre o sală mare de ședințe; întîmplător, în acel moment se aflau acolo opt avocați specialiști în litigii. Opt duri, fără frică, dintre cei care își petreceau timpul făcînd oamenii praf. Cel mai tare dintre ei era un tip scund, dar zdravăn și tăios, pe nume Rafter; în clipa în care deschise brusc ușa, spunînd: "Ce naiba...?", țeava puștii se răsuci dinspre mine spre el, iar bărbatul cu cizme de cauciuc avu parte exact de efectul pe care îl aștepta.

— Lasă arma jos, porunci Rafter, oprindu-se în cadrul ușii; o fracțiune de secundă mai tîrziu, un alt glonț străbătu secretariatul oprindu-se undeva în tavan, cu mult deasupra capului lui Rafter, reducîndu-l pe acesta la postura de simplu muritor. Întorcînd din nou arma spre mine, făcu un semn cu capul. Eu m-am conformat, intrînd după Rafter în sala de ședințe. Ultimul lucru pe care l-am mai văzut de afară a fost doamna Devier, tremurînd la biroul ei, îngrozită de moarte, cu căștile casetofonului atîrnîndu-i pe după gît și pantofii cu tocuri așezați cu grijă lîngă coșul de gunoi.

Bărbatul cu cizme de cauciuc trînti ușa în spatele meu și mișcă ușor arma prin aer, pentru ca toți cei opt avocați civili să o poată admira. Părea să funcționeze foarte bine; mirosul prafului de pușcă se simțea mai puternic decît putoarea posesorului.

Camera era dominată de o masă lungă, acoperită cu documente și hîrtii care, cu numai cîteva clipe mai înainte, păreau teribil de importante. Prin ferestrele care ocupau un perete întreg se zărea un spațiu de parcare. Două uși dădeau spre hol.

— În picioare, la perete, spuse bărbatul, folosind pistolul ca pe un argument foarte convingător.

Apoi îl întoarse, aproape lipindu-l de capul meu.

— Încuie ușa, îmi spuse.

Așa am și făcut.

Fără să scoată o vorbă, cei opt avocați se retraseră, cu picioarele împleticindu-se, spre perete. Fără să scot o vorbă, am închis repede ușa, întorcîndu-mă apoi spre el, pentru a vedea dacă e mulțumit.

Nu știu de ce, dar nu puteam să-mi iau gîndul de la oficiul poștal și de la schimbul acela oribil de focuri — un funcționar prost dispus se întorsese după prînz și doborîse cincisprezece dintre colegii săi. Mă gîndeam la masacrele de pe terenurile de joacă și la măcelurile din restaurante fast-food.

Iar victimele erau copii nevinovați și, în general, cetățeni cumsecade. Pe cînd noi, noi eram o trupă de avocați!

Mormăind și scuturînd arma, bărbatul îi alinie pe cei opt avocați lîngă perete și, cînd se consideră mulțumit de poziția lor, își îndreptă din nou atenția asupra mea. Ce dorea? Putea pune întrebări? În cazul ăsta, la naiba, putea obține tot ce dorea. Nu-i puteam vedea ochii din cauza ochelarilor de soare, dar el îi putea vedea pe ai mei. Arma era ațintită drept spre ei.

Bărbatul își dezbracă pardesiul murdar, îl împături ca și cum ar fi fost nou și îl așeză pe mijlocul mesei. Putoarea care mă deranjase în lift se simțea din nou, dar nu mai conta. Rămase la capătul mesei și desfăcu încă un rînd de zdrențe — un pulover gros, gri, încheiat cu nasturi în față.

Gros, dintr-un anume motiv. Dedesubt, strînse pe talie, unul lîngă altul, niște bețe roșii care, pentru ochiul meu neavizat, arătau a

dinamită. Tot felul de fire, ca niște spaghete colorate, ieșeau din ambele capete ale fitilelor, totul fiind legat cu o bandă adezivă argintie.

Prima mea pornire a fost să sar, să mă arunc la podea, dînd din mîini și din picioare, sperînd să am noroc, sperînd ca glonțul să-și rateze ținta pe cînd, cu mîinile tremurînde, m-aș chinui să descui ușă; un alt glonț ar șuiera pe lîngă mine în timp ce m-aș strecura prin ușă, ieșind pe hol. Dar îmi tremurau picioarele și sîngele îmi înghețase în vine. Cei opt, lipiți de perete, suspinau și gemeau, ceea ce l-a încurcat pe bărbatul care ne ținea prizonieri.

— Vă rog să faceți liniște, spuse el pe tonul unui profesor răbdător.

Calmul lui mă scotea din minți. Aranja cu grijă cîteva spaghete de la brîu și, dintr-un buzunar al pantalonilor foarte largi, scoase un ghem de frînghie de nailon și un briceag.

Pentru ca efectul să fie total, flutură arma spre fețele îngrozite din fața lui.

— Nu vreau să rănesc pe nimeni, spuse.

Frumos din partea lui, dar greu de crezut. Am numărat douăsprezece fitile roșii — suficient, eram convins, pentru ca moartea să fie imediată și fără dureri.

Apoi îndreptă iarăși arma spre mine.

— Tu, spuse el, leagă-i!

Rafter nu mai putea suporta. Făcu un pas foarte mic înainte și spuse:

— Ei, omule, ce vrei de fapt?

Al treilea glonț trecu pe deasupra capului lui, înfigîndu-se cuminte în tavan. Bubuitura răsună cu forța unui tun și doamna Devier, sau o altă duduie, se auzi țipînd în hol. Rafter se lăsă brusc în jos și apoi încercă să se ridice din nou în poziție de dreptți, chinuindu-se pînă cînd Umstead îl pocni drept în piept, cu cotul său bovin, lipindu-l la loc de perete.

— Taci! îi spuse Umstead printre dinți.

— Nu-mi spune mie "omule", ripostă bărbatul, astfel că se renunță imediat la acel apelativ.

— Cum ai dori să-ți spunem? l-am întrebat, simțind că eram pe cale să devin liderul ostaticilor.

Am rostit cuvintele cu blîndețe, foarte respectuos, iar el mi-a apreciat atitudinea.

— "Domnule", răspunse el.

Nimeni nu avea absolut nimic împotrivă să-i spună "domnule".

Telefonul începu să sune și, pentru o fracțiune de secundă, am crezut că bărbatul va trage în el. În loc de asta, îl apucă și îl trînti pe masa, în fața lui. Ridică receptorul cu mîna stîngă; în dreapta continua să țină arma, iar aceasta era îndreptată tot spre Rafter.

Dacă nouă dintre noi am fi avut drept de vot, Rafter ar fi devenit primul miel dus la tăiere. Opt pentru, unul împotrivă.

— Alo, spuse "Domnul".

Ascultă cîteva clipe, apoi închise. Se trase cu grijă spre scaunul din capul mesei și se așeză.

— la funia, îmi spuse.

Voia să-i leg pe toți opt de încheieturile mîinilor. Am tăiat bucăți de frînghie și am făcut noduri și m-am străduit din răputeri să nu privesc fețele colegilor mei, căroră le grăbeam moartea. Simțeam arma în spate. El dorea să-i leg strîns și eu mă prefăceam că-i învinețesc de-a binelea, lăsînd totuși legătura cît mai largă cu putință.

Rafter mormăia ceva în barbă și îmi venea să-l pocnesc. Umstead

reuși să-și flexeze încheieturile și aproape că izbuti să-și desfacă frînghia complet, după ce abia reușisem să-l leg. Malamud era transpirat și respira sacadat. Era cel mai bătrîn, singurul partener în conducere dintre cei de față și trecuseră doar doi ani de la primul său atac de cord.

N-am putut să nu-l privesc pe Barry Nuzzo, singurul meu prieten din toată trupa. Aveam aceeași vîrstă, treizeci și doi de ani, și intraserăm în firmă în același an. El studiase la Princeton, eu la Yale. Soțiile noastre erau amîndouă din Providence. Căsnicia lui mergea bine — făcuseră trei copii în patru ani. A mea se afla în ultimul stadiu al unei lungi perioade de distrugere.

Ne-am privit în ochi și amîndoi ne-am gîndit la copiii lui. Mă simțeam norocos că nu am copii.

Se auzi prima sirenă de poliție, din multele care aveau să urmeze, iar "Domnul" îmi ceru să trag jaluzelele peste cele cinci ferestre mari. Chiar așa am și făcut, fără grabă, scrutînd parcare de jos, ca și cum, dacă m-ar fi văzut cineva, aș fi fost salvat. O singură mașină de poliție se afla acolo, cu farurile aprinse. Nu era nimeni în ea; polițiștii intraseră deja în clădire.

Acolo ne aflam și noi — nouă tipi albi și "Domnul".

La ultima numărătoare, firma Drake & Sweeney avea opt sute de avocați în filiale din toată lumea. Jumătate dintre aceștia se aflau la Washington, în clădirea terorizată de "Domnul".

Tipul mi-a cerut să-l sun pe "șeful" și să-l informez că era înarmat și legat cu douăsprezece batoane de dinamită. L-am sunat pe Rudolph, partenerul aflat la conducerea secțiunii mele, specializată în procesele intentate marilor trusturi comerciale, și i-am transmis mesajul.

— Sînteți toți în viață, Mike? mă întrebă el.

Vorbeam prin interfonul pe care "Domnul" tocmai pusese stăpînire, deschizîndu-l la volumul maxim.

— Sîntem în mare formă, îi răspund. Te rog, fă orice vrea el.

— Ce vrea?

— Încă nu știu.

"Domnul" făcu un semn cu arma și conversația luă sfîrșit.

Evitînd să stau în bătaia armei, am rămas în picioare lîngă masa de ședințe, la doi pași de "Domnul", care își făcuse enervantul obicei de a se juca, neatent, cu firele petrecute peste piept

Își coborî privirea și trase ușor de un fir roșu.

Ochelarii de soare erau îndreptați spre mine la sfîrșitul acestui mic avertisment. M-am simțit obligat să spun ceva.

— Ce rost ar avea? l-am întrebat, disperat să deschid un dialog.

— Eu nu vreau, dar de ce nu?

Am fost șocat de dicția lui — un ritm lent, metodic, fără grabă, fiecare silabă fiind accentuată la fel. Pentru moment era vagabond, dar cunoscuse și zile mai bune.

— De ce să ne omori? l-am întrebat.

— N-am de gînd să stau la discuții cu tine, debită el. Nu mai sînt alte întrebări, onorată instanță.

Cum sînt avocat și fiecare clipă contează, mi-am privit ceasul, pentru ca tot ce avea să se întîmple să fie clar memorat, dacă reușeam, cumva să supraviețuim. Era ora 13. 20. "Domnul" dorea liniște, așa că am îndurat o chinuitoare tăcere care a durat paisprezece minute.

Nu îmi venea să cred că vom muri. Părea să nu existe nici un motiv, nici o justificare pentru a ne omorî. Eram sigur că nici unul

dintre noi nu-l mai întâlnise pînă atunci. Îmi aminteam cum veniserăm împreună în lift și faptul că părea să nu aibă nici o destinație precisă. Nu era decît un nebun în căutare de ostatici — ceea ce făcea din crimă un lucru aproape normal, după standardele actuale.

Era exact genul de măcel nebunesc ce putea ține prima pagină a ziarelor timp de douăzeci și patru de ore, făcîndu-i pe oameni să clatine din cap. Apoi aveau să înceapă să apară și anecdotele cu avocați morți.

Parcă vedeam titlurile și îi auzeam pe reporteri, dar refuzam să cred că avea să se întîmple așa.

Auzeam voci pe hol și sirenele, afară; o stație radio a poliției zbîrnîia undeva pe afară.

— Ce ai mîncat la prînz? mă întrebă "Domnul", rupînd tăcerea.

— Pui la grătar cu salată Caesar, i-am răspuns, ezitînd o secundă, prea surprins ca să mă gîndesc la vreo minciună.

— Singur?

— Nu, m-am întîlnit cu un prieten.

Era un fost coleg de facultate, din Philadelphia.

— Cît a costat pentru amîndoi?

— Treizeci de dolari.

Asta nu i-a plăcut.

— Treizeci de dolari, repetă el. Pentru două persoane.

Clătină din cap, apoi se uită spre cei opt avocați. Dacă avea de gînd să facă un sondaj, speram că aveau de gînd să mintă. Erau cîțiva din grup cu o pofta zdravănă de mîncare și treizeci de dolari n-aveau cum să le satisfacă apetitul.

— Știi ce am mîncat eu? mă întrebă el.

— Nu.

— Supă. Supă cu biscuiți, la un centru pentru săraci. Supă gratuită, și am fost bucuros să o primesc. Ai putea hrăni o sută dintre prietenii mei cu treizeci de dolari, știi?

Am încuviințat, cu gravitate, ca și cum aș fi înțeles dintr-o dată ce păcat teribil comisesem.

— Adună toate portofelele, banii, ceasurile, bijuteriile, îmi spuse el, agitănd din nou arma.

— Pot să întreb de ce? i-am cerut eu.

— Nu.

Mi-am pus portofelul, ceasul și banii pe masă și am început să scotocesc prin buzunarele celorlalți ostatici.

— Pentru aproapele vostru, spuse "Domnul", lăsîndu-ne fără grai.

Mi-a cerut să pun toată prada într-o servietă, să o încui și să-l sun din nou pe "șeful". Rudolph a răspuns la primul semnal sonor. Mi-l imaginam pe comandantul trupelor speciale stabilindu-și cartierul general în biroul lui.

— Rudolph, sînt tot eu, Mike. Vorbesc pe interfon.

— Da, Mike. Care e situația?

— Totul e în regulă. Uite, acest domn vrea ca eu să deschid ușa cea mai apropiată de secretariat și să pun o servietă neagră pe hol. Înțelegeți?

— Da.

Cu arma lipită de ceafă, am întredeschis ușa și am aruncat servieta în hol. N-am văzut pe nimeni, nicăieri.

Puține lucruri îi puteau împiedica pe avocații din firmele mari să savureze încărcarea notelor de plată pe oră ale clienților lor. Unul din

aceste lucruri era somnul, deși majoritatea dintre noi dormeam puțin. Mesele în oraș încurajau, de fapt, mărirea prețului, mai ales în cazul când clientul plătea prânzul. Văzînd cum trece timpul, m-am trezit întrebîndu-mă cum naiba aveau să reușească restul de patru sute de avocați din clădire să-și umfle onorariile, în așteptarea încheierii crizei ostaticilor. Parcă îi și vedeam, afară, în parcare, majoritatea stînd în propriile mașini, la căldurică, vorbind la telefonul celular și încărcînd vreun client. Firma, am decis eu, nu avea să piardă nici un bănuț.

Unora dintre grangurii de acolo nici nu le păsa cum se va sfîrși. Doreau doar să se termine odată, și asta cît mai repede.

"Domnul" păru să ațipească o clipă. Bărbia îi căzu în piept și începu să respire mai greu. Rafter își dresе vocea, pentru a-mi atrage atenția, apoi smuci capul într-o parte, parcă sugerîndu-mi să fac ceva. Problema era că "Domnul" ținea arma în mîna dreaptă, iar dacă într-adevăr dormea, o făcea ținînd strîns înfricoșătorul fir roșu în mîna stîngă.

Iar Rafter dorea ca eu să fac pe eroul. Deși Rafter era cel mai dur și cel mai eficient avocat al firmei, încă nu era partener. Nu lucram în același sector și nici nu ne aflam în armată. Nu primeam ordine.

— Cîți bani ai cîștigat anul trecut? mă întrebă brusc "Domnul", cît se poate de treaz și cu glasul limpede.

Din nou, mă luase prin surprindere.

— Eu... ăă... ah, stai să mă gîndesc...

— Să nu minți.

— O sută douăzeci de mii.

Nici asta nu i-a plăcut.

— Cît ai dat, din ei?

— Cît am dat... ?

— Da. De pomană.

— Aha. Păi, nu-mi amintesc. Soția mea se ocupă de notele de plată și alte lucruri de genul ăsta.

Ca la un semn, toți cei opt avocați începură să se foiască.

"Domnului" nu i-a plăcut răspunsul meu și nu avea de gînd să se dea bătut.

— Cine, mă rog, îți completează formularele de impozit?

— Adică, pentru Fisc?

— Mda, asta.

— Se ocupă serviciul financiar al firmei, jos, la etajul al doilea.

— Aici, în clădire?

— Da.

— Atunci, vreau să mi le aduci. Fă rost de fișele de impozitare ale tuturor celor de aici.

Le-am privit fețele; vreo doi erau gata să spună: "Mai bine m-ai împușca!". Probabil că am ezitat prea mult, pentru că "Domnul" a zbierat: „fă ce-ți spun, acum!". Nu numai atît, dar mă și amenința cu pistolul.

Așa că, pur și simplu, l-am sunat pe Rudolph; a ezitat și el, așa că i-am zbierat și eu în urechi.

— Trimite-le aici prin fax, și gata! i-am cerut. Numai pe cele de anul trecut.

Ne-am holbat cincisprezece minute la aparatul fax din colțul camerei, temîndu-ne că "Domnul" ar putea începe să ne execute, dacă formularele 1040 nu-și făceau apariția mai repede.

Proaspăt uns pe postul de scrib al grupului, m-am așezat acolo unde, cu pistolul, mi-a indicat "Domnul". Strângeam în mână copiile transmise prin fax. Tovarășii mei stăteau de aproape două ore în picioare, cu spatele la perete, încă strânși unii în alții, abia reușind să se mai miște; li se muiau picioarele și abia mai puteau sta drept. Arătau groaznic.

Dar chinul lor abia începea.

— Tu mai întâi, îmi spuse el. Cum te numești?

— Michael Brock, i-am răspuns, politico. Bucuros de cunoștință.

— Câți bani ai câștigat anul trecut?

— Ți-am mai spus. O sută douăzeci de mii. Impozabili.

— Cât ai dat pentru opere de caritate?

Eram sigur că nu puteam minți. Nu eram consultant financiar, dar aveam încredere în talentul meu de a-l duce cu preșul. Mi-am găsit declarația de impozit și am început să răsfoiesc paginile, fără să mă grăbesc. Claire câștigase treizeci și una de mii de dolari din munca de chirurg rezident cu vechime de doi ani, așa că venitul nostru total era destul de frumușel. Dar am plătit cincizeci și trei de mii pe impozite — federale și altele, de o uimitoare diversitate — și, după achitarea împrumutului pentru studiile lui Claire, reprezentând cheltuielile ei din anii de studenție, plus doua mii patru sute pe lună, pentru un minunat apartament în Georgetown, două mașini ultimul tip cu ipotecile obligatorii și o mulțime de alte cheltuieli, legate în mod firesc de un stil de viață confortabil, investisem numai douăzeci și două de mii în fonduri mutuale.

"Domnul" aștepta, răbdător. De fapt, răbdarea lui începea să mă scoată din minți. Presupuneam că băleții din trupele speciale se strecurau prin gurile de ventilație, se cățărau în copacii din apropiere, se furișau pe acoperișurile clădirilor vecine, studiind planurile birourilor noastre, făcând toate acele lucruri care se văd la televizor, cu scopul final de a încerca, într-un fel oarecare, să-i tragă un glonț în țeastă — lucru pe care cel în cauză îl ignora cu desăvârșire. Își acceptase soarta și era gata să moară. Ceea ce nu se putea spune și despre noi.

Se juca întruna cu firul roșu, iar asta îmi ridica pulsul la peste o sută.

— Am dat o mie de dolari pentru Universitatea Yale, i-am spus. Și două mii, unei fundații locale.

— Cât ai dat săracilor?

Mă îndoiam că banii pentru Yale ajungeau să-i hrănească pe studenții săraci.

— Ei bine, fundația trimite banii în tot orașul, iar eu sînt sigur că o parte din ei au fost trimiși ca ajutor pentru cei săraci.

— Cât ai dat celor flămânzi?

— Am plătit impozite în valoare de cincizeci și trei de mii de dolari, iar o parte frumușică din banii ăștia s-au dus spre asistența socială, asigurările de sănătate, ajutorarea copiilor dependenți de droguri și altele de genul ăsta.

— Și ai făcut toate astea de bunăvoie, din generozitate?

— N-am avut nimic împotrivă, am spus, mințind, asemenea celor mai mulți dintre concetățenii mei.

— Ai fost vreodată flămînd?

Îi plăceau răspunsurile simple, iar sarcasmul și ironiile mele nu puteau duce la nimic bun.

— Nu, i-am răspuns. Niciodată.

— Ai dormit vreodată în zăpadă?

— Nu.

— Faci o grămadă de bani și totuși ești prea lacom ca să-mi dai și mie niște mărunțiș, pe trotuar, rosti el și agită arma spre restul celor prezenți. Toți faceți la fel. Treceți chiar pe lângă mine, care stau acolo și cerșesc. Voi cheltuiți mai mult pe cafele decât mine pe mâncare. De ce nu puteți să-i ajutați pe săraci, pe bolnavi, pe cei fără adăpost? Aveți atât de mulți bani!

M-am trezit privindu-i pe nemernicii aceia lacomi, așa cum făcea și "Domnul" și nu mi-a plăcut deloc ce vedeam. Cei mai mulți își studiau vârful pantofilor. Numai Rafter se uita spre masă, gândindu-se exact la ceea ce ne trecea tuturor prin minte atunci când dădeam peste "Domnii" din Washington D. C.: dacă îți dau ceva mărunțiș, atunci (1) dai fuga la magazinul de băuturi, (2) nu faci decât să cerșești mai departe, (3) ai să-ți petreci toată viața pe trotuar.

Se lăsă din nou tăcerea. Un elicopter plutea în aer, undeva în apropiere, și puteam să-mi imaginez foarte bine ce plănuiau cei din parcare. Respectând instrucțiunile "Domnului", liniile telefonice erau blocate, așa că nu puteam comunica. El nu părea să dorească nici să vorbească, nici să negocieze cu cineva. Avea publicul lui, în sala de ședințe.

— Care dintre tipii ăștia câștigă cei mai mulți bani? mă întrebă el.

Malamud era singurul dintre noi cu rangul de partener în firmă, așa că am căutat prin hîrtii, pînă cînd am dat de formularele lui.

— Cred că despre mine e vorba, sugeră Malamud.

— Cum te numești?

— Nate Malamud.

Am răsfoit documentele lui Nate. Rareori se întîmpla să vezi detaliile cele mai intime despre succesul unui partener, dar faptul în sine nu-mi producea nici o plăcere.

— Cît? mă întrebă "Domnul".

Ah, codurile Fiscului sînt o minunăție! Ce doriți, domnule? Câștigul brut? Compensat? Net? Impozabil? Venit din salarii și plăți directe? Sau venitul din afaceri și investiții?

Salariul pe care Malamud îl primea de la firmă era de cincizeci de mii de dolari pe lună, iar prima anuală, cea la care visam cu toții, era de cinci sute zece mii. Fusesse un an foarte bun, asta știam cu toții. Nate era unul dintre numeroșii parteneri care câștigaseră peste un milion de dolari.

M-am decis să nu risc. Mai erau destule alte venituri, înghesuite pe ultimele pagini ale formularului — proprietăți închiriate, dividende, o mică afacere — dar bănuiam că dacă "Domnul" pune mîna pe hîrtii, cifrele riscau să se dovedească prea complicate pentru el.

— Un milion o sută de mii, i-am răspuns, lăsînd celelalte două sute de mii pe masă.

El rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Ai câștigat un milion de dolari, îi spuse lui Malamud, care nu se simțea deloc rușinat din cauza asta.

— Da, așa este.

— Cît ai dat pentru cei flămînzi și fără adăpost?

Căutam adevărul, socotind toate reducerile individuale.

— Nu-mi amintesc exact. Soția mea și cu mine dăm mulți bani pentru operele de caritate. Îmi amintesc de o donație, cred că de cinci mii de dolari, către Fondul social al capitalei, care, sînt convins că știi, distribuie bani celor nevoiași. Noi dăm mulți bani. Și sîntem fericiți că

o facem.

— Sînt sigur că ești fericit, ripostă "Domnul" și, pentru prima dată, în tonul lui se simțea o notă de sarcasm.

Nu avea de gînd să ne permită să-i explicăm cît de generoși eram noi de fapt. Nu voia să audă decît date precise. Mi-a cerut să fac o listă cu cele nouă nume și, în dreptul fiecăruia, venitul din anul precedent și sumele oferite pentru operele de binefacere.

Mi-a luat ceva timp și nu știam dacă să mă grăbesc sau să reflectez. Ne va ucide, dacă aceste cifre nu-i vor fi pe plac? Poate nu e cazul să mă grăbesc. De la bun început, era limpede că noi, cei bogați, cîștigaserăm o mulțime de bani, renunțînd doar la o parte infimă din ei. În același timp, știam că, pe măsură ce lucrurile se prelungeau mai mult, scenariile salvării noastre deveneau din ce în ce mai puțin probabile.

Nu pomenise nimic despre executarea cîte unui ostatic la fiecare oră. Nu dorea eliberarea prietenilor lui din închisoare. De fapt, nu părea să vrea nimic.

Nu m-am grăbit. Calculul pentru Malamud a fost complicat. La extrema cealaltă se afla Colburn, un asociat cu trei ani vechime, care cîștigase doar optzeci și șase de mii, brut. Am fost îngrozit să constat că amicul meu Barry Nuzzo cîștiga cu unsprezece mii mai mult decît mine. Aveam timp să discutăm mai târziu despre asta.

— Rotunjind suma, ajungem la trei milioane de dolari, i-am raportat "Domnului", care părea să fi ațipit din nou, strîngînd, totuși, între degete firul roșu.

— Și cîți bani pentru săraci? întrebă el, clătinînd capul încet.

— Contribuții în sumă totală de o sută optzeci de mii.

— Nu vreau valoarea totală a contribuțiilor. Nu mă puneți pe mine, sau pe oamenii de felul meu, în aceeași categorie cu aceia care ascultă simfonii și merg la sinagogă, ori cu drăgălașele voastre cluburi pentru albi, unde faceți licitație cu vin și autografe și dai cîteva dolari în beneficiul cercetașilor. Eu vorbesc despre mîncare. Mîncare pentru flămînzii care trăiesc aici, în același oraș cu voi. Mîncare pentru bebeluși. Chiar aici. Chiar în acest oraș, în timp ce voi cîștigați milioane, bebelușii rabdă seara de foame și plîng, pentru că le e foame. Cît ați dat pentru mîncare?

Se uita la mine. Eu priveam fix hîrțiile din fața mea. Nu puteam să mint.

— Avem centre în tot orașul, unde se servește supa săracului, a continuat el, locuri unde cei sărmani și fără adăpost pot găsi ceva de mîncare. Cîți bani le-ați dat voi celor de la aceste centre? Ați dat ceva?

— Direct, nimic, i-am răspuns. Dar unele dintre acele fonduri de caritate...

— Taci din gură!

Agita din nou pistolul prin aer.

— Dar adăposturile pentru săraci? Locurile unde noi dormim cînd afară sînt minus douăsprezece grade. Cîte adăposturi sînt menționate în hîrțiile alea?

Nu reușeam să inventez nimic.

— Nici unul, i-am răspuns moale.

Sări în picioare, sperîindu-ne, lăsînd la vedere, în toată splendoarea lor, bețele roșii de sub banda adezivă argintie. Își împinse scaunul în spate, cu piciorul.

— Da' policlinici? Noi avem niște policlinici modeste, unde doctorii — oameni buni, cumsecade, care făceau altădată bani frumoși — vin

și își sacrifică din timpul lor, că să-i ajute pe bolnavi. Nu iau nici un ban. Pe vremuri, guvernul ne ajuta ca să plătim chiria, ne ajuta să cumpărăm medicamente și cele necesare. Acum, jivinele au pus mâna pe guvern și banii s-au dus. Cît dați voi pentru policlinici?

Rafter mă privea de parcă ar fi fost de datoria mea să fac ceva, poate să descopăr brusc ceva în documente și să spun: "La naiba! Uite-aici! Am donat o jumătate de milion pentru policlinici și centre de masă!"

Exact așa ar fi făcut Rafter. Însă nu era felul meu. Eu nu voiam să fiu împușcat. "Domnul" era mult mai ager decît părea.

Am răsfoit documentele, în timp ce "Domnul" se îndrepta spre ferestre, aruncînd o privire afară, prin jaluzele.

— Polițai peste tot, spuse el, doar atît de tare cît să-l putem auzi. Și o mulțime de ambulanțe.

Brusc, uită cu totul de ceea ce se întîmpla acolo, jos și se întoarce pe lîngă marginea mesei, tîrșindu-și picioarele, oprindu-se foarte aproape de ostaticii săi. Aceștia îi urmăreau fiecare mișcare, atenți mai ales la explozibil. Omul ridică încet arma și o îndreptă direct spre nasul lui Colburn, la mai puțin de un metru distanță.

— Tu cît ai dat pentru policlinici?

— Nimic, spuse Colburn, strîngînd pleoapele, gata să izbucnească în plîns.

Inima parcă încetase să-mi mai bată și îmi țineam respirația.

— Cît, pentru centrele de masă?

— Nimic.

— Cît, pentru adăposturile celor fără locuință?

— Nimic.

În loc să-l împuște pe Colburn, omul se întoarce spre Nuzzo și repetă cele trei întrebări. Nuzzo îi dădu trei răspunsuri identice și "Domnul" merse mai departe, țintind, punînd aceleași întrebări și primind aceleași răspunsuri. Nu-l împușcă pe Rafter, dezamăgindu-ne în bună măsură pe toți ceilalți.

— Trei milioane de dolari, rosti el dezgustat, și nici măcar un bănuț pentru cei bolnavi și flămînzi. Sînteți niște nemernici.

Ne simțeam niște nemernici. Iar eu am înțeles că nu avea de gînd să ne omoare.

Cum putea face rost de dinamită un vagabond oarecare? Și cine îl putea învăța cum s-o armeze?

Pe înserat, ne anunță că-i era foame și îmi ceru să-l sun pe șef și să comand niște supă de la Misiunea Metodistă de pe Strada L, colț cu 17, în zona de nord-vest. Cei de acolo pun mai multe legume în zeamă, spuse "Domnul". Iar pîinea nu e așa de veche, cum se întîmplă în majoritatea cantinelor.

— Cantina face transporturi la cerere? întrebă Rudolph, cu o umbră de îndoială în glas.

Cuvintele sale răsunară, prin boxe, în întreaga cameră.

— Fă ce-ți spun, Rudolph, nu mai comenta! am strigat la el. Și să fie suficient pentru zece persoane.

"Domnul" îmi spuse să închid și blocă din nou liniile telefonice.

Parcă-i și vedeam pe prietenii noștri, plus un escadron întreg de polițiști, străbătînd orașul ca vîntul, la ora cea mai aglomerată, năpustindu-se asupra micuței misiuni liniștite, unde zdrențăroșii străzii stăteau aplecați asupra castroanelor de supă și se întrebau ce naiba se întîmplă. O comandă de zece porții, cu supliment de pîine.

"Domnul" făcu încă un drum pînă la fereastră cînd se auzi din nou zumzetul elicopterului. Aruncă o privire afară, pași înapoi, își mîngîie barba și reflectă asupra situației. Ce fel de invazie plănuiau oare, cu un elicopter? Poate că era pentru evacuarea răniților.

Umstead era agitat de vreo oră, spre nemulțumirea lui Rafter și Malamud, care aveau încheieturile mîinilor legate de ale lui. Pînă la urmă, nu se mai putu stăpîni.

— Ăă, domnule, scuzați-mă, dar chiar trebuie să mă duc la... ăăă... camera băieților.

"Domnul" continua să-și mîngîie barba.

— Camera băieților. Ce mai e și asta?

— Trebuie să mă duc la toaletă, domnule, spuse Umstead, aproape ca un școlar. Nu mai pot să mă țin.

Domnul aruncă o privire de jur-împrejurul camerei și observă un vas de porțelan, așezat cuminte pe o măsuță pentru cafea. Agitînd din nou pistolul, îmi porunci să-l dezleg pe Umstead.

— Camera băieților e chiar aici, spuse "Domnul".

Umstead scoase florile proaspete din vază și, cu spatele la noi, urină îndelung, în timp ce noi priveam în pămînt. Cînd, în sfîrșit, termină, "Domnul" ne spuse să mutăm masa de conferință lîngă ferestre. Masa avea aproape șapte metri lungime și, ca majoritatea mobilelor de la firma Drake & Sweeney, era din lemn masiv, de alun; cu mine la un capăt și Umstead gîfîind, la celălalt, am reușit s-o mișcăm vreo doi metri, pînă cînd

"Domnul" ne-a spus să ne oprim. M-a pus să-i leg pe Malamud și pe Rafter împreună, lăsîndu-l pe pe Umstead liber ca pasărea cerului. N-am să înțeleg niciodată de ce a făcut așa ceva.

Apoi i-a obligat pe restul de șapte ostatici legați să se așeze pe masă, cu spatele la perete. Nimeni nu a îndrăznit să-l întrebe de ce, dar eu îmi închipuiam că dorea un scut împotriva trăgătorilor de elită. Mai tîrziu, am aflat că poliția trimisese cîțiva francțirori, camuflați, pe acoperișul unei clădiri vecine. Poate că "Domnul" îi văzuse.

După ce stătuseră în picioare timp de cinci ore, Rafter și compania erau ușurați să se poată odihni. Umstead și cu mine am primit ordin să ne așezăm pe scaune, în timp ce "Domnul" a luat și el loc, la capătul mesei. Așteptam.

Probabil că viața pe străzi te învață să fii răbdător. Omul părea mulțumit să stea așa, tăcut, vreme îndelungată, cu ochii ascunși în spatele ochelarilor de soare și capul perfect nemișcat.

— Cine ne-a evacuat? mormăi el, fără să se adreseze nimănui în mod special; așteptă cîteva minute și rosti, din nou, aceeași întrebare.

Schimbarăm o privire între noi, încurcați, fără să avem idee despre ce vorbea. Omul părea să fixeze cu privirea un punct de pe masă, aflat destul de aproape de piciorul drept al lui Colburn.

— Voi nu numai că îi ignorați pe cei fără adăpost, ci ajutați și la alungarea lor în stradă.

Noi, bineînțeles, încuviințam din cap, intonînd același refren. Dacă el dorea să ne arunce vorbe grele, noi eram perfect de acord cu asta.

Comanda noastră ajunsese cu cîteva minute înainte de ora șapte. Se auzi o bătaie puternică în ușă. "Domnul" îmi spuse să dau un telefon și să anunț poliția că va omorî pe unul dintre noi, dacă vede sau aude vreo mișcare afară. I-am explicat cu grijă toate astea lui Rudolph și am subliniat că nu trebuie să se încerce nici o acțiune de salvare. Ne aflam în plină negociere.

Rudolph răspunse că a înțeles.

Umstead se îndreptă spre ușă, o descuie și se întoarse spre

"Domnul" pentru instrucțiuni. "Domnul" era chiar în spatele lui, cu arma la mai puțin de treizeci de centimetri de capul lui Umstead.

— Deschide ușa foarte încet, spuse "Domnul".

Eu stăteam în picioare, la câțiva pași în spatele "Domnului", când ușa se deschise. Mîncarea era așezată pe un mic cărucior pe care asistenții noștri îl foloseau pentru a căra, de colo-colo, imensele cantități de hîrtie pe care le produceam noi. Am zărit patru pahare mari de plastic cu supă și o pungă maronie de hîrtie, plină cu pîine. Nu știu dacă era ceva de băut. N-am aflat niciodată.

Umstead făcu un pas afară, în hol, puse mîna pe cărucior și se pregătea să-l tragă înapoi, spre camera de conferințe, când glonțul despică aerul. Un singur trăgător al poliției era ascuns în spatele unei servante de lîngă biroul doamnei Devier, la vreo treisprezece metri distanță, reușind să prindă momentul de care avea nevoie. Cînd Umstead s-a aplecat să apuce căruciorul, capul "Domnului" a rămas expus, o fracțiune de secundă, iar trăgătorul l-a făcut praf.

"Domnul" s-a legănat pe spate, fără să scoată un sunet, iar eu m-am trezit instantaneu cu fața plină de sînge și lichid cerebral. Am crezut că am fost și eu lovit și îmi amintesc că am urlat de durere. Umstead zbiera undeva pe hol. Ceilalți șapte săriră jos de pe masă, ca niște curci opărite, strigînd și repezindu-se spre ușă, jumătate dintre ei trăgîndu-i pe ceilalți. Eu eram în genunchi, apăsîndu-mi palmele peste ochi, așteptînd să explodeze dinamita; m-am repezit spre cealaltă ușă, departe de acel infern. Am descuiat-o și am dat-o de perete și am mai apucat să-l văd pentru o ultimă oară pe "Domnul" cum se zvîrcolea pe unul dintre valoroasele noastre covoare orientale. Avea brațele larg desfăcute, departe de firul roșu.

Holul se umplu imediat de polițiști din trupele speciale, toți îmbrăcați cu veste de protecție și niște căști înspăimîntătoare; cîteva zeci dintre ei, ghemuiți, se apropiau de noi. Cu atîtea uniforme, totul părea mai întunecat. Ne-au apucat și ne-au dus dincolo de secretariat, spre lifturi.

— Sînteți rănit? m-au întrebat.

Nu știam. Aveam sînge pe față și pe cămașă și un alt fel de lichid, pe care doctorul l-a descris, mai tîrziu, drept fluid cerebrospinal.

3

La primul etaj, cît mai departe cu putință de "Domnul", familiile și prietenii așteptau. Zeci dintre asociații și colegii noștri erau înghesuți în birouri și pe holuri, așteptînd să fim salvați. La vederea noastră, izbucniră în urale.

Pentru că eu eram plin de sînge, am fost dus într-o sală mică de gimnastică, aflată la subsol. Sala aparținea firmei noastre și, practic, era ignorată de avocați. Eram prea ocupați ca să mai facem exerciții și oricine era prins afară din birou putea fi sigur că primește și mai mult de lucru.

Am fost imediat înconjurat de doctori, dar nici unul nu era, din întîmplare, soția mea. O dată ce i-am convins că sîngele nu era al meu, s-au relaxat și mi-au făcut un examen de rutină. Presiunea sîngelui crescuse, pulsul o luase razna. Mi-au dat un calmant.

Ceea ce îmi doream din suflet era să fac un duș. M-au pus să mă întind pe o masă zece minute, ca să-mi verifice tensiunea.

— Sînt în stare de șoc? am întrebat.

— Probabil că nu.

Eu însă, așa mă simțeam. Unde era Claire? Stătusem șase ore sub amenințarea armei, cu viața atârând de un fir de păr, iar ea nu se putea deranja să vină și să aștepte lângă restul familiilor.

Am făcut un duș fierbinte, îndelung. Mi-am spălat părul de trei ori, cu mult șampon, apoi am rămas în picioare, cu apa curgând de pe mine, la nesfârșit. Timpul împietrise. Nimic nu conta. Trăiam, respiram, ieșeau aburi din mine.

M-am schimbat în hainele altcuiva, mult prea mari, și m-am întors pe masă, pentru un nou control al tensiunii. Secretara mea, Polly, și-a făcut apariția și m-a strâns îndelung în brațe. Aveam nevoie cu disperare de așa ceva. Ea avea lacrimi în ochi.

— Unde e Claire? am întrebat-o.

— A fost chemată de urgență, la spital. Încerc să prind legătura acolo.

Polly știa că nu mai rămăsese mare lucru din căsnicia mea.

— Te simți bine? mă întrebă ea.

— Cred că da.

Le-am mulțumit doctorilor și am părăsit sala de gimnastică. Rudolph m-a întâmpinat în hol și, cu stângăcie, m-a strâns în brațe. Îmi adresa "felicități", de parcă realizasem ceva deosebit.

— Nimeni nu are pretenția să lucrezi mâine, îmi spuse el. Oare credea că o zi liberă îmi putea rezolva toate problemele?

— Nu m-am gândit la ziua de mâine, i-am răspuns.

— Ai nevoie de puțină odihnă, adăuga el, ca și cum doctorii nu se gândiseră la asta.

Doream să vorbesc cu Barry Nuzzo, dar tovarășii mei de prizonierat pleaseră. Nimeni nu era rănit, aveau doar pielea puțin jupuită pe la încheieturi.

Cum carnagiul fusese redus la minimum, iar băieții cei buni erau victorioși și zâmbitori, entuziasmul de la Drake & Sweeney se risipi rapid. Majoritatea avocaților și funcționarilor așteptaseră, îngrijorați, la etajul întâi, departe de "Domnul" și explozibilele lui. Polly îmi adusese pardesiul, așa că l-am îmbrăcat peste treningul prea larg. Papucii brodați arătau ciudat, dar puțin îmi păsa.

— Sînt niște reporteri afară, îmi spuse Polly.

Ah, da, mijloacele de informare. Ce întâmplare! Nu chiar obișnuitele împușcături de prin parcuri, ci o grămadă de avocați, ținută ostatică de către un vagabond nebun.

Dar nu obținuseră povestea pe care o doreau, nu? Avocații scăpaseră cu viață, tipul cel rău se alesese cu un glonț, explozibilele se fîsîiseră atunci cînd purtătorul lor căzuse la podea. Ah, ce-ar mai fi putut să fie! O împușcătură, apoi o bombă, o străfulgerare de lumină albă, geamuri sparte, brațe și picioare căzînd pe jos, toate astea înregistrate cum se cuvine, pe viu, de echipa Canalului Nouă, ca subiect fierbinte al știrilor de seară.

— Te duc eu acasă, spuse Polly. Vino după mine.

Eram recunoscător că exista cineva care să-mi spună ce să fac. Gîndurile mele erau lente și neclare, cadru după cadru dintr-un film fără subiect sau decor.

Am ieșit printr-o ușă de serviciu de la parterul clădirii. Aerul nopții era rece și tare și i-am respirat dulceața, pînă cînd au început să mă doară plămînii. Polly porni în fugă spre mașină, în timp ce eu, ascuns după colțul clădirii, priveam circul de la intrare. Erau acolo mașini de poliție, ambulanțe, care de televiziune, ba chiar și o mașină de pompieri. Își strîngeau lucrurile, gata de plecare. Una dintre

ambulanțe era parcată cu spatele la clădire, așteptînd fără îndoială să-l ducă pe "Domnul" la morgă.

Sînt viu! Sînt viu! Îmi repetam fără încetare, zîmbind pentru prima dată. Sînt viu!

Am strîns pleoapele și am rostit o scurtă, dar sinceră, rugăciune de mulțumire.

Treptat, am început din nou să aud sunetele acelea. Tăceam amîndoi, Polly la volanul mașinii, înaintînd fără grabă și așteptînd ca eu să spun ceva și, dintr-o dată, am auzit bubuitul glonțului tras de francțiror. Apoi șocul punctului lovit și tropăitul celorlalți ostatici care se chinuiau să coboare de pe masă și să o zbughească afară.

Ce văzusem? Aruncasem o privire spre masa unde cei șapte fixau cu încăpățînire podeaua, apoi din nou spre "Domnul", care ridicase arma și o îndreptase spre capul lui Umstead. Mă aflam exact în spatele lui cînd a fost lovit. Ce oprise glonțul să nu treacă prin el și să mă lovească pe mine? Gloanțele trec prin pereți, prin uși și prin oameni.

— Nu avea de gînd să ne omoare, am rostit abia auzit.

Polly s-a liniștit auzindu-mi glasul.

— Atunci, ce făcea?

— Nu știu.

— Ce dorea?

— Nu ne-a spus. E uimitor, de fapt, cît de puține s-au spus. Am stat acolo ore întregi, uitîndu-ne unii la alții.

— De ce nu a vrut să vorbească cu poliția?

— Cine știe? Asta a fost cea mai mare greșeală a lui. Dacă lăsa telefoanele deschise, i-aș fi putut convinge pe polițiști că nu are de gînd să ne ucidă.

— Doar nu vrei să dai vina pe polițiști!

— Nu. Amintește-mi să le scriu niște scrisori de mulțumire.

— Lucrezi mîine?

— Ce altceva să fac mîine?

— Mă gîndeam doar că ți-ar putea prinde bine o zi liberă.

— Am nevoie de un an liber. O zi nu ajunge.

Apartamentul nostru se afla la al treilea etaj al unui bloc dintr-un rînd de clădiri de pe Strada P din Georgetown. Polly a oprit la colț. I-am mulțumit și am coborît; după ferestrele întunecate, știam că soția mea nu e acasă.

Am cunoscut-o pe Claire la o săptămînă după ce m-am mutat la Washington, D. C. Tocmai absolvisem universitatea Yale și obținusem o slujbă grozavă, într-o firmă bogată, și mă aștepta un viitor strălucit, la fel ca și pe ceilalți cincizeci de neinițiați din anul meu. Ea își încheia studiile de științe politice la Universitatea Americană. Bunicul ei fusese, pe vremuri, guvernator în Rhode Island, iar familia ei avea, de secole, relații în lumea bună.

Asemenea majorității firmelor mari, Drake & Sweeney îi privește pe proaspeții absolvenți ca pe un cui în coastă. Lucram cincisprezece ore pe zi, șase zile pe săptămînă, iar duminica era ziua de întîlnire săptămănală cu Claire. Duminica seara eram la birou. Ne gîndeam că, dacă ne căsătorim, puteam petrece mai mult timp împreună. Măcar puteam împărți același pat, dar totul se cam reducea numai la somn.

Nunta a fost grandioasă, luna de miere scurtă și, după ce

entuziasmul a trecut, m-am întors la birou, pentru cîte nouăzeci de ore pe săptămîină. În cea de-a treia lună a uniunii noastre, au trecut nici mai mult, nici mai puțin decît optsprezece zile fără sex. Ea le număra.

A fost înțelegătoare în primele luni, dar apoi s-a cam plictisit să fie neglijată. O înțelegeam, dar tinerii asociați nu se plîng, în birourile sacre de la Drake & Sweeney. Mai puțin de 10% din fiecare promoție ajung parteneri, așa încît competiția este nemiloasă. Răsplata e imensă, cel puțin un milion de dolari pe an. Onorariile încărcate sînt mai importante decît o soție fericită. Divorțul e ceva normal. Nici prin gînd nu-mi trecea să-l rog pe Rudolph să-mi ușureze sarcina.

Către sfîrșitul primului an petrecut împreună, Claire era foarte nefericită și am început să ne certăm.

S-a hotărît să se înscrie la medicină. Obosită să stea acasă și să se uite la televizor, s-a gîndit să-și găsească o preocupare care să-i ia la fel de mult timp ca și mie. Eu m-am gîndit că era o idee minunată. Îmi anula, în mare parte, sentimentul de vinovăție.

După patru ani de lucru la firmă, au apărut aluziile despre șansele mele de a ajunge partener. Aluziile erau adunate și comparate de către mulți asociați. Părerea generală era că eu aveam șanse foarte rapide pentru parteneriat. Dar trebuia să muncesc și mai mult.

Claire era foarte hotărîtă să-și petreacă și mai mult timp departe de casă decît mine, așa că amîndoi am căzut victime unei obsesii prostești pentru muncă. Certurile au încetat dar, pur și simplu, ne-am îndepărtat. Ea avea prietenii ei, interesele ei, eu pe ale mele. Din fericire, nu am făcut greșeala de a da naștere vreunui urmaș.

Ce n-aș da să mă fi purtat altfel! Ne iubiserăm cîndva, dar lăsaserăm acea dragoste să se piardă.

Intrînd în locuința întunecată, aveam nevoie de Claire pentru prima dată după mulți ani. Există momente cînd orice om simte nevoia să fie dorit, mîngîiat, să i se spună că se gîndește cineva la el.

Mi-am turnat o porție de vodcă cu gheață și m-am așezat pe canapeaua din salon. Eram furios și bosumflat pentru că eram singur, dar, nu după mult timp, gîndurile mi s-au îndreptat din nou spre cele șase ore petrecute cu "Domnul".

Două porții de vodcă mai tîrziu, am auzit-o la ușă. A deschis și m-a strigat:

— Michael!

Nu i-am răspuns, pentru că eram la fel de furios și bosumflat. Ea intră în încăpere și se opri în loc cînd mă văzu.

— Te simți bine? mă întrebă, sincer îngrijorată.

— N-am nimic, i-am răspuns, moale.

Își puse poșeta deoparte și își scoase haina, apoi se îndreptă spre canapea, aplecîndu-se deasupra mea.

— Unde ai fost? am întrebat-o.

— La spital.

— Normal! am mormăit eu, sorbind o gură zdravănă de băutură.

Uite ce e, eu am avut o zi proastă!

— Știu tot ce s-a întîmplat, Michael.

— Zău?

— Bineînțeles.

— Atunci, unde naiba ai fost?

— La spital.

— Nouă dintre noi au fost ținuți ostatici de un nebun. Opt familii

și-au făcut apariția, pentru ca erau, cît de cît, îngrijorate. Am avut noroc și am scăpat, iar eu am fost nevoit să mă las adus acasă de secretară.

— Nu puteam veni acolo.

— Normal că nu! Cum de nu m-am gîndit?

Se așeză pe un scaun, lîngă canapea. Ne priveam cu răceală.

— Ne-au obligat să stăm la spital, începu ea, pe un ton ca de gheață. Știam care e situația cu ostaticii și exista riscul să apară răniți. Asta e procedura-standard în astfel de situații: se anunță spitalele și toată lumea rămîne la dispoziția lor.

Încă o sorbitură prelungă și am încercat să găsesc ceva mușcător să-i spun.

— La birou nu te puteam ajuta, continuă ea. Eu așteptam la spital.

— Ai sunat?

— Am încercat. Suna mereu ocupat în cele din urmă, am dat de un polițist și el mi-a închis receptorul.

— Asta se întîmpla acum mai bine de două ore. Unde ai fost după aceea?

— În sala de operații. Un băiețel a murit pe masă; fusese lovit de o mașină.

— Îmi pare rău, i-am răspuns. Nu puteam înțelege cum era posibil ca doctorii să se lovească de atîta durere și moarte. Cît despre mine, "Domnul" era abia al doilea cadavru pe care îl văzusem vreodată.

— Și mie îmi pare rău, spuse ea. Cu aceste cuvinte se îndreaptă spre bucătărie și se întoarce cu un pahar de vin. Am rămas o vreme așa, amîndoi, în semiîntuneric. Cum nu eram obișnuiți să comunicăm, era greu să o facem acum.

— Vrei să vorbești despre ce s-a întîmplat? mă întrebă ea.

— Nu. Încă nu.

Într-adevăr, nu doream. Efectul alcoolului amestecat cu medicamente mă făcea să respir din ce în ce mai greoi. Mă gîndeam la "Domnul", la cît de calm și liniștit era, deși agita o armă și avea dinamită legată peste brîu. Nu-l deranjau cîtuși de puțin lungile momente de tăcere.

Tăcere îmi doream și eu. Puteam să vorbesc a doua zi.

4

Medicamentele și-au făcut efectul pînă a doua zi dimineața, la ora patru, cînd m-am trezit simțind în nări mirosul greu al lichidului cerebral lipicios al, „Domnului”. Pentru o clipă, în întuneric, am intrat în panică. Mi-am frecat nasul și ochii și m-am zvîrcolit pe canapea, pînă cînd am auzit pe cineva mișcîndu-se. Claire dormea într-un fotoliu, lîngă mine.

— Stai liniștit, șopti ea cu blîndețe, atingîndu-mi umărul. A fost doar un coșmar.

— Vrei să-mi aduci niște apă? am rugat-o și ea s-a dus la bucătărie.

Am stat de vorbă o oră întreagă. I-am spus tot ce-mi mai puteam aminti despre cele întîmplate. Ea a stat aproape de mine, mîngîindu-mă pe genunchi, ținînd paharul cu apă, ascultînd cu atenție. Vorbisem atît de puțin între noi în ultimii cîțiva ani!

Claire trebuia să-și viziteze bolnavii la ora șapte, așa că am pregătit împreună micul dejun, cu săratele și șuncă. Am mîncat pe

policioara din bucătărie, cu un televizor micuț în fața noastră. Știrile de la ora șase au început cu informații despre drama ostaticilor. Arătau imagini ale clădirii în timpul crizei, mulțimea de afară, câțiva dintre tovarășii mei de captivitate care se grăbeau să plece de acolo, după ce se terminase totul. Cel puțin unul dintre elicopterele pe care noi le auziserăm aparținea unui canal de știri, iar aparatul de filmat făcuse un stop-cadru al ferestrei. Prin ea, pentru câteva clipe, l-am putut vedea pe "Domnul", privind afară cu grijă.

Numele lui era DeVon Hardy, în vîrstă de patruzeci și cinci de ani, un veteran al războiului din Vietnam cu ceva cazier. Poza făcută la arestarea sa pentru efracție apărea pe ecran, în spatele prezentatorului știrilor de dimineață. Nu semăna deloc cu "Domnul" — nu avea nici barbă, nici ochelari și era mult mai tînăr. Era prezentat drept un om fără adăpost, care obișnuia să se drogheze. Nu se menționa nici o rudă apropiată.

Firma nu avea nici un comentariu de făcut și povestirea își cam pierdu din interes.

Urma vremea. Se așteptau căderi masive de zăpadă spre seară. Era 12 februarie și fusese deja stabilit un record de precipitații.

Claire m-a dus cu mașina la birou unde, la ora șase și jumătate, nu m-a mirat deloc să-mi văd automobilul marca Lexus parcat printre alte mașini de import. Parcarea nu rămînea niciodată goală. Erau și oameni care dormeau la serviciu.

I-am promis că o sun mai tîrziu, în cursul dimineții, ca să încercăm să mîncăm de prînz la spital. Ea dorea să nu fac prea mult efort, măcar o zi sau două.

Ce puteam să fac? Să stau întins pe canapea și să iau medicamente? Toată lumea părea să fie de acord într-o privință, și anume, că aveam nevoie de o zi liberă, după care presupun că se așteptau să mă întorc la obligațiile mele, cu motoarele funcționînd din plin.

I-am salutat pe cei doi paznici foarte treji, aflați în holul de la intrare. Trei sau patru lifturi erau deschise, în așteptare, și aveam de unde alege. Am intrat în cel pe care îl luasem împreună cu "Domnul", și timpul parca s-a oprit în loc.

Sute de întrebări nu-mi dădeau pace. De ce alesese clădirea noastră? Firma noastră? Unde fusese, înainte să intre în hol? Unde erau oamenii de pază care, de obicei, își pierdeau vremea în fața clădirii? De ce mă alesese tocmai pe mine? Sute de avocați intrau și ieșeau pe tot parcursul zilei. De ce etajul al șaselea?

Și ce anume urmărea? Eram convinși că DeVon Hardy nu se chinuise atîta să se lege cu explozibile și să-și riște viața, așa amărîtă cum era, numai ca să pedepsească o șleahță de avocați, doar pentru că erau lipsiți de generozitate. Putea găsi destui oameni bogați. Poate și mai lacomi.

Întrebarea lui: "Cine ne-a evacuat?" rămăsese fără răspuns. Dar răspunsul nu avea să se lase prea mult așteptat.

Liftul s-a oprit și am coborît, de data asta fără să mă urmărească nimeni. Doamna Devier încă dormea la ora aceea, pe undeva, iar etajul al șaselea era cuprins de liniște. M-am oprit în dreptul biroului ei, fixînd cu privirea cele două uși ce dădeau spre sala de ședințe. Am deschis-o încet pe cea mai apropiată, cea în pragul căreia se afla Umstead cînd glonțul i-a trecut pe deasupra capului, pătrunzînd în capul "Domnului". Am tras adînc aer în piept și am aprins lumina.

Nu se întîmplase nimic. Masa de ședințe și scaunele erau așezate în perfectă ordine. Covorul oriental pe care murise "Domnul" fusese

înlocuit cu unul și mai frumos. Pereții fuseseră văruiți proaspăt. Chiar și gaura făcută de glonț în plafon, deasupra lui Rafter, dispăruse.

Forțele care comandau la firma Drake & Sweeney cheltuiseră ceva parale în seara trecută, pentru a face să pară că incidentul nici nu avusese loc. Era posibil ca, în cursul acelei zile, ceva curioși să fie atrași de camera în cauză, drept pentru care nu exista nimic care să atragă privirea. Lumea și-ar fi neglijat, eventual, munca preț de câteva clipe. Pur și simplu, nu era cu putință să rămână nici măcar o urmă, oricât de mică, a gunoiului străzii în neprihănitele noastre birouri.

O acoperire făcută cu sînge rece și, trebuie să recunosc, înțelegeam logica pe care se baza. Era cea a albilor bogați. Oare la ce mă așteptam, la o întreagă ceremonie în memoria mortului? Sau la un buchet de flori adus acolo de tovarășii de suferință ai "Domnului", oamenii străzii?

Nu știu la ce mă așteptam. Dar mirosul varului proaspăt îmi făcea greață.

În fiecare dimineața, pe biroul meu, exact în același loc, se găseau *The Wall Street Journal* și *The Washington Post*. Pe vremuri, știam chiar și numele celui care le aducea, dar îl uitasem de mult. Pe prima pagină a secțiunii de știri din *Post*, chiar sub îndoitura de la mijloc, îți atrăgea atenția aceeași poză a lui DeVon Hardy, urmată de o relatare amplă a micii crize întîmplătoare cu o zi în urmă.

Am citit-o rapid, pentru că mi-am imaginat că știam mai multe detalii decît orice reporter. Dar tot am mai aflat câteva lucruri. Bețele roșii nu erau de dinamită. "Domnul" luase două bețe de mătură, le tăiasă cu ferăstrăul în bucăți mai mici și lipise în jurul lor banda adezivă argintie care ne înfricoșase atît de mult. Arma era de calibrul 11, furată.

Fiind vorba despre *Post*, articolul se referea mai mult la DeVon Hardy decît la victime, deși, ca să fim sinceri și spre marea mea satisfacție, absolut nimeni de la firma Drake & Sweeney nu suflase o vorbă.

După spusele lui Mordecai Green, director al Centrului legal de pe Strada 14, DeVon Hardy lucrase mulți ani ca portar la Grădina Botanică. Își pierduse slujba, ca urmare a unor reduceri de buget. Făcuse câteva luni de închisoare pentru spargere, apoi ajunsese pe străzi. Se luptase cu alcoolul și drogurile și, cu regularitate, era prins furînd din magazine. Firma lui Green îl reprezentase de mai multe ori. Dacă avea familie, avocatul lui nu știa nimic despre ea.

Cît despre motiv, Green nu prea avea ce spune. Amintea, totuși, că DeVon Hardy fusese evacuat recent dintr-un vechi depozit în care se adăpostea.

Evacuarea este o procedură legală, dusă la îndeplinire de avocați. Aveam o bănuială suficient de puternică, legată de o anumită firmă, dintre miile existente în Washington D. C, care îl aruncase pe "Domnul" în stradă.

Centrul legal de pe Strada 14 fusese deschis printr-o acțiune de caritate și lucra numai cu cei fără adăpost, conform celor spuse de Green. "La început, cînd aveam bani de la stat, aveam șapte avocați. Acum am rămas numai doi", spunea el.

Deloc surprinzător, *Journal* nu amintea nimic despre cele petrecute. Dacă vreunul dintre cei nouă avocați specializați în corporații, aparținînd celei de-a cincea firme, ca mărime, din țară, ar fi fost ucis sau măcar ușor rănit, vestea ar fi ocupat prima pagină.

Slavă cerului că treaba nu fusese mai gravă și că eu mă aflam la biroul meu, citindu-mi ziarele, întreg și ocupat pînă peste cap. Aș fi

putut să fiu la morgă, alături de "Domnul".

Polly sosi cu câteva minute înainte de opt, zîmbind larg și aducînd cu ea o tavă cu prăjituri de casă. Nu era surprinsă să mă găsească la birou.

De fapt, toți cei nouă ostatici sosiră la lucru, majoritatea înainte de vreme. Ar fi fost un evident semn de slăbiciune să stea acasă cu nevestele și să se lase răsfățați.

— Arthur te caută la telefon, mă anunță Polly.

Firma noastră avea cel puțin zece persoane cu numele de Arthur, dar unul singur se învîrtea printre noi, fără să aibă nevoie de un nume de familie. Arthur Jacobs era unul dintre partenerii principali ai firmei, director executiv, forța conducătoare, omul pe care toți îl admiram și îl respectam enorm. Dacă firma avea cu adevărat suflet, acela era Arthur. În șapte ani, eu vorbisem cu el de trei ori.

I-am spus că n-am pățit nimic. M-a lăudat pentru curajul și purtarea mea sub presiune, iar eu m-am simțit aproape un erou. Mă întrebam de unde știa. Probabil că, înainte, vorbise cu Malamud și acum ajungea la subalterni. Așadar, începeau poveștile; precis că aveau să apară și glume. Umstead și vaza lui de porțelan aveau să producă destule hohote de rîs, fără îndoială.

Arthur dorea să se întâlnească cu foștii ostatici la ora zece, în sala de ședințe, pentru înregistrarea depozițiilor noastre pe caseta video.

— De ce? I-am întrebat.

— Tipii de la secția de litigii zic că n-ar strica, mi-a răspuns tăios, în ciuda celor optzeci de ani pe care îi avea. Probabil că familia lui îi va da în judecată pe polițiști.

— Bineînțeles, i-am răspuns.

— Și probabil că ei ne vor solicita ca apărători. Știi tu, unii oameni sînt în stare să te dea în judecată pentru orice motiv.

Slavă Domnului, abia m-am abținut să nu rostesc. Ce ne-am face noi fără procese?

I-am mulțumit pentru grija ce mi-o purta și legătura s-a întrerupt; se grăbea să sune un alt ostatic.

Parada a început înainte de nouă — un flux constant de binevoitori și bîrfitori care zăboveau pe lîngă biroul meu, profund îngrijorați, dar și salivînd după detalii. Aveam o mulțime de treburi, dar nu puteam să mă apuc de nimic. În momentele de liniște dintre oaspeți, stăteam și căscam gura la șirul de dosare care așteptau să le dau puțină atenție, în timp ce eu rămîneam indiferent. Mîinile mele rămîneau țepene.

Situația se schimbase. Lucrul nu mai era important. Biroul meu nu mai însemna o chestiune de viață și de moarte. Văzusem moartea cu ochii, aproape că o atinsesem, și eram un naiv dacă îmi închipuiam că pot pur și simplu să dau din umeri și să iau totul de la capăt, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

M-am gîndit la DeVon Hardy și la bețele lui roșii cu fire multicolore care mergeau în toate direcțiile. Pierduse ore întregi construindu-și jucăriile și plănuiu-și atacul. Furase o armă, găsisese firma noastră, făcuse o greșeala fundamentală, care îl costase viața, și nimeni, nici măcar o singură persoană dintre cei cu care lucram, nu dădea doi bani pe treaba asta.

În cele din urmă, am plecat. Venea din ce în ce mai multă lume și trebuia să discut cu oameni pe care nu-i puteam suferi.

Au sunat doi reporteri. I-am spus lui Polly ca am niște drumuri de făcut și ea mi-a amintit de întîlnirea cu Arthur. M-am dus pînă la

mașină, am pornit motorul și am dat drumul la căldură; am rămas acolo vreme îndelungată, reflectînd dacă merita să particip la reconstituire. Dacă lipseam, Arthur s-ar fi supărat. Nimeni nu lipsește de la o întîlnire cu Arthur.

Am pornit la drum. Era una din rarele ocazii cînd puteam să fac o prostie. Fusesem traumatizat. Trebuia să plec. Arthur și restul firmei n-aveau ce face, trebuia să mă lase în pace.

Am pornit către Georgetown, însă fără o țintă precisă. Cerul era acoperit de nori grei, întunecați; trecătorii păseau mai grăbiți ca de obicei pe trotuare. Echipele de dezăpezire se pregăteau să intre în acțiune. Pe Strada M am depășit un cerșetor și m-am întrebat dacă îl cunoștea pe DeVon Hardy. Unde se duc oamenii străzii pe viscol?

Am sunat la spital și am fost informat că soția mea urma să rămîna la urgențe timp de cîteva ore. Adio, prînz romantic la bufetul spitalului!

Am întors și m-am îndreptat spre nord-vest, trecînd pe lîngă Logan Circle, am intrat în cartierul mărginaș și, în cele din urmă, am găsit Centrul legal de pe Strada 14. Intersecția dintre Strada 14 și Q, cartierul de nord-vest Am parcat lîngă colț, sigur că nu-mi voi mai revedea Lexus-ul niciodată.

Centrul ocupa jumătate dintr-o clădire de cărămidă roșie, cu trei etaje, în stil victorian, ajunsă într-o stare jalnică. Ferestrele de la ultimul etaj fuseseră închise cu scînduri vechi. Alături se afla o spălătorie prăpădită. Cu siguranță că, prin apropiere, puteai da peste destule case dărăpănate.

O copertină de un galben tare se deschidea deasupra intrării, iar eu nu știam dacă să bat la ușă sau să intru pur și simplu. Ușa nu era încuiată, așa că am răsucit ușor minerul și am pășit într-o altă lume.

Era un birou de avocatură ca multe altele și totuși foarte diferit de Drake & Sweeney, cu decorațiile de marmură și mahon de acolo. În camera spațioasă care se deschidea în fața mea se aflau patru birouri de metal, fiecare dintre ele abia mai putînd respira sub teancurile de dosare așezate unele peste altele. Alte dosare erau puse la întîmplare pe covorul ros, de jur-împrejurul birourilor. Coșurile de gunoi erau pline, iar tot felul de foi desprinse din blocnotesuri avocățesteți alunecaseră pe podea. Un perete era acoperit de fișete în toate culorile. Mașinile electrice de scris și telefoanele erau vechi de zece ani. Rafturile de lemn erau îndoite la mijloc. O poză mare, ștearsă, a lui Martin Luther King atîrna într-o parte, pe peretele din spate. Cîteva birouri mai mici se deschideau din camera principală.

Un loc înghesuit și plin de praf, dar pe mine mă fascina.

O femeie hispanică, arborînd un aer de evidentă ostilitate, se opri din dactilografiat după ce mă studie cîteva clipe.

— Căutați pe cineva? mă întrebă.

Era mai mult o provocare decît dorința de a afla ceva. O recepționistă de la firma Drake & Sweeney ar fi fost concediată pe loc pentru o asemenea primire.

Era Sofia Mendoza, conform plăcuței marcate cu numele ei, așezate într-o parte a biroului, și curînd aveam să aflu că era mai mult decît o simplă recepționistă. Dintr-una din camerele laterale se auziră niște urlete, și am tresărit; Sofia nici nu clipi.

— Îl caut pe Mordecai Green, i-am răspuns politicoș și, în acel moment, omul care răcnise își făcu apariția din biroul lateral, oprindu-se în camera principală. Podeaua se zguduia la fiecare pas al

său. Bărbatul striga după cineva pe nume Abraham.

Sofia făcu un semn cu capul, arătînd spre el, apoi nu-mi mai dădu nici o atenție și se întoarse la mașina ei de scris. Green era negru și masiv; avea cel puțin 1.90 înălțime și o alură mai degrabă solidă. Să fi avut puțin peste cincizeci de ani, avea o barbă încăruntită și ochelari rotunzi, cu rame roșii. Îmi aruncă o privire fără să spună nimic, apoi strigă din nou după Abraham și mai schiță cîteva pași, făcînd să scîrțîie podeaua. Dispăru într-un birou și, după cîteva clipe, ieși de acolo fără Abraham.

Încă o privire spre mine, și apoi:

— Cu ce vă pot ajuta?

M-am îndreptat spre el și m-am prezentat.

— Încîntat de cunoștință, mi-a răspuns, dar numai pentru că așa trebuia. Care-i problema?

— DeVon Hardy, i-am spus.

M-a privit cîteva clipe, apoi s-a întors spre Sofia, adîncită în treaba ei. Făcu un semn cu capul spre biroul lui și l-am urmat, intrînd într-o camera de trei metri pe trei, fără ferestre, în care întregul spațiu liber de pe podea era acoperit cu dosare maronii și cărți de drept tocite.

I-am oferit cartea mea de vizită, încrustată cu aur, de la Drake & Sweeney, pe care a studiat-o îndelung, încruntat. Apoi mi-a dat-o înapoi, întrebîndu-mă:

— Mureai de curiozitate, nu?

— Nu, i-am răspuns, luîndu-mi cartea de vizită.

— Ce dorești?

— Vin cu gînduri de pace. Am fost la un pas de a fi lovit de glonțul ce l-a răpus pe domnul Hardy.

— Erai în cameră cu el?

— Mda.

A tras adînc aer în piept și a renunțat la figura încruntată. Mi-a făcut semn spre singurul scaun aflat pe partea mea.

— Ia loc. Dar s-ar putea să te murdărești.

Ne-am așezat amîndoi; atingeam biroul cu genunchii și îmi țineam mîinile adînc înfundate în buzunarele pardesiului. Un radiator hîrîia în spatele lui. Ne-am privit în ochi, apoi ne-am uitat în altă parte. Eu eram cel care venise în vizită, așa că trebuia să spun ceva. Dar el a vorbit mai întîi.

— Cred că ai avut o zi grea, nu? mă întrebă, cu vocea lui răgușită, vorbind mai încet și aproape cu compasiune.

— Nici pe departe cît Hardy. Ți-am văzut numele în ziar, de asta am venit.

— Nu sînt sigur ce ar trebui să fac.

— Crezi că familia va intenta proces? Dacă așa stau lucrurile, poate că ar fi mai bine să plec.

— Nu există familie, așa că nu sînt șanse pentru un proces. Aș putea să fac ceva scandal. Îmi imaginez că polițistul care l-a ucis e alb, așa că aș putea storce ceva parale de la primărie, probabil că am ajunge la o înțelegere compensatorie. Dar nu e genul meu de distracție. Făcu un semn cu mîna peste birou și continuă: Dumnezeu știe că am, și-așa, destule de făcut.

— Eu nu l-am văzut pe polițist, am spus, dîndu-mi seama de acest lucru pentru prima dată.

— Dă-l încolo de proces. De asta ești aici?

— Nu știu de ce am venit. De dimineață m-am întors la birou, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, dar nu mi-am putut aduna gîndurile. Am plecat la drum cu mașina și am ajuns aici.

Green clătină încet din cap, ca și cum ar fi încercat să înțeleagă.

— Vrei cafea?

— Nu, mulțumesc. Îl cunoșteai destul de bine pe domnul Hardy.

— Mda. DeVon era un client obișnuit.

— Unde este acum?

— Probabil la morgă, la Spitalul Municipal.

— Dacă nu are familie, ce se va întâmpla cu el?

— Primăria se ocupă de înmormântarea celor care nu au pe nimeni.

Termenul oficial este de înmormântarea săracului. E un cimitir în apropiere de Stadionul F. Kennedy, unde îi îngroapă pe toți. Nici nu-ți închipui cât de mulți mor singuri.

— Sînt convinși.

— De fapt, nici nu-ți poți imagina ce înseamnă viața unui om fără adăpost.

Era o mica provocare, iar eu nu aveam chef să ripostez.

— Știi cumva dacă avea SIDA?

Green își lăsa capul pe spate, privi în tavan, apoi reflectă câteva clipe la vorbele mele.

— De ce?

— Stăteam în spatele lui. Glonțul i-a despicat ceafa. Mi-a umplut fața cu sînge. Atît.

Cu aceste cuvinte, am trecut granița de la tipul rău, la omul alb obișnuit.

— Nu știu dacă avea SIDA.

— Se verifică și asta, cînd mor?

— Cei fără adăpost?

— Da.

— În cele mai multe cazuri, da. Totuși, DeVon a murit din alte cauze.

— Poți să afli?

Ridică din umeri și reflectă din nou.

— Bineînțeles, răspunse într-un târziu, fără chef, scoțînd stiloul din buzunar. De asta ai venit? Erai îngrijorat de SIDA?

— Presupun că e unul dintre motive. Dumneata n-ai fi îngrijorat?

— Sigur că da.

Își făcu apariția și Abraham, un tip micuț, neliniștit, de vreo patruzeci de ani, genul tipic de avocat din oficiu. Evreu, cu barba întunecată, ochelari cu ramă de baga, îmbrăcat cu jachetă șifonată, pantaloni kaki plini de cute și adidași murdari și purtînd, plin de sine, aura celui care încearcă să salveze lumea.

Mă ignoră cu desăvîrșire, iar Green nu era un maestru al amabilităților sociale.

— Se anunță nămeți, îi spuse Green. Trebuie să fim siguri că toate adăposturile sînt deschise.

— Mă ocup de asta, îi ripostă Abraham și plecă imediat.

— Știu că ești ocupat, i-am spus.

— Asta e tot ce doreai? Un test de sînge?

— Mda, cred că da. Ai idee de ce a făcut-o?

Își scoase ochelarii cu rame roșii, îi șterse cu un șervețel și se frecă la ochi.

— Era bolnav mintal, asemenea multora dintre acești oameni. Îți petreci ani buni în stradă, muiat în alcool, îndopat cu droguri, dormi în frig, ești aruncat de colo-colo de cîte un polițist sau extremist, treaba te înnebunește. În plus, avea de plătit o poliță.

— Evacuarea.

— Mda. Acum cîteva luni, s-a mutat într-un depozit abandonat, pe

Strada New York, colț cu Florida. Cineva a montat niște placaje, a împărțit suprafața și a făcut niște apartamente mici. Nu era rău pentru pretențiile lor — aveau un acoperiș, toalete, apă curentă. O sută de dolari pe lună, plătibili unui fost proxenet care aranjase clădirea și pretindea că e proprietarul ei.

— Era adevărat?

— Cred că da.

Green trase un dosar subțire dintr-unul din teancurile de pe birou și, minune! era chiar cel de care aveam nevoie.

— De aici, totul se complică, continua el. Luna trecută, proprietatea a fost achiziționată de o companie pe nume RiverOaks, specializată în afaceri imobiliare pe picior mare.

— Iar RiverOaks a evacuat pe toată lumea?

— Mda.

— Deci e foarte posibil ca RiverOaks să fi fost reprezentată de firma mea.

— Foarte probabil, aș spune.

— De ce e complicat?

— Am auzit vorbindu-se că nu li s-a dat nici o înștiințare înainte de evacuare. Oamenii pretind că îi plăteau proxenetului chirie, iar dacă e așa, atunci nu stăteau acolo ilegal. Erau chiriași, așa că aveau dreptul să fie tratați ca atare.

— Ocupanții ilegali nu primesc înștiințare?

— Nu. Iar asta se întâmplă tot timpul. Oamenii străzii se mută într-o clădire abandonată și, de cele mai multe ori, nu se întâmplă nimic. Așa că au impresia că le aparține. Proprietarul, dacă își face cumva apariția, îi poate da afară fără înștiințare. Ei nu au nici un fel de drepturi.

— Cum a ajuns DeVon Hardy să afle despre firma noastră?

— Cine știe? Nu era prost, să știi. Nebun, da, dar nu prost.

— Îl cunoști pe proxenet?

— Mda. Nu se poate pune bază pe el.

— Unde spuneai că e depozitul?

— Nu mai e acolo. L-au dăruit săptămîna trecută.

Abuzasem suficient de timpul lui. Green și-a privit ceasul de la mîină, eu l-am privit pe al meu. Am schimbat numerele de telefon și am promis să ținem legătura.

Mordecai Green era un om bun, cumsecade, care lucra din greu în lumea străzii, protejînd hoarde întregi de clienți fără nume. În felul în care el practica avocatura, avea nevoie de mult mai mult suflet decît aș fi putut dovedi eu însumi, vreodată.

La ieșire, am ignorat-o pe Sofia, pentru că eram sigur că și ea mă ignoră. Lexus-ul meu era tot acolo, parcat la colțul străzii, deja acoperit de cîțiva centimetri de zăpadă.

5

M-am lăsat purtat de viscol prin oraș. Nu-mi puteam aminti cînd străbătusem, ultima dată, străzile capitalei, fără să fiu în întîrziere la o sedință. Era cald și uscat în mașina puternică, de lux, și mă mișcăm pur și simplu în ritmul traficului. Nu aveam unde să mă duc.

Era mai bine să nu dau pe la birou o vreme, căci cu siguranță că Arthur era furios pe mine; în plus, ar fi trebuit să suport zeci de vizite întîmplătoare, toate începute cu penibilul "Ce mai faci"?

Telefonul din mașină începu să sune. Era Polly, care intrase în panică.

— Unde ești?

— Cine vrea să știe?

— O mulțime de lume. Mai întâi, Arthur. Rudolph. A mai sunat un reporter. Cîțiva clienți au nevoie de consultanță. Iar Claire a sunat de la spital.

— Ce dorește?

— E îngrijorată, ca toată lumea.

— Mă simt bine, Polly. Spune-le tuturor că sînt la doctor.

— E adevărat?

— Nu, dar ar putea fi. Ce-a spus Arthur?

— N-a sunat. În schimb, a sunat Rudolph. Te așteptau.

— Las' să mă aștepte. O pauză, apoi:

— În regulă. Cînd s-ar putea să treci pe aici?

— Nu știu. Cred că atunci cînd mă va lăsa doctorul. De ce nu pleci acasă? sîntem în plin viscol. Te sun eu, mîine, i-am mai spus și am închis.

Locuința noastră era un loc pe care arareori îl mai văzusem în lumina zilei și nu suportam gîndul să stau lîngă foc, ca să privesc cum ninge. Dacă mă duceam în vreun bar, mai mult ca sigur că nu aveam să mai plec de acolo.

Așa că mi-am continuat drumul. Eram purtat de trafic, la ora la care navetiștii își începeau o retragere grăbită spre suburbiile Maryland și Virginia; am străbătut în viteză străzi aproape pustii, revenind în oraș. Am găsit cimitirul de lîngă stadion, acolo unde erau înmormîntați cei de care nu se interesa nimeni, și am trecut pe lîngă Misiunea Metodistă de pe Strada 17, locul de unde ne fusese trimisă, cu o seara înainte, cina pe care nu o mai mîncasem, am trecut prin zone ale orașului în care nu fusesem niciodată și pe care, probabil, nu aveam să le mai revăd vreodată.

Către ora patru, orașul devenise pustiu. Cerul se întuneca iar ninsoarea se întetea. Un strat de vreo zece centimetri se așternuse pe jos și previziunile anunțau mult mai mult.

Bineînțeles, nici măcar viscolul nu putea opri lucrul la firma Drake & Sweeney. Cunoșteam avocați de acolo care se dădeau în vînt după lucrul la miezul nopții și duminicile, pentru că nu suna telefonul. Ninsoarea puternică era un plăcut răgaz de la epuizantul chin al ședințelor și conferințelor telefonice fără sfîrșit

Un paznic din hol m-a informat că secretarele și majoritatea funcționarilor fuseseră trimiși acasă la ora trei. Am luat din nou liftul "Domnului". -

Pe biroul meu, într-un teanc ordonat, se aflau o duzină de mesaje telefonice, din care nu mă interesa nici unul. M-am îndreptat spre computer și am început să studiez indexul clienților noștri.

RiverOaks era o corporație din Delaware, formată în 1977, cu sediul în Hagerstown, statul Maryland. Era constituită cu capital privat, astfel că nu existau decît puține informații financiare. Reprezentantul ei legal era N. Braden Chance, un nume necunoscut mie.

L-am căutat în impresionanta noastră bază de date. Chance era partener în divizia noastră de afaceri imobiliare, aflată undeva la etajul patru. În vîrstă de patruzeci și patru de ani, căsătorit, cu studii de drept la Duke, colegiul la Gettysburg; remarcabil, dar perfect

previzibil.

Cu opt sute de avocați care amenințau și intentau procese în fiecare zi, firma noastră avea peste treizeci și cinci de mii de dosare în curs. Ca să fim siguri ca nu cumva biroul din New York să intenteze proces vreunui dintre clienții noștri din Chicago, fiecare dosar nou era imediat introdus în baza noastră de date. Fiecare avocat, secretară sau asistent de la Drake & Sweeney avea un computer personal și, prin el, acces imediat la informații generale despre toate dosarele. Dacă unul dintre avocații noștri specializați în succesiuni se ocupa de bunurile imobiliare ale unui client din Palm Beach, eu puteam, dacă doream, să apăs câteva taste și să aflu informațiile de bază despre felul în care firma se ocupa de caz.

Aveam patruzeci și două de dosare pentru RiverOaks, aproape toate fiind tranzacții imobiliare, în care compania cumpărase proprietăți. Chance era avocatul înregistrat pe fiecare dosar. Patru erau acțiuni de evacuare, din care trei avuseseră loc cu un an în urmă. Prima fază a cercetării se dovedea a fi ușoară.

Pe 31 ianuarie, RiverOaks cumpărase o proprietate pe Florida Avenue. Firma care o vindea era TAG, Inc. Pe 4 februarie, clientul nostru a evacuat un număr de locatari ilegali dintr-un depozit abandonat, făcând parte din proprietate — dintre care unul, știam acum, era "Domnul" DeVon Hardy, pe care evacuarea îl afectase profund și, cine știe cum, dăduse de urma avocaților.

Am copiat numele și numărul dosarului și m-am îndreptat agale spre etajul patru.

Nimeni nu se alătura unei firme mari cu gândul de a deveni un avocat specializat în tranzacții imobiliare. Existau domenii mult mai spectaculoase, în care îți puteai consolida reputația. Litigiile erau veșnicele favorite, iar avocații specialiști rămâneau cei mai favorizați de soartă, cel puțin în cadrul firmei. O parte mică din domeniile corporative atrăgeau mari talente — fuziunile și achizițiile erau încă un subiect fierbinte, iar titlurile de proprietate un subiect din totdeauna favorit. Domeniul meu, antitrust, era foarte respectat. Sistemul de taxe și impozite era cumplit de complex, dar specialiștii erau admirați de toată lumea. Relațiile guvernamentale (lobby) nu plăceau nimănui, dar aduceau atâtea venituri, că fiecare firmă de avocatură din capitală avea armate întregi de avocați care, netezeau" drumurile.

Dar nimeni nu-și propunea să devină avocat specialist în afaceri imobiliare. Nu știi cum se ajungea acolo. Respectivii nu vorbeau cu nimeni, precis că se chinuiau cu amănuntele scrise cu literă mică, pe ipoteci și erau tratați ca inferiori de către restul firmei.

La Drake & Sweeney, fiecare avocat își păstra documentele curente în birou, adesea sub cheie și lacăt. Nici un avocat nu era obligat să arate un dosar unui alt avocat, decât dacă i se cerea acest lucru de către un partener principal sau de către un membru al comitetului executiv al firmei.

Dosarul evacuării, care mă interesa pe mine, continua să se afle pe lista documentelor curente și, după episodul cu "Domnul", eram sigur că era bine protejat.

Am zărit un asistent care studia niște copii într-un birou aflat lângă secretariat și l-am întrebat unde aş putea găsi biroul lui Braden Chance. Mi-a arătat cu capul o ușă deschisă, de cealaltă parte a holului.

Spre surprinderea mea, Chance era la birou, pozînd într-un avocat foarte ocupat. Era nemulțumit de sosirea mea, și pe bună dreptate. După protocol, ar fi trebuit să-l sun în prealabil și să-mi fixez o întîlnire. Eu nu-mi făceam probleme din cauza protocolului.

Nu m-a invitat să iau loc. Am făcut-o, totuși, iar asta nu l-a ajutat deloc să se destindă.

— Ai fost unul dintre ostatici, mi-a spus nervos, cînd s-a lămurit cine eram.

— Da, așa este.

— Cred că a fost îngrozitor.

— S-a terminat. Tipul cu pistolul, răposatul "Domn" Hardy, a fost evacuat dintr-un depozit, pe 4 februarie. A fost una dintre evacuările voastre?

— Da, m-a repezit el. Din cauza atitudinii lui defensive, am bănuir că dosarul fusese intens studiat în cursul zilei. Probabil că îl revăzuse împreună cu Arthur și ceilalți parteneri principali. Și ce-i cu asta? adăugă el.

— Locuia acolo ilegal?

— Al naibii de ilegal! Toți sînt ilegali. Clientul nostru încearcă să facă puțină curățenie.

— Ești sigur că era ilegal?

Îi căzu falca și mă privi cu ochi injectați, apoi răsufă adînc.

— Ce urmărești?

— Pot să văd dosarul?

— Nu. Nu-i treaba ta.

— Poate că e.

— În subordinea cărui partener ești? se răsti el scoțînd stiloul, ca și cum ar fi vrut să noteze numele persoanei care trebuia să mă admonesteze.

— Rudolph Mayes.

Și-l notă, scriind apăsător și nervos.

— Sînt foarte ocupat, îmi spuse. Ce-ar fi să pleci?

— De ce nu pot vedea dosarul?

— Pentru că e al meu, iar eu am spus nu. E bine?

— Poate că nu e suficient.

— E suficient pentru tine. De ce nu pleci de aici?

Se ridică în picioare, arătînd spre ușă cu mîna tremurîndă. I-am zîmbit și am plecat.

Asistentul auzise totul și am schimbat o privire nedumerită cînd am trecut pe lîngă biroul lui.

— Ce măgar! șopti el abia auzit.

Am zîmbit din nou și am încuviințat printr-un semn din cap. Măgar și prost. Dacă Chance ar fi fost amabil și mi-ar fi explicat că Arthur sau alt mare grangur îi ordonase să țină dosarul secret, n-aș mai fi fost atît de suspicios. Dar era evident că exista un punct slab în dosar.

Descoperirea lui era adevărata provocare.

Cu toate telefoanele celulare pe care atît Claire cît și eu le aveam — în buzunar, în poșetă și mașină, ca să nu mai vorbesc de cele două pagere — comunicarea ar fi trebuit să fie simplă. Dar nimic nu era simplu în căsnicia noastră. Ne-am putut conversa pe la nouă. Ea era epuizată de una din acele zile grele, inevitabil mai chinătoare decît orice aș fi putut eu face. Era un joc pe care îl jucam amîndoi fără rușine — slujba mea e mai importantă, pentru că eu sunt doctor/avocat.

Eram obosit de jocuri. Îmi dădeam seama că ea e mulțumită să vadă că apropierea morții lăsase urme adânci în mine, astfel încât îmi părăsisem biroul ca să rătăcesc pe străzi. Fără îndoială că ziua ei fusese cu mult mai productivă decât a mea.

Scopul ei era să devină cel mai mare neurochirurg femeie din țară, un specialist în chirurgia creierului, la care să apeleze chiar și bărbații, când toate speranțele erau pierdute. Fusese o studentă strălucită, dovedind o voință impresionantă și dăruită cu enorm de mult curaj. Avea să-i îngroape pe bărbați așa cum, încet-încet, mă îngropa pe mine, maratonistul uns cu toate alifiile crescut în curtea firmei Drake & Sweeney. Cursa dura de prea multă vreme.

Conducea o mașină sport, marca Miata, nu un 4x4 de teren, și eram îngrijorat pentru ea pe o vreme atât de urâtă. Termina lucrul într-o oră și exact atât îmi trebuia și mie ca să ajung cu mașina până la spitalul Georgetown. Puteam să o iau de acolo și să încercăm, împreună, să găsim un restaurant. Dacă nu, era bună și mîncarea chinezească la comandă, masa noastră standard.

Am început să-mi aranjez hîrtille și obiectele de pe birou, grijuliu să ignor teancul ordonat al dosarelor celor mai urgente, îmi păstram doar zece dintre ele pe birou, o metodă pe care o învățasem de la Rudolph, și lucram la cîte un dosar pe zi. Notele de cheltuieli reprezentau un factor de luat în seamă. Cele mai importante zece dosare includeau, invariabil, cei mai bogați clienți, indiferent cît de presante erau problemele lor legale. Altă șmecherie preluată de la Rudolph.

Se aștepta de la mine să aduc firmei 2500 de ore plătite pe an. Asta însemna cincizeci de ore pe săptămînă timp de cincizeci de săptămîni pe an. Valoarea medie a onorariului meu era de trei sute de dolari pe oră, așa că aportul meu brut pentru draga mea firmă era un total de 750 000 de dolari. Din asta, eu primeam 120 000, plus alte 30 000 beneficii și se păstrau 200 000 pentru cheltuieli generale. Partenerii firmei luau restul, care se împărțea anual printr-o formulă groaznic de complicată și, de obicei, dădea naștere unor lupte serioase.

Rareori se întîmpla ca unul dintre partenerii noștri să cîștige mai puțin de un milion pe an, iar alții cîștigau chiar mai mult de două. O dată ce aș fi ajuns și eu partener, aveam să rămîn în acea poziție pentru tot restul vieții. Așa că, dacă reușeam acest lucru la treizeci și cinci de ani — și mă îndreptam cu pași mari spre acest țel —, atunci mă puteam aștepta la treizeci de ani de cîștiguri glorioase și o bogăție imensă.

Acesta era visul care ne ținea la birouri, zi și noapte.

Tocmai îmi notam acele numere — lucru pe care îl făceam mereu și pe care, bănuiam eu, îl făcea fiecare avocat din firma noastră — cînd a sunat telefonul. Era Mordecai Green.

— Domnule Brock, începu el politicos; îl auzeam clar, deși pe un fundal de vacarm.

— Da. Te rog, spune-mi Michael.

— Foarte bine. Uite, am dat niște telefoane și nu ai de ce să te temi. Testul sîngelui a ieșit negativ.

— Mulțumesc.

— Cu plăcere. M-am gîndit că vei dori să știi cît mai repede.

— Mulțumesc, am repetat și am auzit că vacarmul de la celălalt capăt al firului era din ce în ce mai mare. Unde ești?

— La un adăpost pentru oamenii străzii. Ninsoarea puternică îi aduce aici mai repede decât putem noi să-i hrănim, așa că e nevoie de

noi toți, ca să facem față. Trebuie să te las.

Biroul era din mahon vechi, covorul persan, scaunele din piele stacojie, de calitate, tehnologia — o adevărată artă și, cum stăteam așa și îmi studiam biroul perfect pus la punct, m-am întrebat, pentru prima dată în atîția ani de cînd mă aflam acolo, cît de mult costau toate astea. Oare noi nu alergam numai după bani? De ce munceam atît de mult? Ca să cumpărăm un covor mai scump, un birou de epocă?

Acolo, în ambianța caldă și intimă a camerei mele frumoase, m-am gîndit la Mordecai Green, care, în acel moment, renunța de bunăvoie la timpul său liber pentru a fi de ajutor într-un adăpost aglomerat, dînd mîncare celor înfrigurați și flămînzi, fără îndoială zîmbindu-le plin de căldură și spunîndu-le o vorbă din inimă.

Amîndoi eram absolvenți de Drept, amîndoi trecuserăm același examen pentru a intra în barou, amîndoi eram specialiști în jargonul avocațesc. Într-o oarecare măsură, făceam parte din aceeași familie. Eu îmi ajutam clienții să-și înghită rivalii, astfel încît să adune mai multe zerouri la totalul general și, din acest motiv, puteam ajunge bogat. El își ajuta clienții să mănînce și să găsească un pat cald.

Am privit mîzgălele pe care le făcusem pe blocnotes — cîștiguri și număr de ani și calea spre bogăție — și m-am întristat. Atîta lăcomie evidentă și nerușinată.

Zbîrnîitul telefonului m-a făcut să tresar.

— De ce ești la birou? mă întrebă Claire, rostind rar fiecare cuvînt, pentru că fiecare cuvînt era acoperit de gheață.

Uimit, mi-am privit ceasul de la mînă.

— Eu... păi... mă rog, un client a sunat de pe coasta de vest. Acolo nu ninge.

Cred că era o minciună pe care o mai folosisem și altă dată, nu avea importanță.

— Eu aștept, Michael. Să pornesc pe jos?

— Nu. Ajung acolo cît pot de repede.

O mai lăsasem să mă aștepte și în alte rînduri. Făcea parte din joc — eram prea ocupați pentru a ajunge la ora fixată.

Am ieșit din clădire alergînd, dînd piept cu viscolul, prea puțin afectat că încă o seară fusese ratată.

6

În sfîrșit, ninsoarea încetase. Alături de Claire, îmi beam cafeaua lîngă fereastra din bucătărie. Citeam ziarul la lumina unui strălucitor soare de dimineață. Edilii orașului reușiseră să mențină Aeroportul Național deschis.

— Hai să mergem în Florida, am spus. Acum.

— Florida? a mormăit ea, fără vlagă.

— Bine. În Bahamas. Putem ajunge acolo în primele ore ale după-amiezei.

— Nu avem cum.

— Ba avem. Eu nu mă duc la lucru cîteva zile și...

— De ce să nu te duci?

— Pentru că mă lasă nervii și, la firmă, dacă te lasă nervii primești cîteva zile libere.

— Pe tine te lasă nervii?!

— Știu că sună cam caraghios, zău așa. Lumea îți face loc, te tratează cu mânuși de catifea, te pupă în fund. N-ar strica să profit la maximum de asta.

Expresia feței ei a redevenit indiferentă și mi-a răspuns:

— Eu nu pot.

Și cu asta, basta. Era o toană din partea mea și știam că ea are mult prea multe obligații. Era o cruzime din partea mea, așa că am hotărât să mă întorc la ziarul meu, dar nu aveam remușcări. Oricum n-ar fi venit cu mine, indiferent de situație.

Brusc, Claire își aminti că se grăbește — programări, cursuri, ture, toată viața unei tinere rezidente ambițioase de la secția de chirurgie. Făcu un duș, se îmbracă și se pregăti de plecare.

Am dus-o cu mașina pînă la spital. Am străbătut, cu greu, străzile pline de zăpadă, fără să ne adresăm nici un cuvînt.

— Plec la Memphis vreo două zile, i-am zis, pe un ton cît mai natural, cînd am ajuns în dreptul intrării spitalului de pe Strada Reservoir.

— Ah, zău? mi-a răspuns, fără ca eu să pot percepe o reacție, cît de mică, din partea ei.

— Am nevoie să-mi văd părinții. Nu i-am văzut de un an. Îmi imaginez că acum e un moment potrivit. Nu mă descurc cu zăpada și n-am chef de lucru. M-au lăsat nervii, dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Păi, să mă suni, mi-a spus ea, deschizînd portiera. Apoi a închis-o — fără un sărut, fără un rămas-bun, fără îngrijorare. Am privit-o grăbindu-se pe trotuar și dispărînd în clădire.

Se terminase. Și eram furios că trebuia să-i spun mamei.

Părinții mei aveau peste șaiszeci de ani, erau amîndoi sănătoși și încercau să înfrunte, cu mult curaj, pensionarea forțată. Tatăl meu fusese pilot de linie timp de treizeci de ani. Mama fusese director de bancă. Lucraseră din greu, puseseră mulți bani deoparte și ne oferiseră, nouă, copiilor, o viață de familie confortabilă, într-o familie bogată. Atît eu, cît și cei doi frați ai mei urmaserăm cele mai bune școli particulare care existau.

Erau adevărați stîlpi ai comunității, conservatori, patrioți, lipsiți de orice deprinderi proaste și devotați cu disperare unul altuia. Mergeau la biserică în fiecare duminică, la paradă în ziua de 4 iulie, la Clubul Rotary o dată pe săptămînă și călătoreau ori de cîte ori doreau. Încă mai sufereau din cauza divorțului fratelui meu Warner, survenit cu doi ani în urmă. El era avocat în Atlanta și se căsătorise cu iubita lui din colegiu, o fată din Memphis, provenind dintr-o familie de cunoscuți. După ce făcuseră doi copii, căsnicia lor ajunsese la final. Soția lui a primit custodia copiilor și s-a mutat la Portland. Părinții mei își vedeau nepoții o dată pe an, dacă lucrurile mergeau bine. Era un subiect pe care eu nu îl abordam niciodată.

Am închiriat o mașină de la aeroport și m-am îndreptat spre est, pătrunzînd în suburbiile întinse ale orașului Memphis, acolo unde locuiau albi. Negrii aveau orașul; albi, suburbiile. Uneori, negrii se mutau în cîte un cartier, iar albi se mutau într-altul, mai îndepărtat. Orașul Memphis se extindea încet spre est, în timp ce rasele se evitau reciproc.

Părinții mei locuiau pe un teren de golf, într-o casă nouă de sticlă, proiectată în așa fel încît fiecare fereastră să dea spre o pajiște. Eu uram casa, pentru că pajiștea era mereu plină de lume. Totuși, nu

riscam să-mi exprim opiniile.

Sunasem de la aeroport, așa că mama mă aștepta nerăbdătoare când am sosit. Tata era pe undeva pe afară, încercînd o lovitură cu punctaj maxim.

— Pari obosit, îmi spuse mama, după îmbrățișarea și sărutul de primire. Era felul obișnuit în care mă întîmpina.

— Mulțumesc, mamă. Tu arăți grozav.

Chiar așa și era. Era zveltă și bronzată, de la orele zilnice de tenis și statul la soare, la clubul local.

Mi-a adus un ceai cu gheața și l-am băut pe verandă, privind alți pensionari străbătînd pajiștea în viteză, în carturile speciale pentru golf.

— Ce s-a întîmplat? mă întrebă ea imediat, înainte să apuc să sorb prima înghițitură.

— Nimic. Mă simt perfect.

— Unde e Claire? Nu ne sunați niciodată, zău așa. Nu i-am mai auzit glasul de trei luni.

— Claire e bine, mamă. Sîntem amîndoi bine sănătoși și muncim din greu.

— Petreceți suficient timp împreună?

— Nu.

— Petreceți ceva timp împreună?

— Nu prea mult.

Se încruntă și dădu ochii peste cap, cu îngrijorare maternă.

— Aveți probleme? mă întrebă, atacînd problema direct.

— Da.

— Am știut eu. Am știut eu. Mi-am dat seama după vocea ta, la telefon, că s-a întîmplat ceva. Doar nu aveți și voi de gînd să divorțați! Ați încercat să consultați un psiholog specialist?

— Nu. Calmează-te.

— Păi, de ce nu? E o femeie minunată, Michael. Trebuie să faci totul pentru căsnicia ta.

— Încercăm, mamă. Dar e dificil.

— Aventuri? Droguri? Alcool? Jocuri de noroc? Vreun viciu?

— Nu. Doar doi oameni care merg pe drumuri separate. Eu lucrez optzeci de ore pe săptămînă. Ea lucrează alte optzeci.

— Atunci, lucrați mai puțin. Banii nu reprezintă totul, spuse ea cu glasul ușor tremurat, iar eu am zărit o lacrimă în ochii ei.

— Îmi pare rău, mamă. Măcar noi nu avem copii.

Mama își mușcă buza, încercînd să fie tare, dar o durea sufletul. Iar eu știam exact ce gîndește: doi au pățit-o, a mai rămas unul. Avea să primească divorțul meu ca pe un eșec personal, la fel cum suferise și pentru cel al fratelui meu. Avea să găsească un mod de a se învinovăți pe sine.

Nu aveam nevoie de milă. Pentru a muta discuția pe un făgaș mai interesant, i-am povestit despre "Domnul" și, spre binele ei, am minimalizat pericolul în care mă aflasem. Chiar dacă povestea apăruse în ziarele din Memphis, părinții mei nu citiseră nimic.

— N-ai pățit nimic? mă întrebă ea, îngrijorată.

— Sigur că nu. Glonțul a trecut pe lîngă mine. Sînt aici.

— Ah, slavă Domnului! Adică, vreau să spun, te simți bine psihic?

— Da, mamă, mă simt bine. Sînt întreg. Nici urmă de rană. Firma a vrut să-mi iau cîteva zile libere, așa că am venit acasă.

— Sărăcuțul de tine. Mai întîi Claire, iar acum asta...

— Mă simt bine. A nins zdravăn aseară și era momentul potrivit ca să plec.

— Claire e în siguranță?
— Ca toată lumea din Washington. Locuiește la spital și probabil că acela e locul cel mai potrivit din oraș.
— Mă îngrijorează foarte mult situația ta. Urmăresc statisticile despre criminalitate, să știi. E un oraș foarte periculos.
— Aproape la fel de periculos ca Memphis.
O minge de golf a aterizat în apropiere de verandă și am așteptat amîndoi pînă cînd proprietarul ei și-a făcut apariția. O doamnă îndesată s-a rostogolit dintr-un cart, s-a aplecat o clipă peste minge și a strivit-o sub picior.
Mama a plecat să mai aducă ceai și să-și șteargă ochii înlăcrimați.

Nu știu care dintre părinții mei a suferit cel mai mult de pe urma vizitei mele. Mama dorea familiei puternice, cu mulți nepoți. Tata dorea ca băieții lui să urce rapid pe scara socială și să se bucure de răsplata succesului obținut cu trudă.

Tîrziu, în acea după-amiază, tata și cu mine am jucat nouă puncte. El juca; eu beam bere și conduceam cartul. Mai trebuia mult pentru ca golful să-și dovedească efectele magice asupra mea. După două beri reci, eram gata de discuții. Repetasem povestea cu "Domnul" în timpul prînzului, așa că el credea că mă relaxez vreo două zile, ca să mă adun înainte de a pătrunde din nou, în forță, în arenă.

— M-am cam săturat să lucrez la firma asta mare, tată, i-am spus, cînd am ajuns în dreptul celui de-al treilea punct lovit, așteptînd să se elibereze ținta următoare. Eram nervos și această nervozitate mă scotea din sărite. Era vorba de viața mea, nu de a lui.

— Ce vrea să însemne asta?

— Înseamnă că m-am săturat de ceea ce fac.

— Bine ai venit în lumea reală! Crezi că acela care stă toată ziua la strung, în fabrică, nu se satură de ceea ce face? Măcar tu te îmbogățești din ce faci.

Cu aceste cuvinte, punctă cu o lovitură violentă. După alte două lovituri, căutam împreună mingea lui prin tufișuri și mi se adresa din nou:

— Vrei să-ți schimbi munca?

— Mă gîndesc s-o fac.

— Unde vrei să te muți?

— Nu știu. E prea devreme pentru asta. Încă n-am căutat un alt loc.

— Atunci, de unde știi că iarba e mai verde, dacă nu ai căutat? spuse el, ridicînd mingea și pornind înainte.

L-am urmat, singur în cart, pe poteca pavată, urmărindu-l cum își continuă traseul pe pajiște, lovitură după lovitură, și m-am întrebat de ce mă înfricoșa atît de mult omul acela cu părul cărunt. Își împinsese toți fiii de la spate, ca să-și impună țeluri în viață, să muncească din greu, să facă eforturi pentru a deveni Oameni Mari, ale căror acțiuni să fie în totalitate îndreptate spre cîștigarea multor bani și transformarea în realitate a visului american. El, categoric, plătise tot de ce avem noi nevoie.

Ca și frații mei, eu nu mă născusem cu o conștiință socială. Făceam donații către biserică, pentru că Biblia ne sugerează, cu toată puterea, acest lucru. Plăteam impozite guvernului, pentru că legea o cere. Desigur, pe undeva, din aceste ofrande, avea să se împlinească și ceva bun, iar noi ne aduceam contribuția noastră. Politica aparținea celor doritori să joace acest joc și, în plus, oamenii cinstiți nu puteau

face bani. Am fost învățați să fim productivi și, cu cât aveam mai mult succes, cu atât mai mulți membri ai societății puteau beneficia, într-un fel sau altul, din asta. Țeluri precise, muncă multă, joc cinstit, prosperitate.

Tata rată a cincea lovitură și, urcînd din nou în cart, începu să dea vina pe crosă.

— Poate că eu nu caut pășuni mai verzi, i-am spus.

— Ce-ar fi să mergi pînă la capăt și să-mi spui clar ceea ce vrei să spui? mă îndemnă el.

Ca de obicei, mă simțeam slab, pentru că nu înfruntasem subiectul cu curaj.

— Mă gîndesc la dreptul public.

— Ce naiba mai e și asta?

— E atunci cînd lucrezi pentru binele societății, fără să scoți prea mulți bani.

— Dar ce, ai devenit democrat? Ai stat prea mult la Washington.

— Sînt mulți republicani la Washington. De fapt, au ajuns majoritari.

Am străbătut în tăcere restul drumului pînă la următorul punct de lovire. Tata era un jucător bun de golf, dar loviturile lui erau din ce în ce mai slabe. Din cauza mea, nu se mai concentra.

Căutîndu-și din nou mingea, îmi spuse:

— Deci, nu știu ce bețivan se alege cu un glonț în cap, iar tu trebuie să schimbi societatea. Despre asta e vorba?

— Nu era bețivan. A luptat în Vietnam.

Tata comandase un B-52 în primii ani de război în Vietnam, așa că vorbele mele l-au blocat. Dar numai pentru o clipă. Nu avea de gînd să cedeze nimic de la el.

— Unul dintre ăia, deci?

Nu i-am răspuns. Mingea era iremediabil pierdută și el nici nu o căuta cu prea mare elan. Aruncă o alta pe pajiște, o lovi jalnic și porni, grăbit, după ea.

— Nu suport să te văd că dai cu piciorul unei cariere frumoase, fiule, îmi spuse. Ai muncit prea mult. Vei deveni partener în cîțiva ani.

— Se poate.

— Ai nevoie de o pauză, nimic mai mult.

Acesta părea remediul la care se gîndea toată lumea.

I-am dus la cină într-un restaurant foarte plăcut. Ne-am străduit din răspluteri să evităm să vorbim despre Claire, cariera mea și nepoții pe care îi vedeau atât de rar. Am vorbit despre vechi prieteni și foști vecini. Am aflat ultimele bîrfe, dar nici una nu mă interesa, cîtuși de puțin.

I-am lăsat vineri, la prînz, cu patru ore înainte de zborul meu și m-am întors la viața mea încurcată în capitală.

7

Bineînțeles, acasă era pustiu cînd m-am întors, vineri seara; totuși, apăruse ceva nou. Un bilet pe teigheaua din bucătărie. Urmîndu-mi exemplul, Claire plecase acasă, în Providence, pentru vreo două zile. Nu menționa nici un motiv. Mă ruga să o sun cînd ajung acasă.

Am sunat la părinții ei și le-am întrerupt cina. Am reușit să

înnodăm o conversație de cinci minute, în care s-a stabilit că amîndoi eram, într-adevăr, bine sănătoși, că la Memphis era frumos și la fel și la Providence, că familiile erau bine și că ea avea să se întoarcă în cursul după-amiezii de duminică.

Am închis, mi-am făcut cafea și am băut o ceașcă, privind afară, pe geamul din dormitor, urmărind cu privirea mașinile care își croiau drum pe Strada P, încă acoperită de zăpadă. Nu părea să aibă de gînd să se topească.

Îmi imaginam că și Claire le spune părinților ei aceeași poveste lugubră cu care eu îi împovărasem pe ai mei. Era trist și ciudat, și totuși, la urma urmelor, nu era surprinzător că amîndoi eram sinceri cu familiile noastre, înainte de a ne confrunța noi înșine cu adevărul. Mă săturasem, și am decis că, într-o zi, foarte curînd, poate chiar duminică, ne vom așeza undeva, probabil la masa din bucătărie, și vom înfrunța realitatea. Ne vom da pe față sentimentele și temerile și, eram foarte sigur, vom începe să ne planificăm viitorul separat. Știam că ea vrea să se retragă, doar că nu aveam idee cît de mult.

Am exersat cu voce tare cuvintele pe care aveam să i le spun, pînă cînd au început să sune convingător, apoi am plecat într-o lungă plimbare. Afară erau minus douăsprezece grade și bătea un vînt tăios, iar frigul îmi pătrundea pînă la oase. Am trecut pe lîngă case frumoase, intime, așezate ordonat, unde zăream familii adevărate mîncînd, rîzînd și bucurîndu-se de căldură, apoi am intrat pe Strada M; barurile erau pline, la intrarea în restaurante se formau cozi, iar cafenelele erau înțesate de lume.

M-am oprit la fereastra unui club, ascultînd ritmurile de blues cu zăpada pînă la glezne, privind perechile tinere care beau cîte ceva și dansau. Pentru prima dată în viață, mă simțeam trecut de vîrsta tinereții. Aveam treizeci și doi de ani, dar în ultimii șapte lucrasem mai mult decît majoritatea oamenilor în douăzeci. Eram obosit, nu bătrîn, dar mă apropiam periculos de mult de vîrsta mijlocie și am acceptat ideea că nu mai sunt un proaspăt absolvent de colegiu. Fetele drăguțe de acolo nici nu s-ar mai fi uitat la mine.

Eram înghețat și începuse iar să ningă. Mi-am cumpărat un sandviș, l-am îndesat într-un buzunar și m-am tîrît înapoi, spre casă. Mi-am turnat o porție zdravănă de băutură și am aprins focul, mîncînd în semiîntuneric, foarte singur.

Altădată, absența lui Claire în weekend mi-ar fi oferit o scuză, fără probleme de conștiință, ca să mă mut la birou. Acum, stînd lîngă foc, numai gîndul ăsta îmi producea greața. Firma Drake & Sweeney avea să reziste, mîndră, pe poziții, mult după plecarea mea, iar clienții și problemele lor, care păreau atît de cruciale, aveau să fie luate în grijă de alte cohorte de avocați tineri. Plecarea mea ar fi fost doar un mic obstacol pentru firmă, și încă unul abia observat. Biroul meu avea toate șansele să fie ocupat, la numai cîteva minute după retragerea mea de acolo.

La un moment dat, după ora noua, suna telefonul, trezindu-mă brusc din visarea cu ochii deschiși. Era Mordecai Green, care vorbea foarte tare de la un telefon celular.

— Ești ocupat? mă întrebă el.

— Aaa, nu chiar. Care-i treaba?

— E frig al naibii, ninge din nou și nu avem destule ajutoare. Poți să ne acorzi cîteva ore din timpul tău?

— Ce anume să fac?

— Să muncești. Avem într-adevăr nevoie de oameni capabili aici. Adăposturile și centrele de masă sînt pline ochi și nu avem destui

voluntari.

- Nu sunt sigur că mă pricep.
- Știi să întinzi unt de alune pe pâine?
- Cred că da.
- Atunci te pricepi.
- Bine, unde să vin?

— Sîntem cam la vreo zece rînduri de blocuri distanță de birou. La intersecția străzii 13 cu Euclid, ai să vezi o biserică galbenă, pe partea dreaptă a drumului. Fundația creștină Ebenezer. Sîntem la subsol.

Am notat totul în grabă, tremurînd din ce în ce mai mult, cu fiecare cuvînt, pentru că Mordecai mă chema într-o zonă de luptă. Am vrut să întreb dacă ar trebui să-mi iau un pistol cu mine. Mă întrebam dacă el are așa ceva. Dar el era negru, iar eu nu. Dar mașina, prețiosul meu Lexus?

— Ai reținut? răcni el, după o pauză.

— Mda. Voi fi acolo în douăzeci de minute, i-am răspuns curajos, cu inima începînd să-mi bată mai repede.

M-am schimbat într-o pereche de jeans, un tricou flaușat și ghete de comandă, bune pentru excursii. Mi-am scos din portofel cărțile de credit și cea mai mare parte din bani. În raftul de sus al unei debarale am găsit o haină veche de jeans bleu, cu dublură de lînă, pătată de cafea și vopsea — o relicvă din vremea sentimentele și temerile și, eram foarte sigur, vom începe să ne planificăm viitorul separat. Știam că ea vrea să se retragă, doar că nu aveam idee cît de mult.

Am exersat cu voce tare cuvintele pe care aveam să i le spun, pînă cînd au început să sune convingător, apoi am plecat într-o lungă plimbare. Afară erau minus douăsprezece grade și bătea un vînt tăios, iar frigul îmi pătrundea pînă la oase. Am trecut pe lîngă case frumoase, intime, așezate ordonat, unde zăream familii adevărate mîncînd, rîzînd și bucurîndu-se de căldură, apoi am intrat pe Strada M; barurile erau pline, la intrarea în restaurante se formau cozi, iar cafenelele erau înțesate de lume.

M-am oprit la fereastra unui club, ascultînd ritmurile de blues cu zăpada pînă la glezne, privind perechile tinere care beau cîte ceva și dansau. Pentru prima dată în viață, mă simțeam trecut de vîrsta tinereții. Aveam treizeci și doi de ani, dar în ultimii șapte lucrasem mai mult decît majoritatea oamenilor în douăzeci. Eram obosit, nu bătrîn, dar mă apropiam periculos de mult de vîrsta mijlocie și am acceptat ideea că nu mai sînt un proaspăt absolvent de colegiu. Fetele drăguțe de acolo nici nu s-ar mai fi uitat la mine.

Eram înghețat și începuse iar să ningă. Mi-am cumpărat un sandviș, l-am îndesat într-un buzunar și m-am tîrît înapoi, spre casă. Mi-am turnat o porție zdravănă de băutură și am aprins focul, mîncînd în semiîntuneric, foarte singur.

Altădată, absența lui Claire în weekend mi-ar fi oferit o scuză, fără probleme de conștiință, ca să mă mut la birou. Acum, stînd lîngă foc, numai gîndul ăsta îmi producea greutate. Firma Drake & Sweeney avea să reziste, mîndră, pe poziții, mult după plecarea mea, iar clienții și problemele lor, care păreau atît de cruciale, aveau să fie luate în grija de alte cohorte de avocați tineri. Plecarea mea ar fi fost doar un mic obstacol pentru firmă, și încă unul abia observat. Biroul meu avea toate șansele să fie ocupat, la numai cîteva minute după retragerea mea de acolo.

În cameră era cald, iar mirosurile, aromele mîncării și gazul încălzit se amestecau într-un aer greu, dar nu neplăcut. Un vagabond îmbrăcat cu tot felul de haine puse unele peste altele, cam cum era și

"Domnul", a dat peste mine și mi-am dat seama că era momentul să mă mișc de acolo.

M-am dus direct la Mordecai, iar el s-a arătat încântat să mă vadă. Ne-am strâns mâinile ca niște vechi prieteni și m-a prezentat altor doi voluntari, ale căror nume nici nu le-am auzit.

— E o nebunie, spuse el. Ninsoare puternică, îngheț — iar noi lucrăm toată noaptea. Ia pâinea aceea de acolo! Îmi spuse, arătând spre o tavă plină cu felii de pâine albă. Am luat-o și l-am urmat pînă la una din mese.

— E într-adevăr complicat. Ai cîmați aici, muștar și maioneză acolo, o felie de cîrnat, două felii de pâine. Ai înțeles?

— Sigur.

— Te prinzi repede, spuse el, bătîndu-mă pe umăr și făcîndu-se nevăzut.

Am făcut în grabă zece sandvișuri și m-am declarat harnic. Apoi am încetinit ritmul și am început să-i urmăresc pe cei aflați la rînd; țineau ochii plecați, dar se uitau întotdeauna la mîncarea ce-i aștepta. Li se dădea o farfurie de carton, o cană de plastic cu lingură și un șervețel. Pe măsură ce înaintau, cana se umplea cu supă, li se puneau jumătate de sandviș pe farfurie, apoi un măr și o prăjitură micuță. La sfîrșit, îi aștepta un pahar cu suc de mere.

Majoritatea șopteau "mulțumesc" voluntarului care le dădea sucul, apoi se îndepărtau, ținînd cu mare grijă farfuria și cana. Chiar și copiii erau cuminți și grijulii cu mîncarea.

Cei mai mulți păreau să mănînce încet, savurînd căldura și atingerea hranei în gură, aroma care le mîngîia fața. Alții mîncau cît puteau de repede.

Lîngă mine se afla un aragaz cu patru ochiuri, fiecare cu cîte o oală mare de supă fierbînd deasupra. În partea cealaltă era așezată o masă plină cu țelină, morcovi, ceapă, roșii și pui

întregi. Un voluntar tăia, cu un cuțit mare, bucățile de pui și mărunțea legumele. Alți doi voluntari se ocupau de aragaz. Cîțiva aduceau mîncarea la mesele de serviciu. Pentru moment, singurul care făcea sandvișuri eram eu.

— Avem nevoie de mai multe sandvișuri cu unt de alune, mă anunță Mordecai, revenind în bucătărie. Se aplecă sub masă și luă de acolo o cutie de cinci kilograme cu unt de alune.

— Te descurci?

— Sînt un adevărat expert, i-am răspuns.

Se uita cum muncesc. Rîndul se mai rărise și el avea chef de vorbă.

— Am crezut că ești avocat, am început eu, întinzînd untul de alune.

— Mai întîi sînt om, abia apoi avocat. E posibil să fii și una, și alta — nu pune chiar așa de mult acolo! Trebuie să fim eficienți.

— De unde vine mîncarea?

— Din rezerve. Totul provine din donații. Azi avem noroc, pentru că se dă pui. E o delicatesă. De obicei avem numai legume.

— Pîinea asta nu e prea proaspătă.

— Nu, dar e gratuită. Vine de la o brutărie mare — e ceea ce le rămîne de pe o zi pe alta. Poți lua și tu un sandviș, dacă vrei.

— Mulțumesc. Tocmai m-am servit. Tu mănînci aici?

— Rareori.

După cum arăta, era evident că Mordecai nu ținuse un astfel de regim, cu supă de legume și mere. Se așeză pe marginea mesei și începu să cerceteze lumea.

— E pentru prima dată când vii într-un adăpost?
— Da.
— Care sînt primele cuvinte care-ți vin în minte?
— Fără speranță.
— Era de așteptat. Dar o să-ți treacă.
— Câți oameni locuiesc aici?
— Nici unul. Acesta e doar un adăpost de urgență. Bucătăria e deschisă zilnic, pentru prînz și cină, dar nu e, propriu-zis, un adăpost. Biserica are amabilitatea să-și deschidă porțile când e vreme rea.
Am încercat să înțeleg.
— Atunci, unde trăiesc acești oameni?
— Unii dorm pe unde apucă. Trăiesc în clădiri abandonate — și sînt cei mai norocoși. Unii stau în parcuri; alții, pe străzi; alții în stațiile de autobuz sau pe sub poduri. Supraviețuiesc acolo cît timp vremea e suportabilă. În seara asta ar fi înghețat de-a binelea.
— Atunci, unde sînt adăposturile?
— Risipite prin tot orașul. Sînt vreo douăzeci — jumătate, deschise cu fonduri private, cealaltă jumătate de stat; dintre acestea din urmă, datorită reducerilor de buget, două se vor închide.
— Cîte paturi?
— Cinci mii, aproximativ.
— Câți oameni nu au adăpost?
— Asta e întotdeauna o întrebare dificilă, pentru că nu e prea simplu să-i numeri. Aș zice că vreo zece mii.
— Zece mii?
— Da, iar asta, dacă ne referim numai la oamenii străzii. Mai sînt, probabil, alți douăzeci de mii, care mai stau pe la familii și prieteni, mai scapă o lună-două de traiul fără căpătîi.
— Deci, sînt cel puțin cinci mii de oameni pe străzi? am întrebat, fără să-mi ascund uimirea.
— Cel puțin.
Un voluntar ne ceru niște sandvișuri. Mordecai începu să mă ajute și, împreună, am făcut încă o duzină. Pe urmă ne-am oprit să privim iarăși lumea. Ușa s-a deschis și o mamă tînăra a intrat încet, ținînd în brațe un copil și urmată de alți trei, dintre care unul purta o pereche de pantaloni scurți și șosete desperecheate, fără pantofi. Avea un prosop legat peste umeri. Ceilalți doi copii aveau cel puțin pantofi, dar prea puține hăinuțe pe ei. Bebelușul părea să doarmă.
Mama arăta cam amețită și, odată intrată în adăpost, nu mai știu ce să facă. Era un loc liber la o masă. Își conduse familia spre mîncare și doi voluntari zîmbitori săriră să o ajute. Unul îi așează într-un colț, lîngă bucătărie, și începu să le dea de mîncare, în vreme ce celălalt îi acoperi cu pături.
Mordecai și cu mine priveam scena. Încercam să nu arăt prea curios, dar cui îi păsa?
— Ce-o să se întîmple cu ea, după ce se termină viscolul? am întrebat.
— Cine știe? De ce n-o întrebi pe ea?
Asta m-a cam încurcat. Nu eram pregătit să mă implic.
— Ești membru activ în asociația avocaților din capitală?
— Oarecum. De ce?
— Din curiozitate, nimic mai mult. Membrii baroului susțin multe cazuri pro bono în favoarea celor fără adăpost.
Mă încerca, iar eu nu aveam de gînd să mă las prins.
— Eu lucrez la cazuri penale, i-am spus, cu mîndrie și, în oarecare măsură, cu sinceritate. Cu patru ani mai înainte, ajutasem un

partener al firmei să scrie un raport despre un om închis în Texas. Firma mea făcea propagandă activităților pro bono printre asociați, dar era bine să fie limpede că munca asta pe gratis nu trebuia să deranjeze, cumva, numărul orelor plătite.

Am continuat să-i urmărim pe mama aceea și pe cei patru copii ai ei. Doi dintre ei, care abia se ridicaseră pe picioare, mîncaseră mai întâi prăjiturile, așteptînd ca supa să se răcească. Mama părea fie drogata, fie în stare de șoc.

— Există vreun loc unde femeia asta ar putea să se ducă chiar acum să locuiască? am întrebat

— Probabil că nu, mi-a răspuns Mordecai, nonșalant, legănîndu-și picioarele mari pe lîngă marginea mesei. La data de ieri, lista de așteptare pentru adăposturi de urgență avea cinci sute de nume.

— Adăposturi de urgență?

— Da. Există un adăpost pentru temperaturi extrem de scăzute, pe care primăria are amabilitatea să-l deschidă cînd se ajunge sub punctul de îngheț. Aceea ar putea fi singura ei șansă, dar sînt sigur că în seara asta e plin ochi. Pe urmă, primăria este la fel de amabilă și închide adăpostul cînd gheața începe să se topească.

Ajutorul de bucătar trebuia să plece și, cum eu eram voluntarul cel mai apropiat și care nu avea, pentru moment, nimic de făcut, a trebuit să intru în acțiune. În vreme ce Mordecai făcea sandvișuri, eu tocam țelină, morcovi și ceapă și asta a durat cam o oră, sub privirile atente ale domnișoarei Dolly, una dintre membrele fondatoare ale bisericii, care de unsprezece ani se ocupa de hrănirea vagabonzilor. Era bucătăria ei. Eu eram onorat să mă aflu acolo și, la un moment dat, mi-a atras atenția că tăiam țelina în bucăți prea mari. Le-am micșorat imediat. Femeia avea un șorț alb și imaculat și era teribil de mîndră de ceea ce făcea.

— E oare posibil să te obișnuiești cu imaginea acestor oameni? am întrebat-o, la un moment dat.

Stăteam amîndoi în fața aragazului și atenția ne fusese atrasă de o ceartă, undeva la capătul sălii. Mordecai și preotul au intervenit și lucrurile s-au calmat.

— Niciodată, drăguță, mi-a răspuns ea, ștergîndu-și mîinile cu un prosop. Dar în Proverbe se spune: "Fericit acela care îi hrănește pe sărmani". Asta mă ajută să merg mai departe.

Se întoarse și amestecă ușor în supă.

— Puii sînt gata, spuse întorcîndu-se spre mine.

— Asta ce înseamnă?

— Înseamnă că trebuie să iei puii de pe foc, să torni supa în oala de acolo, să lași carnea să se răcească și apoi să o scoți de pe oase.

Dezosatul era o adevărată artă, mai ales dacă foloseai metoda domnișoarei Dolly. M-am fript la degete și, pînă să termin, aveam chiar bășici.

8

Mordecai m-a condus spre hol, pe o scară întunecoasă.

— Ai grijă pe unde calci, mi-a spus aproape șoptit cînd am trecut de ușile batante și am intrat în sanctuar.

Locul era puțin luminat, oamenii încercau să-și găsească un loc de dormit peste tot. Erau risipiți prin strane și sforăiau. Alții stăteau ghemuiți pe sub rîndurile de bănci, iar mai multe mame încercau să-și

liniștească copiii. Culoarul era plin de lume întinsă pe jos și abia am reușit să ne strecurăm pînă la amvon. Strana corului era și ea plină.

— Nu sînt multe biserici care ar face așa ceva, mi-a șoptit el cînd ne-am oprit lîngă masa altarului și ne-am uitat din nou peste rîndurile de bănci.

Le înțelegeam ezitarea.

— Ce se întîmplă duminica? I-am întrebat și eu, tot în șoaptă.

— Depinde de vreme. Pastorul este unul de-ai noștri. O dată a anulat slujba, ca să nu-i dea afară.

Nu eram sigur ce înseamnă "unul de-ai noștri", dar nu mă simțeam ca unul dintre membrii acestui club. Am auzit tavanul scîrțîind și mi-am dat seama că, deasupra noastră, se afla un balcon în formă de U. Mi-am mijit puțin ochii și, încet, am descoperit cu privirea o altă masă de oameni întinși pe rîndurile de scaune de acolo. Mordecai îi văzu și el.

— Ce mulți sunt... am mormăit, incapabil să-mi sfîrșesc gîndul.

— Noi nu-i numărăm. Doar le dăm hrană și adăpost.

O rafală de vînt a lovit clădirea și ferestrele au început să se zguduie. În sanctuar era mult mai frig decît în subsol. Am trecut, în vîrfurile picioarelor, peste trupurile întinse și am ieșit printr-o ușă de lîngă orgă.

Era aproape unsprezece noaptea. Subsolul era încă aglomerat, dar nimeni nu mai stătea la rînd la supă.

— Vino după mine, îmi spuse Mordecai.

Luă o cană de plastic și i-o dădu unui voluntar, să i-o umple.

— Hai să vedem cum gătești, rosti el zîmbind.

Ne-am așezat printre ceilalți, la o masă pliantă, cu coatele înghesuie de oamenii străzii. El mîncă și vorbea, ca și cum n-ar fi avut nici o grijă; eu nu puteam face la fel. Mă jucam cu supa care, mulțumită domnișoarei Dolly, era într-adevăr foarte bună, dar nu puteam ignora faptul că eu, Michael Brock, băiat alb și bogat din Memphis, care studiasse la Yale și lucra la Drake & Sweeney, stăteam printre vagabonzi, în subsolul unei biserici din inima cartierului de nord-vest al capitalei, Washington D. C... Mai văzusem încă o față albă, aceea a unui om de vîrstă mijlocie, care mîncase și se făcuse nevăzut.

Eram sigur că puteam să-mi iau adio de la Lexus-ul meu, sigur că nu puteam supraviețui nici cinci minute în afara acelei clădiri. Am jurat, în sinea mea, să rămîn pe lîngă Mordecai, oricînd și oriunde s-ar afla.

— E bună supa asta, decretă el. Nu e întotdeauna la fel, îmi explică. Depinde de ce avem. Iar rețeta diferă, în funcție de loc.

— Zilele trecute am primit tăiței, la Masa Sfintei Martha, spuse bărbatul așezat în dreapta mea și al cărui cot era mai aproape de cana mea cu supă decît al meu.

— Tăiței? întrebă Mordecai, prefăcîndu-se mirat. În supă?

— Da. Cam o dată pe lună primești tăiței. Da' sigur că acu' știe toată lumea, așa că e greu de găsit loc la masă.

Nu-mi dădeam seama dacă omul glumea sau nu, dar ochii îi zîmbeau. Ideea unui vagabond care să fie nemulțumit de lipsa unui loc liber la cantina lui preferată mi s-a părut ilară. Era greu să găsești un loc la masă — de cîte ori auzisem asta la prietenii mei din Georgetown?

Mordecai zîmbi.

— Cum te numești? îl întrebă el pe bărbatul necunoscut.

Aveam să descopăr că Mordecai dorea întotdeauna să lege

numele de figuri. Vagabonzii pe care îi iubea erau mai mult decât simple victime; erau oameni de-ai lui.

Chiar și pentru mine era vorba de o curiozitate firească. Doream să știu cum devine cineva vagabond. Ce anume se produce, în vastul nostru sistem de asigurări sociale, pentru a le permite americanilor să ajungă atât de săraci, încât să locuiască pe sub poduri?

— Drano, răspunse omul, ronțăind una dintre bucățile mele mai mari de țelină.

— Drano? Întrebă Mordecai.

— Drano, repetă omul.

— Care e numele tău mic?

— Nu am așa ceva. Sînt prea sărac.

— Cine ți-a dat numele Drano?

— Maică-mea.

— Cîți ani aveai cînd ți-a spus Drano?

— Vreo cinci.

— De ce Drano?

— Avea un copil mic care nu mai tăcea din gură, plîngea tot timpul de nu putea dormi nimeni. I-am dat eu niște praf de gîndaci.

Spuse povestea în timp ce amesteca în supă cu lingura. Era bine exersată, bine relatată, dar eu nu credeam un cuvîntel. Alții însă ascultau și Drano se simțea bine.

— Ce s-a întîmplat cu copilul? îl întrebă Mordecai, prefăcîndu-se serios.

— A murit.

— Pare să fi fost vorba de fratele tău.

— Nu. De sora mea.

— Așa deci. Ți-ai omorît sora.

— Mda, numai că după aceea am dormit pe săturate.

Mordecai îmi făcu semn cu ochiul, ca și cum ar mai fi auzit el destule dintr-astea.

— Unde locuiești, Drano? I-am întrebat și eu.

— Aici, în capitală.

— Unde stai? îl întrebă Mordecai, corectîndu-mi exprimarea prea sofisticată.

— Ici și colo. Am o mulțime de dame bogate, care mă plătesc să le țin companie.

Doi tipi aflați de cealaltă parte a lui Drano găsiră ideea amuzantă. Unul pufni, celălalt izbucni în rîs.

— Unde primești scrisori? îl întrebă Mordecai.

— La poștă, răspunse bărbatul.

Drano avea un răspuns prompt pentru orice întrebare, așa că l-am lăsat amîndoi în pace.

Domnișoara Dolly pregăti cafeaua pentru voluntari, după ce stinse aragazul. Vagabonzii se pregăteau de culcare.

Alături de Mordecai, m-am așezat pe marginea unei mese, în bucătăria întunecată, sorbind cîte o gură de cafea și privind, prin ferestruica de serviciu, la cei îngrămădiți acolo.

— Pîna cînd ai de gînd să mai stai? I-am întrebat.

— Depinde, mi-a răspuns, ridicînd din umeri. Cu două sute de oameni ca ei, strînși în aceeași încăpere, se întîmplă întotdeauna cîte ceva. Pastorul e mai liniștit dacă rămîn aici.

— Toată noaptea?

— S-a întîmplat de multe ori.

Nu-mi planificasem să dorm cu oamenii aceia. Nici nu prevăzusem că voi părăsi clădirea fără să fiu păzit de Mordecai.

— Ești liber să pleci oricând dorești, mă liniști el.

Plecarea era cea mai proastă dintre variantele mele mai limitate. Vineri seară, miezul nopții, pe străzile din Washington. Un tânăr alb, cu o mașină frumoasă. Cu sau fără zăpadă, nu-mi dădeam prea multe șanse.

— Ai familie? l-am întrebat.

— Da. Soția mea e secretară la Departamentul Muncii. Avem trei băieți. Unul e la colegiu, altul în armată.

Vocea începu să-i tremure înainte de a ajunge la al treilea. Nu aveam de gând să fiu indiscret.

— Și unul pe care l-am pierdut pe străzi, acum zece ani. Din cauza bandelor rivale.

— Îmi pare rău.

— Dar tu?

— Însurat, fără copii.

M-am gândit la Claire, pentru prima dată după multe ore. Cum ar fi reacționat dacă ar fi știut unde mă aflu? Nici unul dintre noi nu-și găsisese timp pentru nimic din ceea ce ar fi avut vreo legătură oricât de vagă cu munca de caritate.

Ar fi murmurat, ca pentru sine: "S-a țicnit de tot", sau ceva în genul ăsta.

Puțin îmi păsa.

— Ce face soția ta? mă întrebă el, încercând să înfiripe o conversație.

— E chirurg rezident la Georgetown.

— Ați ajuns amândoi departe, așa s-ar spune. Tu vei fi partener într-o mare firmă, ea va fi chirurg. Un alt vis american.

— Așa cred.

Pastorul își făcu apariția de pe undeva și îl trase pe Mordecai după el, în bucătărie, ca să-i spună ceva în șoaptă. Eu am luat patru prăjiturele dintr-un bol și m-am îndreptat spre colțul în care mama cea tânără dormea cu capul proptit pe pernă și bebelușul strâns sub braț. Ceilalți doi copii mai mici nici nu mișcau sub pături. Dar cel mai mare era treaz.

M-am lăsat pe vine lângă el și i-am întins o prăjitură. A luat-o, cu ochii sclipind. Sub privirile mele, a înghițit-o pînă la ultima firimitură, apoi a mai vrut una. Era mic și osos, nu mai mare de patru ani.

Capul mamei căzu în piept, trezind-o. Mă privi cu ochi triști, obosiți, apoi înțelese că mă jucam de-a prăjitura cu copilul ei. Îmi zîmbi chinuit, apoi își aranja din nou perna.

— Cum te cheamă? l-am întrebat în șoaptă pe băiat.

După două prăjituri, era prietenul meu pe viață.

— Ontario, mi-a răspuns rar și moale.

— Câți ani ai?

Băiatul ridică patru degețele, apoi lăsa unul în jos, apoi îl ridică din nou.

— Patru? l-am întrebat.

El a dat din cap, în semn de aprobare și a întins mîna după încă o prăjitură, pe care i-am dat-o bucuros. l-aș fi dat orice.

— Unde stai? am șoptit eu.

— Într-o mașină, mi-a șoptit și el, drept răspuns.

Mi-a trebuit o clipă ca să înțeleg exact. Nu mai știam ce să-l întreb. El era prea ocupat cu mîncatul, ca să-l mai preocupe și conversația. Îi pusesem trei întrebări; el îmi dăduse trei răspunsuri sincere. Locuiau într-o mașină.

Voiam să alerg la Mordecai și să-l întreb ce e de făcut cînd afli că

unii oameni locuiesc într-o mașină, dar am rămas acolo, zîmbindu-i lui Ontario. Îmi răspunse și el tot cu un zîmbet. În cele din urmă, se hotărî să mă întrebe:

— Mai ai suc de mere?

— Sigur că da, i-am răspuns și m-am dus la bucătărie să umplu două căni.

Copilul a dat una pe gît și apoi i-am dat-o și pe a doua.

— Spune mulțumesc, i-am zis.

— Mulțumesc, a răspuns și a întins mîna după încă o prăjitură.

Am găsit un scaun pliant și m-am așezat lîngă Ontario, cu spatele lipit de perete. Subsolul era uneori cufundat în tăcere, dar niciodată liniștit. Cei care nu sînt învățați să doarmă într-un pat nu au somnul ușor. Din timp în timp, Mordecai trecea printre trupuri, ca să calmeze pe cîte cineva. Era atît de masiv și de impunător, încît nimeni nu îndrăznea să-i pună autoritatea la îndoială.

Cu stomacul iarăși plin, Ontario adormi, cu capul micuț: așezat pe picioarele mamei lui. M-am strecurat în bucătărie, mi-am turnat încă o ceașcă de cafea și m-am întors pe scaunul meu din colțul încăperii.

În clipa aceea, bebelușul începu să țipe. Vaietul lui, uimitor de puternic, îți făcea milă și întreaga încăpere păru să vibreze, asurzitor. Mama era amețită, obosită, frustrată fiindcă fusese sculată din somn. Îi spuse să tacă, apoi îl puse pe umăr și începu să-l legene, înainte și înapoi. Bebelușul țipa din ce în ce mai tare și se auzeau murmure de nemulțumire din partea celorlalți locatari.

Fără să mă gîndesc, m-am întins și am luat bebelușul, zîmbindu-i mamei, în încercarea de a-i cîștiga încrederea. Ei nici nu-i păsa. Era ușurată să scape de el.

Copilul era ușor ca un fulg și făcuse pe el. Mi-am dat seama de asta cînd i-am pus ușor capul pe umărul meu și am început să-l bat ușor pe spate. M-am dus la bucătărie, căutîndu-l disperat pe Mordecai sau pe vreun alt voluntar, care să-mi vină în ajutor. Domnișoara Dolly plecase cu o oră înainte.

Spre ușurarea și surprinderea mea, copilul tăcu, în timp ce mă îndreptam spre aragaz, bătîndu-l pe spate, vorbindu-i și căutînd un prosop, ceva. Aveam mîna udă.

Unde mă aflam? Ce naiba făceam? Ce-ar fi zis prietenii mei dacă m-ar fi văzut în bucătăria întunecată, încercînd să potolesc un bebeluș al străzii, rugîndu-mă ca scutecul să fie doar umed?

Nu mirosea a altceva, deși eram sigur că aproape simțeam păduchii trecînd din părul lui într-al meu. Mordecai, cel mai bun prieten al meu, își făcu apariția și aprinse un bec.

— Ce drăguț, comentă el.

— Avem ceva scutece pe aici? I-am întrebat în șoaptă.

— Treabă mică sau treabă mare? m-a întrebat și el, fericit, îndreptîndu-se spre toalete.

— Nu știu, te rog, grăbește-te.

Scoase la lumină un pachet de Pampers; i-am dat copilul cît am putut de repede. Haina mea de jeans bleu avea o pată mare, umedă, pe umărul stîng. Dovedind o incredibilă dexteritate, Mordecai așeză copilul pe fundul pentru tăiat zarzavaturi, scoase scutecul ud, și copilul se dovedi a fi o fetiță; o curăță cu un fel de șervet, îi puse un scutec curat și mi-o dădu din nou în brațe.

— Poftim, îmi spuse cu mîndrie. E ca și nouă.

— Multe lucruri nu se învață în școli, i-am răspuns, luînd fetița.

M-am învîrtit de colo-colo, cu ea în brațe, vreo oră, pînă cînd a adormit. Am învelit-o în haina mea și am așezat-o cu grijă între mama

ei și Ontario.

Era aproape trei dimineața, sîmbătă și trebuia să plec. Conștiința mea proaspăt trezită avea și ea limitele ei, pentru o singură zi. Mordecai mă conduse pînă în stradă, îmi mulțumi că am venit și mă trimise în noapte. Mașina era tot acolo unde o lăsasem, acoperită cu zăpadă proaspătă.

Am plecat, lăsîndu-l pe Mordecai în fața bisericii, privind în urma mea.

9

De la întîlnirea mea de șoc cu "Domnul", de marți, nu mai marcasem nici o oră de munca plătită la Drake & Sweeney. Timp de cinci ani scosesem în medie doua sute de mii de dolari pe lună, ceea ce însemna opt mii pe zi, timp de șase zile, și ceva în plus. Nu-mi puteam permite să pierd nici o zi și nici să nu justific ore prețioase. Cînd rămîneam în urmă, ceea ce se întîmpla numai rareori, lucram cîte douăsprezece ore sîmbăta și, eventual, la fel și duminica. Iar dacă nu eram în urmă, lucram numai șapte sau opt ore sîmbăta și, eventual, doar cîteva duminica. Nu era de mirare că soția mea se înscrisese la facultatea de medicină.

Duminică dimineață, stăteam întins în pat, cu ochii în tavan, aproape incapabil să fac vreo mișcare. Nu voiam să mă duc la birou. Gîndul îmi făcea silă. Uram șirurile ordonate de mesaje telefonice, notate pe hîrtii roz, înștiințările de la superiori, care puneau la cale întîlniri, ca să se intereseze de starea mea, vorbăria indiscretă a bîrfitorilor și inevitabilul "Ce mai faci?" de la prieteni, de la cei cu adevărat îngrijorați și de la cei cărora puțin le păsa. Cazurile antitrust sînt lungi și dificile, cu dosare atît de groase, încît trebuie să le pui în cutii — și la ce bun, în fond? O corporație de un miliard de dolari se lupta cu alta. O sută de avocați implicați produc tone de hîrtii.

Am recunoscut, față de mine însumi, că munca asta nu-mi plăcuse niciodată. Dacă o făceam atît de pătimăș, devenind un maestru și consacrîndu-mă unei specialități, într-o bună zi curînd, aveam să fiu omul de care aveau nevoie. S-ar fi putut întîmpla să fie vorba despre impozite, legislația muncii sau litigii. Cui i-ar fi plăcut legislația antitrust?

Cu un efort de voință, m-am ridicat din pat și m-am vîrît sub duș.

Micul dejun era alcătuit dintr-un croissant de la brutăria de pe Strada M, cu cafea tare, toate cumpărate cu o mînă pe volan. M-am întrebat ce mînca Ontario în acel moment, apoi, mi-am zis că ar fi bine să nu mă mai torturez. Aveam dreptul să mănînc fără să mă simt vinovat, dar, pentru mine, mîncarea își pierde din importanță.

La radio se anunța că temperatura va urca, situîndu-se între minus șapte și zero grade, și că nu va mai ninge în tot restul săptămînii.

M-am îndreptat spre birou, dar n-am ajuns decît pînă în holul clădirii cînd am fost acostat de unul dintre confrății mei de suferință. Bruce nu-mai-știu-cum, din secția de comunicații, a intrat după mine în lift, rostind cu o voce gravă:

— Ce mai faci, amice?

— Bine. Dar tu? i-am ripostat.

— La fel. Uite ce doream să-ți spun: suntem alături de tine, să știi.

Ține-te tare.

Am încuvințat cu un gest al capului, ca și cum încurajarea lui ar fi

fost crucială. Din fericire, a coborât la etajul doi, nu însă înainte de a-mi face favorul unei bătaii prietenești pe umăr, ca printre sportivi, la vestiar. Nu te lăsa, Bruce!

Abia puteam să mă țin pe picioare. Am încetinit pasul când am trecut pe lângă biroul doamnei Devier și sala de ședințe. Mi-am continuat drumul pe holul îmbrăcat în marmură, pînă când mi-am găsit biroul și m-am prăbușit în scaunul rotativ din piele, epuizat.

Polly avea cîteva moduri de a-mi lăsa mesaje telefonice, pe care, oricum, aveam de gînd să le arunc la gunoi. Dacă eu aș fi avut grijă să returnez convorbirile, ea mi-ar fi lăsat unul-două bilețele lângă aparat. Dacă, totuși, nu se întîmpla așa — fapt care o enerva foarte tare — nimic nu-i plăcea mai mult decît să le alinieze în centrul biroului, o mare de valuri roz, toate perfect aranjate, în ordine cronologică.

Am numărat treizeci și nouă de mesaje, cîteva urgente, cîteva de la conducerea firmei. În special Rudolph părea foarte enervat, judecînd după urmele lăuate de Polly. Le-am citit încet, le-am adunat unul cîte unul și le-am pus deoparte. Eram hotărit să-mi termin cafeaua în liniște și fără presiuni din afară, așa că stăteam la birou, ținînd cana în ambele mîini, privind în gol și semănînd foarte bine cu unul aflat pe marginea prăpastiei, când a intrat Rudolph.

Probabil îl sunaseră spionii; vreun asistent pus la pîndă sau poate Bruce, cel din lift. Poate că întreaga firmă era în alertă. Nu. Erau prea ocupați.

— Bună, Mike, mă salută el înțepat, luînd loc, picior peste picior, pregătit pentru a discuta probleme serioase.

— Bună, Rudy, i-am răspuns. Nu-i spusese niciodată Rudy în față. Actuala soție și partenerii îi spuneau așa, dar nimeni altcineva.

— Unde ai fost? mă întrebă, fără cea mai mică umbră de compasiune.

— La Memphis.

— La Memphis?

— Mda, simțeam nevoia să-mi văd părinții. Plus că acolo se află și psihiatrul familiei.

— Psihiatru?

— Da, m-a ținut sub observație vreo două zile.

— Sub observație?

— Da, într-unui dintre cabinetele alea mici și elegante, cu covoare persane și somon la cină. O mie de dolari pe zi.

— Două zile? Ai stat acolo două zile?

— Da, cam așa ceva.

Minciuna nu mă deranja și nici nu mă făcea să mă simt prost, tocmai pentru că minciuna nu mă deranja. Firma putea fi dură, chiar nemiloasă cînd pofta, iar eu nu aveam chef să mă las tocat mărunt de Rudolph. El avea ordine de atac din partea comitetului executiv și urma să facă un raport imediat ce ieșea din biroul meu. Dacă reușeam să-l fac să se mai înmoaie, raportul ar fi fost mai blînd și mai-marii firmei s-ar fi relaxat. Viața ar fi fost, pe termen scurt, mai ușoară.

— Ar fi trebuit să anunți pe cineva, spuse el, încă dur, dar simțeam că începe să cedeze.

— Ei, zău așa, Rudolph, eram dăruit. N-am dat telefon nimănui.

Era exact atîta disperare în tonul vocii mele încît să-l înmoaie.

După o lungă pauză, reluă:

— Acum te simți bine?

— N-am nimic.

— N-ai nimic?

— Psihiatrul a zis că sînt bine.
— Sută la sută?
— O sută zece la sută. Nici o problemă, Rudolph. Aveam nevoie de o mică pauză, atîta tot. Sînt bine. Din nou cu motoarele în plin.
Asta era tot ce dorea Rudolph. Zîmbi, se relaxa și îmi spuse:
— Avem mult de lucru.
— Știu. Abia aștept să încep.
Aproape că plecă din biroul meu în fugă. Avea să se ducă direct la telefon, să raporteze că unul dintre marii producători de bani ai firmei era din nou gata de atac.
Am încuiat ușa și am stins lumina, după care mi-am petrecut o oră întreagă acoperind biroul cu hîrtii și mîzgălituri. Nu făceam nimic, dar cel puțin respectam orarul.
Cînd n-am mai putut suporta, am îndesat mesajele telefonice în buzunar și am plecat. Am scăpat fără să mă prindă nimeni.

M-am oprit lîngă o farmacie mare, cu prețuri reduse, de pe Strada Massachusetts și m-am delectat, cheltuind în neștire. Dulciuri și mici jucării pentru copii, săpun și alte obiecte de toaletă pentru toți, șosete și pantalonași de bumbac de diverse mărimi. Un pachet mare de Pampers. Nu mă distrasem niciodată atît de mult cheltuind două sute de dolari.

Și aveam de gînd să cheltuiesc atît cît era nevoie, ca să le găsesc un loc cald. Dacă era vorba de un motel pentru o lună, nici o problemă. În curînd, aveau să fie clienții mei și intenționeam să ameninț și să mă lupt cu furie prin tribunale, pînă le-aș fi găsit o locuință corespunzătoare. Abia așteptam să dau pe cineva în judecată.

Am parcat vizavi de biserică, mult mai puțin speriat decît fusesem în noaptea dinainte, dar încă destul de temător. Înțelept, am lăsat pachetele în mașină. Dacă intram ca Moș Crăciun, riscam să creez panică. Intenția mea era să plec de acolo cu familia aceea, să-i duc la un motel, să le plătesc o cameră, să mă asigur că fac baie, se curăță și se dezinfectează, apoi să-i hrănesc pînă la saturație, să văd dacă au nevoie de ajutor medical, eventual să-i duc să-și ia pantofi și haine călduroase și să-i hrănesc din nou. Nu-mi păsa cît m-ar fi costat sau cît ar fi durat.

Nu-mi păsa nici dacă lumea ar fi crezut că sînt încă un alb bogat care încearcă să mai scape de sentimentul de vinovăție.

Domnișoara Dolly s-a arătat încîntată să mă vadă. M-a salutat și mi-a făcut semn spre un morman de legume care trebuiau curățate. Mai întîi, totuși, m-am uitat după Ontario și familia lui și n-am reușit să-i găsesc. Nu erau acolo unde îi lăsasem, așa că am făcut turul subsolului, printre zeci de oameni ai străzii. Nu erau în sanctuar și nici la balcon.

Am stat de vorbă cu domnișoara Dolly în timp ce curățăm cartofi. Ea își amintea de familia de aseară, dar plecaseră înainte de sosirea ei, la ora nouă.

— Unde puteau să se ducă? m-am întrebat.

— Drăguță, oamenii ăștia nu stau într-un singur loc. Merg din cantină în cantină, din adăpost în adăpost. Poate că femeia a auzit că se dă brînză în Brightwood, sau pături în altă parte. Poate chiar că a găsit o slujbă la McDonald's și îi lasă pe copii la sora ei. Nu poți ști niciodată. Dar nu stau niciodată într-un singur loc.

Aveam serioase dubii în șansele mamei lui Ontario de a-și găsi o

slujbă, dar nu aveam de gând să dezbat subiectul cu domnișoara Dolly, în bucătăria ei.

Mordecai a apărut când începuse să se formeze coada pentru prînz. L-am zărit înainte ca el să mă vadă și, când ni s-au întîlnit privirile, toată fața i s-a deschis într-un zîmbet.

Un voluntar nou se ocupa de sandvișuri; împreună cu Mordecai, am lucrat la masa de servire, băgînd polonicul în oale și turnînd supa în căni de plastic. Era și asta o artă. Dacă luai prea multă zeamă, se vărsa peste tine. Prea multe legume, și te trezeai că în oală rămîne numai zeamă. Mordecai își perfecționase tehnica în urmă cu mai mulți ani; nu mi-am atras destule priviri muștrătoare pînă să mă lămuresc. Mordecai avea o vorbă bună pentru fiecare dintre cei pe care îi serveam — bună, bună dimineța, ce mai faci, mă bucur că te văd din nou. Unii, la rîndul lor, îi zîmbeau, alții nici nu-și ridicau privirea.

Către miezul zilei, aglomerația crescuse și cozile deveneau mai lungi. Alți voluntari apărură ca din pămînt; din bucătărie răsună clinchetul plăcut al vaselor și se simțea bucuria oamenilor ocupați cu o treabă serioasă. Eu continuam să mă uit după Ontario. Moș Crăciun aștepta, iar mititelul habar n-avea.

Am așteptat pînă cînd cozile au dispărut, apoi ne-am umplut fiecare cîte o cană de supă. Mesele erau pline, așa că am mîncat în bucătărie, sprijiniți de chiuvetă.

— Îți mai aduci aminte de scutecul pe care l-ai schimbat azi-noapte? L-am întrebat printre înghițituri.

— Crezi că aș putea uita?

— Azi nu i-am văzut.

Mestecă îndelung și reflectă o clipă.

— Erau aici cînd am plecat eu, de dimineată.

— La ce oră?

— La șase. Erau în colțul de acolo, dormeau duși.

— Unde se puteau duce?

— N-avem de unde ști.

— Băiețelul mi-a spus că locuiesc într-o mașină.

— Ai vorbit cu el?

— Da.

— Iar acum vrei să-l găsești, nu?

— Da.

— Nu-ți face iluzii.

După prînz, a apărut soarele și oamenii au început să se miște. Unul cîte unul, au trecut pe lîngă masa de servire, luînd cîte un măr sau o portocală și au părăsit subsolul.

— Cine nu are casă nu are nici stare, îmi explică Mordecai uitîndu-se, împreună cu mine, în urma lor. Le place să umble. Au ritualurile lor, rutina lor, locuri preferate, prieteni pe străzi, au lucruri de făcut. Se duc înapoi în parcurile și aleile lor și caută resturi prin zăpadă.

— Sînt minus șapte grade afară. În seara asta, temperatura va urca pînă aproape de zero.

— Se vor întoarce. Așteaptă pînă se lasă întunericul și să vezi ce plin va fi din nou aici. Hai să facem o plimbare.

L-am cerut părerea domnișoarei Dolly, care ne-a lăsat să plecăm o vreme. Fordul Taurus foarte uzat al cărui proprietar era Mordecai era

parcat lângă Lexus-ul meu.

— Asta n-o să facă prea mulți purici aici îmi spuse el, arătînd spre mașina mea. Dacă te-ai gîndit să-ți petreci ceva vreme în partea asta a orașului, ți-aș sugera să schimbi mașina cu o alta, mai proastă.

Nu mă gîndisem să mă despart de formidabila mea mașină. M-am simțit foarte jignit.

Am urcat amîndoi în Taurusul lui și am ieșit din parcare. După doar cîteva secunde mi-am dat seama că Mordecai Green era un șofer îngrozitor și am încercat să-mi pun centura de siguranță. Era ruptă. El nici nu păru să observe.

Am străbătut străzile deja curățate cu plugurile de zăpadă, am trecut pe lângă rînduri de blocuri și șiruri de case terasate, pline de chiriași, pe lângă zone în construcție atît de periculoase, încît ambulanțele refuzau să intre acolo, pe lângă școli înconjurate cu garduri dublate cu sîrmă ghimpată, prin cartiere zguduite permanent de mișcări de stradă. Mordecai era un ghid uimitor. Fiecare centimetru de teren intra în "domeniul" lui, fiecare colț de stradă avea povestea lui, fiecare stradă avea istoria ei. Am trecut pe lângă alte adăposturi și cantine. El îi cunoștea pe bucătari și pe pastori. Bisericele erau mai bune sau mai puțin bune, dar fără cozi la intrare. Fie că își deschideau porțile celor fără adăpost, fie le țineau încuiate. Mi-a arătat clădirea Facultății de Drept de la Howard, loc de imensă mîndrie pentru el. Făcuse cinci ani de studii, la seral, lucrînd în același timp o normă completă la un patron și jumătate de normă la altul. Mi-a arătat o casă complet arsă, într-un complex de clădiri terasate, unde acționau, altădată, traficanții de droguri. Al treilea fiu al său, Cassius, murise pe trotuarul din fața ei.

Aproape de biroul lui, m-a întrebat dacă aș fi de acord să ne oprim o clipă. Dorea să-și verifice corespondența. Sigur că nu mă deranja. Eu eram doar un tovarăș de călătorie.

Biroul era cufundat în semiîntuneric, rece și pustiu. Mordecai aprinse luminile și începu să vorbească.

— Sîntem trei aici. Eu, Sofia Mendoza și Abraham Lebow. Sofia este asistent social, dar știe mai multe despre legile străzii decît mine și Abraham la un loc.

L-am urmat prin birourile înghesuite.

— Era o vreme cînd aveam șapte avocați adunați aici, îți imaginezi? Asta se întîmpla cînd aveam fonduri de la stat pentru serviciile de consultanță juridică. Acum nu mai primim nici un ban, grație republicanilor. Acolo sunt trei birouri și mai sînt trei și aici, în partea mea, continuă el, arătînd în toate direcțiile. E destul spațiu liber.

Poate că asta înseamnă, "liber din lipsă de personal", dar era greu să calci fără să te împiedici de coșuri cu dosare vechi sau cîte un teanc de cărți de drept prăfuite.

— Cine e proprietarul clădirii? l-am întrebat.

— Trustul Cohen. Leonard Cohen a fost fondatorul unei firme mari de avocatură din New York. A murit în 1986; cred că avea o sută de ani. A făcut o grămadă de bani și, spre sfîrșitul vieții, a hotărît că nu vrea să ia nimic cu el. Așa că i-a risipit, și una din multele lui creații a fost un fond tutelar pentru ajutorarea avocaților sociali și îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor străzii. Așa a luat ființă locul ăsta. Fondul susține trei centre — cel de aici, unul la New York și încă unul în Newark. Eu am fost angajat în '83 și am devenit director în '84.

— Toate fondurile voastre provin dintr-o singură sursă?

— Aproape în întregime. Anul trecut, fondul ne-a dat 110 000 de dolari. Cu un an înainte, au fost 115 000, așa că am pierdut un avocat. Suma se micșorează în fiecare an. Fondul nu a fost bine administrat și acum suferim consecințele. Mă îndoiesc că vom mai fi aici peste cinci ani.

— Nu puteți strânge și voi bani?

— Ah, sigur că da. Anul trecut am obținut 9 000 de dolari. Dar asta ia timp. Putem fie să practicăm avocatura, fie să strângem fonduri. Sofia nu e amabilă cu oamenii. Abraham e un tip irascibil, venit de la New York. Nu mai rămân decât eu, cu personalitatea mea magnetică.

— La cât se ridică profitul? I-am întrebat curios, dar nu prea îngrijorat. Aproape toate grupurile nonprofit publicau un raport anual cu toate aceste cifre.

— Avem două mii pe lună. După scăderea cheltuielilor și păstrarea unei mici rezerve, împărțim între noi 89 000 de dolari, în mod egal. Sofia se consideră partener cu drepturi egale. Ca să fiu sincer, ne temem să discutăm despre asta cu ea. Eu am adunat aproape treizeci de mii, ceea ce, din câte am auzit, reprezintă limita sărăciei pentru un avocat sărac. Bine ai venit în lumea străzii!

Am reușit, în sfârșit, să ajungem în biroul lui, iar eu m-am așezat pe scaunul din fața mesei.

— Ai uitat să-ți plătești căldura? I-am întrebat, străbătut de un fior.

— Probabil. În weekend nu lucrăm prea mult. Economisim bani. Locul ăsta e foarte greu de încălzit sau de răcorit.

Ideea asta nu trecuse niciodată prin minte cuiva de la firma Drake & Sweeney. Să închidă în weekend, ca să economisească bani?! Sau căsnicii.

— Iar dacă e prea confortabil, clienții noștri nu mai vor să plece. Așa că iarna e frig, vara e cald și se reduce circulația stradală. Vrei cafea?

— Nu, mulțumesc.

— Glumesc, să știi. Nu am face nimic care să-i descurajeze pe cei fără adăpost să vină aici. Temperatura nu ne deranjează. Ne imaginăm că toți clienții noștri sînt înfrigurați și înfometați, așa că mai are rost să ne mai facem asemenea probleme? Te-ai simțit vinovat, azi-dimineață, cînd ai luat micul dejun?

— Da.

Mi-a zîmbit, ca un bătrîn înțelept care le văzuse pe toate.

— E un lucru obișnuit. Altădată lucram cu o mulțime de tineri avocați de la firmele mari, "recruți pro bono", cum le spunem noi, și ei îmi spuneau tot timpul că, la început, nu le mai trebuia mîncare. Dar o să-ți treacă, adăugă el, bătîndu-se peste burta proeminentă.

— Ce s-a întîmplat cu recruții pro bono? I-am întrebat. Știam că mă apropii cu pași repezi de momeală, iar Mordecai știa că știu.

— I-am trimis la adăposturi. S-au întîlnit cu clienții, iar noi i-am coordonat. Cea mai mare parte a muncii e ușoară, e nevoie doar de un avocat care să dea telefoane și să strige la cîte un birocrat care nu vrea să se miște. Cartele alimentare, pensii pentru veteranii de război, subvenții pentru locuințe, asigurări medicale, ajutoare pentru copii — cam 25% din munca noastră privește binefaceri.

Ascultam concentrat și el putea foarte bine să înțeleagă ce gîndesc. Mordecai mă învîrtea pe degetul lui mic.

— Vezi tu, Michael, vagabonzii nu contează pentru nimeni. Nimeni nu-i ascultă, nimănui nu-i pasă, iar ei nu se așteaptă la ajutor din partea nimănui. Așa că, dacă ei dau telefoane pentru a obține ceea ce li se cuvine, nu ajung nicăieri. Promisiuni deșarte, la nesfîrșit. Dacă

lasă mesaje, nu li se răspunde. Nu au o adresă fixă. Birocraților nu le pasă, așa că îi distrug chiar pe aceia pe care ar trebui să-i ajute. Un asistent social uns cu toate alifiile poate, cel puțin, să-i facă pe birocrați să-l asculte, eventual să se uite la dosar și poate chiar să returneze un apel telefonic. Dar dacă te sună un avocat țipînd și făcînd scandal, situația se schimbă. Birocrații au mai mult elan. Completează hîrțile necesare. Nu există adresă? Nici o problemă. Trimiteți cecul la mine, am să-l transmit chiar eu clientului meu.

Ridicase vocea și gesticula larg, cu ambele mîini. Mai mult ca orice altceva, Mordecai era un povestitor pasionat. Bănuiam că vorbele lui au mult efect în fața unui juriu.

— Să-ți povestesc ceva nostim, continuă el. Cam acum o lună, unul dintre clienții mei s-a dus la biroul de asistență socială, ca să obțină o cerere de ajutor social — ar fi trebuit să fie o operațiune de rutină. Omul are șaizeci de ani și suferă mereu din cauza unei spondiloze. Doarme pe piatră sau pe cîte o bancă în parc de zece ani, așa că e normal să aibă probleme cu spatele. Omul a așteptat în fața biroului, la coadă, vreo două ore, în cele din urmă a ajuns la ușă, a mai așteptat o oră, a ajuns pînă la primul birou, a încercat să explice ce dorește și s-a trezit pus la punct de o secretară înțepată, care era în toane proaste. I-a mai trîntit și ceva despre felul în care mirosea. Omul s-a simțit umilit, bineînțeles, așa că a plecat fără hîrtie. M-a sunat. Eu am dat niște telefoane și, miercurea trecută, ne-am prezentat oficial la biroul de asistență socială. Eu eram acolo, lîngă clientul meu. Secretara era și ea acolo, împreună cu șeful ei, șeful șefului, directorul filialei din New York și unul dintre șefii cei mari din administrație. Secretara s-a ridicat în picioare în fața clientului meu și a citit o scrisoare de o pagina, prin care își prezenta scuze. A fost chiar plăcut, emoționant. Apoi, mi-a dat cererea omului pentru ajutor social și am primit asigurări de la toată lumea de față că va fi luată imediat în considerare. Asta e dreptatea, Michael, asta e menirea avocaților străzii. Să apere demnitatea oamenilor.

Poveștile au continuat, una după alta, toate sfîrșindu-se cu avocații străzii în rol de băieți buni, cu vagabonzii victorioși. Știam că adunase, în repertoriul lui, suficiente istorii emoționante, probabil mai multe decît îmi spusese, dar acum abia pregătea terenul.

Am pierdut noțiunea timpului. El n-a mai pomenit nimic despre corespondență. În cele din urmă, am plecat de acolo și ne-am întors la adăpost.

Mai era o oră pînă la lăsarea serii, momentul potrivit, mă gîndeam, pentru a te cuibări în subsolul micuț și plăcut, înainte de invazia huliganilor pe străzi. M-am trezit mergînd mai încet și mai încrezător, numai pentru că îl aveam pe Mordecai lîngă mine. Altfel, aș fi înfruntat ninsoarea pieziș, aplecat de la brîu, gonind și cu picioarele tremurînd.

Domnișoara Dolly reușise, cine știe cum, să facă rost de un morman de pui întregi, pe care îi pregătea pentru mine. Ea îi opărea; eu trebuia să desfac carnea de pe oase.

Soția lui Mordecai, JoAnne, ni s-a alăturat la ora de vîrf. Era la fel de plăcută ca soțul ei și aproape la fel de înaltă. Ambii lor fii aveau peste un metru nouăzeci înălțime. Cassius avea doi metri și opt și era o stea de baschet foarte căutată, cînd a fost împușcat, la vîrsta de șaptesprezece ani.

Am plecat la miezul nopții. Cît despre Ontario și familia lui, nici urmă.

Duminica a început cu un telefon târziu de la Claire — încă o conversație greoaie, numai pentru a-mi spune la ce oră urma să ajungă acasă. I-am propus să luam cina la restaurantul nostru preferat, dar nu avea chef de așa ceva. N-am întrebat-o dacă s-a întâmplat ceva. Trecuserăm amîndoi de faza asta.

Cum locuința noastră se afla la etajul al treilea, nu reușisem să aranjez să mi se aducă acasă ziarul *Post* de duminică. Încercasem diverse metode, dar jumătate din timp nici nu-mi găseam ziarul.

Am făcut un duș și m-am îmbrăcat cu mai multe rînduri de haine. Prezentatorul buletinului meteorologic anunța o maximă de minus patru grade și, pe cînd mă pregăteam să ies din casă, am auzit știrile zilei. Am încremenit; auzeam cuvintele, dar nu le înțelegeam. M-am apropiat de televizorul aflat pe tejgheaua din bucătărie, cu picioarele moi, inima înghețată și gura larg căscată de uimire și șoc.

În jurul orei 23.00, poliția districtuala descoperise o mașina micuță în apropiere de Fort Totten Park, în cartierul de nord-est, într-o zonă unde se produceau mereu ciocniri între bandele rivale. Mașina era parcată pe stradă, cu cauciucurile dezumflate și blocate în noroiul înghețat. Înăuntru se găsea o tînră mamă cu cei patru copii ai ei, toți morți prin asfixiere. Poliția bănuia că familia locuia în mașină și că au încercat să-și facă puțină căldură. Țeava de eșapament a mașinii era îngropată într-un morman de zăpadă, format după curățarea străzii. Puține detalii, nici un nume.

M-am repezit în stradă, alunecînd fără să cad, pe trotuarul acoperit cu zăpadă, am străbătut Strada P pînă la intersecția cu Wisconsin și am cotit pe Strada 34 pînă cînd am ajuns la standul de ziare. Îngrozit, cu respirația tăiată, am apucat un ziar. În colțul din josul paginii era articolul cu pricina, evident adăugat în ultimul moment. Nu se dădea nici un nume.

Am deschis la secțiunea A, lăsînd restul ziarului să cadă pe trotuarul ud. Articolul continua pe pagina 14, cu cîteva comentarii standard din partea poliției și niște avertismente previzibile despre pericolul înfundării țevelor de eșapament. Urmau amănuntele dureroase: mama avea douăzeci și doi de ani. Numele ei era Lontae Burton. Sugarul se numea Temeko. Cei mici, Alonzo și Dante, erau gemeni, în vîrstă de doi ani. Fratele mai mare se numea Ontario, de patru ani.

Cred că am scos niște sunete ciudate, căci un tip care își făcea alergarea de dimineață mi-a aruncat o privire suspicioasă, ca și cum aș fi putut fi periculos. Am pornit la drum, cu ziarul deschis, călcînd peste restul paginilor căzute pe jos.

— Nu vă supărați, se auzi o voce furioasă din spate. N-ați vrea să-l plătiți?

Mi-am văzut de drum. Vînzătorul de ziare s-a apropiat din spate și m-a strigat: "Hei, omule!" M-am oprit doar atît cît să scot o bancnotă de cinci dolari din buzunar și să o arunc la picioarele lui, aproape fără să-l privesc.

Pe Strada P, în apropiere de casă, m-am sprijinit de gardul de cărămidă din fața unui splendid șir de vile terasate. Trotuarul fusese curățat cu grijă. Am recitit articolul încet, sperînd că, prin cine știe ce minune, finalul va fi altul. Eram copleșit de gînduri și întrebări și nu puteam ține pasul cu ele. De ce nu se întorseseră la adăpost? Și, oare,

copilașul murise învelit în haina mea de jeans bleu?

Îmi era greu să gîndesc. Îmi era imposibil să merg. După șoc, m-am simțit cuprins de un sentiment de vinovăție. De ce n-am făcut ceva vineri seară, cînd i-am văzut pentru prima dată? I-aș fi putut duce la un motel, la căldură; le-aș fi putut da de mîncare.

Cînd am intrat în casă, telefonul suna. Era Mordecai. M-a întrebat dacă văzusem știrile. L-am întrebat dacă își amintea de scutecul ud. Era aceeași familie, i-am spus. El nu le știuse niciodată numele. I-am spus mai multe despre discuția mea cu Ontario.

— Îmi pare foarte rău, Michael, mi-a răspuns, mult mai trist.

— Și mie.

Nu puteam vorbi prea mult, nu reușeam să articulez cuvintele, așa că am stabilit să ne întîlnim mai tîrziu. M-am întins pe canapea, rămînînd așa, nemișcat, o oră întreagă.

După aceea m-am dus pînă la mașină și am scos de acolo pungile cu mîncare, jucării și haine pe care le cumpărasem pentru ei.

Numai din curiozitate, Mordecai a venit la biroul meu la ora prînzului. În cariera lui fusese în destule firme mari, dar dorea să vadă locul unde căzuse "Domnul". Am făcut un tur rapid în compania lui, povestindu-i pe scurt despre criza ostaticilor.

Am plecat împreună, cu mașina lui. Eram bucuros că duminica nu circulau prea multe mașini, pentru că Mordecai nu era deloc atent la celelalte mașini.

— Mama lui Lontae Burton are treizeci și opt de ani și ispășește o pedeapsă de zece ani închisoare, pentru vînzare de droguri, m-a informat el; dăduse cîteva telefoane. Mai are doi frați, amîndoi închiși. Lontae a avut și ea probleme cu prostituția și drogurile. N-am idee cine ar putea fi tatăl sau tații copiilor.

— De unde ai aflat toate astea?

— Am găsit-o pe bunica ei într-o zonă aflată în planul de sistematizare. Ultima dată cînd a văzut-o pe Lontae, fata avea numai trei copii și vindea droguri, împreună cu maică-sa. După spusele bunicii, aceasta a întrerupt orice legătură cu fiica și cu nepoata ei, din cauza drogurilor.

— Cine face înmormîntarea?

— Aceiași oameni care l-au înmormîntat și pe DeVon Hardy.

— Cît ar costa niște funeralii decente?

— Se poate negocia. Te interesează?

— Aș dori să se aibă grijă de ei.

Ne aflam pe Pennsylvania Avenue; treceam pe lîngă imensele clădiri de birouri ale Congresului. Dealul Capitoliului se zărea în fundal și nu m-am putut stăpîni să nu le adresez în gînd vreo două înjurături proștilor care iroseau miliarde în fiecare an, în vreme ce atîția oameni nu aveau unde locui. Cum era posibil ca niște copii nevinovați să moară în plină stradă, aproape sub nasul Congresului, numai pentru că nu aveau unde să stea?

Nu trebuia nici să se nască, ar fi spus unii dintre cei care făceau parte din aceeași clasă socială cu mine.

Trupurile fuseseră duse la Institutul medico-legal, unde se afla și morga. Era o clădire maronie, de două etaje, anexă la Spitalul General Municipal. Aveau să fie ținuți acolo pînă la apariția rudelor. Dacă nu venea nimeni timp de patruzeci și opt de ore, li se făcea îmbălsămarea obligatorie, erau puși în sicrie de lemn și îngropați repede, în cimitirul de lîngă stadion.

Mordecai parcă într-un spațiu pentru handicapați, reflectă o secundă și mă întrebă:

— Ești sigur că vrei să intri?

— Așa cred.

El mai fusese acolo, așa că dăduse telefon înainte. Un paznic într-o uniformă prea strîmtă își permise să ne oprească și Mordecai îl luă la rost atît de violent, încît mă sperie. Îmi venea să vărs.

Paznicul dădu înapoi, fericit să scape de noi. O ușă dublă, de sticlă, purta pe ea însemnul MORGA, scris cu litere negre. Mordecai intră ca și cum ar fi fost proprietarul aceluia loc.

— Sînt Mordecai Green, avocatul familiei Burton, mîrîi el la tînărul de la ghișeu.

Era mai mult o provocare decît un anunț.

Tînărul verifică o notiță, apoi controla și alte documente.

— Ce naiba faci? se răsti iarăși Mordecai.

Tînărul își ridică privirea, gata să-și dea importanță, dar își dădu seama cît de masiv, era, de fapt, adversarul lui.

— O clipă, spuse el, și se îndreaptă spre computer.

— Ca și cum ar avea o mie de morți aici, spuse Mordecai cu voce tare, întorcîndu-se spre mine.

Mi-am dat seama că nu avea nici un strop de răbdare cu birocrații și funcționarii guvernamentali și mi-am amintit de povestea lui cu secretara de la Asigurări Sociale, care își ceruse scuze. Pentru Mordecai, jumătate din munca unui avocat însemna ceartă și presiune.

Un domn palid, cu parul vopsit în negru și mîinile lipicioase, își făcu apariția și se prezentă sub numele de Bill. Era îmbrăcat cu un halat albastru de laborator și purta pantofi cu talpă groasă, de cauciuc. De unde apar tipii ăștia care se angajează la morgă?

Am pătruns, în urma lui, pe o ușă, trecînd printr-un hol cu temperatura din ce în ce mai scăzută și, în cele din urmă, am ajuns în camera principală de păstrare a cadavrelor.

— Cîți ați primit astăzi? îl întrebă Mordecai, de parcă ar fi trecut în mod obișnuit pe aici să numere cadavrele.

— Doisprezece, răspunse Bill, apăsînd clanța ușii.

— Te simți bine? mă întrebă Mordecai.

— Nu știu.

Bill împinse ușa metalică, făcîndu-ne loc să intrăm. Era frig și mirosea a antiseptic. Podeaua era acoperită cu dale de piatră, iar camera era luminată cu neon albăstrui. Am pășit în urma lui Mordecai, cu capul în jos, încercînd să nu mă uit în jur, dar era imposibil. Trupurile erau acoperite, de la cap pînă la glezne, cu cearșafuri albe, exact așa cum vezi la televizor. Am trecut pe lîngă o pereche de picioare albe, cu o etichetă agățată de degetul mare. Au urmat altele, maronii.

Am schimbat direcția și ne-am oprit într-un colț, între o targă mobilă, în stînga, și o masă, în dreapta.

— Lontae Burton, anunță Bill și cu un gest teatral trase cearșaful, în jos, pînă la brîu. Era, într-adevăr, mama lui Ontario, îmbrăcată într-o rochie simplă, albă. Moartea nu lăsase nici o urmă pe fața ei. Parcă dormea. Nu puteam să-mi iau ochii de la ea.

— Ea este, spuse Mordecai, de parcă ar fi știut-o de mulți ani.

Se întoarse spre mine pentru confirmare; am reușit, cu greu, să fac semn cu capul. Bill se întoarse pe călcîie, făcîndu-mă să-mi țin respirația. Un singur cearșaf îi acoperea pe toți copiii.

Erau așezați perfect în rînd, strînși unul într-altul, ținînd mînuțele

încrucișate peste cămășuțele identice, ca niște heruvimi adormiți — mici soldați ai străzii care își găsiseră, în sfârșit, liniștea.

Doream să-l ating pe Ontario, să-l bat încet pe braț și să-i spun că îmi pare rău. Doream să-l trezesc, să-l iau acasă, să-l hrănesc și să-i ofer tot ce și-ar fi putut dori.

— Ei sînt, spuse Mordecai, la încuviințarea mea.

Cînd Bill i-a acoperit din nou, am închis ochii și am rostit o scurta rugăciune de îndurare și iertare. Nu lăsa să se mai întîmple așa ceva, mi-a spus "Domnul".

Într-o încăpere de pe hol, Bill ne-a arătat două coșuri mari, de sîrmă, cu obiectele personale ale familiei. Le-am așezat pe o masă, iar noi l-am ajutat să facă inventarul lucrurilor de acolo. Haine murdare și rupte. Jacheta mea de jeans bleu era obiectul cel mai frumos pe care îl aveau. Mai erau trei pături, o poșetă, niște jucării ieftine, loțiune pentru copii, un prosop, alte haine murdare, o cutie cu napolitane de vanilie, o cutie de bere neîncepută, niște țigări, două prezervative și vreo douăzeci de dolari în bancnote și monede.

— Mașina se găsește în parcare a poliției, spuse Bill. Se spune că e plină de mizerii.

— Ne ocupăm noi de ea, spuse Mordecai.

Am semnat foile de hîrtie pe care fusese scris inventarul și am plecat cu posesiunile familiei Lontae Burton.

— Ce facem cu lucrurile? am întrebat.

— Le ducem bunicii. Vrei haina înapoi?

— Nu.

Sala mortuară aparținea unui pastor pe care îl cunoștea Mordecai. Nu-l simpatiza, pentru că biserica pastorului nu era suficient de prietenoasă cu vagabonzii străzii, dar putea trata cu el.

Am parcat în fața bisericii, aflate pe Georgia Avenue, în apropiere de Universitatea Howard, o zonă mai curată a orașului, unde nu vedeai atîtea ferestre închise cu scînduri.

— Ar fi mai bine ca tu să rămîi aici, îmi spuse. Aș putea vorbi mult mai direct cu el, între patru ochi.

Nu doream să rămîn singur în mașină, dar trebuia să recunosc că garantam deja cu viața mea pentru el.

— Bineînțeles, i-am spus, lăsîndu-mă cu cîtiva centimetri mai jos pe scaun și aruncînd o privire împrejur.

— N-o să ți se întîmple nimic.

După plecarea lui, am încuiat portierele mașinii. Cîteva minute m-am relaxat și am început să reflectez. Mordecai dorea să fie singur cu pastorul din motive de afaceri. Prezența mea ar fi complicat lucrurile. Cine eram eu și ce treabă aveam cu familia? Prețul ar fi crescut imediat.

Era multă lume pe trotuar. Am privit în urma trecătorilor care se luptau cu viscolul. O mamă cu doi copii trecu pe lîngă mine; erau bine îmbrăcați și se țineau de mîini. Unde erau ei cu o seară înainte, cînd Ontario și familia lui se ghemuiau în mașina înghețată, respirînd, fără să-l simtă, monoxidul de carbon, pînă cînd trecuseră pe lumea cealaltă? Unde eram noi, toți ceilalți?

Lumea mea își găsea sfîrșitul. Nimic nu avea sens. În mai puțin de o săptămînă, văzusem șase oameni ai străzii morți și nu eram pregătit să rezist unui asemenea șoc. Eram un avocat alb, educat, bine hrănit și bogat, pe drumul cel mai sigur spre multă bogăție și toate lucrurile minunate pe care aceasta ți le putea oferi. Sigur, căsnicia mea se

încheiase, dar aveam șanse să-mi revin. Erau destule femei minunate pe lume. Nu-mi făceam prea multe griji.

L-am blestemat pe "Domnul" pentru că-mi schimbase cursul vieții. L-am blestemat pe Mordecai, pentru că mă făcea să mă simt vinovat. Și pe Ontario, pentru că mă făcea să sufăr.

O bătaie în geam m-a făcut să tresar. Normal, eram cu nervii la pământ. Era Mordecai, stînd în picioare, în zăpadă, lîngă colțul străzii. Am crăpat puțin geamul.

— Zice că face el ce trebuie, pentru toți cinci, pentru două mii de dolari.

— Dau oricît ar costa, i-am răspuns, și s-a făcut nevăzut.

Cîteva clipe mai târziu era din nou în mașină, la volan, pornind în viteză.

— Înzmormîntarea va avea loc marți, aici, la biserică. Sicriile sînt din lemn, dar frumoase. Va aduce niște flori, înțelege, ca să arate bine. Dorea trei mii, dar l-am convins că vor veni și niște reporteri, așa că s-ar putea să apară la televiziune. Asta i-a plăcut. Cu două mii nu e rău.

— Mulțumesc, Mordecai.

— Te simți bine?

— Nu.

Nu ne-am mai spus prea multe pe drumul de întoarcere spre biroul meu.

Fratele mai mic al lui Claire suferea de boala Hodgkin — asta era explicația întîlnirii de familie din Providence. Nu avea nici o legătură cu mine. Am ascultat-o povestind despre weekend, despre șocul vieții, lacrimile și rugăciunile care i-au apropiat mai mult unii de alții și i-au consolat pe James și pe soția lui. La ei în familie, îmbrățișările și plîsetele erau ceva obișnuit și eram fericit că nu mă sunase și pe mine, ca să mă cheme acolo. Tratamentul urma să înceapă imediat; prognoza era bună.

Era fericită să fie din nou acasă și ușurată că avea pe cineva căruia să i se destăinuie. Am băut cîte un pahar de vin în salon, lîngă foc, cu o pătură așezată peste picioare. Era aproape romantic, deși rănile mele erau prea adineai ca măcar să-mi treacă prin minte să fiu sentimental. Am făcut un efort eroic pentru a pune la inimă cuvintele ei, suferind corespunzător pentru bietul James, presărînd cîteva fraze potrivite.

Nu mă așteptasem la această situație și nu eram sigur dacă era ce îmi doream. Îmi imaginasem că ne vom lupta cu umbrele noastre, poate chiar că ne vom lua la bătaie. Curînd, lucrurile aveau să ia o turnură urîtă între noi, pentru ca apoi să revenim la decență și să ne despărțim ca niște adevărați oameni maturi. Dar, după Ontario, nu eram pregătit să suport și alte probleme care să-mi pună emoțiile la încercare. Eram epuizat. Ea îmi tot spunea că par foarte obosit. Aproape că i-am mulțumit.

Am ascultat-o cu atenție, pînă cînd a terminat ce avea de spus, apoi conversația s-a îndreptat, încet, spre felul în care îmi petrecusem eu sfîrșitul de săptămîină. I-am povestit tot despre noua mea viață de voluntar la adăposturi, apoi despre Ontario și familia lui. I-am arătat articolul din ziar.

A fost sincer impresionată, dar și uimită. Nu eram același om din urmă cu o săptămîină și nu era sigură că îi place mai mult versiunea recentă, decît cea veche. Nici eu nu eram prea sigur.

Fiind amîndoi obsedați de meserie, Claire și cu mine nu aveam nevoie de ceas deșteptător, mai ales pentru diminețile de luni, cînd o nouă săptămîină de provocări se deschidea în fața noastră. Ne trezeam la cinci, la cinci și jumătate ne mîncam fulgii de cereale, apoi porneam în direcții diferite, practic grăbindu-ne să vedem cine reușește să plece primul.

Datorită vinului, am reușit să dorm fără să fiu bîntuit de coșmaruri legate de weekend. În mașină, pe drum spre birou, eram hotărît să pun o oarecare distanță între mine și oamenii străzii. Aveam să îndur înmormîntarea. Aveam să-mi găsesc, într-un fel sau altul, timp să mă ocup, fără onorariu, de problemele celor fără adăpost. Aveam să continuu să fiu prieten cu Mordecai, probabil chiar să devin un obișnuit al biroului lui. Aveam să trec, ocazional, pe la bucătăria domnișoarei Dolly și să o ajut să-i hrănească pe cei flămînzi. Aveam să dau bani și să ajut la strîngerea unor sume mai mari pentru cei săraci. Cu siguranță că puteam fi mai util ca sursă de fonduri, decît ca avocat al săracilor.

Acolo, în mașină, conducînd pe întuneric spre birou, am decis că aveam nevoie de cîteva zile de muncă mai intensă, pentru a-mi pune ordine în priorități. Cariera mea suferise o deviere minoră; o orgie a muncii ar fi îndreptat lucrurile. Numai un nebun ar fi sărit din trenul de lux în care mă aflu.

Am luat alt lift decît cel cu care urcase "Domnul". El ținea de trecut; mi l-am scos din minte. Nu m-am uitat spre sala de ședință unde murise. Mi-am aruncat haina și servieta într-un fotoliu din birou și m-am îndreptat spre aparatul de cafea. Drumul de-a lungul holului, înainte de ora șase dimineața, cîteva vorbe întîmplătoare adresate cînd unui coleg, cînd unui funcționar, gestul de a-mi scoate sacoul, de a-mi sufleca mînecele cămășii — toate astea îmi dădeau sentimentul că era minunat să revin acolo.

Am parcurs rapid titlurile ziarelor — mai întîi *The Wall Street Journal*, în parte pentru că știam că nu va scrie nimic despre oamenii străzii morți în capitală. Apoi, am trecut la *Post*. Pe prima pagină a secțiunii Metro era un mic articol despre familia lui Lontae Burton, cu o poză a bunicii înlăcrimate în fața unui bloc de locuințe. L-am citit, apoi l-am dat deoparte. Știam mai multe decît reporterul și eram decis să nu mă las tulburat.

Sub ziarul *Post* se afla un dosar maroniu, tipic avocațesc, din cele de care firma noastră avea milioane. Pe copertă nu scria nimic și asta mi-a trezit suspiciuni. Stătea acolo, la vedere, pe mijlocul biroului meu, pus de o persoană anonimă. L-am deschis încet.

Înăuntru nu erau decît două file de hîrtie. Prima era o copie a articolului apărut în *Post* cu o zi înainte, același pe care îl citisem de zece ori și pe care i-l arătasem lui Claire, seara trecută. Dedesubt, o copie a unui document scos dintr-un dosar oficial al firmei Drake & Sweeney, cu titlul: EVACUAȚI — RIVEROAKS/TAG, INC.

Coloana din dreapta cuprindea numere, de la 1 la 17. Numărul 4 era DeVon Hardy. La numărul 15 era scris: Lontae Burton, alături de trei dintre cei patru copii.

Am lăsat încet dosarul pe birou, m-am ridicat în picioare și m-am îndreptat spre ușă, am închis-o și m-am sprijinit de ea. Am petrecut

primele cîteva minute într-o tăcere deplină. Mă uitam fix la dosarul așezat în centrul biroului. Trebuia să accept ideea că era adevărat și că documentul era real. Ce rost ar fi avut ca o persoană oarecare să falsifice un asemenea document? În cele din urmă, l-am ridicat din nou în mâini, cu mare grijă. Sub cea de-a doua foaie de hîrtie, chiar în interiorul copertei dosarului, informatorul meu anonim scrisese cu creionul: Evacuarea a fost greșită, din punct de vedere legal și moral.

Era scris cu majuscule, în efortul de a evita descoperirea autorului, în caz că aș fi încercat să recunosc scrisul. Literele erau abia vizibile, ca și cum vârful creionului abia ar fi atins dosarul.

Am ținut ușa închisă timp de o oră, în care fie că am stat la fereastră, privind răsăritul, fie că m-am așezat la birou, holbîndu-mă la dosar. Pe hol se auzea din ce în ce mai multă lume și, la un moment dat, am auzit vocea lui Polly. Am descuiat ușa, am salutat-o ca și cum totul mergea ca pe roate și m-am apucat de treburile obișnuite.

Programul dimineții includea o mulțime de ședințe și conferințe, două dintre ele cu Rudolph și niște clienți. M-am comportat corespunzător, deși n-am memorat nimic din ce s-a spus ori s-a făcut. Rudolph era foarte mîndru că steaua lui revenise și era în plin avînt.

Am fost aproape nepoliticos cu cei care doreau să discute despre criza ostaticilor și șocul care a urmat. Păream același și dovedeam, ca de obicei, aceeași imensă putere de muncă, astfel că orice îngrijorare cu privire la stabilitatea mea mintală a dispărut. Către prînz, m-a sunat tata. Nu știu dacă mă mai sunase vreodată la birou. Mi-a spus că în Memphis plouă; era nevoit să stea în casă, se plictisea și, ce mai, atît el cît și mama erau îngrijorați în privința mea. Le-am explicat că nora lor era bine și apoi, trecînd pe un teren mai sigur, le-am povestit despre fratele ei, James, pe care îl întîlniseră și ei o dată, la nuntă. Păream sincer preocupat de familia lui Claire și asta l-a mulțumit.

Tata era fericit să vorbească cu mine la birou. Eram încă acolo, scoteam bani frumoși, aveam perspective. M-a rugat să ținem legătura.

O jumătate de oră mai tîrziu, fratele meu, Warner, m-a sunat de la biroul lui, aflat la unele dintre etajele superioare ale sediului unei firme din centrul orașului Atlanta. Avea cu șase ani mai mult decît mine, era partener într-o altă megafirmă, un specialist în litigii căruia nu i se putea împotrivi nimeni. Din cauza diferenței de vîrstă, Warner și cu mine nu fuseserăm niciodată apropiați în copilărie, dar ne bucuram, fiecare, de compania celuilalt. În timpul divorțului lui, petrecut cu trei ani mai înainte, mi se destăinuise în fiecare săptămînă.

Lucra de dimineață pînă noaptea, la fel ca mine, așa că știam că acea conversație nu putea dura prea mult.

— Am vorbit cu tata, mi-a spus totul, mă lămuri el.

— Sînt convins.

— Înteleg ce simți. Toți trecem prin asemenea momente. Muncești în disperare, faci o grămadă de bani, nu te oprești niciodată ca să-i ajuți pe oamenii fără importanță. Apoi, se întîmplă ceva și îți aduci aminte de primul an de studenție, cînd toți aveam idealuri și doream să ne folosim diplomele de avocați pentru a salva lumea. Îți amintești?

— Da. E mult de-atunci.

— Exact. În primul meu an de facultate, s-a făcut un sondaj. Mai

mult de jumătate dintre colegii mei de grupă doreau să se ocupe de dreptul public. Când am terminat, trei ani mai târziu, toată lumea s-a orientat spre locurile unde se câștigă mulți bani. Nu știu ce s-ă întâmplat.

— Facultatea de Drept te face lacom.

— Presupun că așa stau lucrurile. Firma noastră are un program prin care poți face o întrerupere de un an, un fel de an sabatic, în care să faci drept public. După douăsprezece luni, te întorci ca și cum n-ai fi fost plecat niciodată. La voi există așa ceva?

Tipic pentru Warner. Aveam o problemă, el avea deja soluția. Frumos și limpede. Douăsprezece luni, după care sunt un alt om. O deviere scurtă, dar viitorul meu e asigurat.

— Nu e valabil pentru asociați, i-am spus. Am auzit de un partener sau doi, care au plecat de la firmă pentru a lucra în administrație, într-un sector sau altul, și s-au întors după vreo doi ani. Dar niciodată un asociat.

— Dar situația ta e diferită. Ai fost traumatizat, la naiba, aproape că ai dat ortu' popii, numai pentru că ești membru al firmei. Aș trage și eu niște sfori, să le spun că ai nevoie de o pauză. Ia-ți un an și apoi întoarce-te frumușel la birou.

— S-ar putea să meargă, i-am spus, încercînd să-i mai tai din elan. Avea o personalitate puternică, era teribil de insistent, mereu la un pas de a provoca o ceartă, mai ales cu familia. Trebuie să plec, am continuat.

— La fel și eu.

Ne-am promis că vorbim mai târziu. Am luat prînzul cu Rudolph și un client, într-un restaurant splendid. Era un prînz de lucru, ceea ce însemna că ne abținem de la alcool și ceea ce mai însemna, de asemenea, că timpul era plătit cu banii clientului. Am lucrat și am mîncat preț de două ore, așa că prînzul l-a costat pe client o mie patru sute de dolari. Firma noastră avea un cont la restaurant, așa că valoarea consumației, cu chitanța respectivă, se achita de către firma Drake & Sweeney și, cîndva, în timp, maniacii noștri de la serviciul financiar din subsol aveau să găsească o modalitate de a-l taxa pe client și pentru costul mîncării.

După-amiaza a însemnat un șir neîntrerupt de telefoane și de conferințe. Printr-un efort de voință, am reușit să-mi păstrez mimica de om serios interesat și am trecut cu bine de toate, încercînd notele de plată ale clienților cît de mult se putea. Legislația antitrust nu mi s-a părut niciodată, pînă atunci, atît de complexă și plicticoasă.

Era aproape ora cinci cînd mi-am găsit cîteva clipe în care să pot rămîne singur. Mi-am luat rămas-bun de la Polly și am încuiat ușa din nou. Am deschis dosarul misterios și am început să notez cîte ceva, la întîmplare, pe un blocnotes — mîzgăleli și diagrame cu săgeți care duceau, din toate direcțiile, la RiverOakes și Drake & Sweeney. Braden Chance, partenerul pe probleme imobiliare pe care îl întrebam despre dosar, era ținta celor mai multe săgeți pornite de la firmă.

Principalul bănuț era un asistent, tînărul care auzise schimbul dur de replici dintre noi și care, cîteva clipe mai târziu, îl făcuse pe Chance "măgar" cînd ieșeam din biroul lor. Era normal ca el să cunoască amănuntele evacuării și precis avea acces la dosar.

De la un telefon celular, pentru a evita orice înregistrare făcută de firmă, am sunat un asistent care lucra în secția antitrust. Biroul lui se afla pe același hol cu al meu, după colț. El mi-a dat un alt nume și, cu puțin efort, am aflat că tipul pe care îl căutam era Hector Palma. Lucra la firmă de circa trei ani, petrecuți integral în departamentul

imobiliar. Mi-am propus să-l gădesc, dar nu la birou.

M-a sunat și Mordecai. Voia să știe ce planuri am pentru cină.

— Fac eu cînte, mi-a spus.

— Supă?

— Sigur că nu! rîse el. Știu un loc grozav.

Ne-am înțeles să ne întîlnim la șapte. Claire redevenise chirurgul model, care uita de oră, mese și soțul ei. Plecase la spital după primele ore ale după-amiezii și schimbaserăm doar cîteva cuvinte, pe fugă. Nu știa cînd se va întoarce, dar era sigură că va fi foarte tîrziu. La cină, fiecare pentru sine. Nu puteam să-i reproșez nimic. De la mine învățase acest fel de viață.

Ne-am întîlnit într-un restaurant din apropiere de Dupont Circle. Barul din față era plin ochi cu funcționari guvernamentali bine plătiți, care savurau un pahar, înainte de a pleca din oraș. Noi am băut cîte un pahar în spate, într-un separeu micuț.

— Povestea familiei Burton e serioasă și va deveni și mai serioasă, începu el, sorbind berea luată direct din butoi.

— Îmi pare rău, dar în ultimele douăsprezece ore am fost rupt de lume. Ce s-a întîmplat?

— Multă publicitate. Patru copii morți împreună cu mama lor, care locuiau într-o mașină. Sînt găsiți la o milă distanță de dealul Capitoliului, unde membrii Congresului se afla în plin proces de reformare a legislației asigurărilor sociale, ca să arunce și mai multe mame în stradă. E superb.

— Deci, s-ar părea că înmormîntarea va fi un adevărat spectacol.

— Fără îndoială. Am vorbit chiar astăzi cu doisprezece activiști pentru drepturile oamenilor străzii. Vor fi cu toții acolo și intenționează să-și aducă și susținătorii. Vor fi o mulțime de oameni ai străzii. Din nou, mulți reporteri. Patru sicrie mititele, lîngă cel al mamei lor, cu camerele de televiziune îndreptate spre ele, pentru știrile de la ora șase. După aceea vom face un miting și un marș.

— Poate că din moartea lor va ieși și ceva bun.

— Poate.

Un avocat uns cu toate alifiile, ca mine, știa că există un scop în spatele fiecărui prînz sau al fiecărei invitații la cină. Mordecai era preocupat de ceva. Îmi dădeam seama după felul în care nu mă scăpa din priviri.

— Ai idee de ce rămăseseră fără locuință? l-am întrebat, tatonînd terenul.

— Nu. Probabil din cauzele obișnuite. N-am avut timp să pun întrebări.

Gîndindu-mă mai bine, pe drum spre restaurant, hotărîsem că nu-i puteam spune de misteriosul dosar și conținutul lui. Era confidențial, numai pentru mine, datorită poziției mele la firma Drake & Sweeney. Dezvăluirea celor aflate despre activitățile unui client reprezenta o încălcare flagrantă a responsabilităților mele profesionale. Gîndul de a divulga un asemenea secret mă înspăimînta. În plus, nu verificasem nimic.

Chelnerul ne-a adus salatele și am început să mîncăm.

— Am avut o ședință la birou, în această după-amiază, îmi spuse Mordecai printre înghițituri. Eu, Abraham, Sofia. Avem nevoie de ajutor.

Nu mă mirau cuvintele lui.

— Ce fel de ajutor?

— Încă un avocat.

— Am crezut că sînteți falimentari.

— Avem o mică rezervă. Și am adoptat o nouă strategie de piață.

Ideea că Centrul legal din Strada 14 era preocupat de o strategie de piață era ilară, și exact asta a și fost intenția lui. Am zîmbit amîndoi.

— Dacă am reuși să-l convingem pe noul avocat să încerce, zece ore pe săptămînă, să găsească fonduri, atunci își va putea permite să lucreze la noi.

Altă serie de zîmbete.

Mordecai mai avea ceva de spus.

— Oricît ne-ar dispăcea să recunoaștem acest lucru, supraviețuirea noastră depinde de capacitatea noastră de a face rost de bani. Trustul Cohen e în declin. Ne-am permis, pînă acum, să nu cerșim, dar lucrurile trebuie să se schimbe.

— Ce altceva mai trebuie să facă acel avocat?

— Să se ocupe de legile străzii. Ai văzut și tu suficient de bine ce înseamnă asta. Ai văzut unde lucrăm. Sofia e o scorpie. Abraham, un prost. Clienții miros urît și banii sînt o iluzie.

— Cîți bani îi puteți oferi?

— Ție îți putem oferi treizeci de mii pe an, dar nu-ți putem promite decît jumătate din sumă pentru primele șase luni. După aceea, împărțim ce rămîne după scăderea cheltuielilor între noi patru.

— Abraham și Sofia au fost de acord?

— Da, după un scurt discurs din partea mea. Ne imaginăm că ai relații bune în barou, printre persoanele cu influență și, cum ești foarte bine pregătit, arăți excelent, ești deștept și așa mai departe ar trebui să ai un talent înăscut pentru strîns bani.

— Dar dacă nu vreau să strîng bani?

— Atunci, noi trei ne-am putea reduce salariile și mai mult, poate chiar pînă la douăzeci de mii pe an. Apoi, la cincisprezece mii. Iar cînd n-o să mai vină nimic de la fundație, am putea să ajungem și noi în stradă, ca și clienții noștri. Avocați fără adăpost.

— Deci, eu reprezint viitorul Centrului legal din Strada 14?

— Așa am decis noi. Te vom primi ca partener cu drepturi depline. Să vedem dacă Drake & Sweeney pot oferi mai mult.

— Sînt impresionat, i-am spus.

Într-o oarecare măsură, eram și speriat. Oferta nu era neașteptată, dar sosirea ei deschidea o poartă prin care ezitam să trec.

A sosit și supa de fasole și am comandat încă un rînd de bere.

— Ce poți să-mi spui despre Abraham? I-am întrebat.

— Băiat evreu din Brooklyn. A venit la Washington ca să lucreze în echipa senatorului Moynihan. A petrecut cîtiva ani în Congres și a ajuns în stradă. Extrem de inteligent. Își petrece cea mai mare parte a timpului coordonînd litigiile susținute de avocații pro bono de la marile firme. În clipa de față a dat în judecată biroul de recensămînt, ca să fie sigur că oamenii străzii vor fi numărați. Și mai dă în judecată sistemul școlar din Washington D.C., ca să fie sigur că și copiii fără case primesc educație. Purtarea lui cu oamenii lasă de dorit, dar e grozav cînd face planuri pentru litigii, în biroul lui.

— Dar Sofia?

— Asistent social de carieră, cu studii de drept la seral, timp de unsprezece ani. Se poartă și gîndește ca un avocat, mai ales cînd își bate joc de funcționarii guvernamentali. Ai s-o auzi zicînd: "Sînt Sofia Mendoza, avocat pledant" de zece ori pe zi.

— Face și muncă de secretară?
— Nu. Nu avem secretare. Fiecare își bate la mașină, face dosare, își pregătește cafeaua, spuse el aplecându-se puțin și coborînd ușor vocea. Noi trei lucrăm împreună de multă vreme, Michael, și avem tabieturile noastre. Ca să fiu sincer, avem nevoie de o figură nouă, cu idei noi.
— Trebuie să recunosc, salariul e foarte atrăgător, i-am spus într-un efort jalnic de a face o glumă.
Mordecai zîmbi totuși, din politețe.
— Nu faci asta pentru bani. O faci pentru sufletul tău.

Sufletul meu m-a ținut treaz cea mai mare parte a nopții. Oare aveam curajul necesar pentru a renunța la tot ce aveam? Chiar mă gîndeam serios să accept o slujbă atît de puțin plătită? Practic, îmi luam adio de la milioane!

Lucrurile și proprietățile după care tînjeam s-ar fi transformat în amintiri neclare.

Momentul nu era rău ales. Căsnicia mea era pe ducă, așa că părea, într-un fel, normal să fac schimbări drastice pe toate fronturile.

12

Marți, am sunat la birou și am anunțat că sunt bolnav. Probabil că e o gripă, i-am spus lui Polly care, așa cum fusese învățată, mi-a cerut detalii. Febră, gîtul iritat, dureri de cap? Toate cele de mai sus. Toate sau nici una, nu îmi păsa. Trebuia să fii foarte grav bolnav ca să lipsești de la serviciu. Polly trebuia să completeze un formular, pe care să i-l ducă lui Rudolph. Anticipînd telefonul lui, am plecat de acasă și m-am plimbat prin Georgetown în primele ore ale dimineții. Zăpada se topea rapid; temperatura urcase, în mod sigur, pînă spre plus cinci grade. Mi-am pierdut o oră întreagă umblînd prin zona portului, încercînd cîte un cappuccino de la mai mulți vînzători și privind canotorii trecînd, înghețați, pe Potomac.

La ora zece, am plecat la înmormîntare.

Trotuarul din fața bisericii era baricadat. Se aflau polițiști peste tot, cu motocicletele parcate în stradă. Ceva mai departe se vedeau și carele de televiziune.

O mulțime impresionantă asculta un vorbitor care striga ceva la microfon, cînd am trecut pe lîngă el. Unii țineau deasupra capetelor cîteva pancarte scrise în grabă, special pentru a fi văzute de camerele de filmare. Am parcat pe o stradă laterală, cu trei rinduri de blocuri mai departe, și m-am grăbit să ajung la biserică. Am evitat intrarea principală, îndreptîndu-mă spre o ușă laterală, unde un diacon bătrîn stătea de pază. L-am întrebat dacă biserica are balcon. M-a întrebat dacă sînt reporter.

M-a condus înăuntru și mi-a arătat o ușă. I-am mulțumit și am intrat, am urcat niște scări șubrede și am ieșit în balconul aflat deasupra unui frumos sanctuar. Covor grena, bănci din lemn închis la culoare, ferestre cu vitralii, curate. Era o biserică foarte curată și, timp de o secundă, am înțeles de ce pastorul ezita să o deschidă celor fără adăpost.

Eram singur, așa că puteam să-mi aleg orice loc doream. M-am îndreptat în liniște spre partea de deasupra ușii din spate, cu vedere directă spre centrul culoarului, pînă la amvon. Un cor a început să cînte afară, pe trepte, și eu am rămas acolo, în atmosfera pașnică a bisericii pustii, în acordurile muzicii ce răzbătea pînă la mine.

Muzica încetă, ușile se deschiseră și nebunia începu. Podeaua balconului vibra de pașii mulțimii îndoliate care pătrundea în sanctuar. Corul își relua locul obișnuit, din spatele amvonului. Pastorul arăta fiecăruia încotro să meargă — camerele TV într-un colț, puținii membri ai familiei pe banca din față, activiștii și oamenii străzii cu care veniseră, spre sectorul central. Mordecai intra însoțit de două persoane pe care nu le cunoșteam. O ușă laterală se deschise și condamnații își făcură apariția — mama lui Lontae și cei doi frați, în haine albastre de închisoare, cu cătușe la mîini și la picioare, legați la un loc și escortați de patru paznici înarmați. Au fost așezați în al doilea rînd de bănci, pe centru, în spatele bunicii și al altor rude.

După ce s-au mai liniștit lucrurile, orga a început să cînte, în tonuri joase, triste. Undeva, dedesubtul meu, s-a auzit un zgomot și toată lumea s-a întors într-acolo. Pastorul a urcat în amvon și ne-a cerut tuturor să ne ridicăm în picioare.

Cîteva ajutoare, purtînd mănuși albe, au adus sicriile pe culoarul dintre scaune și le-au așezat unul lîngă altul, aproape de ieșirea din biserică; sicriul lui Lontae se afla în centru. Cel al bebelușului era mic, de mai puțin de un metru lungime. Cele ale lui Ontario, Alonzo și Dante erau de mărime mijlocie. Era o priveliște impresionantă și se auzeau suspine și plînsete. Corul începu să murmure un cîntec, legănîndu-se.

Ajutoarele aduseră flori, așezîndu-le în jurul sicriilor și, timp de o clipă îngrozitoare, m-am gîndit că s-ar putea să le deschidă. Nu mai fusesem niciodată la o înmormîntare de negri. Habar nu aveam la ce să mă aștept, dar văzusem la televizor imagini de la alte funeralii, unde, uneori, sicriul era deschis, pentru ca familia să sărute cadavrul. Vulturii cu camerele lor de filmat erau pregătiți de atac.

Dar sicriile au rămas închise, așa că lumea nu a aflat ce știam eu — că Ontario și familia lui păreau să-și fi găsit liniștea.

Ne-am așezat, iar pastorul a rostit o lungă rugăciune. A urmat un solo, interpretat de sora nu-știu-cum, apoi momente de tăcere. Pastorul a citit din Scriptură și a predicat puțin. A fost urmat de o activistă susținătoare a oamenilor străzii, care a pornit un teribil atac împotriva unei societăți și a liderilor ei care permiteau să se îndeplinească astfel de lucruri. A acuzat Congresul, mai ales pe republicani, și a dat vina pe oraș, pentru absența unui lider adevărat, apoi pe tribunale și birocrație. Dar păstrase diatriba cea mai dură pentru clasele bogate, cei cu bani și putere, cărora nu le pasă de cei săraci și bolnavi. Vorbea explicit, cu furie; era de efect, m-am gîndit eu, dar nu prea potrivit pentru o înmormîntare.

La final, cei prezenți au aplaudat-o. În continuare, pastorul a vorbit îndelung, acuzîndu-i violent pe toți cei care nu aveau pielea neagră, dar aveau bani.

Alt solo, un alt fragment din Scriptură, apoi corul a atacat un imn vibrant, care m-a impresionat aproape pînă la lacrimi. S-a format o procesiune, a celor care doreau să-și așeze mîinile deasupra celor morți, dar șirul s-a spart cînd oamenii au început să jelească și să tragă de sicrie. Deschideți-le!" a strigat cineva, dar pastorul a refuzat, cu un gest al capului. Lumea s-a înghesuit spre amvon, înconjurînd sicriile, strigînd și suspinînd, în vreme ce corul începea să cînte ceva

mai tare. Bunica făcea cea mai mare gălăgie, mîngîiată și consolată de ceilalți.

Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Unde fuseseră toți acești oameni în ultimele luni din viața lui Lontae? Trupurile acelea micuțe din sicrie nu cunoscuseră niciodată atîta dragoste.

Camerele de filmat ajungeau din ce în ce mai aproape și tot mai mulți dintre cei prezenți își pierdeau cumpătul. Totul devenise un simplu spectacol.

În cele din urmă, pastorul a intervenit și a reinstaurat ordinea. S-a rugat din nou, pe fondul muzicii de orgă. Cînd a terminat, lumea a început să treacă pentru o ultimă dată pe lîngă sicrie.

Slujba a durat o oră și jumătate. Pentru două mii de dolari, producția nu fusese rea. Eram mîndru de rezultat.

Lumea s-a adunat din nou afară, pornind un marș care se îndrepta undeva, spre dealul Capitoliului. Cu Mordecai în prim plan, au dispărut după colț, iar eu m-am întrebat la cîte marșuri și demonstrații participase. Prea puține, ar fi fost, probabil, răspunsul lui.

Rudolph Mayes devenise partener la Drake & Sweeney la vîrsta de treizeci de ani, fapt care rămînea un record în sine. Iar dacă viața lui continua așa cum o planificase, într-o bună zi avea să fie cel mai bătrîn partener care încă mai muncea. Legislația era viața lui și cele trei foste soții ale sale stăteau mărturie. Orice altceva ar fi atins, se distrugea, dar Rudolph era pionul pasionat, ideal pentru o firmă importantă.

La ora șase după-amiază mă aștepta în biroul lui, pe care tronau teancuri de dosare în lucru. Polly și secretarele plecaseră, la fel ca și majoritatea asistenților și funcționarilor. Circulația pe holuri se reducea considerabil după cinci și jumătate.

Am închis ușa și m-am așezat pe un scaun.

— Credeam că ești bolnav, a început el.

— Plec, Rudolph, l-am anunțat cît mai îndrăzneț cu putință, dar simțeam un nod în stomac.

Rudolph dădu cărțile la o parte și închise capacul stiloului foarte scump cu care lucra.

— Te ascult.

— Plec de la firmă. Am o oferta de lucru pentru o firmă care se ocupă de dreptul public.

— Nu fi prost, Michael.

— Nu sunt prost. M-am hotărît. Și vreau să plec fără scandal.

— Vei deveni partener în trei ani.

— Am găsit un angajament mai convenabil.

Nu reuși să găsească un răspuns, așa că dădu, frustrat, ochii peste cap.

— Haide, zău așa, Mike. Doar n-o să te lași copleșit din cauza unui simplu incident!

— Nu mă las copleșit, Rudolph. Nu fac decît să-mi schimb domeniul de lucru.

— Nici unul dintre ceilalți opt ostatici nu face așa ceva.

— Bravo lor. Dacă sunt fericiți așa, mă bucur pentru ei. Pe lîngă asta, ei lucrează în litigii, sunt niște păsări rare.

— Unde te duci?

— La un Centru legal din apropiere de Logan Circle. E specializat în problemele oamenilor străzii.

— Problemele oamenilor străzii?

— Exact.

— Cît te plătesc?

— O avere, ce mai! Vrei să faci o donație centrului?

— Ți-ai pierdut mințile!

— E doar o mică criză, Rudolph. Am numai treizeci și doi de ani, sînt prea tînăr pentru crizele vîrstei mijlocii. M-am gîndit să-mi rezolv propria criză mai devreme.

— Ia-ți o lună liber. Du-te și lucrează cu oamenii străzii, scoate-ți chestia asta din minte și pe urmă vino înapoi. Nu ți-ai ales bine momentul, Mike. Știi că suntem foarte mult în urmă cu treaba.

— N-o să meargă, Rudolph. N-are nici un farmec să plec, dacă știu că am o soluție de siguranță.

— Farmec? Te amuză să faci ceea ce faci?

— Categorical. Gîndește-te ce amuzant ar fi să lucrez fără să stau mereu cu ochii pe ceas.

— Dar Claire? La ea te-ai gîndit? mă întrebă el, arătîndu-mi cît de profundă era disperarea lui. Abia dacă o cunoștea și era cel mai puțin în măsură, din întreaga firmă, să-mi dea sfaturi matrimoniale.

— Claire e bine mersi, i-am răspuns. Aș dori să plec vineri.

Rudolph, învins, scoase un geamăt. Închise ochii și clătină, încet, din cap.

— Nu-mi vine să cred...

— Îmi pare rău, Rudolph.

Ne-am strîns mîinile și ne-am promis să ne întîlnim într-o dimineața, devreme, la micul dejun, ca să discutăm despre dosarele mele nefinalizate.

Nu doream ca Polly să afle despre asta de la alții, așa că m-am dus în biroul meu și i-am dat un telefon. Era acasă, în Arlington, pregătea cina. I-am stricat ziua.

Am cumpărat niște mîncare thailandeză și am dus-o acasă.

Am pus o sticlă de vin la frigider, am aranjat masa și am început să-mi repet replicile.

Dacă Claire bănuia, cumva, o cursă, nu lăsă să se vadă. De-a lungul anilor, căpătaserăm amîndoi obiceiul să ne ignorăm reciproc, pur și simplu, ca să nu ne luăm la bătaie. Drept urmare, nu ne pricepeam la tactici rafinate.

Dar îmi plăcea ideea de a găsi o soluție pentru a mai îndulci lucrurile; de a pregăti terenul pentru șoc, pentru ca apoi să trec la atac. M-am gîndit că ar fi drăguț, deși fals, adică perfect acceptabil în situația unei căsnicii distruse.

Era aproape zece; ea mîncase în fugă, cu multe ore înainte, așa că am trecut direct în salon, cu paharele de vin. Am aprins focul în cămin și ne-am așezat în fotoliile noastre preferate. După cîteva minute, am început să vorbesc.

— Trebuie să stăm de vorbă.

— Ce s-a întîmplat? mă întrebă ea, deloc îngrijorată.

— Mă gîndesc să plec de la Drake & Sweeney.

— Nu mai spune!

Sorbi o gură de vin din pahar. Îi admiram sîngele rece. Fie că se aștepta la asta, fie că nu voia să-și arate îngrijorarea.

— Da. Nu mă mai pot întoarce acolo.

— De ce?

— Sînt gata pentru o schimbare. Munca în cadrul unei corporații mi se pare, brusc, plicticoasă și lipsită de importanță și vreau să fac

ceva ca să ajut oamenii.

— Drăguț din partea ta.

Se gîndea deja la bani și abia așteptam să văd cît îi va trebui să ajungă la acest subiect.

— De fapt, e admirabil din partea ta, Michael.

— Ți-am povestit despre Mordecai Green. Centrul lui mi-a oferit o slujbă. Încep de luni.

— Luni?

— Da.

— Așadar, ai și luat o hotărîre.

— Da.

— Fără să discuți cu mine. Nu am nimic de zis și eu în această problemă?

— Nu pot să mă mai întorc la firmă, Claire. Am vorbit cu Rudolph chiar azi.

Încă o înghițitura de vin, dinții puțin mai strînși, o străfulgerare de furie — dar reuși să se controleze. În privința asta era incredibilă.

Ne uitam la focul din cămin, hipnotizați de flăcările portocalii.

— Pot să te întreb ce efect va avea acest lucru asupra noastră, din punct de vedere financiar?

— Va schimba lucrurile.

— La cît se ridică noul tău salariu?

— La treizeci de mii de dolari pe an.

— Treizeci de mii pe an, repetă ea Rosti cifra din nou, făcînd-o să pară și mai mică decît era. Asta e mai puțin decît ce cîștig eu!

Salariul ei era de treizeci și una de mii pe an, cifră ce avea să crească dramatic în anii următori; nu era departe momentul în care avea să cîștige bani serioși. Pentru a respecta scopul discuției noastre, îmi propusesem să nu mă las impresionat de nici un fel de comentarii despre bani.

— Nimeni nu se ocupă de dreptul public pentru bani, i-am ripostat, încercînd să nu par pios. Din cîte îmi amintesc, tu nu te-ai dus la facultatea de medicină pentru bani.

Ca orice student la medicină din țară, Claire își începuse studiile cu jurămîntul că nu banii erau cei care o atrăgeau. Dorea să ajute omenirea. Același lucru era valabil și pentru studenții de la drept. Mînteam cu toții.

Privea focul și făcea socoteli în minte. Bănuiam că se gîndește la chirie. Apartamentul era foarte frumos; la cele două mii și cinci sute pe care le plăteam lunar, ar fi trebuit să fie și mai frumos. Mobila era exact ce trebuia. Eram mîndri de locul în care trăiam — adresa potrivită, case frumoase, terasate, un cartier de lux —, dar ne petreceam prea puțin timp acolo. Și rareori primeam musafiri. Mutarea ar fi însemnat o schimbare, dar o puteam îndura.

Fuseserăm întotdeauna deschiși în privința banilor; nu ne ascundeam nimic. Ea știa că deținem circa cincizeci și una de mii de dolari în fonduri mutuale și douăsprezece mii în contul bancar curent. Mă uitam cît de puțin pusesem deoparte în șase ani de căsnicie. Cînd cariera ta la o mare firmă se afla pe drumul cel bun, ți se pare că banii nu mai au sfîrșit.

— Cred că va trebui să facem niște schimbări, nu? spuse ea, privindu-mă cu răceală. Cuvîntul "schimbări" era plin de implicații.

— Cu siguranță.

— Sînt obosită, conchise Claire, terminînd vinul din pahar și îndreptîndu-se spre dormitor.

Ce patetic, m-am gîndit. Nici măcar nu aveam în noi destulă

ranchiună pentru o ceartă serioasă.

Sigur, înțelegeam perfect noul meu statut de viață. O poveste minunată — un tânăr avocat ambițios, transformat într-un apărător al săracilor, întoarce spatele unei firme de primă clasă, pentru a lucra pe nimic. Chiar dacă își imagina că îmi pierdusem mințile, Claire nu putea critica un sfânt.

Am pus un butuc pe foc, mi-am mai turnat un pahar de vin și am dormit pe canapea.

13

Partenerii aveau o sala de mese privată, la etajul opt, și era considerată o onoare pentru un asociat să mănânce acolo. Rudolph era genul de fraier care credea că o porție de terci irlandez, servit la șapte dimineața în camera lor specială, mă putea ajuta să revin la gânduri mai bune. Cum puteam întoarce spatele unui viitor presărat cu mese în compania celor care dețineau puterea?

Avea vești grozave. Vorbise cu Arthur, seara târziu, și era în lucru o propunere de a mi se acorda un an sabatic. Firma urma să suplimenteze orice salariu oferit ce centrul legal. Era o cauză meritorie și ei trebuiau să facă mai mult pentru drepturile celor săraci. Eu urma să fiu considerat drept avocatul pro bono desemnat timp de un an întreg, pentru ca ei să se simtă mai bine. M-aș fi reîntors cu bateriile încărcate, cu celelalte interese satisfăcute și cu talentele din nou orientate spre gloria firmei Drake & Sweeney.

Eram impresionat și uimit de ideea asta, așa că nu o puteam refuza, pur și simplu. I-am promis să reflectez, și asta foarte repede. M-a avertizat că propunerea trebuia aprobată de comitetul executiv, pentru că eu nu eram partener. Firma nu avusese niciodată în vedere o astfel de întrerupere pentru un asociat.

Rudolph dorea cu disperare să mă convingă să rămân la ei, iar asta avea prea puțin de-a face cu amiciția dintre noi. Divizia antitrust, din care făceam parte, era copleșită de treabă și avea nevoie de cel puțin încă doi asociați de bază, cu experiența mea. Momentul plecării mele era cât se poate de prost ales, dar puțin îmi păsa. Firma avea opt sute de avocați. Aveau toate șansele să găsească oamenii de care aveau nevoie.

Cu un an înainte, adusesem firmei beneficii de aproape șapte sute cincizeci de mii de dolari. De asta mîncam în salonul lor pretențios și ascultam planurile urgente făcute de ei pentru a mă păstra. Era, de asemenea, logic să-mi iau salariul anual obișnuit, să-l trîntesc în brațele oamenilor străzii sau să-l dau pentru orice scopuri caritabile doream, pentru ca apoi, după un an, să fiu tentat să mă întorc.

După ce a terminat cu ideea anului sabatic, am trecut la revizuirea problemelor celor mai presante din activitatea mea. Tocmai alcătuiam o listă cu ce trebuia făcut, cînd Braden Chance s-a așezat la o masă din apropiere. La început nu m-a văzut. În sală se aflau vreo doisprezece parteneri, fiecare așezat singur, la câte o masă, citind ziarul, cît se poate de însingurați, cît se poate de adînciți în știrile de dimineață. Am încercat să-l ignor, dar, în cele din urmă, m-am uitat spre el și l-am surprins privindu-mă disprețuitor.

— Bună dimineața, Braden, am rostit cu voce tare, surprinzîndu-l și făcîndu-l pe Rudolph să se răsucescă în scaun, ca să vadă cu cine vorbeam.

Chance răspunse cu o înclinare a capului, fără să spună nimic și, brusc, deveni mai interesat de pâinea prăjită de pe masă.

— Îl cunoști? mă întrebă Rudolph în șoaptă.

— Am avut ocazia să ne întâlnim, i-am răspuns.

În timpul scurtei noastre ciocniri din biroul lui, Chance îmi ceruse să-i spun cine era partenerul al cărui subaltern eram. Îi dădusem numele lui Rudolph. Era evident că Braden nu făcuse nici o plîngere.

— Un măgar, spuse Rudolph, abia auzit.

Părerea era unanimă. Rudolph întoarse o pagină, uită imediat de Chance și reveni la discuția noastră. Erau multe lucruri nefinalizate pe biroul meu.

M-am trezit gîndindu-mă la Chance și la dosarul evacuării. Omul era cam molatic, cu pielea palidă, trăsături delicate și îți dădea impresia de fragilitate. Nu mi-l imaginam în stradă, verificînd depozite abandonate pline de locatari ilegali, murdărindu-și mîinile ca să fie sigur că își face bine treaba. Cu siguranță că nici nu se întîmpla așa; avea asistenții lui. Chance stătea la birou și supraveghea completarea documentelor legale, încasînd cîteva sute de dolari pe oră de la clienți, în vreme ce nenumărații Hector Palma ai firmei se ocupau de detaliile neplăcute. Chance lua masa și juca golf cu directorii executivi de la RiverOaks; acela era rolul lui, ca partener al firmei.

Probabil nici nu cunoștea numele oamenilor evacuați din depozitul deținut de RiverOaks/TAG — și de ce le-ar fi cunoscut? Erau doar niște locatari ilegali, fără nume, fără fețe, fără casă. El nu era de față cînd poliștii i-au scos cu forța din micile lor adăposturi și i-au aruncat în stradă. Probabil însă că Hector Palma a văzut ce s-a întîmplat.

Iar dacă Chance nu cunoștea numele lui Lontae Burton și ale copiilor ei, atunci nu putea face legătura între evacuare și moartea lor. Sau poate că știa. Poate că îi spusese cineva.

La acele întrebări trebuia să răspundă Hector Palma, și încă repede. Era miercuri. Eu plecam vineri.

Rudolph încheie micul nostru dejun la ora opt, tocmai la timp pentru a se întîlni, în biroul său, cu niște oameni foarte importanți. Eu m-am îndreptat spre birou și am citit ziarul *Post*. Prezenta o poză cutremurătoare cu cele cinci sicrie închise din sanctuar, alături de o relatare în detaliu a serviciului funerar și a marșului ce a urmat.

Exista și un editorial, o provocare bine formulată, către noi toți, cei care aveam ce mîncă și un acoperiș deasupra capului, să stăm și să ne gîndim la femeile de felul lui Lontae Burton din orașul nostru. Ele nu plecau nicăieri. Nu puteau fi măturate de pe stradă și depozitate într-un loc ascuns, pentru ca noi să nu mai fim nevoiți să le vedem. Ele locuiau în mașini, se adăposteau în barăci, înghețau în corturi improvizate, dormeau pe băncile din parcuri și așteptau la rînd, pentru cîte un pat, în adăposturile aglomerate și, uneori, periculoase. Locuiam în același oraș; ele constituiau o parte a societății noastre. Dacă nu le ajutam, numărul lor avea să crească. Și ar fi continuat să moară pe străzile noastre.

Am decupat editorialul din ziar și l-am pus cu grijă în portofel.

Prin rețeaua de asistenți, am luat legătura cu Hector Palma. Nu era înțelept să-l abordez direct; era de așteptat ca Chance să stea la pîndă.

Ne-am întîlnit în biblioteca principală, de la etajul trei, între teancuri de cărți, departe de camerele de luat vederi și ochii indiscreți. Omul era foarte nervos.

— Tu ai pus dosarul acela pe biroul meu? l-am întrebat, fără nici o introducere. Nu aveam timp de jocuri.

— Ce dosar? Întrebă el, căscînd ochii împrejur, de parcă eram urmăriți de oameni înarmați.

— Evacuarea RiverOaks/TAG. Tu te-ai ocupat de ea, nu?

Nu știa cît de multe cunosc, sau cît de puține.

— Da, recunosc el.

— Unde e dosarul?

Trase o carte dintr-un raft, purtîndu-se ca și cum am fi fost amîndoi cufundați în studiu.

— Toate dosarele sînt la Chance.

— În biroul lui?

— Da. Închise într-un fișet.

Vorbeam amîndoi în șoaptă. Nu avusesem emoții cu privire la această întîlnire, dar m-am trezit aruncînd priviri în jur.

Oricine ne-ar fi observat întîmplător ar fi ajuns la concluzia că puneam ceva la cale.

— Ce cuprinde dosarul?

— Chestii teribile.

— Spune-mi și mie.

— Am nevastă și patru copii. Nu-mi convine să fiu dat afară.

— Ai cuvîntul meu.

— Tu pleci. Ce-ți mai pasă.

Veștile circulau repede, dar nu eram surprins. Mă întrebam adesea cine bîrfește mai mult, avocații sau secretarele lor. Probabil că asistenții.

— De ce ai pus dosarul pe biroul meu? l-am întrebat.

El întinse mîna după încă o carte, apoi se îndreptă spre capătul culoarului. L-am urmat, sigur că nu se mai afla nimeni în preajma noastră. S-a oprit și a luat altă carte; mai avea ceva de spus.

— Am nevoie de dosarul acela, i-am spus.

— Nu e la mine.

— Atunci, cum pot să pun mîna pe el?

— Va trebui să-l furi.

— În regulă. De unde iau o cheie?

Mă privi atent preț de o clipă, nesigur cît de hotărît eram.

— Eu nu am cheie, mi-a răspuns.

— Cum ai făcut rost de lista celor evacuați?

— Nu știu despre ce vorbești.

— Ba știi foarte bine. Tu ai pus-o pe biroul meu.

— Ești nebun de legat, s-a răstit el și a plecat.

Am așteptat să se oprească, dar și-a continuat drumul pe lîngă rîndurile de rafturi, pe lîngă teancurile de cărți, ieșind din bibliotecă pe ușa din față.

Nu aveam de gînd să muncesc pe rupe în ultimele trei zile de lucru la firmă, indiferent ce-l făcusem pe Rudolph să creadă. Mi-am acoperit biroul cu tot felul de documente antitrust, am închis ușa, m-am uitat pe pereți și am zîmbit privind toate lucrurile pe care le lăsam în urmă. Cu fiecare răsuflare, presiunea creștea. Nu mai aveam de gînd să accept să lucrez tiranizat de ceas. Gata cu săptămînile de optzeci și patru de ore lucrătoare, numai pentru că alți colegi, mai ambițioși, ar putea face optzeci și cinci. Gata cu lingușirea superiorilor mei. Gata cu coșmarurile despre ușa parteneriatului, care mi s-ar fi putut închide în față.

L-am sunat pe Mordecai și am acceptat, oficial, oferta. Intenționez să încep de luni, dar el dorea să trec pe acolo mai

devreme, orientativ. Rîdea și făcea glume despre cum avea să găsească banii necesari pentru salariul meu. Mă gîndeam la ambianța din Centrul legal de pe Strada 14 și mă întrebam care dintre birourile neocupate și pline de dosare va deveni al meu. Ce importanță avea?

Spre seară, mi-am ocupat mare parte din timpul rămas acceptînd salutul sobru al prietenilor și colegilor, cît se poate de convinși că îmi pierdusem mințile.

Am suportat totul cu bine. La urma urmelor, nu mai era mult pînă să devin un adevărat sfînt.

În acest timp, soția mea consulta un avocat specializat în divorțuri, o femeie ce avea reputația unei luptătoare nemiloase.

La ora șase, cînd am ajuns acasă — destul de devreme — Claire mă aștepta. Masa din bucătărie era acoperită cu notițe și imprimante de calculator. Aparatul era gata. Claire mă primi cu răceală și bine pregătita. De data asta, eu am fost cel care a picat în cursă.

— Propun să divorțăm, pe motivul unor diferențe ireconciliabile, începu ea, amabilă. Nu ne certam. Nu ne arătam, unul pe altul, cu degetul. Acceptăm ceea ce nu am fost în stare să spunem — că aceasta căsnicie a luat sfîrșit.

S-a oprit, așteptînd să spun și eu ceva. Nu puteam să fiu surprins. Se hotărîse; ce rost avea să obiectez? Trebuia să par la fel de calculat ca și ea. Sigur că da, i-am răspuns, încercînd să par cît mai nonșalant. Parcă simțeam o ușurare la gîndul că eram, în sfîrșit, cinstiți. Dar mă deranja faptul că ea își dorea divorțul mai mult decît mine.

Ca să rămînă la comandă, Claire a amintit despre întîlnirea avută cu Jacqueline Hume, avocatul ei de divorț, trîntind numele acestei femei de parcă ar fi pus mortar peste cărămizi și adăugind, în beneficiul meu, părerile servite de purtătoarea ei de cuvînt.

— De ce ai angajat un avocat? am întrebato eu.

— Vreau să fiu sigură că sunt protejată.

— Și crezi că aș profitat de pe urma ta?

— Tu ești avocat. Eu am nevoie de un avocat. Asta-i tot.

— Ai fi putut economisi o mulțime de bani dacă n-o angajai pe ea, i-am spus, încercînd să nu mă las cu nimic mai prejos. La urma urmelor, era vorba de un divorț.

— Dar acum mă simt mult mai bine.

Mi-a înmînat documentul cu numărul 1 din dosar, o dovadă a proprietăților și obligațiilor noastre. Documentul 2 era propunerea de partaj. Deloc surprinzător, Claire intenționa să obțină majoritatea. Aveam împreună douăsprezece mii dolari bani gheață și ea voia jumătate pentru plata creditului bancar al mașinii ei. Nu se menționa nimic despre cei șaisprezece mii pe care eu îi datoram pentru Lexus. Voia patruzeci de mii, din cincizeci și una de mii pe care îi dețineam în fonduri mutuale. Mie îmi rămînea fondul de la firmă.

— N-aș zice că e o împărțeală egală, i-am spus.

— Nici n-o să fie egală, mi-a răspuns ea, cu siguranța celui care se simte protejat de un cîine de pază.

— De ce nu?

— Pentru că eu sunt cea care trece printr-o criză de vîrstă medie.

— Deci, e vina mea?

— Nu vorbeam de vinovăție. Împărțim ceea ce avem în comun. Pentru motive cunoscute numai de tine, ai hotărît să reduci cele nouăzeci de mii de dolari pe care îi câștigai pe an. De ce să sufăr eu consecințele? Avocata e sigură că poate convinge un judecător că

acțiunile tale ne-au ruinat financiar. Ai poftă de o criză de nebunie, n-ai decît. Dar să nu-ți faci iluzii că mă poți lăsa să flămînzesc.

— Nici o șansă.

— N-am de gînd să mă cert.

— Nici eu n-aș face așa ceva, dacă aș primi totul.

Mă simțeam obligat să fac puțin scandal. Nu puteam începe să tipăm unul la altul și să aruncăm cu cîte un obiect. Doar nu era să izbucnim în plîns și nici nu ne puteam arunca acuzații murdare despre adultere sau dependență de droguri. Ce fel de divorț era ăsta?

Unul foarte steril. Claire se hotărî să mă ignore și să revină la lista ei de notițe, pregătită fără îndoială de purtătoarea ei de cuvînt.

— Apartamentul e închiriat pînă în 13 iunie și voi rămîne aici pînă atunci. Asta înseamnă zece mii de chirie.

— Cînd vrei să plec?

— Cît de repede dorești.

— În regulă.

Dacă dorea să plec, n-aveam de gînd să mă rog de ea ca să rămîn. Era un exercițiu de rezistență. Care dintre noi arăta mai mult dispreț celuilalt?

Aproape că îmi venea să spun cine știe ce tîmpenie, de genul: "Vrei să aduci pe altcineva în loc?" Doream să o scutur, să o fac să renunțe la atitudinea asta ostilă.

În loc de asta, mi-am păstrat sîngele rece.

— Voi pleca înainte de sfîrșitul săptămînii, i-am spus.

Nu mi-a răspuns, dar nici nu a reacționat în vreun fel.

— De ce crezi tu că ai dreptul la 80% din fondurile mutuale? am întrebat-o.

— Nu primesc 80%. Dau zece mii pe chirie, alte trei mii pe alte servicii, două mii ca să-ți achit cărțile comune de credit și mai avem cam șase mii în impozite impuse în comun. Reiese un total de douăzeci și una de mii.

Documentul 3 era o lista amănunțită a proprietăților personale, începînd cu obiectele din salon și sfîrșind cu dormitorul gol. Nici unul dintre noi nu ar fi îndrăznit să se certe pe oale și cratițe, așa că împărțirea a fost făcută la mica înțelegere. Ia ce vrei, i-am spus de cîteva ori, mai ales cînd e vorba de prosoape sau așternuturi de pat. Am negociat cîteva lucruri, dar cu finețe. Poziția mea în unele cazuri era dictată mai degrabă de refuzul mișcării, decît de mîndria de proprietar.

Îmi doream televizorul și cîteva farfurii. Brusc, redeveneam un bărbat singur și nu mă vedeam mobilînd o casă nouă. Claire, pe de altă parte, își pierduse ore întregi trăind în viitor.

Dar a fost corectă. Am terminat cu monotonia documentului 3 și, de comun acord, am declarat partajul echitabil. Urma să semnăm o convenție de separare, să așteptăm șase luni, pentru ca apoi să mergem împreună la tribunal și să punem, oficial, capăt uniunii noastre.

Nici unul dintre noi nu dorea să mai stea la discuții. Mi-am luat haina și am plecat într-o lungă plimbare pe străzile din Georgetown, întrebîndu-mă cum fusese posibil ca viața să se schimbe atît de radical.

Erodarea căsniciei noastre fusese lentă, dar sigură. Schimbarea carierei fiecăruia dintre noi avusese efecte de șoc. Lucrurile mergeau mult prea repede, dar eram incapabil să le opresc.

Ideea anului sabatic a fost ucisă în fașă de către comitetul executiv. Deși era de presupus că nimeni nu trebuia să afle ce se întâmplă în ședințele secrete ale acelui grup, un Rudolph foarte sumbru mi-a comunicat că s-ar fi creat un precedent nedorit, într-o firmă atât de mare, asigurarea unui an de pauză pentru un asociat ar fi putut duce la apariția multor certuri din partea altor nemulțumiți.

Nu exista nici o soluție de rezervă. Dacă ieșeam pe ușă, puteam fi sigur că o vor trînti în urma mea.

— Ești sigur că știi ce faci? mă întrebă el, rămas în picioare în fața biroului meu. Pe podea, lângă el, trona două cutii mari de carton. Polly începuse deja să împacheteze mărunțișurile care îmi aparțineau.

— Sînt sigur, i-am zîmbit. Nu-ți face griji pentru mine.

— Eu am încercat.

— Mulțumesc, Rudolph.

A plecat, clătinînd din cap.

După ofensiva lui Claire, cu o seară înainte, nu mai reușisem să mă gîndesc la anul sabatic. Alte gînduri mai urgente mă copleșeau. Eram pe punctul de a divorța și devenisem, la rîndul meu, un om singur, fără adăpost. Brusc, am început să-mi fac griji pentru un apartament nou, ca să nu mai vorbesc de slujba nouă, biroul și viitoarea carieră. Am închis ușa și am început să studiez secțiunea de afaceri imobiliare, dosarele secrete.

Puteam vinde mașina, ca să scap de rata lunară de 480 de dolari. Mi-aș fi cumpărat o mașină la mîna a doua, pe care să o asigur pentru o sumă grasă și să aștept să dispară în întunecimea noului meu cartier. Dacă doream un apartament decent în capitală, era limpede că, în cea mai mare parte, noul meu salariu avea să se ducă pe chirie.

Mi-am luat pauza de prînz mai devreme și am pierdut două ore alergînd prin centrul orașului după un apartament. Cel mai ieftin era o fundătură, cu o chirie de o mie o sută de dolari pe lună, mult prea mult pentru un avocat al străzii.

Încă un dosar mă aștepta, la întoarcere; simplu, maroniu, tipic avocătesc, fără nimic scris pe copertă. Așezat pe birou, în același loc ca și primul. În interior, două chei fixate cu bandă adezivă pe partea stingă și o notă bătută la mașină, prinsă cu o agrafa în dreapta. Nota cuprindea următoarele:

"Cheia de deasupra este de la ușa biroului lui Chance. Cheia de dedesubt este de la sertarul de sus al fișierului de sub fereastră. Copiază și pune totul la loc. Atenție, Chance e foarte suspicios. Aruncă cheile."

Polly își făcu apariția pe neașteptate, așa cum se întâmpla adesea; nici o bătaie în ușă, nici un sunet, doar o prezență fantomatică în cameră. Era bosumflată și nu îmi dădea atenție. Lucram împreună de patru ani și se pretindea răvășită de plecarea mea. Nu eram chiar așa de apropiați. Putea să-și găsească un alt șef în numai cîteva zile. Era o persoană foarte drăguță, dar numai la ea nu-mi stătea gîndul.

Am închis repede dosarul, neștiind dacă îl văzuse. Am așteptat o clipă, în timp ce ea își făcea de lucru cu cutiile mele. N-a făcut nici un comentariu — dovadă clară a faptului că nu-l observase. Dar, cum putea vedea din hol tot ce se întâmpla în biroul meu, nu-mi puteam imagina cum ar fi putut Hector, sau oricine altcineva, să intre și să

iasă fără să fie văzut.

Barry Nuzzo, ostatic alături de mine și prieten, trecu pe la birou pentru o discuție serioasă cu mine. Închise ușa și ocoli cutiile. Eu nu doream să discut despre plecarea mea, așa că i-am vorbit despre Claire. Soția lui și Claire erau, amîndouă, din Providence, fapt care părea, în mod ciudat, de o importanță aparte la Washington. Ne întîlniserăm cu ei de cîteva ori în ultimii ani, dar prietenia de grup avusese aceeași evoluție ca și căsnicia mea.

Se arată surprins, apoi trist, dar reuși să păstreze aparențele.

— Ai o luna proastă, îmi spuse. Îmi pare rău.

— Căderea asta durează de multă vreme, i-am răspuns.

Am vorbit despre zilele bune de altădată, despre cei care veniseră și pleaseră. Nu catadicsiserăm să discutăm despre întîlnirea cu "Domnul" la o bere, ceea ce, dintr-o dată, mi se părea ciudat. Doi prieteni se confruntă împreună cu moartea, scapă cu bine și sînt prea ocupați ca să se ajute să treacă peste șocul ulterior.

Pînă la urmă, am ajuns și la subiectul cel mai important; cutiile din mijlocul podelei făceau imposibilă evitarea lui. Am înțeles că incidentul fusese motivul acestei conversații.

— Îmi pare rău că te-am dezamăgit, spuse el.

— Ei, nu-ți face griji, Barry.

— Nu, vorbesc serios. Ar fi trebuit să fiu aproape de tine.

— De ce?

— Pentru că e clar că ți-ai pierdut mințile, spuse el, rîzînd.

Încercam să savurez umorul lui.

— Da, sînt cam nebun în clipa asta, presupun, dar o să-mi treacă.

— Nu, zău așa, am auzit că ai probleme. Am încercat să te caut săptămîna trecută, dar plecaseși. Am fost îngrijorat în privința ta, dar trec printr-o perioadă cumplită, știi tu, ca-ntotdeauna.

— Știu.

— Îmi pare sincer rău că nu am fost aici, Mike. Îmi pare rău.

— Fii serios. Încetează.

— Toți ne-am speriat cumplit, dar tu ai fi putut fi lovit.

— Ne-ar fi putut omori pe toți, Barry. Dacă dinamita era adevărată și nu-l nimereau, bum! Să nu ne mai gîndim.

— Ultimul lucru de care îmi aduc aminte este că, în timp ce noi ne chinuiam să ieșim afară, tu erai plin de sînge și țipai așa că am crezut că ai fost lovit. Noi am ieșit afară, rînd pe rînd, alții ne luau în brațe, țipau și am așteptat explozia. M-am gîndit: Michael e tot acolo și e rănit. Ne-am oprit lîngă lifturi. Cineva ne-a tăiat legăturile de la mini și m-am întors, la timp ca să te văd cînd te-au luat polițiștii. Țin minte sîngele. Era foarte mult sînge, fir-ar să fie.

Nu i-am răspuns. Avea nevoie să se confeseze. Într-o oarecare măsură, își ușura conștiința. Îi putea raporta, lui Rudolph și altora, că măcar încercase să mă convingă să renunț.

— Tot drumul, pînă jos, m-am întrebat fără încetare: Oare Mike a fost lovit? Oare Mike a fost lovit? Nimeni nu știa. A trecut o oră întreagă pînă ce ni s-a spus că ești bine. Aveam de gînd să te sun cînd ajung acasă, dar copiii nu m-au lăsat în pace nici o clipă. Trebuia să o fac.

— Nu-ți face probleme.

— Îmi pare rău, Mike.

— Te rog, nu mai spune asta. S-a terminat, gata. Puteam vorbi zile întregi și nu s-ar fi schimbat nimic.

— Cînd te-ai hotărît să pleci?

A trebuit să reflectez o clipa pentru a-i răspunde. Răspunsul sincer

era: duminică, în momentul în care Bill a tras cearșafurile și l-am văzut pe micuțul meu Ontario, care își găsisese, în sfârșit, liniștea. Atunci și acolo, în morga orașului, am devenit alt om.

— În weekend, i-am răspuns, fără alte explicații. Nici nu avea nevoie de așa ceva.

A clătinat din cap, de parcă cutiile de carton ar fi fost acolo mai ales din vina lui. Am hotărât să-l ajut.

— Nu m-ai fi putut opri, Barry. Nimeni nu ar fi putut să o facă.

Atunci a început să dea din cap, în semn de aprobare, pentru că, într-un fel, înțelesese. Când vezi un pistol în față, timpul se oprește și apar prioritățile — Dumnezeu, familia, prietenii. Banii rămân pe ultimul loc. Firma și cariera par tot mai îndepărtate când auzi ticăitul ceasului și te gîndești că ar putea fi ultima zi din viața ta.

— Dar tu? l-am întrebat. Tu ce mai faci?

Firma și cariera rămân departe doar pentru cîteva ore scurte.

— Joi am început un proces. De fapt, tocmai îl pregăteam, când ne-a întrerupt "Domnul". Nu-i puteam cere judecătorului o amîinare, deoarece clientul aștepta de patru ani să se stabilească data procesului. Așa că am intrat în priză, am început procesul și nu ne-am mai oprit motoarele. Procesul ne-a salvat.

Sigur că așa s-a întîmplat. Munca te vindecă, te salvează chiar și la Drake & Sweeney. Îmi venea să mă prăpădesc de ris, pentru că în urmă cu două săptămîni și eu aș fi gîndit la fel.

— Bravo, am zis. Ce frumos. Prin urmare totul e în regulă?

— Normal.

Era avocat de litigii, un mascul feroce, cu pielea de Teflon. Însă avea trei copii, așa că nu-și putea permite luxul unei devieri la treizeci și nu-știu-cîți de ani.

Timpul lui era prețios. Ne-am strîns mîinile, ne-am îmbrățișat și ne-am făcut obișnuitele promisiuni de a păstra legătura.

Am ținut ușa închisă ca să pot să mă uit în dosar și să decid ce era de făcut. Curînd am început să fac presupuneri. În primul rînd, cheile trebuiau să se potrivească. În al doilea rînd, nu putea fi o cursă; nu știam să am dușmani și, oricum, mă pregăteam să plec. Trei, dosarul se afla, într-adevăr, în birou, în sertarul fișetu-lui de sub fereastră. Patru, era posibil să-l iau fără să fiu prins. Cinci, putea fi copiat în timp scurt. Șase, putea fi returnat după aceea, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Șapte, și asta era cel mai important, conținea într-adevăr dovada aceea nenorocită.

Mi-am scris toate astea pe un blocnotes. Scoaterea unui dosar reprezenta un motiv pentru concedierea imediată, dar nu-mi păsa de asta. Același lucru era valabil și în privința prinderii mele în biroul lui Chance, nu aveam dreptul să cotrobăi acolo.

Copierea dosarului reprezenta o provocare. Cum nici un dosar al firmei nu avea mai puțin de cîteva centimetri grosime, exista posibilitatea să am nevoie de o sută de foi xerox, în cazul în care aș fi copiat totul. Trebuia să stau în fața aparatului cîteva minute, expus. Asta ar fi fost prea periculos. Secretarele și funcționarii se ocupau cu copiatul, nu avocații. Mașinile erau concepute după înalte tehnologii, complicate, și, fără îndoială, riscam să se blocheze la prima apăsare de buton. În plus, erau codificate — trebuia să apeși niște butoane, pentru ca fiecare copie să încarce nota de plată a unui client. Iar aparatele se aflau în spații deschise. Nu-mi aminteam să fi văzut măcar unul singur într-un colț. Poate că aș fi găsit unul, într-o altă

secție a firmei, dar prezența mea acolo ar fi trezit suspiciuni.

Trebuia să ies din clădire cu dosarul asupra mea, adică să fiu la un pas de un delict. N-aș fi furat dosarul, ci doar l-aș fi împrumutat

La ora patru, am trecut prin secția de imobiliare cu mînele suflecate, ținînd în brațe un teanc de dosare, ca și cum aș fi avut treburi serioase pe acolo. Hector nu era la locul lui. Braden Chance era la birou, cu ușa întredeschisă, țipînd strident la telefon. O secretară mi-a zîmbit cînd am trecut pe lîngă ea. N-am văzut nici o cameră video de securitate pe sus. La unele etaje erau destule; la altele, nu. Cine să fure secrete din domeniul imobiliar?

Am plecat la ora cinci. Mi-am cumpărat sandvișuri de la un fast food și m-am îndreptat spre noul meu serviciu.

Partenerii mei erau încă acolo, așteptîndu-mă. Sofia îmi adresă chiar un zîmbet cînd îmi dădu mîna, dar numai pentru o clipă.

— Bine ai venit la bord, spuse Abraham cu gravitate, de parcă n-aș fi urcat pe un vas ce se pregătea să se scufunde.

Mordecai îmi făcu semn cu brațele spre o camera micuță de lîngă biroul lui.

— Ce zici de asta? mă întrebă el. Apartamentul E.

— Frumos, i-am spus, pășind în noul meu birou. Avea cam jumătate din mărimea celui din care tocmai plecasem. Masa de lucru de la firmă nu ar fi avut loc acolo. Patru fișete, fiecare de altă culoare, erau sprijinite de un perete. Camera era luminată de un simplu bec care atîrna din tavan. Nu se vedea nici un telefon.

— Îmi place, am spus, și nu mințeam.

— Mîine îți punem și telefon, spuse el, trăgînd jaluzeaua peste fereastra simplă. Ultimul care a lucrat aici a fost un avocat tînăr, pe nume Banebridge.

— Ce s-a întîmplat cu el?

— N-a rezistat din cauza banilor.

Se înnopta și Sofia părea nerăbdătoare să plece. Abraham se retrase în biroul lui. Împreună cu Mordecai, am mîncat la biroul lui sandvișurile pe care le adusesem eu și cafeaua proaspătă făcută de el.

Copiatorul era unul masiv, fabricat în anii '80, fără panouri codificate și ceilalți clopoței și semnale preferate la fosta mea firmă. Copiatorul era amplasat într-un colț, lîngă una dintre cele patru mese de lucru pe care erau puse dosarele vechi.

— La ce oră pleci diseară? l-am întrebat pe Mordecai, printre înghițituri.

— Nu știu. Cam într-o oră, așa cred. De ce?

— De curiozitate. Mă întorc la Drake & Sweeney vreo două ore, pentru treburi de ultimă oră pe care vor să le termin. Pe urmă, aș vrea să aduc o parte din mărunțișurile mele de la firmă aici, diseară. Se poate?

Mordecai mesteca o îmbucătură. Deschise un sertar, trase de acolo un lanț pe care se aflau trei chei și îl aruncă spre mine.

— Poți să vii și să pleci cînd dorești, îmi spuse.

— Sînt în siguranță?

— Nu. Așa că fii atent. Parchează în față, cît mai aproape de ușa de la intrare. Mergi repede. Încuie-te înăuntru.

Probabil că observase groaza ogîndită în ochii mei, căci adăugă:

— Obişnuiește-te cu asta. Fii deștept.

M-am îndreptat rapid, ca un tip deștept ce eram, spre mașină, la

șase și jumătate. Trotuarul era pustiu; nici huligani, nici focuri de armă, nici măcar o zgîrietură pe mașină. Mă simțeam mîndru de mine cînd am deschis portiera și am plecat. Poate că eram în stare să supraviețuiesc pe străzi.

Drumul cu mașina înapoi pînă la Drake & Sweeney mi-a luat unsprezece minute. Dacă aveam nevoie de o jumătate de oră ca să copiez dosarul lui Chance, însemna că l-aș fi ținut cam o oră. Cu condiția ca totul să meargă bine. Iar el nu avea să afle niciodată. Am așteptat pînă la opt, apoi am pornit, cu un aer firesc, spre secția imobiliară, suflecîndu-mi din nou mînele, ca și cum munceam din greu.

Holurile erau pustii. Am bătut la ușa lui Chance, fără să primesc răspuns. Ușa era încuiată. Am verificat toate birourile, pe rînd, bătînd mai întîi încet, apoi mai tare, pentru ca în final să rotesc minerul. Cam jumătate dintre ele erau încuiate. În dreptul fiecărui colț al holului, verificam dacă există camere video. M-am uitat prin sălile de ședințe și secretariate. Nu era nici țipenie. Cheia de la ușa lui era exact ca a mea, de aceeași culoare și mărime. Mergea perfect și m-am trezit, dintr-o dată, într-un birou întunecat, întrebîndu-mă dacă să aprind sau nu lumina. Cineva aflat în trecere n-ar fi putut spune cu exactitate unde se aprinsese lumina și mă îndoiam că din hol se vede vreo rază de lumină pe sub ușă. În plus, era foarte întuneric și nu aveam lanternă. Am încuiat ușa, am aprins lumina și m-am îndreptat spre fișierul de sub fereastră, pe care l-am descuiat cu a doua cheie. În genunchi, am tras sertarul.

Erau zeci de dosare, toate legate de RiveiOaks, toate frumos aranjate, după cine știe ce metodă. Chance și secretara lui erau bine organizați — trăsătură foarte apreciată la firma noastră. Un dosar gros etichetat RiverOaks/TAG, Inc. L-am scos cu grijă și am început să-l răsfoiesc. Doream să fiu sigur că era dosarul de care aveam nevoie.

Pe hol, o voce masculină strigă "Hei!", sperîndu-mă de moarte.

O altă voce îi răspunse, cu cîteva uși mai sus, și cei doi începură o conversație, undeva, în imediata apropiere a ușii lui Chance. Vorbeau despre baschet. Despre "Bullets" și "Knicks".

Cu genunchii moi, m-am îndreptat spre ușă. Am stins lumina și i-am ascultat. Apoi, m-am așezat, preț de zece minute, pe frumoasa canapea de piele a lui Braden. Dacă mă vedea cineva ieșind de acolo cu mîinile goale, nu se întîmpla nimic. Oricum, mai aveam de petrecut încă o zi la firmă. Normal, n-aș fi pus mîna nici pe dosar.

Dar dacă mă vedea cineva cu dosarul? Dacă urma o confruntare, o încurcam.

Furios, am reflectat la ambele posibilități, constatînd că puteam fi prins în orice caz. Ai răbdare, îmi spuneam. Vor pleca. Baschetul a fost urmat de fete; nici unul dintre cei doi nu părea să fie căsătorit, erau probabil funcționari de la Facultatea de Drept din Georgetown, care lucrau aici noaptea. Curînd, vocile, s-au îndepărtat.

Pe întuneric, am încuiat fișierul și am luat dosarul. Cinci minute, șase, șapte, opt. Am deschis încet ușa, am scos capul afară și m-am uitat în ambele direcții. Pe hol, nu era nimeni. M-am furișat afară, am trecut de biroul lui Hector și m-am îndreptat spre recepție cu pași grăbiți, încercînd să par cît mai natural.

"Hei!" strigă cineva din spate. Am dat un colț și am privit înapoi suficient de rapid pentru a vedea un tip care venea după mine. Ușa cea mai apropiată dădea spre o mică bibliotecă. M-am strecurat

înăuntru; spre norocul meu, era cufundată în întuneric. Am mers printre șirurile de cărți, pînă cînd am găsit o altă ușă, la celălalt capăt. Am deschis-o și, dincolo de un hol micuț, am văzut semnul de ieșire deasupra unei uși. Am ieșit în fugă. Gîndindu-mă că aș fi ajuns mai repede jos decît sus, am coborît în goană, cu toate că biroul meu se afla cu două etaje mai sus. Dacă din întîmplare omul acela mă recunoscuse, s-ar fi putut duce acolo după mine.

Am ieșit în holul de la parter cu răsuflarea tăiată, fără haină, nedorind să fiu văzut de nimeni, mai ales de paznicii postați lîngă lifturi, pentru a nu lăsa să treacă și alți oameni ai străzii. M-am îndreptat spre o ieșire laterală, aceeași pe care, împreună cu Polly, o folosisem pentru a-i evita pe reporteri, în seara în care "Domnul" fusese împușcat. Afară era foarte frig și ploua ușor peste mine cînd am alergat spre mașină.

Gîndurile unui hoț începător, care nu și-a făcut bine treaba. Fusese o prostie. M-au prins? Nimeni nu m-a văzut ieșind din biroul lui Chance. Nimeni nu știa că port cu mine un dosar care nu-mi aparține.

Nu trebuia să fug. Cînd bărbatul acela a strigat după mine, trebuia să mă opresc, să vorbesc cu el, să mă port ca și cum toate erau la locul lor și, dacă dorea să vadă dosarul, să-l reped și să-l trimit la plimbare. Probabil că era unul dintre funcționarii insignifianți pe care îi auzisem mai devreme.

Dar de ce ți-pase așa? Dacă nu mă cunoștea, de ce încerca să mă oprească, de la celălalt capăt al holului? Am intrat pe bulevardul Massachusetts, grăbit să fac copiile și să înapoiez, cumva, dosarul. Mai lucrasem și altădată toată noaptea și, dacă trebuia să aștept pînă la trei dimineața ca să mă strecor din nou în biroul lui Chance, așa aveam de gînd să fac.

M-am relaxat puțin. Caloriferul din mașină mergea la maximum.

N-aveam de unde să știu că urmărirea unor traficanți de droguri fusese ratată, că un polițist fusese ucis și că Jaguarul unui traficant venea în cea mai mare viteză dinspre Strada 18. Aveam verde pe Strada New Hampshire, dar băieții care îl împușcaseră pe polițist nu-și făceau probleme cu regulile de circulație. Ca prin vis, am zărit Jaguarul în stînga mea, apoi sacul pneumatic mi-a explodat în față.

Cînd mi-am revenit, portiera din dreptul șoferului îmi împungea umărul sting. Fețe tuciurii se holbau la mine prin geamul spart. Am auzit sirene și am leșinat din nou.

Unul dintre asistenții medicali mi-a desfăcut centura de siguranță și, împreună cu altcineva, m-a tras afară, peste consolă, pe portiera din dreptul scaunului pentru pasager. Nu se vede sînge, comenta cineva.

— Puteți merge? m-a întrebat asistentul.

Mă dureau coastele și umărul. Am încercat să mă ridic, dar nu mă țineau picioarele.

— Sînt bine, am răspuns, așezîndu-mă pe marginea tărgii. În spatele meu se întîmpla ceva, dar n-am putut să mă întorc. M-au legat de targa și, urcînd în ambulanță, am zărit Jaguarul răsturnat și înconjurat de polițiști și medici.

Bolboroseam întruna că sînt bine, sînt bine, iar ei îmi verificau tensiunea. Am pornit la drum; sirena nu se mai auzea.

M-au dus la camera de urgențe a Spitalului universitar George Washington. Radiografiile nu au relevat nici o fractură, de nici un fel. Eram plin de vînatăi și mă durea tot trupul. M-au îndopat cu calmante

și m-au trimis într-o rezervă.

M-am trezit cândva, în cursul nopții. Claire dormea într-un scaun, lângă patul meu.

15

Claire a plecat înainte de ivirea zorilor. Un bilet drăgălaș, lăsat pe noptieră, îmi spunea că trebuie să-și facă rondul și că se va întoarce către ora zece. Vorbise cu doctorii și aveam toate șansele să nu mor.

Păream cât se poate de normali și fericiți, un cuplu unit prin devoțiune reciprocă. Am adormit din nou, întrebându-mă de ce oare ne aflam în plin proces de divorț.

O soră medicală m-a trezit la ora șapte și mi-a dat biletul. L-am recitit, pe când femeia spunea ceva despre vreme — lapoviță și zăpadă — și îmi lua tensiunea. I-am cerut un ziar. Mi l-a adus, o jumătate de oră mai târziu, împreună cu fulgii de cereale. Întâmplarea era menționată pe prima pagină a secțiunii Metro. Polițistul de la secția Narcotice fusese împușcat de câteva ori, în cursul schimbului de focuri; starea sănătății lui era gravă. Ucisese un traficant. Al doilea era șoferul Jaguarului, care murise în accident, în circumstanțe ce urmau să fie cercetate. Despre mine nu se spunea nimic, ceea ce era foarte bine.

Dacă n-aș fost implicat în accident, întâmplarea ar fi rămas un schimb obișnuit de focuri între poliție și traficanții de droguri, ignorat și necitit de mine. Bun venit în lumea atrăzii. Am încercat să mă conving că același lucru i s-ar fi putut întâmpla oricărui angajat din capitală, dar nu păcăleam pe nimeni. Faptul că mă aflam în acea parte a orașului, după lăsarea întinericului, era un mod de a intra singur în bucluc.

Brațul stîng îmi era umflat și începuse să se învinețească — umărul stîng și omoplatul erau înțepenite și dureroase la atingere. Coastele mă dureau atît de tare, încît abia puteam să mă mișc și să respir. Am reușit cu greu să ajung pînă la toaletă; mi-am desfăcut bandajul și mi-am văzut fața. Sacul pneumatic este ca o mică bombă. Impactul afectează fața și pieptul. Dar efectele erau minime: nasul și ochii puțin umflați, buza de sus cu forma ușor modificată. Nimic care să nu se rezolve în cursul aceluia weekend.

Sora se întoarce cu alte medicamente. I-am cerut să-mi explice ce era fiecare, apoi am refuzat întreaga colecție. Medicamentele erau pentru calmare și imobilizare, iar eu aveam nevoie de un cap limpede. Doctorul și-a făcut apariția la șapte și jumătate, pentru un control rapid. Cum nu aveam răni sau fracturi, orele mele ca pacient erau numărate. Mi-a propus să mai fac un rînd de radiografii, pentru siguranța. Am încercat să refuz, dar discutase deja această problemă cu soția mea.

Așa că am mai schiopătat o eternitate prin cameră, verificîndu-mi părțile afectate ale trupului, ascultînd știrile dimineții și sperînd să nu apară nimeni care să mă vadă în halatul galben decolorat.

Găsirea unei mașini avariate în District e un chin, mai ales dacă pornești căutările atît de repede după un accident. Am început cu cartea de telefoane, singura mea sursă, și jumătate din numerele pe care le-am format au rămas fără răspuns. La cealaltă jumătate mi s-a

răspuns cu mare indiferență. Era devreme și timp unt. Era vineri, de ce să se complice?

Majoritatea mașinilor avariate ajung într-o parcare de pe Strada Rasco, în nord-estul orașului. Am aflat asta de la o secretară a Secției Centrale de poliție. Lucra la controlul animalelor; eu formam la întâmplare numerele poliției. Uneori, se întâmpla ca mașinile să fie duse în altă parcare, și era foarte posibil ca a mea să fie încă în camionul de transport. Camioanele aparțineau unor firme private, mi-a explicat femeia, și din cauza asta apăreau mereu probleme. Lucrase și ea, cu câțva timp în urmă, la circulație, dar ura mediul acela.

M-am gândit la Mordecai, noua mea sursă de informații legate de stradă. Am așteptat pînă la ora nouă ca să-l sun. I-am povestit ce se întâmplase, l-am asigurat că sînt în formă foarte bună, deși mă aflam la spital, și l-am întrebat cum se poate găsi o mașină avariata. Avea cîteva idei.

Am sunat-o pe Polly cu aceeași poveste.

— Nu vii la birou? mă întreabă ea, cu vocea tremurînd.

— Sînt la spital, Polly. Mă ascuți?

Am simțit o ezitare din partea ei, care îmi confirma temerile, îmi imaginam tortul și castronul de puncte alăturat, probabil într-o sală de ședințe, pe masă, cu cincizeci de oameni adunați împrejur, propunînd toasturi și prezentînd mici discursuri despre cît de minunat eram. Groaznic. Eram decis să evit ceremonia propriei mele plecări.

— Cînd ieși de-acolo? mă întreabă ea.

— Nu știu. Poate că mîine.

Era o minciună; ieșeam înainte de prînz, cu sau fără acordul echipei de medici.

Altă ezitare. Tortul, punctul, discursurile importante din partea unor oameni ocupați, poate chiar vreo două cadouri. Cum să se descurce ea?

— Îmi pare rău, îmi spuse.

— Și mie. M-a căutat cineva?

— Nu. Încă nu.

— Bine. Te rog, spune-i lui Rudolph de accident; am să-l sun eu, mai tîrziu. Trebuie să închid. Mai am de făcut niște controale.

Așa a luat sfîrșit cariera mea, odată promițătoare, la firma Drake & Sweeney. Am lipsit la petrecerea organizată în onoarea retragerii mele. Eram eliberat de lanțurile servilismului corporativ și de banii lui. Fusesem lăsat să-mi urmez conștiința. M-aș fi simțit grozav, dacă n-ar fi fost cuțitul care parca îmi străpungea coastele la fiecare mișcare.

Claire a apărut după unsprezece. A stat de vorbă cu doctorul în hol. Îi auzeam, vorbind în jargonul lor. Au intrat amîndoi în rezervă, mi-au anunțat împreună externarea și eu m-am îmbrăcat cu hainele curate pe care Claire mi le adusese de acasă. M-a dus cu mașina pînă acolo, într-o scurtă călătorie în care nu ne-am vorbit. Nu exista nici o șansă de împăcare. De ce ar fi schimbat un accident lucrurile? Ea era acolo ca prietenă și doctor, nu ca soție.

Mi-a făcut supă de roșii și m-a ajutat să mă culc pe canapea. Mi-a așezat medicamentele pe tejgheaua din bucătărie, mi-a dat indicațiile necesare și a plecat.

Am rămas pe loc timp de zece minute, destul ca să manînc jumătate din porția de supă și niște sările, apoi m-am așezat la telefon. Mordecai nu aflase nimic.

Trecînd în rețeaua neoficială, am început să sun agenții imobiliari și servicii cu oferte de locuințe. Am închiriat o limuzină. Am făcut un duș lung, fierbinte, care să-mi mai aline trupul lovit.

Șoferul limuzinei se numea Leon. M-am așezat pe scaunul din față, lîngă el, făcînd eforturi să nu gem și să nu mă strîmb la fiecare denivelare de drum.

Nu-mi puteam permite un apartament frumos, dar măcar îmi doream să fiu singur. Leon avea cîteva idei. Ne-am oprit în dreptul unui stand de ziare și am luat două broșuri gratuite cu oferte de locuințe în District.

După părerea lui Leon, în momentul acela — lucru care se putea schimba în șase luni — o zonă bună de locuit era Adams-Morgan, de la Dupont Circle spre nord. Era un cartier foarte cunoscut, prin care trecusem de multe ori, fără să-mi doresc vreodată să mă opresc și să-l cercetez mai îndeaproape. De o parte și de alta a străzilor se aliniau case terasate, în stilul începutului de secol, încă nelocuite, ceea ce, în Districtul Columbia, însemna o vecinătate nemaipomenită. După spusele lui Leon, barurile și cluburile de acolo erau foarte căutate și tot acolo se găseau și cele mai bune restaurante noi. Zonele mai dubioase își făceau apariția chiar după colț și, bineînțeles, trebuia să fii foarte atent. Dar, dacă oamenii importanți, senatorii, de exemplu, erau atacați chiar pe dealul Capitoliului, nu te puteai considera în siguranță nicăieri.

Îndreptîndu-se spre Adams-Morgan, Leon se trezi, brusc, în fața unei spărturi în asfalt mai mari decît toată mașina lui. Am trecut peste ea, sărînd în sus cîteva secunde și aterizînd din nou, dur, pe scaune. Nu mi-am putut opri un țipăt căci, în cădere, toată partea stîngă a pieptului mi-a fost străfulgerată de durere.

Leon s-a speriat. A trebuit să-i spun adevărul, adică unde îmi petrecusem noaptea. A încetinit considerabil și a devenit agentul meu imobiliar. M-a ajutat să urc scările primului bloc la care ne-am oprit — un apartament jalnic, din al cărui covor răzbătea, inconfundabil, miros de urină de pisică. Fără ocolișuri, Leon i-a spus proprietarului că ar trebui să-i fie rușine să prezinte apartamentul în asemenea condiții.

A doua oprire a fost în fața unui bloc de cinci etaje și am reușit cu greu să ajung pînă sus. Nu exista lift. Nici căldura nu excela. Leon i-a mulțumit, politicos, proprietarului.

Următorul se afla la al patrulea etaj, însă într-un bloc cu un lift frumos, curat. Clădirea se afla pe Wyoming, o stradă plăcută, umbrită de pomi, la doi pași de Connecticut. Chiria era de cinci-sute cincizeci de dolari pe lună și am fost de acord încă înainte de a vedea apartamentul. Îmi era din ce în ce mai rău și nu puteam să nu mă, gîndesc la calmantele pe care le lăsasem pe tejgheaua din bucătărie, așa că eram gata să închiriez orice.

Trei camere micuțe, într-o mansarda cu tavane unghiulare, o baie cu o instalație sanitară ce părea să meargă bine, podele curate și, parțial, vedere la stradă.

— Îl închiriem, îi spuse Leon proprietarului.

Eu mă sprijineam de canatul ușii, gata să cad. Am coborît la subsol, într-un mic oficiu, am semnat grăbit actele de închiriere și am scris un cec de depozit pentru chiria primei luni.

Îi spuseseam lui Claire că voi pleca înainte de sfîrșitul săptămîinii. Eram hotărit să mă țin de cuvînt.

Dacă cumva Leon se mira cum de mă mut din elegantul Georgetown într-o hrubă de pe Adams-Morgan, nu m-a întrebat totuși nimic. Era prea profesionist. M-a adus înapoi acasă și m-a așteptat în

mașină pînă ce mi-am înghițit medicamentele și am tras un pui de somn.

Telefonul suna undeva în somnul meu îngreunat de medicamente. M-am tîrît, greoi, pînă la el și am reușit să răspund.

— Credeam că ești la spital, se auzi vocea lui Rudolph.

I-am auzit glasul, l-am recunoscut, dar mintea îmi era în continuare încețoșată.

— Am fost, i-am răspuns, cu limba împleticită. Acum, nu mai sînt. Ce dorești?

— Ți-am simțit lipsa, în această după-amiază.

Ah, da. Spectacolul cu puncte și tort.

— N-am plănuit să sufăr un accident de mașină, Rudolph. Te rog să mă ierți.

— Multă lume a dorit să-și ia rămas-bun de la tine.

— Pot să mă sune la telefon. Spune-le să-mi trimită un fax.

— Te simți groaznic, nu?

— Da, Rudolph. Mă simt ca unul care tocmai a fost lovit de o mașină.

— Iei medicamente?

— Ce-ți pasă?

— Iartă-mă. Uite despre ce e vorba. Braden Chance a trecut pe la mine, la birou, acum o oră. Vrea neapărat să vorbească cu tine. Ciudat, nu ti se pare? Ceața de pe creier se risipi imediat; dintr-o dată, gîndeam mult mai limpede.

— Ce să vorbească cu mine?

— N-a vrut să-mi spună. Dar te caută.

— Spune-i că am plecat.

— Așa am și făcut. Scuză-mă pentru deranj. Treci pe aici, dacă ai o clipă liberă. Mai ai încă destui prieteni pe aici.

— Mulțumesc, Rudolph.

Mi-am îndesat medicamentele în buzunare. Leon moțăia în mașină. Am pornit în viteză și l-am sunat pe Mordecai. Găsise raportul accidentului; transportul mașinii fusese făcut de firma Hundley Towing. La majoritatea telefoanelor lor, răspundea robotul. Străzile erau acoperite de mîzgă, aveau loc multe accidente, așa că firmele de descongestionare erau foarte solicitate, în sfîrșit, pe la trei, mi-a răspuns un mecanic, dar s-a dovedit că nu îmi putea fi de nici un folos.

Leon a găsit firma Hundley pe Rhode Island, în apropiere de Strada 7. În vremuri mai bune, fusese și stație de benzină cu service complet, acum însă era un simplu garaj, cu serviciu de remorcare, parcare de mașini uzate și un trailer de închiriat. Bare negre, metalice, tronau la fiecare fereastră. Leon opri cît putu de aproape de intrare. „Fii cu ochii în patru”, i-am spus coborînd din mașină și repezindu-mă în garaj. Ușa batantă mă lovi din spate, rănindu-mă la brațul stîng. M-am chircit de durere. Un mecanic îmbrăcat într-o salopetă plină de grăsime a apărut de după zid, privindu-mă încruntat.

I-am explicat de ce mă aflam acolo. Omul găsi un registru și începu să studieze niște documente. În spate, se azeau glasuri și înjurături — cu siguranță că dădeau cu zarurile, beau whisky și, probabil, vindeau droguri.

— E la poliție, îmi spuse omul, fără să-și ridice ochii de pe documente.

— Ai idee de ce?

— Nu prea. A avut loc vreun delict, ceva?
— Da, dar mașina mea nu a fost implicată.
Mă privi indiferent. Îi ajungeau problemele lui.
— Ai idee unde ar putea fi? I-am întrebat, încercînd să fiu amabil.
— Cînd le sechestrează, le duc de obicei într-o parcare de pe Georgia, la nord de Howard.
— Cîte parări are orașul ăsta?
— Mai multe, răspunse el, ridicînd din umeri. Se întoarse și dispăru din nou.

Am deschis ușa de la intrare cu grijă și m-am repezit la mașina lui Leon.

Se lăsase întunericul cînd am găsit parcare — o parcelă mare, împrejmuită cu gard de sîrmă ghimpată. Înăuntru, sute de mașini avariate, puse la întîmplare, unele așezate chiar peste altele.

Leon rămase lîngă mine, pe trotuar, privind prin gard. "Acolo", i-am arătat. Lexus-ul era parcat în apropierea unei gherete, cu fața spre noi. Aripa stingă din față fusese distrusă de impact. Bara dispăruse; motorul era expus și strivit

— Sînteți foarte norocos, îmi spuse Leon.

Lîngă Lexus era Jaguarul, cu tavanul aplatisat și toate geamurile sparte.

În gheretă era amenajat un fel de birou, dar era închis, cu lumina stinsă. Poarta era închisă cu lanțuri grele. Sîrma ghimpată lucea de ploaie. Niște tipi periculoși își făceau de lucru prin apropiere, lîngă colț.

— Să plecăm de aici, am spus.

Leon m-a dus pînă la Aeroportul Național, singurul loc de unde știam precis că pot închiria o mașină.

Masa era pusă; mîncarea chinezească adusă la comandă se încălzea pe plita electrică. Claire mă aștepta, oarecum îngrijorată, deși era imposibil să-mi dau seama cît de mult. I-am spus că a trebuit să-mi închiriez o mașină, conform instrucțiunilor primite de la compania mea de asigurări. M-a examinat ca un doctor adevărat și m-a pus să iau o pastilă.

— Am crezut că ai să te odihnești, mi-a spus.

— Am încercat. N-am reușit. Sînt mort de foame.

Era ultima noastră masă împreună, ca soț și soție, și încheiam așa cum începusem, cu o gustare rapidă, preparată în altă parte.

— Cunoști pe cineva cu numele de Hector Palma? m-a întrebat Claire, pe la jumătatea mesei.

Am înghițit cu greu.

— Da.

— A sunat acum o oră. A spus că e important să vorbească cu tine. Cine e?

— Un asistent de la firmă. Trebuia să-mi petrec dimineața cu el, să studiem un caz. E în încurcătură.

— Sînt convinsă. Vrea să vă întîlniți diseară la nouă, la "Nathan's" pe Strada M.

— De ce într-un bar? am murmurat eu.

— Nu mi-a spus. Părea suspicios.

Mi-a pierit pofta de mîncare, dar am continuat să mănînc, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Nici nu era nevoie. Lui Claire nici nu-i păsa.

Am plecat pe jos spre Strada M, pe ploaia ușoară care se transforma în lapoviță și simțind durerea la fiecare pas. Ar fi fost imposibil să găsesc un loc de parcare vineri seara. Speram să-mi exerseze puțin mușchii și să-mi limpezesc mintea.

Întîlnirea asta nu prevestea nimic bun și, pe drum, mă pregăteam pentru ea. Mă gîndeam să mint, ca să-mi acopăr urmele, apoi să recurg la alte minciuni, ca să le acopăr pe primele. Acum, după ce furasem, minciuna nu mai părea ceva grav. Hector putea fi trimis de firmă; exista posibilitatea să poarte cu el un microfon. Intenționez să-l ascult cu atenție, fără să spun nimic. Barul lui Nathan era plin numai pe jumătate. Am ajuns cu zece minute mai devreme, dar Hector era acolo, așteptîndu-mă într-un mic separeu. Cînd m-am apropiat, a sărit brusc de pe scaun și mi-a întins mîna:

— Cred că tu ești Michael. Eu sînt Hector Palma, din secția imobiliară. Mă bucur să te cunosc.

Era un adevărat asalt, o explozie de personalitate care m-a luat prin surprindere. L-am strîns mîna, bătînd în retragere și i-am spus ceva în genul: "E o plăcere să te cunosc".

Mi-a făcut un semn spre separeu.

— Poftim, ia loc, a insistat, tot numai lapte și miere. M-am aplecat ușor și m-am strecurat pe banchetă.

— Ce-ai pățit la față? m-a întrebat el.

— Am pupat un sac pneumatic.

— Mda, am auzit despre accident, a spus el repede. Foarte repede. Te simți bine? a continuat. Ceva oase rupte?

— Nu, i-am spus încet, încercînd să înțeleg unde bate.

— Am auzit că tipul celălalt a murit, a continuat el, abia lăsîndu-mă să-mi termin vorba.

El conducea conversația. Eu trebuia să mă adaptez.

— Da, era un traficant de droguri.

— Ce oraș! comentă el, la apariția chelnerului. Ce dorești să bei? mă întrebă Hector.

— O cafea neagră.

În acel moment, în timp ce încerca să se hotărască ce să comande, Hector îmi făcu semn pe sub masă.

— Ce bere aveți? îl întrebă pe chelner; era genul de întrebare care îi enerva cel mai mult. Omul își aținti privirea înainte și începu să turuie numele mai multor mărci.

Cînd îmi făcuse semne, îmi atrăsese atenția să-l privesc în ochi. Protejat de silueta chelnerului și ținînd mîinile pe masă, îndoii ușor degetul arătător de la mîna dreaptă și arătă spre piept.

— Molson, anunță brusc și chelnerul plecă.

Avea un microfon ascuns și ceilalți stăteau la pîndă. Oriunde s-ar fi aflat ei, nu puteau vedea prin chelner. Instinctiv, doream să mă răsucesc și să cercetez lumea din bar. Dar am rezistat tentației, în mare măsură grație gîtului meu înțepenit.

Asta era explicația salutului entuziast cu care mă întîmpinase, ca și cum nu ne-am fi întîlnit niciodată pînă atunci. Hector fusese ținut pe jar toată ziua și nega totul.

— Eu sînt asistent în secția imobiliară, îmi explică el. L-ai cunoscut pe Braden Chance, unul dintre partenerii firmei.

— Da.

Cum vorbele mele erau înregistrate, nu aveam de gînd să le ofer prea multe.

— În principal, lucrez pentru el. Cred că tu și cu mine am schimbat

două cuvinte zilele trecute, când ai fost în vizită la biroul lui.

— Tot ce se poate. Nu-mi amintesc să te fi văzut.

Am observat un zîmbet discret pe figura lui, o relaxare în jurul ochilor, nimic însă din ceea ce ar fi putut fi surprins de o cameră video. Pe sub masă, i-am făcut și eu semn cu piciorul. Speram să ne armonizăm bine rolurile.

— Uite care e problema; motivul pentru care te-am chemat este că lipsește un dosar din fișierul lui Braden.

— Eu sînt cel acuzat?

— Ei, nu, dar ești un posibil suspect. Era dosarul pe care l-ai cerut când ai dat buzna în biroul lui, săptămîna trecută.

— Asta înseamnă că sînt *într-adevăr* acuzat, am sărit eu, furios.

— Încă nu. Stai liniștit. Firma a întreprins o investigație amănunțită a problemei și nu facem decît să stăm de vorbă cu toți cei care ne vin în minte. Cum eu te-am auzit cerîndu-i lui Braden dosarul, firma mi-a cerut să vorbesc cu tine. Nimic mai mult.

— Nu știu la ce te referi. Nimic mai mult.

— Nu știi nimic despre dosar?

— Sigur că nu. Ce rost ar avea să iau un dosar din biroul unui partener al firmei?

— Ai fi de acord să fii verificat cu un poligraf?

— Categorie, am răspuns, sigur pe mine și aproape indignat.

Nici mort nu aveam însă să accept un test la poligraf.

— Bine. Ni se cere tuturor să facem testul. Tuturor celor care au o legătură, cît de vagă, cu dosarul.

Sosirea berii și a cafelei ne-a oferit o pauză pentru evaluare și reorganizare. Hector tocmai îmi spusese că e în mare bucluc. Un test la poligraf l-ar fi nenorocit. Te-ai întîlnit cu Michael Brock înainte de plecarea lui de la firmă? Ați discutat despre dosarul lipsă? L-ai dat copii ale vreunui document luat din dosar? L-ai ajutat să obțină dosarul lipsă? Da sau nu? întrebări dificile, cu răspunsuri simple. N-ar fi reușit să supraviețuiască testului.

— Ne iau și amprente, mai spuse el.

Rosti cuvintele încet, nu pentru a înșela vigilența microfonului, ci, mai degrabă, pentru a amortiza lovitura.

Nu avea efect. Gîndul că aș fi lăsat amprente nu mă preocupase cîtuși de puțin, nici înainte, nici după furt și nici de atunci încolo.

— Bine făc! am spus.

— De fapt, au luat amprente toată după-amiaza. De pe ușă, de pe comutator și fișet. Au ieșit o mulțime.

— Sper că vor găsi vinovatul.

— Teribilă coincidența, să știi. Braden avea o sută de dosare în lucru la birou și singurul care lipsește e cel pe care tu doreai așa de mult să-l vezi.

— Ce vrei să insinuezi?

— Spun și eu, așa. Ce coincidență!

Totul în beneficiul celor care ne ascultau. M-am gîndit că n-ar strica să intru și eu în joc.

— Nu-mi place cum ai spus-o, aproape că i-am strigat. Dacă vrei să mă acuzi de ceva, n-ai decît să te duci la poliție, să faci rost de un mandat și să mă percheziționezi. Altfel, ai face mai bine să-ți păstrezi părerile tîmpite pentru tine.

— Poliția este deja implicată, spuse el foarte calm, tăindu-mi tot elanul. Doar e vorba de un furt.

— Normal că e un furt. Du-te și prinde hoțul și nu-ți mai pierde timpul cu mine.

Sorbi pe-ndelete din paharul de bere.

— Ți-a dat cineva un set de chei de la biroul lui Braden?

— Bineînțeles că nu!

— Ei bine, au găsit un dosar gol pe biroul tău, cu un bilet despre cele două chei. Una de la ușă, cealaltă de la fișet.

— Habar n-am de așa ceva, i-am spus cât am putut de arrogant și încercînd, între timp, să-mi amintesc ultimul loc unde pusesem dosarul gol. Urmele mele erau din ce în ce mai clare. Fusesem învățat să gîndesc ca un avocat, nu ca un delincvent.

Hector sorbi din nou din pahar, fără să se grăbească; eu am mai luat o gură de cafea.

Se spusese destul. Mesajele fuseseră transmise, unul de către firmă, celălalt de către Hector însuși. Firma dorea dosarul înapoi, cu conținutul neatins. Hector dorea să știu că implicarea lui îl putea costa slujba.

Depindea de mine să-l salvez. Puteam să aduc înapoi dosarul, să mărturisesc, să promit că nu va dispărea nimic, iar firma, probabil, m-ar fi iertat. Fără consecințe neplăcute. Protejarea funcției lui Hector putea fi o condiție pentru retur-narea dosarului.

— Mai e ceva? l-am întrebat, decis dintr-o dată să plec.

— Nimic. Cînd poți face testul cu poligraful?

— Te sun eu, ca să-ți spun.

Mi-am luat haina și am plecat.

16

Pentru motive pe care aveam să le înțeleg curînd, Mordecai nu putea să-i sufere pe polițiștii din District, cu toate că majoritatea erau negri. După părerea lui, erau duri cu cei fără adăpost și acela era etalonul pe care îl folosea, invariabil, pentru a măsura binele și răul.

Dar cunoștea cîtiva. Unul dintre ei era sergentul Peeler, despre care Mordecai spunea că "provine din stradă". Peeler lucra cu copiii handicapați, într-un Centru comunitar din apropiere de Centrul legal și frecventau amîndoi aceeași biserică. Peeler avea multe cunoștințe și putea trage destule sfori pentru a mă ajuta în privința mașinii.

Sosi la Centru sîmbătă dimineața, puțin după nouă. Mordecai și cu mine ne beam cafeaua și încercam să ne încălzim cum puteam. Peeler nu lucra sîmbăta. Îmi dădea impresia că ar fi preferat să stea în pat.

Cu Mordecai la volan și vorbind întruna, în timp ce eu cu Peeler stăteam pe bancheta din spate, am străbătut străzile alunecoase pînă în nord-est. Zăpada anunțată de dovedise doar o ploaie rece. Erau puține mașini pe străzi. Încă o dimineață rece de februarie; numai cei curajoși se aventurau pe trotuare.

Am parcat la colțul străzii, în apropiere de porțile închise cu lacătul ale parcării municipale din spatele arterei Georgia Avenue.

Peeler ne-a rugat să-l așteptăm în mașină. De unde ne aflam, vedeam ceea ce mai rămăsese din Lexus-ul meu.

Peeler se îndreptă spre poartă, apăsă un buton și ușa gheretei se deschise. Un polițai mic, slab, cu umbrelă veni pînă în dreptul lui și schimbară cîteva cuvinte.

Peeler se întoarse la mașină, trînti portiera și își scutură picăturile de apă de pe umeri."

— Te așteaptă, îmi spuse el.

Am ieșit în ploaie, mi-am deschis umbrela și m-am îndreptat grăbit

spre poartă, unde ofițerul Winkle mă aștepta fără cea mai mică umbră de umor sau bunăvoință. Scoase un teanc de chei, reuși, în sfârșit, să le găsească pe cele trei care se potriveau la zăvor și spunându-mi: "Pe aici", îmi deschise poarta. L-am urmat pe drumul acoperit cu pietriș, evitînd, pe cît posibil, băltoacele de apă maronie, plină de noroi. Trupul mă durea la fiecare mișcare, așa că nu puteam să sar peste ele sau să le ocolesc cu gesturi prea bruște. Winkle se îndrepta direct spre mașina mea.

M-am dus glonț la scaunul din față. Nici urmă de dosar. După o clipă de panică, l-am găsit în spatele scaunului șoferului, intact, pe podea. L-am apucat, gata de plecare. Nu aveam nici un chef să reflectez la pericolul prin care trecusem. Supraviețuisem și eram întreg, asta era tot ce conta. Aveam timp să mă cert cu compania de asigurări în săptămîna următoare.

— Ăsta e? mă întrebă Winkle.

— Da, i-am răspuns, pregătindu-mă s-o iau din loc.

— Veniți cu mine.

Am intrat în gheretă unde, într-un colț, un radiator cu butan huruia de zor, întîmpinîndu-ne cu o pală de aer cald. Winkle alege unul dintre cele zece formulare prinse pe perete și încep să studieze din priviri dosarul pe care îl țineam în mînă.

— Dosar maroniu de carton, rosti el, și încep să scrie. Cam de cinci centimetri grosime.

Eu îl strîngeam la piept, de parcă ar fi fost de aur.

— Are nume?

Nu-mi puteam permite să protestez. O singură remarcă nepotrivită și o încurcam.

— De ce vă trebuie? l-am întrebat.

— Puneți-l pe masă, a fost răspunsul lui.

Așa am făcut.

— RiverOaks/ TAG, Inc., rosti el continuînd să scrie. Dosar cu numărul TBC-96-3381.

Urmele faptei mele se îngroșau și mai mult.

— Vă aparține? mă întrebă omul arătînd spre dosar, destul de suspicios.

— Da.

— În regulă. Acum puteți pleca.

l-am mulțumit și nu am primit nici un răspuns. Îmi venea s-o iau la goană, dar mersul era și-așa destul de dificil. Omul a închis poarta în urma mea.

În mașină, Mordecai și Peeler se întoarseră spre mine, uitîndu-se mirați la dosar. Nu înțelegeau nimic. Lui Mordecai nu-i spusese decît că dosarul era foarte important. Aveam nevoie să-l recuperez, înainte de a fi distrus.

Atîta efort pentru un dosar de carton?

Am fost tentat să-l răsfoiesc pe drumul de întoarcere spre Centrul legal. Dar n-am făcut-o.

l-am mulțumit lui Peeler, mi-am luat rămas-bun de la Mordecai și, la volanul mașinii, am pornit cu grijă spre noua mea locuință.

Sursa de bani era guvernul federal, lucru deloc surprinzător în Washington D.C. Serviciul poștal național plănuia construirea unei centrale de mesagerie în valoare de douăzeci de milioane de dolari în oraș, iar RiverOaks era una din companiile imobiliare agresive care sperau să obțină comanda de construcție, închiriere și administrare a

acelei centrale. Fuseseră studiate mai multe variante de amplasament, toate în zone dificile, decăzute, ale orașului. În decembrie trecut fusese anunțată o listă redusă la trei variante. RiverOaks începuse să scoată la rampă, foarte repede, toate proprietățile imobiliare ieftine de care putea să aibă nevoie.

TAG era o corporație înregistrată după toate regulile și al cărei acționar unic era Tillman Gantry, descris într-un raport drept un fost proxenet, afacerist de mîna a doua, condamnat de două ori. Unul dintre multele personaje de acest fel din oraș. După ispășirea pedepselor, Gantry descoperise că se pot scoate bani din mașini uzate și proprietăți imobiliare. Cumpăra clădiri abandonate, uneori le renova de mîntuială și le revindea sau le închiria. Paisprezece proprietăți TAG erau prezente pe o listă. Interesele firmelor RiverOaks și TAG s-au întîlnit atunci cînd Serviciul poștal național a decis că are nevoie de mai mult spațiu.

Pe 6 ianuarie, Serviciul poștal a informat RiverOaks, prin curier oficial, că această companie fusese aleasă ca antreprenor / proprietar / deținător al noii centrale de mesagerie. Un memorandum de înțelegere prevedea plăți anuale de închiriere în valoare de un milion și jumătate dolari, pentru o perioadă garantată de douăzeci de ani. În scrisoare se mai spunea, cu o grabă nefirească pentru un organism guvernamental, că un contract final între RiverOaks și Serviciul poștal trebuia semnat cel tîrziu la 1 martie, în caz contrar înțelegerea fiind anulată în fapt. După șapte ani de reflecții și planuri, administrația dorea realizarea construcției peste noapte.

RiverOaks, cu avocați și agenți imobiliari la un loc, a trecut la treabă. În ianuarie, compania a cumpărat patru proprietăți pe Florida Avenue, în apropiere de depozitul unde avusese loc evacuarea. În dosar existau două hărți ale zonei, pe care loturile cumpărate și cele în negociere erau prezentate hașurat, în culori.

Mai erau doar șapte zile pînă la 1 martie. Nu era de mirare că lui Chance îi trebuise atît de puțin timp ca să constate dispariția dosarului.

Pe podeaua de lemn gol a ceea ce urma să devină salonul apartamentului meu, am scos cu grijă din dosar fiecare filă, am cercetat-o și apoi am notat toate detaliile pe un blocnotes, astfel încît să le pot pune la loc în perfectă ordine. Dosarul conținea colecția obișnuită de documente pe care mă așteptam să le găsesc în orice dosar imobiliar: plata impozitelor în anii trecuți, un titlu de proprietate, contracte anterioare, un contract de cumpărare/vînzare a proprietății, corespondență cu agentul imobiliar, documente de închiriere. Plata se făcea în bani gheață, astfel că nu eră implicată nici o bancă.

În partea stîngă a copertei interioare se găsea formularul situației la zi, cel în care se menționau toate măsurile luate, cu data respectiva și o scurtă descriere pentru fiecare caz. Capacitatea organizatorică a firmei Drake & Sweeney putea fi judecată după minuțiozitatea detaliilor incluse într-un astfel de formular. Fiecare bucată de hîrtie, hartă, fotografie sau diagramă — absolut tot ceea ce era inclus în dosar trebuia menționat în formular. Fuseserăm dăscăliți ca la carte în această privință, în perioada de stagiatură. Majoritatea dintre noi am fost siliți să învățăm prin metode dure — nimic nu e mai cumplit decît să răsfoiești un dosar gros, în căutarea unui document care nu a fost menționat cu suficiente detalii. Dacă nu reușești să-l găsești în treizeci de secunde, zice o axiomă, atunci nu mai are nici un rost să-l cauți.

Dosarul lui Chance era meticulos pus la punct; secretara lui era o femeie grijulie cu detaliile. Dar fuseseră făcute modificări.

Pe 22 ianuarie, Hector Palma fusese la depozit, singur, pentru un control de rutină, anterior inspecției. Intrînd pe ușa indicată, fusese atacat de doi vagabonzi care îl loviseră în cap cu un băț oarecare și îi luaseră portofelul și banii sub amenințarea unui cuțit. Rămăsese acasă pe 23 ianuarie și pregătise un raport în care descria atacul. Ultima propoziție suna așa: "Mă voi întoarce pe 27 ianuarie, însoțit de oamenii legii, pentru inspecție". Raportul era înregistrat cum se cuvine în dosar.

Dar nu mai apărea nici un raport al celei de-a doua vizite, pe data de 27 cînd, împreună cu poliția, inspectase locul, găsise fără îndoială locatari ilegali și întocmise un raport care, judecînd după celelalte documente sub semnătura lui, era de așteptat să fie complet.

Raportul fusese scos din dosar. Sigur, nu era un delict, chiar și eu luasem adesea cîte ceva din dosare, fără să notez acest lucru în formular. Dar le puneam înapoi. Dacă un document era menționat în formular, trebuia să se afle în dosar.

Închiderea depozitului s-a produs pe data de 31 ianuarie, într-o vineri. În marțea următoare, Hector s-a întors la depozit pentru a-i scoate pe locatarii ilegali de acolo. A fost ajutat de agenți ai unei firme private de securitate, un polițist districtual și patru tipi zdraveni de la o companie de evacuări. Le-au trebuit trei ore, conform raportului, care acoperea două pagini. Deși încerca să-și mascheze emoția, Hector nu era destul de dur pentru așa ceva.

Deci, Ontario o văzuse pe mama lui luptîndu-se cu autoritățile.

Exista și o listă a celor evacuați, șaptesprezece cu totul, plus copii — aceeași listă pe care cineva o pusese pe biroul meu luni dimineață, alături de o copie a articolului apărut în *Post*.

La finalul dosarului, separate și fără a fi menționate în formular, erau preavizele de evacuare pentru cei șaptesprezece. Nu fuseseră folosite. Locatarii ilegali nu au nici un drept, nici măcar dreptul de a primi un preaviz. Documentele fuseseră pregătite, parcă, după ce acțiunea în sine avusese loc, într-un efort de a acoperi faptele. Probabil că fuseseră introduse în dosar după episodul cu "Domnul", deci de către Chance însuși, pentru cazul în care ar fi avut nevoie de ele.

Falsul era evident și prostesc. Dar Chance era partener al firmei. Nu se mai auzise ca un partener să cedeze de bunăvoie un dosar.

Nu fusese cedat; fusese furat. O hoție, un delict pentru care în acel moment se stringeau probe. Hoțul era un idiot.

Printre alte ritualuri dinaintea angajării mele, cu șapte ani înainte, figurase și acesta: mi se luaseră amprente de către investigatori privați. Era foarte simplu să le confrunte cu acelea prelevate de pe fișetul lui Chance. Eram sigur că făcuseră deja acest lucru. Nu lua prea mult timp. Oare aveau deja un mandat de arestare pe numele meu? Era inevitabil.

Cînd am terminat de studiat dosarul, după trei ore, podeaua era aproape complet acoperită cu documente. Am reasamblat dosarul cu grijă și am plecat spre Centrul legal, pentru a-l copia.

Era la cumpărături, scria în biletul pe care mi-l lăsase Claire. Aveam valize frumoase — uitaserăm să le menționăm la partaj, în viitorul apropiat, ea avea toate șansele să călătorească mai mult decît mine, așa că le-am luat pe cele mai ieftine — saci de pînză și genți de

gimnastică. Nu doream să fiu prins, așa că am pus pe pat strictul necesar — șosete, lenjerie de corp, maieuri, obiecte de toaletă, pantofi, dar numai pe cele pe care le purtasem în ultimul an. Pe celelalte putea să le arunce. Mi-am golit repede sertarele și partea mea de rafturi de toaletă. Rănit și copleșit de dureri, fizice și de altă natură, am cărat bagajele de la etajul al doilea pînă jos, la mașina închiriată, apoi m-am întors pentru un teanc de costume și haine elegante. Mi-am găsit vechiul sac de dormit, nefolosit de cel puțin cinci ani, și l-am cărat pînă jos, împreună cu o pătură și o pernă. Aveam dreptul la ceasul meu deșteptător, un radio, un CD-player portabil cu cîteva CD-uri, televizorul color cu diagonala de 33 de centimetri de la bucătărie, o cafetieră, fcehnul și setul de prosoape albastre.

După ce am umplut mașina, i-am lăsat un bilet în care îi spuneam că am plecat. L-am așezat lîngă cel scris de ea, la care nici n-am vrut să mă uit. Eram copleșit de emoții și abia mă țineam să nu izbucnesc, dar nu eram pregătit pentru așa ceva. Nu mă mai mutasem niciodată; nu eram sigur cum se face.

Am încuiat ușa și am coborît scările. Știam că mă voi întoarce peste cîteva zile după restul lucrurilor, dar mă simțeam de parcă ar fi fost o plecare definitivă.

Pe drum, în mașină, n-am simțit nici un fel de eliberare. Nu era grozav să fiu iarăși singur. Nici Claire, nici eu nu cîștigaserăm nimic.

17

M-am încuiat în birou. La Centrul legal era mai rece duminică decît fusese cu o zi înainte. Eram îmbrăcat cu un pulover gros, pantaloni de catifea reiată și șosete flaușate și citeam ziarul la masa de lucru, cu două căni de cafea fierbinte așezate în fața mea. Clădirea avea sistem de încălzire, dar nu aveam de gînd să încerc să-l pornesc.

Îmi era dor de scaunul meu rotativ din piele, scaun de director executiv, care se legăna, se înclina și rula pe parchet la comandă. Cel în care stăm abia dacă era cu ceva mai bun decît un scaun pliant pe care îl închiriezi pentru o nuntă. În zilele bune, promitea să fie incomod; pentru starea mea fizică din acel moment, era o adevărată tortură.

Masa de lucru era un pupitru mobil, probabil provenind din vreo școală abandonată; pătrat, semanînd cu o cutie, cu trei sertare pe fiecare parte — toate funcționau, spre mirarea mea, dar nu fără efort. Cele doua scaune pentru clienți, așezate de cealaltă parte, erau chiar pliante — unul negru, celălalt de un verzui pe care nu-l mai întîlnisem pînă atunci.

Pereții acoperiți cu tencuială nu mai fuseseră zugrăviți cine știe de cînd; culoarea inițială se decolorase într-un gălbui-deschis. Tencuiala era crăpată; păianjenii pusese stăpînire pe colțurile tavanului. Singurul element decorativ era o pancartă înrămată, care anunța un marș pentru dreptate în cartierul comercial, în iulie 1988.

Podeaua era din lemn vechi de stejar, cu scînduri rotunjite la capete, dovadă că fuseseră mult folosite în anii trecuți. Fusese măturată de curind și mătura rămăsese într-un colț, cu făraș cu tot, ca un mod delicat de a-mi sugera că, dacă doream curățenie, trebuia să-mi fac singur.

Ce tragică e decăderea celor mari! Dacă dragul meu frate Warner

m-ar fi putut vedea stînd aici duminica, tremurînd la biroul meu micuț, holbîndu-mă la crăpăturile din pereți, încuiat pe dinăuntru, pentru ca potențialii mei clienți să nu mă atace, ar fi răcnit la mine și mi-ar fi adresat injurii atît de tari și de colorate, încît aş fi fost obligat să iau notițe.

Nu înțelegeam reacția părinților mei. Acum, eram obligat să le dau cît mai curînd un telefon, ca să le servesc șocul dublu al schimbărilor mele de adresă.

O bătaie puternică în ușă mă sperie de moarte. Am sărit în sus, nesigur pe cele ce aveam de făcut. Oare pungașii străzii se pregăteau să mă atace? Mă îndreptam spre ușa de la intrare cînd s-a auzit încă o bătaie și am zărit o siluetă care se chinuia să privească printre barele de metal și geamul gros al ușii.

Era Barry Nuzzo, înfrigurat și doritor să ajungă mai repede înăuntru, în siguranță. Am descuiat și i-am făcut loc să intre.

— Ce fundătură! Începu el amabil, privind în jur în vreme ce eu încuiam ușa din nou.

— Cam ciudat, nu? i-am spus, mirat de prezența lui și încercînd să înțeleg ce căuta acolo.

— Ce mizerie!

Era amuzat. Se plimbă pe lîngă biroul Sofiei, scoțîndu-și mănușile încet, temîndu-se să atingă ceva, ca să nu producă o adevărată avalanșă de dosare.

— Facem investigații mici, ca să luăm toți banii acasă, i-am spus. Era o gluma veche la Drake & Sweeney. Partenerii făceau mereu scandal din cauza cheltuielilor suplimentare dar, în același timp, erau tot timpul preocupați de redecorarea birourilor lor.

— Deci, ai venit aici pentru bani? mă întreba el, la fel de amuzat.

— Bineînțeles.

— Ți-ai pierdut mințile.

— Mi-am descoperit vocația.

— Mda, auzi voci în somn.

— De asta ai venit? Ca să-mi spui că sînt nebun?

— Am sunat-o pe Claire.

— Și ce ți-a spus?

— Că te-ai mutat.

— E adevărat. Divorțam.

— Ce-ai pățit la față?

— M-a lovit sacul pneumatic.

— Ah, da. Am uitat. Am auzit că doar ți-a îndoit bara din față.

— Chiar așa. Mi-a îndoit față.

Își lăsă haina pe un scaun, apoi o puse repede la loc.

— La cheltuieli intră și neplata căldurii?

— Din cînd în cînd, sărim cîte o lună.

Începu din nou să umble de colo-colo, aruncînd cîte o privire în birourile mici de alături.

— Cine plătește activitatea de aici? mă întrebă el.

— O fundație.

— O fundație în declin?

— Da, într-un declin rapid.

— Cum ai găsit-o?

— "Domnul" își făcea veacul pe aici. Aceștia erau avocații lui.

— Tot "Domnul", dragul de el, comentă Barry și, oprindu-se o clipă, fixă un perete cu privirea. Crezi că ne-ar fi împușcat?

— Nu. Nu-l asculta nimeni. Era doar un om fără adăpost, ca mulți alții. Dorea să fie ascultat.

- Te-ai gândit măcar o clipă, atunci, să sari asupra lui?
- Nu, dar m-am gândit să-i iau arma și să-l împușc pe Rafter.
- Păcat că n-ai făcut-o.
- Poate data viitoare.
- Ai cafea?
- Sigur. la loc.

Nu doream ca Barry să vină după mine în bucătărie, pentru că lăsa mult de dorit. Am găsit un pahar, l-am spălat repede și l-am umplut cu cafea. L-am invitat în biroul meu.

- Drăguț, spuse el, uitându-se înjur.
- Aici e cel mai greu, i-am spus, cu mândrie.

Ne-am așezat de ambele părți ale biroului, pe scaunele care scîrțiau, la un pas de colaps.

- Asta visai la facultate? mă întrebă el.

— Nu-mi aduc aminte de facultate. De atunci încoace am luat prea multe onorarii.

În sfîrșit, mă privi drept în ochi, fără ironie sau zîmbet, și lăsa glumele la o parte. Oricît de grav ar fi părut, nu puteam alunga gîndul că Barry ar putea purta un microfon sub cămașă; mi-l trimiseseră pe Hector înarmat cu un microfon; puteau face la fel și cu Barry. Nu s-ar fi oferit el însuși, dar puteau face presiuni asupra lui. Eu reprezentam dușmanul.

- Deci, ai venit aici după "Domnul"? mă întrebă el.

— Așa cred.

— Ce ai găsit?

— Faci pe prostul, Barry? Ce se întîmplă la firmă? Vă înconjurați inamicul, ca pe vremea indienilor? Ați pus ochii pe mine?

El cîntări cu grijă vorbele mele, sorbind încet din pahar.

— Cafeaua asta e îngrozitoare, zise el, gata să scuipe.

— Măcar e fierbinte.

— Îmi pare rău pentru ce s-a întîmplat cu Claire.

— Mulțumesc, dar prefer să nu vorbesc despre asta.

— Lipsește un dosar, Michael. Toată lumea te arată cu degetul.

— Cine mai știe că ești aici?

— Soția mea.

— Te-au trimis cei de la firmă?

— Categorie, nu.

Îl credeam. Eram prieteni de șapte ani, uneori chiar apropiați. De cele mai multe ori, însă, se dovedise că eram prea ocupați pentru prietenie.

— De ce mă arată cu degetul?

— Dosarul avea o legătură cu "Domnul". Te-ai dus la Braden Chance și ai cerut să-l vezi. Te aflai în apropierea biroului lui în seara în care a dispărut dosarul. Există dovezi că ți s-au dat niște chei pe care, poate, nu trebuia să pui mîna.

— Asta-i tot?

— Asta plus amprente.

— Ampretele? l-am întrebat, încercînd să par surprins.

— Sînt peste tot. Pe ușă, pe întrerupător, chiar pe fișier. Ai fost acolo, Michael. Ai luat dosarul. Ce ai de gînd să faci cu el acum?

— Cît de mult știi tu despre dosar?

— "Domnul" a fost evacuat de unul dintre clienții noștri, o firmă imobiliară. Locuia acolo ilegal. A înnebunit, ne-a speriat de moarte și pe noi, iar tu ai fost la un pas de a fi lovit de un glonț. Te-au lăsat nervii.

— Asta-i tot?

— Asta-i tot ce ni s-a spus.

— De către cine?

— De către boși. Am primit rapoarte vineri seară — întreaga firmă, avocați, secretare, asistenți, toată lumea — prin care eram informați că fusese luat un dosar, că suspectul ești tu și că nici un membru al firmei nu trebuia să aibă de-a face cu tine. De fapt, îmi este interzis să mă aflu aici, acum.

— Mulțumesc.

Dacă Braden Chance făcuse legătura între evacuare și Lontae Burton, nu era omul care să recunoască asta în fața nimănui. Nici măcar față de ceilalți parteneri. Barry era sincer. Probabil își imagina că singurul meu interes în dosar era DeVon Hardy.

— Atunci, de ce ești aici?

— Sînt prietenul tău. E o adevărată nebunie. Dumnezeu! Vineri a venit poliția la firmă, poți să crezi așa ceva? Săptămîna trecută cei de la trupele speciale, iar noi eram ostatici. Acum, tu ai sărit peste cal. Ca să nu mai spun de situația cu Claire. Ce-ar fi să ne luăm o pauză? Să mergem undeva, două săptămîni. Cu soțiile.

— Unde?

— Nu știu. Cui îi pasă? Undeva, în insule.

— Ce am rezolva cu asta?

— Am lăsa neînțelegerile la o parte, în primul rînd. Am juca tenis. Am dormi. Ca să ne reîncărcăm bateriile.

— Pe banii firmei?

— Pe banii mei.

— Las-o pe Claire la o parte. S-a terminat, Barry. Ne-a luat mult, dar s-a terminat.

— Bine. Mergem noi doi.

— Dar tu nu trebuie să ai nimic de-a face cu mine.

— Am o idee. Cred că mă pot duce la Arthur, să stau pe-ndelete de vorbă cu el. Putem lămuri lucrurile. Tu aduci dosarul înapoi, uiți tot ce e acolo, firma te iartă și te uită și ea, noi doi plecăm două săptămîni în Maui, să jucăm tenis și, cînd ne întoarcem, tu revii la biroul tău de pluș, acolo unde îți este locul.

— Ei te-au trimis, nu?

— Nu. Îți jur.

— N-o să meargă, Barry.

— Dă-mi un motiv valabil. Te rog.

— Avocatura înseamnă mai mult decît onorarii plătite de clienți și dorința de a face bani. Ce ne face să acceptăm să devenim bătaia de joc a corporațiilor? Am obosit, Barry. Vreau ca tot ce fac să lase o urmă în lume.

— Parcă ai fi student în primul an.

— Exact. Am ales profesia asta pentru că ne gîndeam că avocatura este o vocație înaltă. Că putem lupta cu nedreptatea și răul social, că putem face lucruri minunate, pentru că sîntem avocați, într-o vreme eram idealişti. De ce nu mai putem fi la fel și acum?

— Din cauza ipotecilor.

— Nu încerc să te atrag de partea mea. Tu ai trei copii; ce noroc că eu și Claire nu am avut nici unul. Îmi pot permite să înnebunesc puțin.

Într-un colț al camerei, un radiator pe care nu-l observasem începuse să hîrîie și să fișîie. Ne-am răsucit amîndoi capetele spre el, așteptînd cu nerăbdare puțină căldură. Un minut. Două.

— Vor veni după tine, Michael, spuse Barry, rămas cu privirea ațintită la radiator, fără să-l vadă.

— "Vor" veni? Poate vrei să zici "vom" veni?

— Ai dreptate. Firma noastră. Nu poți fura un dosar. Gîndește-te la client. Clientul are dreptul la confidențialitate. Dacă dispare un dosar, firma nu are de ales, trebuie să-l caute.

— Vorbești de acuzații penale?

— Probabil. Sînt furioși foc, Michael. Nu-i poți judeca pentru asta. Se mai vorbește și de o acțiune disciplinară în cadrul baroului. E posibilă o suspendare. Rafter se ocupă deja de asta.

— De ce oare "Domnul" nu a țintit puțin mai jos?

— Sînt puși pe fapte mari.

— Firma are mai mult de pierdut decît mine.

Mă privi atent. Nu știa ce conține dosarul.

— E vorba și de altceva, decît de "Domnul"? mă întrebă el.

— Mult mai mult. Firma riscă să fie dată în vileag. Dacă mă acuză pe mine, eu îi acuz pe ei.

— Nu poți folosi un dosar furat. Nici un tribunal din țară nu-l acceptă ca probă. Nu știi nimic despre litigii.

— Învăț acum. Spune-le să renunțe. Nu uita, eu sînt cel care are dosarul, dar în dosar sînt murdăriile lor.

— Vorbim de niște locatari ilegali, nimic mai mult Michael.

— E mult mai complicat decît atît. Cineva trebuie să stea de vorbă cu Braden Chance și să scoată de la el adevărul. Spune-i lui Rafter să se pregătească foarte bine, înainte de a face o nebunie. Crede-mă, Barry, e un material de pagina întâi! O să vă fie frică să mai ieșiți din casă.

— Deci ne propui un armistițiu? Tu ții dosarul, noi te lăsăm în pace.

— Pentru moment, cel puțin. Nu știu ce va fi săptămîna viitoare sau în cealaltă.

— De ce nu vrei să vorbești cu Arthur? Fac eu pe mediatorul. Intrăm toți trei într-o cameră, încuiem ușa și rezolvăm problema.

Ce zici?

— E prea tîrziu. Au murit oameni.

— "Domnul" și-a făcut-o cu mîna lui.

— Mai sînt și alții.

Cu asta, am considerat că spusesem destul. Deși era prietenul meu, știam că va repeta cea mai mare parte a conversației noastre în fața șefilor lui.

— Vrei să-mi explici? mă întrebă el.

— Nu pot. E confidențial.

— Sună ciudat, de la un avocat care fură dosare.

Radiatorul gîlgîia și susura și era mai ușor, măcar pentru o vreme, să-l privești, decît să vorbești. Nici unul dintre noi nu dorea să spună vorbe pe care le-ar fi regretat mai tîrziu.

M-a întrebat despre ceilalți angajați de la Centrul legal. I-am povestit, pe scurt.

— Incredibil, murmură el, de cîteva ori.

— Ținem legătura? mă întrebă, ajuns la ușă.

— Bineînțeles.

18

Orientarea mea a durat cam treizeci de minute, adică timpul necesar pentru a ajunge cu mașina, de la Centru pînă la Samaritan House, în Petworth, în cartierul de nord-est. Mordecai era la volan și făcea conversație; eu tăceam, cu servieta în brațe, nervos ca un

începător aflat pe punctul de a intra în cușca leului. Eram îmbrăcat în blugi, cămașă albă și cravată, plus un blazer vechi, bleumarin, și niște pantofi de tenis uzați, marca Nike, cu șosete albe. Renunșasem să mă mai rad. Eram un avocat al străzii, așa că puteam să mă îmbrac cum doream.

Bineînțeles, Mordecai observase imediat schimbarea de stil, atunci când intrasem în biroul lui și îl anunșasem că sînt gata de lucru. Nu mi-a spus nimic, dar a rămas cu privirea ațintită de perechea de Nike. Mai văzusem așa ceva — tipi de la firmele mari, care coborau din zgîrie-nori pentru a-și petrece cîteva ore cu cei săraci. Dintr-un motiv sau altul, toți se simțeau obligați să-și lase perciuni și să poarte blugi.

— Clientela ta va fi un amestec de treimi, îmi spunea el, conducînd prost cu o singură mîină și ținînd cana de cafea în cealaltă, total indiferent la celelalte vehicule înghesuite în jurul nostru. Cam o treime sînt șomeri, o treime sînt familii cu copii, o treime sînt bolnavi mintal, o treime sînt veterani. Și cam o treime din cei care au dreptul la locuințe, pentru că au venituri mici, reușesc să le și obțină. În ultimii cincisprezece ani, două milioane și jumătate de locuințe ieftine au fost eliminate, iar programele federale și-au redus fondurile cu 70%. Nu e de mirare că oamenii dorm în stradă. Guvernele țin în echilibru bugetul pe spinarea săracilor.

Și continua cu statisticile la nesfîrșit, fără nici un efort. Asta era viața și profesia lui. Ca avocat obișnuit să ia notițe meticuloase, mă luptam cu impulsul de a-mi deschide brusc servieta și de a mă apuca de notat. În loc de asta, îl ascultam.

— Oamenii ăștia au salarii minime, așa că nici nu se poate vorbi de locuințe proprietate personală. Nici măcar nu visează la așa ceva. Iar ceea ce cîștigă nu e destul, cînd chiriile cresc vertiginos. Așa că rămîn tot mai mult în urmă și, în același timp, programele de asistență suferă reduceri tot mai drastice. Fii atent: numai 14% din invalizii fără locuințe primesc ajutoare de invaliditate. Paisprezece la sută! Vei vedea destule cazuri de acest fel.

Am oprit, cu un scrîșnet de frîne, la semaforul care arăta lumina roșie. Din jurul nostru, s-au auzit claxoane. Mașina lui bloca parțial intersecția; m-am lăsat mai jos în scaun, așteptîndu-mă la o nouă coliziune. Mordecai nici nu avea habar că mașina lui încurca traficul de la ora de vîrf. Privea fix înainte, căzut pe gînduri, pierdut într-o altă lume.

— Partea cea mai înspăimîntătoare a condiției de vagabond este ceea ce nu se vede pe stradă. Jumătate din cei săraci cheltuiesc șaptezeci la sută din ceea ce cîștigă pentru a-și păstra locuințele pe care le au. Departamentul de Locuințe și Dezvoltare Urbană (HUD) afirmă că ar fi trebuit să plătească o treime. Sînt zeci de mii de oameni în acest oraș, care țin cu dinții de acoperișul pe, care îl au deasupra capului; o singură plată neachitată a chiriei, sau o spitalizare neașteptată, sau o urgență neprevăzută și își pierd locuința.

— Unde se duc?

— Rareori merg direct la adăposturi. La început se duc la familie, apoi pe la prieteni. Tensiunea este teribilă, pentru că familiile și prietenii lor au, la rîndul lor, locuințe de stat și contractul de închiriere limitează numărul de persoane care pot locui într-un singur apartament. Sînt forțați să încalce contractul, ceea ce poate reprezenta un motiv de evacuare.

Merg dintr-un loc în altul, uneori își lasă cîte un copil la surori, la prieteni. Lucrurile merg din ce în ce mai rău. Mulți dintre ei se tem de

adăposturi și le evită cu disperare.

Făcu o pauză, atît cît să-și bea cafeaua.

— De ce? I-am întrebat.

— Nu toate adăposturile sînt bune. S-au mai întîmplat atacuri, furturi, chiar violuri.

Acesta era, deci, locul unde se aștepta de la mine să-mi petrec restul carierei de avocat.

— Mi-am uitat arma, I-am anunțat.

— N-o să ți se întîmple nimic. Sînt sute de voluntari pro bono în acest oraș. N-am auzit de nici unul care să pățească ceva.

— Mă bucur să aud asta.

Porniserăm din nou, de data asta cu mai multă grijă.

— Cam jumătate din oamenii străzii au probleme din cauza consumului abuziv al unor substanțe chimice, ca și prietenul tău, DeVon Hardy. E un lucru obișnuit.

— Ce se poate face pentru ei?

— Mă tem că nu prea mult. Au mai rămas cîteva programe de ajutorare, dar e greu de găsit un pat. Noi am reușit să-l plasăm pe Hardy într-un centru de recuperare pentru veterani, dar a plecat de acolo. Drogatul decide singur cînd vrea să renunțe.

— Care este drogul preferat?

— Alcoolul. E cel mai la-ndemînă. Chiar și *crack*, în cantitate destul de mare, pentru că și acela e ieftin. Găsești de toate, dar drogurile rafinate sînt prea scumpe.

— Care vor fi primele mele cinci cazuri?

— Ești nerăbdător?

— Da, și nu știu ce se va întîmpla.

— Liniștește-te. Munca nu e complicată; e nevoie de răbdare. Vei vedea pe cineva care nu primește ajutor material, probabil cartele de hrană. Un divorț. Cineva cu o plîngere împotriva unui proprietar. O dispută de șomaj. Îți garantez că vei avea și un caz penal.

— Ce fel de caz penal?

— Minor. În America urbană e la moda condamnarea vagabondajului. În marile orașe s-au dat tot felul de legi, menite să-i persecute pe cei care trăiesc în stradă. Nu au voie să cerșească, nu au voie să doarmă sub poduri, să adune obiecte personale în parcuri publice, să se așeze pe trotuare, să mănînce în public. Multe dintre aceste legi au fost abrogate de tribunale. Abraham a făcut o treabă grozavă, reușind să-i convingă pe judecătorii federali că aceste legi nefaste încalcă drepturile înscrise în Primul Amendament. Așa că, selectiv, marile orașe pun în aplicare legi generale — cu privire la vagabondaj, lipsa unui loc de muncă, beție în public. Oamenii străzii sînt țintele lor. Dacă un tip bine îmbrăcat se îmbată într-un bar și face pipi pe o alee, nu-i mare lucru. Dacă un vagabond face la fel, e arestat pentru că urinează în public. Curățeniile sînt ceva obișnuit.

— Adică?

— Se alege o zonă a orașului, sînt adunați oamenii străzii și sînt duși în alta parte. Atlanta a făcut așa înainte de Olimpiadă — doar nu era să-i lase pe sărăntoci să cerșească și să doarmă pe băncile din parcuri, cînd toată lumea era cu ochii pe ei — așa că au adus trupele speciale și au eliminat problema. Pe urmă, edilii orașului s-au lăudat cît de frumos e acolo.

— Unde i-au dus?

— La naiba, normal că nu în adăposturi, pentru că nici nu au așa ceva. Pur și simplu i-au mutat de colo-colo; i-au aruncat în alte părți ale orașului, ca pe bălegar, comentă el, luînd încă o gură de cafea și

ajustînd radiatorul — în care timp îşi luă complet mîinile de pe volan timp de vreo cinci secunde. Nu uita, Michael, continuă el, fiecare om trebuie să aibă un loc al lui. Oamenii aceştia nu au alternativă. Dacă le e foame, cerşesc. Dacă sînt obosiţi, dorm oriunde îşi găsesc un loc. Dacă nu au casă, trebuie să trăiască undeva.

— Îi arestează?

— Zilnic, dar politica asta publică e prostească. Gîndeşte-te, un om trăieşte în stradă, ajunge, din cînd în cînd, în adăposturi, lucrează pe undeva, pe un salariu minim şi încearcă tot ce se poate să se ridice pe scara socială şi să cîştige suficient pentru o viaţă decentă. Într-o zi, e arestat pentru că doarme sub un pod. El nu vrea să doarmă acolo, dar orice om trebuie să doarmă undeva. E vinovat, pentru că, în înţelepciunea lui, Consiliul oraşenesc a făcut din lipsa de locuinţe un delict. Trebuie să plătească treizeci de dolari, numai ca să iasă din închisoare, plus alţi şaizeci pentru amendă. Şaizeci de dolari, dintr-un buzunar şi-aşa gol. Aşa că omul mai alunecă puţin în jos. E arestat, umilit, amendat, pedepsit şi pus să-şi recunoască greşeala şi să-şi caute locuinţă. Cară-te de pe străzile alea nenorocite! Asta se întîmplă în majoritatea oraşelor noastre.

— Nu i-ar fi mai bine la închisoare?

— Ai fost de curînd într-o închisoare?

— Nu.

— Nici să nu te duci. Poliţiştii nu sînt învăţaţi să lucreze cu vagabonzii, mai ales cu cei bolnavi mintal sau drogaţi. Închisorile sînt pline peste măsură. Sistemul penal este, oricum, un coşmar, iar persecutarea vagabonzilor îi face şi mai mult rău. Tîmpenia cea mai mare este că e cu 25% mai scump să ţii un om în închisoare, decît să-i asiguri adăpost, mîncare, transport şi servicii de consultanţă. Toate astea, bineînţeles, ar avea efecte benefice pe termen lung. Douăzeci şi cinci la sută! Şi asta nu include costul arestării şi actele necesare. Oricum, cele mai multe oraşe au bugetul la pămînt, mai ales Washington D.C. — ţine minte, de asta se închid adăposturile — şi totuşi irosesc bani făcînd din oamenii străzii nişte delincvenţi.

— Pare o bază numai bună pentru un litigiu, i-am spus, deşi nu avea nevoie de încurajări.

— Le intentăm procese în neştire. Susţinătorii din toată ţara atacă aceste legi. Nenorocitele astea de oraşe cheltuiesc mai mult pentru onorarii decît pentru a construi adăposturi pentru cei care au nevoie. Trebuie să iubeşti această ţară. New York, oraşul cel mai bogat din lume, nu îşi poate adăposti toţi locuitorii, aşa că aceştia dorm pe străzi şi cerşesc pe Fifth Avenue, ceea ce îi nemulţumeşte pe cei slabi de înger, aşa că îl aleg pe Rudy Cum l-o fi-chemînd, care le promite să cureţe străzile, şi iată-l că determină consiliul mai-marilor oraşului să scoată vagabondajul în afara legii, pur şi simplu — nu e voie să cerşeşti, nu e voie să stai pe trotuar, nu e voie să fii vagabond — şi bugetul se reduce dramatic, se închid adăposturile şi se taie fondurile pentru asistenţă, dar, în acelaşi timp, se cheltuiesc o avere pentru plata avocaţilor din New York, care trebuie să-i apere pentru că încearcă să-i elimine pe săraci.

— Cît de rău e la Washington?

— Nu atît de rău ca la New York, dar nici mult mai bine, din păcate. Acum două săptămîni, ne aflam într-o zonă a oraşului în care n-aş intra singur nici în plină zi, cu o maşină blindată. Vitrinele magazinelor erau protejate cu bare metalice; blocurile de locuinţe erau nişte structuri înalte, fără viaţă, cu rufe întinse la geamuri. Toate din cărămida gri, toate purtînd marca arhitecturii insipide provenite

din sume federale derizorii.

— Washingtonul este un oraș al negrilor, continuă el, cu un număr mare de locuitori care se bazează pe ajutorul social. Atrage mulți oameni care doresc o schimbare, mulți activiști și radicali. Oameni ca tine.

— Cu greu se poate spune despre mine că aș fi activist sau radical.

— E luni dimineață. Gîndește-te unde te-ai aflat în fiecare luni dimineață în ultimii șapte ani.

— Lă mine la birou.

— Un birou foarte frumos.

— Da.

— Într-o încăpere elegantă, pregătită pentru tine.

— Da.

Îmi adresează un zîmbet larg și îmi spuse:

— Acum ești radical.

Cu aceste cuvinte, puse capăt oricărei lămuriri.

În fața noastră, pe strada dreaptă, am zărit un grup de oameni înfodoliți cu tot felul de zdrențe, adunați la colțul străzii lîngă un încălzitor portabil cu butan. Am întors mașina într-acolo și am parcat după colț. Clădirea spre care ne îndreptam fusese pe vremuri, magazin universal. Un panou scris de mină anunța: "Casa Samariteanului".

— E un adăpost privat, spuse Mordecai. Nouăzeci de paturi, mîncare decentă; a fost fondat de un grup de biserici din Arlington. Venim aici de șase ani.

Camioneta de la depozitul de hrană era parcată în fața ușii; cîțiva voluntari descărcau cutii cu legume și fructe. Mordecai se adresează unui om mai în vîrstă, care stătea de pază la ușă, și omul ne permise să intrăm în clădire.

— Să facem un tur rapid pe aici, spuse Mordecai.

Nu m-am dezlipit de el cît am străbătut parterul. Era un adevărat labirint de holuri, fiecare împărțit în cămăruțe mici, pătrate, din prefabricat netencuit, cu uși închise cu zăvor. Una era deschisă. Mordecai aruncă o privire înăuntru și salută.

— Bună dimineața!

Un bărbat micuț, cu ochii holbați, stătea pe marginea unui pat de fier, privindu-ne fără să spună nimic.

— E o cameră bună, îmi spuse Mordecai. Are intimitate, un pat cumsecade, spațiu pentru lucruri și electricitate.

Apăsă întrerupătorul de lîngă ușă și becul de la lampa micuță se stinse. Pentru o clipă, camera se cufundă în întuneric, apoi Mordecai aprinse din nou lumina. Ochii holbați nu păreau să fi clipit.

Camera nu avea tavan; se vedeau doar panourile vechiului magazin, la un metru mai sus.

— Dar baia? am întrebat.

— În spate. Puține adăposturi au băi individuale. Vă urez o zi bună, se adresează el locatarului, care încuviință din cap.

Se auzeau cîteva aparate de radio, unele cu muzică, altele cu știri. Tot felul de oameni umblau încolo și încoace. Era luni dimineață: aveau de lucru sau aveau alte treburi.

— E greu să obții o cameră aici? am întrebat, știind sigur care va fi răspunsul lui.

— Aproape imposibil. Lista de așteptare se întinde pe un kilo-

metru, iar cei de aici pot decide cine primește un loc și cine nu.

— Cît se stă aici?

— Depinde. În medie, cam trei luni. Acesta e unul dintre adăposturile mai bune, așa că aici sînt în siguranță. Imediat ce starea lor se stabilizează, conducerea centrului încearcă să-i mute în locuințe pe care și le pot permite.

M-a prezentat unei femei încălțate în cizme negre, de luptă -ea conducea Centrul. "Noul nostru avocat", a fost descrierea pe care mi-a făcut-o. Femeia mi-a urat bun venit în adăpost. Au stat de vorbă despre un client care dispăruse, iar eu am rătăcit, fără ținută, de pe un hol pe altul, pînă cînd am dat de secția unde erau cazate familiile. Am auzit plînsul unui copil și m-am îndreptat spre o ușă deschisă. Camera era puțin mai mare și împărțită în secțiuni mai mici. O femeie solidă, de cel puțin douăzeci și cinci de ani, stătea pe un scaun, dezbrăcată de la brîu în sus și hrănea un bebeluș la sîn, complet indiferentă la prezența mea iscoditoare, la cîtiva pași distanță. Doi copii mici săreau peste pat. La radio se auzea muzică rap.

Cu mîna dreaptă, femeia își prinse sînul liber și mi-l oferî. Am luat-o la fugă în josul holului și l-am găsit pe Mordecai.

Clienții ne așteptau. Biroul nostru se afla într-un colț al sălii de mese, în apropiere de bucătărie. Trebuia să lucrăm pe o masă pliantă, împrumutată de la bucătăreasă. Mordecai a descuiat un fișier dintr-un colț al camerei și, cu asta, am pornit la treabă. Șase persoane ocupau rîndul de scaune de lîngă perete.

— Cine e primul? întrebă el, și o femeie se apropie de noi, cu scaun cu tot. Se așeză în fața avocaților ei — unul, veteran al legilor străzii, uns cu toate alifiile, celălalt începător, amîndoi însă cu pixul și blocnotesul la îndemînă.

Numele ei era Waylene, avea douăzeci și șapte de ani, necăsătorită, cu doi copii.

— Jumătate dintre ei sînt din adăpost, îmi spuse Mordecai în timp ce ne luam notițe. Cealaltă jumătate vin din stradă.

— Acceptam pe cineva?

— Pe toți cei fără adăpost.

Problema lui Waylene nu era complicată. Lucrase într-un restaurant fast-food, înainte de a-și da demisia, pentru un motiv oarecare, considerat irelevant de către Mordecai, și nu i se mai plătiseră ultimele două salarii la care avea dreptul. Cum nu avea o adresă permanentă, patronul trimisese cecurile la o adresă greșită. Cecurile dispăruseră; patronul nu era deloc impresionat de acest lucru.

— Unde veți locui acum? o întrebă Mordecai.

Femeia nu era sigură. Poate aici, poate în altă parte. Își căuta o slujbă și, dacă găsea, se puteau întîmpla și alte lucruri și se putea muta cu X și Y. Sau, își putea găsi o locuință în care să stea singură.

— Vă vom recupera banii, iar eu voi aranja ca acele cecuri să fie trimise la biroul meu, îi spuse Mordecai, dîndu-i o carte de vizită. Sunați-mă la numărul acesta, peste o săptămînă.

Femeia luă cartea de vizită, ne mulțumi și plecă în grabă.

— Sună la restaurant, prezintă-te drept avocat al ei, fii amabil la început, dar fă scandal dacă nu cooperează. Dacă e nevoie, du-te pe acolo și ia tu însuși cecurile.

Am notat aceste instrucțiuni, ca și cum ar fi fost foarte complicate. Waylene avea dreptul la două sute zece dolari. Ultimul caz la care lucrasem pentru Drake & Sweeney fusese o dispută între trusturi, la care erau în joc nouă sute de milioane de dolari.

Al doilea client nu reuși să explice limpede ce problemă juridică avea. Nu dorea decât să stea de vorbă cu cineva. Era beat sau bolnav mintal, probabil și una și alta, iar Mordecai îl duse la bucătărie și îi turnă o ceașcă de cafea.

— Sărmanii de ei, unii nu rezistă tentației de a sta la coadă, spuse el.

Numărul trei era o locatară a Centrului, stătea acolo de două luni, așa că partea cu adresa era mai simplă. Femeia avea cincizeci și opt de ani, era îngrijită și curată — văduva unui veteran de război. Conform teancului de hîrtii pe care l-am răsfoit în timp ce colegul meu discuta cu ea, avea dreptul la un ajutor social de veteran. Dar cecurile erau transmise într-un cont bancar din Maryland, la care ea nu avea acces. I-a explicat lui Mordecai toate astea. Actele dovedeau același lucru.

— Administrația veteranilor e o instituție serioasă, i-a răspuns Mordecai. Vom aranja ca acele cecuri să fie trimise acolo.

Coadă creștea, pe măsură ce noi rezolvam, tot mai eficient, problemele clienților. Mordecai ghicise totul dinainte: cartele de masă, anulate din cauza lipsei unei adrese permanente; refuzul unui proprietar de a restitui fondul de rulment; o pensie alimentară neplătită; un mandat de arest pentru cecuri false; o cerere pentru ajutor social de handicapat. După două ore și zece clienți, m-am mutat la celălalt capăt al mesei și am început eu însumi să discut cu ei. În prima mea zi plină de avocat al săracilor, eram pe picioarele mele, luam notițe și eram la fel de important ca și colegul meu.

Marvis a fost primul meu client unic. Avea nevoie de un divorț. La fel și eu. După ce i-am ascultat povestea tristă, îmi venea să alerg acasă, la Claire, să-i sărut picioarele. Nevasta lui Marvis era prostituată, o femeie care fusese serioasă, pînă cînd descoperise drogurile. Acestea au împins-o mai întîi în brațele unui intermediar, apoi în ale unui proxenet, apoi către viața în stradă. Printre picături, furase și vînduse tot ce aveau și adunase datorii care căzuseră pe capul lui. Făcuse cerere de faliment. Femeia luase amîndoi copiii și se mutase cu proxenetul ei.

Omul avea unele întrebări de ordin general, despre ceea ce înseamnă un divorț și, cum eu cunoșteam doar datele de bază, l-am lămurit cît de bine am putut. Luam notițe și, dintr-o dată, mi-am imaginat-o pe Claire în superbul birou al avocatei ei, unde, chiar în acel moment, finalizau împreună planul de destrămare a legăturii noastre.

— Cît va dura? m-a întrebat el, risipindu-mi reveria.

— Șase luni, i-am răspuns. Credeți că ea va face recurs?

— Cum adică?

— Va fi de acord cu divorțul?

— N-am discutat despre asta.

Femeia plecase de acasă cu un an mai înainte și, după mine, era un caz bun de abandonare de domiciliu. Dacă mai aduceam și acuzația de adulter, era floare la ureche.

Marvis locuia în acel Centru de o săptămînă. Era curat, capul limpede și își căuta serviciu. Jumătatea de oră petrecută cu el mi-a făcut plăcere și am jurat să-i obțin divorțul.

Dimineața a trecut repede; nervozitatea mea s-a evaporat. Încercam să ajut oameni reali, cu probleme reale, oameni fără importanță, care nu aveau alt loc unde să se ducă pentru a-și găsi un avocat. Erau intimidați, nu numai de mine, ci și de lumea vastă a legilor, regulamentelor, tribunalelor și birocrăției. Am învățat să

zîmbesc și să-i fac să se simtă bineveniți. Unii își cereau scuze pentru că nu puteau să mă plătească. Bani nu aveau importanță, le răspundeam eu. Bani nu aveau importanță.

La douăsprezece, am eliberat masa, pentru ca prînzul să poată fi servit. Sala de mese era plină ochi; supa era gata.

Cum ne aflam în apropiere, ne-am oprit să mîncăm ceva bun la rotiseria de la Florida Avenue. Eu eram singura față albă din restaurant, dar începusem să mă obișnuiesc cu situația asta. Nimeni nu încercase să mă ucidă. Nimănui nu părea să-i pese.

Sofia a găsit un telefon care părea să meargă. Se afla sub un teanc de dosare așezate foarte aproape de ușă. I-am mulțumit și m-am retras în intimitatea biroului meu. Am numărat opt oameni care stăteau liniștiți, așteptînd ca Sofia, care nu era avocat, să le ofere sfaturi. Mordecai îmi sugerase să-mi petrec după-amiaza lucrînd la cazurile pe care le acceptasem în aceeași dimineață, la Samaritean. În total, erau nouăsprezece. În plus, ideea era să muncesc cît mai bine, pentru ca apoi să o ajut pe Sofia cu ceilalți sosiți.

Dacă îmi imaginam că lucrul în lumea străzii avea să fie mai simplu, mă înșelam. Dintr-o dată, eram ocupat pînă peste cap cu problemele altora. Din fericire, eram cunoscut drept un maniac al muncii, așa că sarcina mi se potrivea.

Totuși, primul telefon pe care l-am dat s-a îndreptat spre Drake & Sweeney. Am cerut cu Hector Palma, de la secția imobiliară, și mi s-a spus să aștept. Am închis după cinci minute și am sunat din nou. Glasul hîrșit al lui Braden Chance mi-a răspuns, brusc, în urechi:

— Cu ce vă pot ajuta?

Am înghițit cu greu și am răspuns:

— Da, așteptam să vorbesc cu Hector Palma.

Am încercat să-mi subțiez vocea și să vorbesc mai repede.

— Cine întreabă? se răsti el.

— Rick Hamilton, un vechi prieten din școală.

— Nu mai lucrează aici. Îmi pare rău.

A închis, lăsîndu-mă să mă holbez la telefon. M-am gîndit să o sun pe Polly, să o rog să verifice și să descopere ce s-a întîmplat cu Hector. Nu i-ar fi luat mult timp. Sau poate pe Rudolph, sau Barry Nuzzo, sau pe asistentul meu preferat. Apoi mi-am dat seama că ei nu mai erau prietenii mei. Depășisem limita. Eram dușmanul lor. Eram terminat. Îi băgasem în bucluc, iar forțele superioare le interziseseră să vorbească cu mine.

În cartea de telefon erau trei persoane cu numele de Hector Palma. Mă pregăteam să-i sun, dar liniile telefonice erau ocupate. Centrul avea două linii și eram patru avocați.

19

Nu mă grăbeam să plec de la Centru, la sfîrșitul primei mele zile de lucru. Casa mea era o mansardă pustie, nu cu mult mai mare decît trei dintre despărțiturile de la Casa Samariteanului. Casa mea era un dormitor fără pat, un salon cu televizor, dar fără cablu, o bucătărie cu o masă de cărți și fără frigider. Aveam planuri neclare, îndepărtate, de a o mobila și decora.

Sofia a plecat exact la ora cinci, ora ei standard. Cartierul în care locuia era dubios și prefera să se știe acasă, cu ușile încuiate, înainte de lăsarea întunericului. Mordecai a plecat pe la șase, după ce și-a

petrecut treizeci de minute discutînd cu mine despre ce se întîmplase în acea zi. Nu sta prea mult, m-a avertizat el, și încearcă să nu pleci singur. Vorbise deja cu Abraham, care plănuia să lucreze pînă la nouă și mi-a sugerat să plec cu acesta. Parchează în apropiere. Mergi repede. Fii cu ochii în patru.

— Deci, ce părere ai? m-a întrebat oprindu-se lîngă ușă, înainte de plecare.

— Cred că e o muncă fascinantă. Contactul cu oamenii mă inspiră.

— Vor fi și momente cînd te va face să suferi.

— S-a întîmplat deja.

— Asta e bine. Dacă ajungi în punctul în care nu mai doare, e timpul să renunți.

— Tocmai am început.

— Știu, și mă bucur că ești alături de noi. Avem nevoie de un anglo-saxon alb și protestant pe aici.

— Atunci, sînt bucuros să reprezint un simbol.

După plecarea lui Mordecai, am închis din nou ușa. Observasem o politică tacită a ușilor deschise; Sofia lucra fără ascunzișuri și, o întreagă după-amiază, mă amuzasem ascultînd-o luînd la rost un birocrat după altul, la telefon, în auzul întregului Centru. Mordecai era un animal la telefon, vocea lui groasă, vibrantă, umplea atmosfera cu tot felul de pretenții și amenințări cumplite. Abraham era mult mai liniștit, dar ușa biroului lui era întotdeauna deschisă.

Cum însă eu nu știam la ce să mă aștept, am preferat să o păstrez închisă. Eram sigur că se vor dovedi răbdători.

I-am sunat pe cei trei Hector Palma din cartea de telefon. Primul nu era cel pe care îl căutam. La al doilea număr nu răspundea nimeni. A treia voce era robotul pentru Hector Palma cel adevărat; mesajul era brusc: Nu sîntem acasă. Lăsați un mesaj. Vă vom suna noi.

Era vocea lui.

Cu resursele ei infinite, firma avea multe căi și locuri în care să-l ascundă pe Hector Palma. Opt sute de avocați, o sută șaptezeci de asistenți, birouri la Washington, New York, Chicago, Los Angeles, Portland, Palm Beach, Londra și Hong Kong. Erau prea deștepți ca să-l dea afară, pentru că știa prea multe. Așa că îi puteau dubla salariul, îl puteau avansa și muta într-un alt birou, într-un alt oraș, într-o locuință mai mare.

Mi-am notat adresa lui din cartea de telefon. Dacă robotul mai funcționa, poate că încă nu se mutase. Cu cunoștințele mele practice proaspăt dobîndite, eram sigur că îl voi putea găsi.

S-a auzit o ușoară bătaie în ușă și ea s-a deschis singură, fără efort. Minerul și zăvorul erau uzate și slăbite, așa că ușa se închidea, dar nu se putea bloca. Era Abraham.

— Pot să te deranjez un minut? m-a întrebat, luînd loc.

Era o vizită de curtoazie, salutul lui. Era un tip liniștit, distant, cu aura intensă a unui om deștept, care m-ar fi putut intimida, numai că eu îmi petrecusem ultimii șapte ani într-o clădire cu opt sute de avocați de toate sortimentele. Întîlnisem și cunoscusem zeci de Abrahami, tipi rezervați și sinceri, cu prea puțin respect pentru talentele sociale.

— Doream să-ți urez bun venit, mi-a spus, lansîndu-se imediat într-o apărare pasionată a avocatului public. Venea dintr-o familie de clasă mijlocie din Brooklyn, făcuse Dreptul la Universitatea Columbia, apoi trei ani îngrozitori la o firmă de pe Wall Street, patru ani în Atlanta, cu o grupare care milita împotriva pedepsei cu moartea, doi ani plini de frustrări pe dealul Capitoliului și, în final, un anunț în

revista de avocatură prin care se căuta un avocat pentru Centrul din Strada 14 i-ă atras atenția.

— Slujirea legii este o misiune sfântă, a continuat el. Înseamnă mai mult decît să faci avere... A urmat un alt discurs, o tiradă împotriva marilor firme și a avocaților care scot milioane pe an, acționînd în justiție companiile care efectuau implanturi, de la un capăt la celălalt al țării... Trei milioane pe an! striga el. Cu suma asta s-ar putea hrăni și caza toți vagabonzii din District!

În orice caz, era mulțumit că văzusem și eu adevărata lumină și regreta episodul cu "Domnul".

— Și cu ce anume te ocupi? l-am întrebat. Conversația noastră îmi făcea plăcere. Era încrîncenat și inteligent, cu un vocabular impresionant, care mă punea în inferioritate.

— Cu două lucruri. Politică legislativă. Lucrez împreună cu alți avocați la formularea legilor. Pe lîngă asta, coordonez litigii, de obicei legate de acțiuni sociale. Am intentat proces Departamentului Comercial pentru ca oamenii fără adăpost nu au fost reprezentați așa cum trebuie la recensamîntul din '90. Am dat în judecată sistemul școlar districtual, pentru că refuză admiterea în școli a copiilor celor fără locuință. l-am acuzat în calitate de clasă socială, deoarece a fost o eroare din partea autorităților districtuale să anuleze cîteva mii de credite pentru locuințe, fără respectarea procedurilor legale. Am atacat multe dintre statutele menite să incrimineze oamenii străzii. Îi vom da în judecată ori de cîte ori aceștia sînt păcăliți.

— Litigiile astea sînt complicate.

— Da, numai că, din fericire, aici în capitală avem mulți avocați foarte buni, gata să ne acorde din timpul lor. Eu îi pregătesc, realizez planul de joc, adun echipa și apoi stabilesc regulile.

— Nu consulți clienții?

— Cîteodată. Dar lucrez cel mai bine atunci cînd mă aflu în camera mea mică de acolo, de unul singur. De asta sînt bucuros că ești aici. Avem nevoie de cineva care să ne mai ușureze munca.

A sărit în picioare, semn că discuția luase sfîrșit. Ne-am înțeles să plecăm la nouă fix și a ieșit în cursul unuia dintre discursurile sale, observasem că nu poartă verighetă.

Legea era viața lui. Vechiul dicton, conform căruia legea este o amantă geloasă, fusese ridicat la un nivel nou de oameni ca Abraham sau de mine însumi.

Legea era tot ce aveam.

Poliția districtuală a așteptat pînă aproape de unu noaptea și, în acel moment, a pornit la atac, asemenea unui comando. Au sunat la ușă, apoi, imediat după aceea, au început să bată cu pumnii. Pînă cînd Claire s-a dezmeticit, a coborît din pat și și-a pus ceva peste pijama, dădeau deja cu picioarele în ușă, gata s-o spargă. Poliția! au strigat, ca răspuns la întrebarea ei înspăimîntată. Claire le-a deschis încet ușa, apoi s-a dat îngrozită înapoi, în timp ce patru bărbați — doi în uniformă și doi în civil — au dat buzna înăuntru, ca și cum ar fi avut de salvat viața cuiva.

— La o parte! s-a răstit unul dintre ei.

Claire rămăsese fără grai.

— La o parte! urlă el din nou.

Au trîntit ușa în urma lor. Conducătorul grupului, locotenentul Gasko, îmbrăcat într-un costum ieftin și prea strimt, a făcut un pas înainte și a scos din buzunar niște hîrtii împăturite.

— Claire Brock? a întrebat-o el, într-o jalnică imitație după Columbo.

Ea a încuviințat cu un gest al capului, rămânând cu gura căscată.

— Sînt locotenentul Gasko. Unde este Michael Brock?

— Nu mai locuiește aici, a reușit ea să articuleze. Ceilalți trei polițiști, rămași pe aproape, pîneau un moment potrivit pentru atac.

Gasko nu avea de gînd să creadă așa ceva. Dar nu deținea mandat de arestare, nu avea decît unul care îl autoriza să facă percheziție casei.

— Am un mandat de percheziție a acestei locuințe, semnat de judecătorul Kisner la ora cinci, după-amiază, a anunțat el, despăturind hîrțile și întinzîndu-le spre Claire, ca să le vadă, de parcă acele cuvinte tipărite puteau fi citite și apreciate în acel moment.

— Vă rog să vă dați la o parte, i-a mai spus el.

Claire s-a dat și mai mult înapoi.

— Ce căutați? I-a întrebat ea.

— Scrie în documente, i-a răspuns Gasko, trîntindu-le pe tejgheaua din bucătărie, după care cei patru s-au risipit prin casă.

Țineam celularul lîngă cap, pe perna așezată direct pe podea, la marginea sacului de dormit. Era a treia noapte cînd dormeam pe podea, parte a efortului meu de a mă identifica cu noii mei clienți. Mîncam puțin, dormeam și mai puțin și mă străduiam să încep să apreciez calitatea băncilor din parcuri și a trotuarelor. Partea stîngă a trupului meu era înroșită pînă la genunchi, iritată și dureroasă, așa că dormeam pe partea dreaptă.

Nu era un efort prea mare. Eu aveam un acoperiș deasupra capului, aveam siguranța hranei de a doua zi, aveam un viitor.

Am auzit telefonul celular sunînd și am răspuns.

— Michael! șoptea vocea lui Claire. Poliția percheziționează locuința.

— Cee?

— Sînt aici în clipa asta. Patru polițiști, cu un mandat de percheziție.

— Ce vor?

— Caută un dosar.

— Vin în zece minute.

— Te rog, grăbește-te.

M-am năpustit în apartament de parcă eram posedat de diavol. Întîmplător, Gasko a fost primul polițist care mi-a ieșit în cale.

— Sînt Michael Brock. Cine naiba ești dumneata?

— Locotenentul Gasko, mi-a răspuns, ricanînd.

— Să văd legitimația, i-am cerut și m-am întors spre Claire care, sprijinită de frigider, ținea în mînă o ceașcă de cafea. Dă-mi o foaie de hîrtie, am rugat-o.

Gasko și-a scos insigna din buzunarul hainei și a ridicat-o ca să o pot vedea.

— Larry Gasko, am spus eu. Vei fi primul pe care îl dau în judecată, la nouă dimineața. Acum, cine mai e cu dumneata?

— Mai sînt încă trei, mi-a spus Claire, dîndu-mi o foaie de hîrtie. Cred că sînt prin dormitoare.

M-am îndreptat spre spatele apartamentului, urmat de Gasko și, la o oarecare distanță, de Claire. În camera de oaspeți, un polițist în civil stătea în patru labe și se uita pe sub pat.

— Să-ți văd legitimația, i-am urlat. Tipul a sărit în picioare, gata de

bătaie. Am făcut un pas spre el, am scrîșnit din dinți și am insistat.

— Să-ți văd legitimația, i-am urlat.

— Cine ești dumneata? m-a întrebat, făcînd un pas înapoi și aruncînd o privire spre Gasko.

— Michael Brock. Dar dumneata, cine ești?

Tipul scoase repede insigna.

— Darrell Clark, am rostit eu cu voce tare, notîndu-i numele. Pîritul numărul doi.

— Nu mă poți da în judecată, îngăimă el.

— Stai numai să vezi, băiete. Peste opt ore, la tribunalul federal, am să vă dau în judecata pe toți pentru percheziție ilegală și am să cer daune de un milion de dolari. Și am să cîștig, am să obțin verdictul și am să mă țin de fundul vostru pînă cînd veți ajunge la faliment!

Ceilalți doi polițiști și-au făcut apariția din dormitorul meu de odinioară și m-am trezit înconjurat.

— Claire, i-am spus. Adu camera video, te rog. Vreau să înregistrez toate astea.

Claire dispăru în salon.

— Avem un mandat semnat de un judecător, sări Gasko, oarecum defensiv. Ceilalți trei făcură un pas înainte, încercînd să închidă cercul.

— Percheziția e ilegală, le-am trîntit-o eu. Căci cei care au semnat mandatul vor fi dați în judecată. O să fiți suspendați, probabil fără plată, și veți avea de înfruntat un proces civil.

— Avem imunitate, spuse Gasko, aruncînd o privire spre tovarășii săi.

— Pe naiba!

Claire se întoarse cu camera video.

— Le-ai spus că nu locuiesc aici? am întrebat-o.

— Le-am spus, a confirmat ea și a ridicat camera la ochi.

— Și totuși, voi, băieți, ați continuat percheziția. În acel moment a devenit ilegală. Trebuia să știți cînd să vă opriți, dar n-ar mai fi fost amuzant, nu? E mult mai distractiv să scormonești prin lucrurile intime ale altora. Ați avut o șansă, băieți, și ați ratat-o. Acum, va trebui să suportați consecințele.

— Ești nebun, spuse Gasko.

Încercau să nu-și trădeze frica — dar știau că sînt avocat. Nu mă găsiseră în locuință, așa că poate știam despre ce vorbesc. Nu era chiar așa. Dar în acel moment suna bine.

Juridic vorbind, gheața pe care pășeam era foarte subțire.

Am ignorat comentariul lui Gasko.

— Numele voastre, vă rog, le-am spus celor doi polițiști în uniformă, care și-au scos insignele. Ralph Lilly și Robert Blower. Mulțumesc, am adăugat, făcînd pe nebunul. Veți fi pîriții numerele trei și patru. Acum, ce-ar fi să plecați?

— Unde e dosarul? mă întrebă Gasko.

— Dosarul nu e aici pentru că eu nu locuiesc aici. De asta vă voi da în judecata, ofițer Gasko.

— Ni se întîmplă mereu, ce contează?

— Grozav. Cine este procurorul vostru?

Nu reuși să-și amintească numele în fracțiunea de secundă crucială care a urmat. M-am îndreptat spre camera de zi și, deloc entuziaști, m-au urmat și ei.

— Plecați, le-am spus. Dosarul nu e aici.

Claire îi înghesuia cu camera video și asta nu le permitea să se răstească. Blower murmură ceva despre avocați și cu toții se îndreptară, cu pași grei, spre ușă.

Am citit mandatul după plecarea lor. Claire mă privea, sorbind din cafea la masa din bucătărie. Șocul percheziției trecuse; era din nou liniștită, chiar rece ca gheața. N-ar fi recunoscut că se speriasse, n-ar fi îndrăznit să arate chiar și cea mai mică urmă de vulnerabilitate și, în vreun fel sau altul, că avusese nevoie de mine.

— Ce e în dosar? m-a întrebat.

De fapt, nici nu dorea să știe. Dorea numai să se asigure, cât de cât, că nu se va mai întâmplă.

— E o poveste lungă, i-am răspuns.

Cu alte cuvinte, nu mă întreba. A înțelese.

— Chiar ai de gând să-i dai în judecată?

— Nu. Nu am nici o bază pentru un proces. Am vrut doar să scap de ei.

— A mers. E posibil să revină?

— Nu.

— Mă bucur să aud asta.

Am împăturit mandatul de percheziție și l-am vîrît într-un buzunar. Se referea la un singur obiect — dosarul RiverOaks/TAG, care în acel moment era bine ascuns în peretele noii mele locuințe, alături de o copie.

— Le-ai spus unde stau? am întrebat-o.

— Dar eu nu știu unde stai, mi-a răspuns ea.

Au urmat câteva momente de tăcere, în care ar fi putut să mă întrebe, totuși, unde locuiesc. N-a făcut-o.

— Îmi pare rău că s-a întâmplat așa, Claire.

— Nu-i nimic. Promite-mi doar că nu se va mai întâmpla.

— Îți garantez.

Am plecat fără îmbrățișări, sărutări sau vreo atingere de orice fel. Doar i-am spus noapte buna și am ieșit pe ușă. Era exact ce dorea ea.

20

Marțea era zi de primiri la Comunitatea pentru nonviolență creativă, sau CCNV — de departe cel mai mare adăpost din District. Din nou, Mordecai s-a aflat la volan. Planul lui era să mă însoțească la fel ca în prima săptămână, pentru ca apoi să-mi dea drumul în lume.

Amenințările și avertismentele transmise de mine lui Barry Nuzzo fuseseră ignorate. Firma Drake & Sweeney juca tare și asta nu mă surprindea. Raidul dinainte de răsăritul soarelui în fosta mea locuință, era un avertisment mitocănesc cu privire la ceea ce avea să urmeze. Trebuia să-i spun lui Mordecai adevărul despre ceea ce făcusem.

În mașină, îndată ce-am pornit la drum, am început să vorbesc.

— Soția mea și cu mine ne-am despărțit. M-am mutat de acolo.

Bietul om nu era pregătit pentru vești atît de negre la opt dimineața.

— Îmi pare rău, mi-a spus, privindu-mă și fiind pe punctul de a lovi un pieton mai neatent.

— N-ai de ce. Azi, în zorii zilei, polițiștii au făcut un raid în casa unde locuiam înainte, căutîndu-mă pe mine și, mai ales un dosar, pe care l-am luat cînd am plecat de la firmă.

— Ce fel de dosar?

— Dosarul lui DeVon Hardy și Lontae Burton.

— Te ascult.

— După cum știm, DeVon Hardy a luat ostatici și a fost ucis pentru

că firma Drake & Sweeney a efectuat evacuarea de unde stătea. Împreună cu el, au mai fost evacuați alți șaisprezece, împreună cu câțiva copii. Lontae Burton și mica ei familie făceau parte din grup.

Mordecai reflectă puțin asupra celor auzite, apoi îmi zise:

— Ce mică e lumea!

— Depozitul abandonat s-a întâmplat să se afle în zona pe care RiverOaks intenționa să o folosească pentru construcția unui oficiu poștal. E un proiect de douăzeci de milioane de dolari.

— Cunosci clădirea. Acolo au stat întotdeauna locatari ilegali.

— Numai că nu erau ilegali sau așa bănuiesc eu.

— Bănuiești? Sau știi precis?

— Pentru moment, bănuiesc. Dosarul a fost măsluit; s-au scos documente, s-au pus altele în loc. Un asistent legal pe nume Hector Palma a făcut treburile murdare, vizitele la depozit și s-a ocupat de evacuarea propriu-zisă; el este asul meu din mîneacă. Mi-a trimis un bilet anonim prin care mă informa că evacuările au fost ilegale. Mi-a dat un set de chei ca să iau dosarul. Începînd de ieri, nu mai lucrează la birou] lor de aici, din District.

— Unde este acum?

— Aș fi încîntat să știu.

— Ți-a dat chei?

— Nu direct. Le-a lăsat pe biroul meu, cu instrucțiuni.

— Și le-ai folosit?

— Da.

— Ca să furi un dosar?

— Nu-mi pusesem în gînd să-l fur. Mă îndreptam spre biroul tău, ca să-l copiez, cînd un nebun a trecut cu mașina pe roșu și m-a trimis la spital.

— E vorba de dosarul pe care l-am recuperat din mașina ta?

— Da. Voiam să-l copiez, să-l duc la locul lui, înapoi la Drake & Sweeney, și nimeni n-ar fi știut nimic.

— Mă îndoiesc de înțelepciunea planului tău.

Îi venea să mă facă tîmpit, dar relația dintre noi nu era încă suficient de strînsă.

— Ce lipsește din el?

I-am făcut un sumar al poveștii firmei RiverOaks și i-am spus de graba cu care încercau să construiască oficiul poștal.

— Se grăbeau să pună mina repede pe teren. Palma s-a dus la depozit prima dată și a fost atacat. Raportul e în dosar. S-a dus din nou, de data asta cu pază, și raportul lipsește. A fost îndosariat așa cum se cuvine, apoi scos, probabil de către Braden Chance.

— Și ce scrie în raport?

— Nu știu. Dar am o bănuială, cum că Hector a inspectat depozitul, i-a găsit pe locatarii ilegali în locuințele lor improvizate, a vorbit cu ei și a aflat că, de fapt, îi plăteau chirie lui Tillman Gantry. Nu erau ilegali, ci chiriași, cu drept de a fi protejați în baza legii relațiilor dintre proprietari și chiriași. În acel moment, bulldozerul era pregătit de atac, depozitul trebuia închis, Gantry era pe punctul de a scoate o avere din afacere, așa că raportul a fost ignorat și evacuarea a avut loc.

— Erau acolo șaptesprezece oameni.

— Da, plus câțiva copii.

— Știi numele celorlalți?

— Da. Cineva, bănuiesc că Palma, mi-a dat o listă. A pus-o pe biroul meu. Dacă îi putem găsi pe acei oameni, atunci avem niște martori.

— Poate. Cred, mai degrabă, că Gantry i-a speriat de moarte. E un tip important, poartă armă, face pe "Nașul". Când spune oamenilor să-și țină gura, ei știu că ori fac ce li se spune, ori ajung pe fundul apei.

— Dar ție nu-ți este frică de el, nu-i așa, Mordecai? Hai să-l găsim și să scoatem puțin untul din el; o să se moaie și o să ne spună tot.

— Ce să zic, știi totul despre lumea străzii, nu? Am angajat un idiot!

— O s-o ia la fugă când ne vede.

Umorul nu avea nici un efect la ora aceea. Nici încălzitorul din mașină, deși era dat la maximum. Înghețam de frig.

— Cît a luat Gantry pentru clădire? m-a întrebat Mordecai.

— Două sute de mii. O cumpărase cu două luni mai înainte; nu există în dosar acte din care să reiasă cît a plătit pentru ea.

— De la cine a cumpărat clădirea?

— De la stat. Era abandonată.

— Probabil că a plătit cinci mii. Cel mult zece.

— Nu-i rău profitul.

— Deloc. E un pas înainte pentru Gantry. La început, era un găinar de mîna a doua — închiria duplexuri, spăla mașini și ținea niște băcănii micuțe, afaceri mici, adică.

— Ce rost avea să cumpere depozitul și să închirieze spații cu chirii mici?

— Primea bani gheață. Să zicem că a dat cinci mii de dolari pe clădire, a mai cheltuit zece mii, ridicînd niște ziduri și montînd cîteva toalete. Pune și lumină și gata afacerea! Vorba umblă din om în om și apar chiriașii; el le cere o sută de dolari pe lună, numai bani gheață. Clienților lui nu le păsa, oricum, de cecuri. Clădirea rămîne aparent neîngrijită, pentru ca, dacă apar autoritățile, să poată spune că acolo nu se află decît locatari ilegali. Promite să-i dea afară, dar nici prin minte nu-i trece. Chestiile astea se întîmplă mereu. Lipsa unor regulamente stricte cu privire la locuințe.

Am fost pe punctul de a-l întreba de ce nu intervin autoritățile pentru aplicarea legii dar, din fericire, m-am abținut. Răspunsul stătea în gropile din asfalt, prea numeroase pentru a le mai număra sau evita; în parcul de mașini ale poliției, dintre care o treime constituiau un risc pentru șofer; în școlile cu acoperișuri șubrede; în spitalele cu pacienții înghesuiți în debarale; în cele cinci sute de mame cu copii, lipsite de adăpost și incapabile să găsească unde să stea. Pur și simplu autoritatea nu funcționa.

Iar un proprietar renegat, unul care, de fapt, aduna oamenii de pe străzi, nu părea o prioritate.

— Cum ai să-l găsești pe Hector Palma? m-a întrebat.

— Presupun că firma a fost suficient de înțeleaptă ca să nu-l dea afară. Mai au alte șapte filiale, așa că îmi imaginez că l-au ascuns pe undeva. Am să-l găsesc.

Ne aflam în centru. Mordecai mi-a arătat ceva cu brațul și mi-a spus:

— Vezi rulotele acelea, puse unele peste altele? Acolo e Piața Mount Vernon.

Era un spațiu de mărimea unui bloc de locuințe, înconjurat de un gard foarte înalt, ca să nu se vadă din afară. Erau adunate acolo rulote de toate formele și dimensiunile, unele jalnice, toate foarte prăpădite.

— E adăpostul cel mai mizerabil din oraș. Acelea sînt niște rulote poștale vechi, date Districtului de către guvern; autoritățile locale, la

rîndul lor, au avut ideea strălucită să le umple cu oamenii străzii. Sînt înghesuiți acolo ca sardelele în cutie.

La intersecția cu Strada 2 și Strada D, mi-a arătat o clădire lungă, cu trei etaje — casă pentru o mie trei sute de persoane.

Comunitatea CCNV fusese fondată la începutul anilor '70, de către un grup de protestatari împotriva războiului, care se adunaseră la Washington, devenind un coșmar pentru guvern. Locuiau împreună, într-o casă din cartierul de nord-vest. În cursul protestelor din preajma Capitoliului, au întîlnit veterani ai războiului din Vietnam, rămași fără casă, și au încercat să-i convingă să treacă de partea lor. S-au mutat în sedii mai încăpătoare, în diferite zone din oraș și numărul lor a crescut.

După război, și-au concentrat atenția asupra condiției oamenilor străzii din District. La începutul anilor '80, un activist pe nume Mitch Snyder a început să se afirme și, curînd, a devenit un glas pasionat și puternic în sprijinul celor fără adăpost.

CCNV a găsit clădirea unui colegiu abandonat, construit cu bani de la stat și aflat, în continuare, în proprietate federală, pe care l-a ocupat cu șase sute de locatari ilegali. Acel loc a devenit cartierul lor general și casa lor. S-au făcut destule eforturi pentru a-i scoate de acolo, toate zadarnice. În 1984, Snyder a suportat cincizeci și una de zile de greva foamei, pentru a atrage atenția asupra oamenilor fără adăpost. Cum pînă la realegerea sa mai era doar o lună, președintele Reagan a anunțat, îndrăzneț, planul său de a transforma clădirea într-un adăpost model pentru oamenii străzii. Snyder și-a încheiat greva. Toată lumea a fost fericită. După alegeri, Reagan și-a încălcat promisiunea și au urmat tot felul de litigii neplăcute.

În 1989, autoritățile orașului au construit un adăpost în zona de sud-est, departe de centru, și au început un proiect de scoatere a oamenilor străzii din CCNV. Dar au constatat că aceștia sînt iuți la mînie. Nici pe departe nu aveau de gînd să plece. Snyder a anunțat că vor închide ferestrele cu scînduri și se vor pregăti de atac. Umblau tot felul de zvonuri — că acolo se află opt sute de persoane; că au un stoc de arme; că va urma un război.

Autoritățile au dat înapoi și au reușit să facă pace. CCNV a crescut la o mie trei sute de paturi. Mitch Snyder s-a sinucis în 1990 și o stradă a primit numele lui.

Se făcuse aproape opt și jumătate cînd am ajuns; era ora de plecare a locatarilor obișnuiți. Mulți aveau de lucru, majoritatea doreau să plece de acolo în cursul zilei. Cam o sută de persoane zăboveau în fața ușii de la intrare, fumînd o țigară și discutînd veseli în frigul de afară, după o noapte de odihnă la căldură.

Înăuntru, la parter, Mordecai s-a adresat unui supraveghetor în dialect; și-a notat numele într-un registru și apoi am străbătut împreună holul, prin furnicarul de oameni care se grăbeau să plece. Încercam cu greu să ignor albeața pielii mele, dar era imposibil. Eram îmbrăcat rezonabil, cu jachetă și cravată. Fusesem bogat toată viața mea și mă simțeam pierdut în acea mare de negri — tineri duri, crescuți în stradă, din care majoritatea aveau cazier, dar numai puțini aveau bani în buzunare. Evitam să-i privesc în ochi și țineam capul în jos, încruntîndu-mă la podea. Ajunși la camera de primiri, am așteptat.

— Cei care dețin arme și droguri sînt automat excluși pe viață de aici, mi-a spus Mordecai, uitîndu-se, ca și mine, după șirurile de

bărbați care se îndreptau spre scări. M-am simțit ceva mai în siguranță.

— Ți se întâmplă să simți o stare de nervozitate când te afli aici? I-am întrebat.

— Te obișnuiești.

Lui îi era ușor să vorbească. Vorbea pe limba lor.

Pe un panou aflat chiar lângă ușă se afla o foaie cu solicitări pentru Centrul legal. Mordecai a luat-o de acolo și, împreună, am cercetat numele clienților noștri. Ceva mai puțini decât de obicei, a comentat el. Cit am așteptat să ni se aducă cheia, mi-a dat lămuririle necesare.

— Acolo se află biroul poștal. Una dintre nemulțumirile muncii noastre este că nu putem ține pasul cu clienții noștri. Adresele sînt vagi. Adăposturile bune le permit locatarilor lor să trimită și să primească scrisori. Acolo e vestiarul, a continuat el, arătînd spre o altă ușă din apropiere. Se primesc între treizeci și patruzeci de persoane săptămînal. Primul pas este un examen medical; tuberculoza constituie spaima cea mai mare. Al doilea pas e o vizită la vestiar, pentru trei seturi de haine — lenjerie intimă, șosete, tot ce au nevoie. O dată pe lună, fiecare client poate reveni pentru un alt costum, așa că, la sfîrșitul anului, se aleg cu o garderobă decentă. Nu sînt zdrențe. Centrul primește mai multe donații în haine decât ar putea folosi vreodată.

— Un an, ai zis?

— Exact. După un an sînt dați afară, ceea ce ar putea să ți se pară dur. Dar nu e așa. Scopul este de a le crea o bază de siguranță. Când un client sosește aici, are la dispoziție douăsprezece luni pentru a deveni curat, a scăpa de patima beției, poate să dobîndească niște deprinderi practice și să-și găsească o slujbă. Majoritatea pleacă în mai puțin de un an. Cîte unii ar dori să rămîna aici o veșnicie.

Un tip pe nume Ernie și-a făcut apariția cu un set impresionant de chei. A deschis ușa camerei de primire și s-a făcut nevăzut. Ne-am pregătit cele necesare și am așteptat, gata pentru a ne oferi serviciile. Mordecai s-a îndreptat spre ușă, cu lista în mîină, și a strigat primul nume.

— Luther Williams.

Luther abia dacă încăpea pe ușă și scaunul pe care s-a așezat aproape că s-a rupt sub greutatea lui. Era îmbrăcat cu o salopetă verde, de lucru, șosete albe și papuci de baie, din cauciuc portocaliu. Lucra de noapte, într-o centrală termică de sub Pentagon. Prietena lui, cu care locuia împreună, plecase și luase tot, lăsîndu-l plin de datorii. Își pierduse locuința și era jenat că trebuie să stea în adăpost.

— Am nevoie doar de o pauză, ne-a spus, și mi-a fost milă de el. Avea multe datorii. Credite neachitate la timp. Pentru moment, se ascundea de creditori la CCNV.

— Să facem o cerere de faliment, mi-a spus Mordecai.

Eu nu aveam habar cum să fac o cerere de faliment. Am încuviințat, încruntat. Luther părea mulțumit. Timp de douăzeci de minute am completat formulare, iar el a plecat fericit.

Următorul client era Tommy, care s-a strecurat grațios în încăpere și ne-a întins o mîină cu unghiile lăcuite în roșu-aprins. Eu am reușit să-mi iau privirea de la ele, Mordecai nu. Tommy era clientul permanent al clinicilor de dezintoxicare — pentru heroină și *crack* — și rămăsese dator cu plata impozitelor. Nu le mai achitase de trei ani, iar Fiscul descoperise, în sfîrșit, unde se afla. În plus, avea vreo două mii de dolari restanță pentru pensia alimentară. M-am mai liniștit aflînd că, în ciuda aparențelor, era tată. Cura de dezintoxicare fusese severă

— șapte zile pe săptămână — și îl împiedica să-și găsească un serviciu permanent.

— Nu se poate solicita faliment nici pentru pensia alimentară, nici pentru impozite, a spus Mordecai.

— Păi, nu pot lucra din cauza curei și, dacă ies de acolo, mă apuc iar de droguri. Așa că, dacă nu pot lucra și nu pot cere faliment, ce să fac?

— Nimic. Nu-ți face griji pînă cînd nu termini cura și îți găsești o slujbă. Apoi, caută-l pe Michael Brock, pe care îl vezi aici.

Tommy a zîmbit și mi-a făcut cu ochiul, apoi a părăsit încăperea.

— Cred că i-ai plăcut, mi-a zis Mordecai.

Ernie ne-a mai adus o foaie de înscriere, cu unsprezece nume pe ea. La ușă se făcuse coadă. Am decis să lucrăm separat; eu m-am dus la celălalt capăt al încăperii, Mordecai a rămas unde se afla și am început să interviewăm cîte doi clienți în același timp.

Primul care mi-a venit mie era un tînăr acuzat de consum de droguri. Mi-am notat toate informațiile, pentru a-l pune pe Mordecai la curent, odată ajunși la Centru.

Următorul oferea o privesc șocantă: un bărbat alb, de vreo patruzeci de ani, fără tatuaje, cicatrice faciale, dinți spărți, cercei în ureche, ochi injectați sau nasul roșu. Avea barba crescută de o săptămână și se răsese pe cap cam cu o lună înainte. Cînd am dat mîna, am observat că mîna lui era moale și umeda. Paul Pelham era numele lui și stătea în adăpost de trei luni. Fusese doctor.

Droguri, divorț, faliment și anularea dreptului de a-și practica meseria — trecuse prin toate astea, nu de mult, dar amintirea lor începea să se estompeze. Nu dorea decît să stea de vorbă cu cineva, de preferință un alb. Din cînd în cînd, arunca și cîte o privire temătoare spre masa la care era așezat Mordecai.

Pelham fusese un ginecolog de marca în Scranton, statul Pennsylvania — casă mare, Mercedes, soție drăguță, doi copii. Mai întîi exagerase cu consumul de valium, apoi devenise dependent de medicamente mai puternice. A început să guste și deliciile cocainei și ale cărnii unor asistente din clinică. În paralel, era un talentat agent de vînzări imobiliare, implicat în dezvoltarea urbană și finanțe. Într-o zi, în timpul unei nașteri, a scăpat copilul din mîini. Pruncul a murit. Tatăl, un pastor foarte respectat, a fost martor la accident. Umilința unui proces a fost urmată de mai multe droguri, mai multe asistente și, în final, totul s-a prăbușit. A contractat un herpes de la o pacientă, a molipsit-o și pe soția lui, iar ea și-a luat tot ce avea și a plecat în Florida.

Eram ca hipnotizat, ascultîndu-l. În cazul fiecărui client pe care, în scurta mea carieră de avocat al străzii, îl întîlnisem pînă în acel moment, dorisem să aflu detaliile dureroase ale felului în care ajunsese în stradă. Doream să fiu sigur că nu mi se va întîmpla și mie același lucru; că oamenii aparținînd clasei mele sociale nu aveau de ce să-și facă griji din pricina unor asemenea necazuri.

Pelham era fascinant pentru că, pentru prima dată, priveam un client și îmi spuneam, da, aș putea fi eu în locul lui. Viața ar putea conspira pentru a dărîma aproape pe oricine. Iar omul acela dorea să vorbească despre asta.

A făcut aluzie la faptul că, poate, nu i s-a șters urma. Îl ascultasem suficient de mult și mă pregăteam să-l întreb, mai precis, de ce are nevoie de avocat, cînd mi-a spus:

— Am ascuns niște lucruri în cererea de faliment.

Mordecai își rezolva clienții pe bandă, în vreme ce noi, doi băieți

albi, stăteam la taclale, așa că am reînceput să iau notițe.

— Ce fel de lucruri?

Avocatul care se ocupase de cazul lui de faliment era necinstit, mi-a spus omul, pentru ca apoi să se lanseze într-o poveste cam neclară despre cum băncile îi blocaseră creditele prea devreme și îl ruinaseră. Vorbea moale, pe un ton scăzut și, de fiecare dată când Mordecai ne arunca o privire, se oprea.

— Mai e ceva, mi-a spus omul.

— Ce anume? I-am întrebat.

— E o discuție confidențială, nu? Adică, am avut mulți avocați, dar i-am plătit de fiecare dată. Numai Dumnezeu știe cum i-am plătit.

— E extrem de confidențial, i-am răspuns, sincer. Chiar dacă lucrăm fără onorariu, plata sau neplata serviciilor nu afecta relația privilegiată dintre client și avocat.

— Nu ai voie să suflă o vorbă nimănui.

— Nici o vorbuliță.

Brusc, mi-a trecut prin minte că un adăpost pentru o mie trei sute de suflete, în centrul orașului Washington, era o ascunzătoare minunată.

Răspunsul meu părea să-l fi mulțumit.

— Când mă scaldam în bani, mi-a spus, încă și mai încet decât până atunci, am descoperit că soția mea avea o legătură cu un alt bărbat. Una dintre pacientele mele mi-a spus. Când faci un examen medical unor femei goale, ele sînt gata să-ți spună orice. Am fost distrus. Am angajat un detectiv privat și, bineînțeles, era adevărat.

Ei bine, să spunem că, într-o bună zi, celălalt bărbat a dispărut.

S-a oprit, așteptînd răspunsul meu.

— A dispărut?

— Da. Nu l-a mai văzut nimeni de atunci.

— E mort? I-am întrebat, uluit.

A înclinat ușor capul, în semn de răspuns.

— Știi unde se află?

Altă înclinare a capului.

— Când s-a întîmplat asta?

— Acum patru ani.

Încercam, cu mîna tremurîndă, să notez totul. Omul s-a aplecat înainte și mi-a șoptit:

— Era agent FBI. Un fost iubit din vremea colegiului — din statul Pennsylvania.

— Ei, nu mai spune! am murmurat, total nesigur dacă spunea sau nu adevărul.

— Sînt urmărit.

— De cine?

— De FBI. Mă pîndesc de patru ani.

— Ce vrei să fac eu?

— Nu știu. Poate că vor să cădem la învoială. Am obosit să mă știu mereu urmărit.

Am reflectat o clipă asupra situației; Mordecai terminase de discutat cu un client și chema un altul. Pelham îi urmărea fiecare mișcare.

— Aș avea nevoie de niște informații, i-am spus omului. Știi numele agentului?

— Da. Știu unde și cînd s-a născut.

— Și unde și cînd a murit.

— Da.

Nu adusese cu el notițe sau documente.

— Ce-ar fi să vii la biroul meu? Adu și informațiile. Putem vorbi acolo.

— Trebuie să reflectez mai întâi, mi-a răspuns el, uitându-se la ceasul de la mână. Mi-ă explicat că făcea jumătate de normă ca administrator al unei biserici și că întârzie la serviciu. Ne-am strâns mâinile și a plecat.

Învățam foarte repede că una dintre provocările muncii de avocat al străzii era capacitatea de a-i asculta pe oameni. Mulți dintre clienții mei nu doreau decât să stea de vorba cu cineva. Reușiseră, cumva, să treacă de primul șoc și cum consultația juridică era gratuită, de ce să nu-și descarce sufletul în fața unui avocat? Mordecai era un maestru în scurtarea poveștilor și se pricepea să stabilească dacă exista o bază pentru acțiune. Eu eram încă îngrozit de constatarea că oamenii puteau fi atât de săraci.

Mai învățam și faptul că un caz ideal era acela rezolvat pe loc, fără continuări. Aveam un carnet plin cu cereri pentru cupoane de alimente, ajutoare pentru locuință, asistență medicală, cărți de asigurări sociale, chiar și carnete de conducere. Când aveam dubii, completam un formular.

Douăzeci și șase de clienți au venit și au plecat înainte de prânz. La sfârșit, eram amândoi epuizați.

— Hai să facem o plimbare, mi-a propus Mordecai când am ieșit din clădire.

Era o zi senină, cu aer rece și o boare de vânt proaspăt, numai bun după trei ore petrecute într-o cameră cu aer închis, fără ferestre. Peste drum se afla Administrația Financiară, o clădire frumoasă, modernă. De fapt, CCNV era înconjurat de construcții mult mai frumoase și mai noi. Ne-am oprit la intersecția dintre Strada 2 și Strada D și, de acolo, am privit Centrul.

— Contractul de închiriere expiră peste patru ani, mi-a spus Mordecai. Vulturii de la agențiile imobiliare au început, deja, să roiască. Se proiectează construirea unui nou Centru al convenției, cu două rînduri de blocuri mai încolo.

— Va fi o luptă crincenă.

— Va fi un adevărat război.

Am traversat strada și ne-am îndreptat spre dealul Capitoliului.

— Tipul acela alb — ce ți-a povestit? m-a întrebat Mordecai. Pelham fusese singurul tip alb.

— A fost uimitor, i-am răspuns, neștiind de unde să încep. A fost pe vremuri doctor, în Pennsylvania.

— Cine îl urmărește acum?

— Poftim?

— Cine îl urmărește acum?

— FBI-ul.

— Ce drăguț! Data trecută era CIA.

Am încremenit; Mordecai își păstra calmul.

— L-ai mai văzut?

— Da, din când în când își face rondul. Peter și nu mai știu cum.

— Paul Pelham.

— Și numele se schimbă, mi-a spus, peste umăr. Îi merge gura grozav, nu?

Îmi pierise graiul. Am rămas acolo, pe loc, privindu-l pe Mordecai cum se îndepărtează, cu mâinile înfundate în buzunarele trenciului și umerii scuturându-se de atîta rîs.

Cînd am adunat destul curaj pentru a-i spune lui Mordecai că am nevoie de o după-amiază liberă, m-a informat brutal ca situația mea era egală cu a celorlalți, că nimeni nu stătea să numere cîte ore lucrez și că, dacă aveam nevoie de o pauză, la naiba, puteam să mi-o iau singur. Am părăsit centrul grăbit și numai Sofia păru să observe.

Am pierdut o oră completînd formularele de asigurare. Lexus-ul era distrus; compania îmi oferea 21 480 de dolari, cu descărcarea de orice alte responsabilități, pentru ca apoi să poată acționa împotriva celor care închiriaseră asigurarea Jaguarului. Datoram băncii 16 000 de dolari, așa că am plecat cu un cec de 5 000 de dolari și ceva mărunțiș, suficienți, cu siguranță, pentru a-mi cumpăra o mașină potrivită, corespunzătoare noii mele poziții de avocat al celor săraci, și care să nu-i tenteze pe hoții de mașini.

Mi-am pierdut altă oră în anticamera doctorului meu curant. Ca un avocat ocupat, cu telefon celular și mulți clienți ce mă aflam, am stat ca pe ghimpi printre reviste, ascultînd ceasul cum ticăie.

O asistenta m-a pus să mă dezbrac pînă la chiloți și, timp de douăzeci de minute, am stat întins pe o masă rece. Vîntăile căpătaseră o nuanță maronie-închis. Doctorul m-a palpat, reușind să mai înrăutățească situația, dar a încheiat prin a mă pronunța bun pentru următoarele săptămîni.

Am ajuns la biroul avocatei lui Claire exact la patru și am fost întîmpinat de o recepționeră acră, îmbrăcată ca un bărbat. Din orice colțișor răzbătea un aer de răutate. Orice sunet te făcea să te gîndești la ura față de bărbați: vocea brutală, răgușită, a fetei care răspundea la telefon; glasul vreunei vedete country, croncănind la difuzoare; tonul răstit ce se auzea, din timp în timp, de la capătul holului. Camerele erau decorate în nuanțe pastel: mov, roz și bej. Revistele de pe măsuța pentru cafea erau puse acolo pentru a sublinia un lucru: nu cuprindeau decît articole despre femei care munceau pentru cariera lor — nici urmă de bîrfe sau amănunte spectaculoase. Vizitatorii erau chemați să le admire, nu să le citească.

Jacqueline Hume adunase o avere scoțînd untul din doctorii necinstiți, pentru ca apoi să-și creeze o reputație implacabilă, după ce distrusese vreo doi senatori care umblau după fuste. Numele ei înfricoșa orice bărbat nefericit în căsnicie din D.C., mai ales dacă avea venituri frumușele. Eram nerăbdător să semnez documentele și să plec.

În loc de asta, am fost lăsat să aștept treizeci de minute și mă pregăteam să fac un scandal cumplit cînd o asociată a venit după mine și m-a dus spre un birou aflat la capătul holului. Femeia mi-a înmînat înțelegerea de divorț și, pentru prima dată, am văzut realitatea în față. Titlul eră: Claire Addison Brock împotriva lui Michael Brock.

Legea cerea să locuim separat timp de șase luni, înainte de a putea divorța. Am citit textul înțelegerii cu atenție, l-am semnat și am plecat. La începutul lui noiembrie puteam fi, din nou, liber.

A patra oprire din acea după-amiază s-a petrecut în lotul de parcare al firmei Drake & Sweeney, unde m-am întîlnit cu Polly exact la ora cinci; îmi aducea două cutii de carton, cu amintirile rămase la birou. Era politicoasă și eficientă, ca de obicei, dar abia vorbea și, bineînțeles, se grăbea. Probabil că purta microfon.

Mi-am continuat drumul de-a lungul altor rînduri de blocuri și m-am oprit în dreptul unei intersecții aglomerate. Sprijinit de zidul unei clădiri, am format numărul de telefon al lui Barry Nuzzo. Era în ședință, ca de obicei. Mi-am spus numele, am lăsat să se înțeleagă că e o urgență și, după treizeci de secunde, Barry era la aparat

— Putem vorbi? I-am întrebat. Îmi imaginam că sîntem ascultați.

— Bineînțeles.

— Sînt chiar la capătul străzii, la intersecția dintre Strada K și Connecticut. Hai să bem o cafea.

— Aș putea fi acolo într-o oră.

— Nu. Acum sau deloc.

Nu doream ca băieții să aibă timp să facă planuri și aranjamente.

— Bine, stai să văd. Mda, în regulă. Se poate face.

— Sînt la cafeneaua Bingler.

— Știu unde este.

— Te aștept. Și vino singur.

— Te uiți la prea multe filme, Mike.

Zece minute mai târziu, stăteam amîndoi lîngă vitrină unei cafenele micuțe, pline de lume, cu cîte o cafea fierbinte în față și privind trecerea pietonilor pe Strada Connecticut.

— De ce a fost nevoie de mandat de percheziție? I-am întrebat

— E dosarul nostru. E la tine, noi îl vrem înapoi. Foarte simplu.

— N-o să-l găsiți, ai înțeles? Așa că terminați cu căutarea asta.

— Unde locuiești acum?

Am pufnit în rîs, făcînd pe deșteptul.

— După mandatul de percheziție urmează, de obicei, un mandat de arest, i-am spus. Așa o să se întîmple?

— Nu sînt în măsură să spun.

— Mulțumesc, amice.

— Uite, Michael, să pornim de la premisa că tu greșești. Ai luat ceva ce nu-ți aparține. Asta înseamnă furt pur și simplu. Prin acest act, ai devenit un dușman al firmei. Eu, prietenul tău, continui să lucrez la firmă. Doar nu-ți imaginezi că te voi ajuta, cînd acțiunile tale pot periclita firma. Tu ai creat această încurcătură, nu eu.

— Braden Chance nu v-a spus totul. Tipul e uri vierme, un nesimțit arrogant care a făcut niște potlogării și acum încearcă să-și păzească fundul. Vrea ca voi să credeți că e vorba doar despre un dosar furat și să mă urmăriți pe mine. Dar dosarul poate umili firma.

— Deci, unde bați?

— Renunțați. Nu mai faceți vreo prostie.

— Cum ar fi, să cerem arestarea ta?

— Mda, pentru început. Mă uit toată ziua peste umăr și asta nu mă amuză deloc.

— N-ar fi trebuit să furi.

— Nu aveam de gînd să fur, înțelegi? Am împrumutat dosarul. Doream să-l copiez și să-l aduc înapoi, dar n-am mai reușit.

— Deci, în sfîrșit recunoști că e la tine.

— Da, dar pot să și neg.

— Te joci Michael, iar ăsta nu e joc. Ai să suporti loviturile.

— Nu și dacă voi renunțați la acțiunile voastre. Doar pentru moment. Hai să facem un armistițiu de o săptămînă. Gata cu mandatele de percheziție. Nici o arestare.

— În regulă, dar tu ce oferi?

— N-o să pun firma într-o situație neplăcută din cauza dosarului.

Barry clătină din cap și înghiți o gură mare de cafea fierbinte.

— Nu sînt în măsură să fac aranjamente. Sînt doar un asociat minor.

— Arthur e cel care decide ce trebuie făcut?

— Bineînțeles.

— Atunci spune-i lui Arthur că nu discut decît cu tine.

— Ești prea sigur de unele lucruri, Michael. Presupui că firma vrea să vorbească cu tine. Ca să fiu sincer, nu e așa. Cei de acolo sînt prea furioși din cauză că dosarul a fost furat și că tu refuzi să-l dai înapoi. Nu-i poți judeca pentru asta.

— Fă-i să te asculte, Barry. Dosarul ăsta e o știre de pagina întâi; cu titlu gros, de-o șchioapă și un roi de jurnaliști gălăgioși care să descopere, în continuare, altă duzină de subiecte tari. Dacă sînt arestat, ajung drept la ziarul *Post*.

— Ți-ai pierdut mințile.

— Probabil. Chance avea un asistent pe nume Hector Palma. Ai auzit de el?

— Nu.

— Ești complet în afara subiectului.

— Nici n-am pretins că aș fi informat.

— Palma știe prea multe despre dosar. Cu începere de ieri, el nu mai lucrează acolo unde lucra săptămîna trecută. Nu știu unde se află, dar ar fi interesant de aflat. Întreabă-l pe Arthur.

— Nu trebuie decît să dai dosarul înapoi, Michael. Nu știu ce ai de gînd să faci cu el, dar nu-l poți folosi într-un proces.

Mi-am luat cafeaua și am coborît de pe scaunul înalt, fără spătar.

— Un armistițiu de o săptămîină, i-am spus, pe punct de plecare. Și spune-i lui Arthur să te pună în temă.

— Arthur nu primește ordine de la tine, mi-a trîntit-o el. Am plecat repede, trecînd ca săgeata printre pietoni; am ajuns la Dupont Circle aproape în fugă, dornic să-l las în urmă pe Barry — și pe oricare altul pe care îl trimiseseră să mă spioneze.

Adresa familiei Palma era, conform celor scrise în cartea de telefon, un complex de apartamente din Bethesda. Cum nu mă grăbeam și simțeam nevoia să reflectez, am înconjurat orașul pe șoseaua de centură, bară la bară cu alt milion de șoferi.

Îmi acordam cincizeci la sută șanse de a fi arestat în cel mult o săptămîină. Firma nu avea altă șansă decît să pună mîna pe mine și, dacă Braden Chance ascundea, într-adevăr, adevărul de Arthur și comitetul executiv, atunci de ce să nu joace dur? Aveau destule dovezi de circumstanță cu privire la faptul că eu eram hoțul, așa că puteau convinge un magistrat să emită mandat de arestare.

Episodul cu "Domnul" zdruncinase firma. Chance fusese chemat să dea socoteală, fusese pus la zid de șefi și era de neconceput ca el să recunoască faptul că făcuse un fals deliberat. Mințise, în speranța că va putea aranja dosarul și că, într-un fel sau altul, va supraviețui. La urma urmelor, victimele lui nu erau decît o șleahță de vagabonzi care ocupau clădirea ilegal.

Și atunci cum de putuse să scape atît de repede de Hector? Nu era vorba de bani — Chance era partener. Dacă eu aș fi fost în locul lui Chance, i-aș fi oferit lui Hector bani cu o mîină și amenințarea cu concedierea imediată, cu cealaltă. Și aș fi sunat un amic partener din, să zicem, Denver, ca să-i cer o favoare — un transfer rapid pentru un asistent. N-ar fi fost o problemă.

Hector era departe, se ascundea de mine și de oricine altcineva

care venea să-i pună întrebări. Era în continuare angajatul firmei, probabil cu un salariu mai mare.

Atunci, ce era cu testul la poligraf? Fusese doar o amenințare, folosită de firmă atât împotriva lui Hector, cât și a mea? Oare el făcuse testul și îl trecuse? Mă îndoiam.

Chance avea nevoie de Hector pentru a ține adevărul ascuns. Hector avea nevoie de Chance pentru a-și proteja postul. La un moment dat, partenerul blocase orice referire la poligraf, asta dacă problema se pusese, într-adevăr, serios.

Complexul de apartamente era lung și întortocheat, cu secțiuni noi care se adăugau spre nord, departe de oraș. Străzile din jur erau pline de restaurante fast-food, benzinării automate, centre de închirieri video — tot ce le trebuie navetiștilor grăbiți pentru a face economie de timp.

Am parcat în apropierea unor terenuri de tenis și am început să dau raită prin mai multe secțiuni ale complexului. Nu mă grăbeam; după această aventură, nu mai aveam unde să merg. Polițiștii districtuali puteau apărea de te miri unde, cu mandat și cătușe. Am încercat să nu mă gândesc la poveștile de groază pe care le auzisem despre închisoarea districtuală.

Un singur gând îmi rămânea gravat în minte, ca semnele de recunoaștere la vite. Cu câțiva ani mai înainte, un tânăr asociat al firmei Drake & Sweeney își petrecea câteva ore, vinerea, după lucru, la un pahar într-un bar din Georgetown. Când a încercat să ajungă în Virginia, a fost arestat sub bănuială că ar fi condus sub influența alcoolului. La secția de poliție a refuzat un test cu fiola și, imediat, a fost aruncat în celula bețivanilor, care era plină ochi; el era singurul tip în costum, singurul cu un ceas frumos, pantofi eleganți, pielea albă. Din greșeală, a călcat pe picior un alt prizonier și, ca urmare, a fost bătut la sînge. A petrecut trei luni în spital, încercînd să-și refacă figura, după care a plecat în Wilmington, unde familia s-a ocupat de îngrijirea lui. Efectele pe creier erau minore, totuși suficiente pentru ca să nu se mai conformeze rigorilor unei firme mari.

Primul birou de administrație era închis. Am pornit-o pe jos, pe trotuar, în căutarea altuia. Adresa din cartea de telefon nu includea și numărul apartamentului. Era un complex sigur. Pe verandele mici se vedeau biciclete și jucării de plastic. Prin ferestre, zăream familii așezate la masă sau la televizor. Ferestrele nu erau protejate cu grilaj metalic. Mașinile înghesuite în spațiile de parcare erau, mai ales, de mărime mijlocie, gen preferat de navetiști; majoritatea erau curate și nu le lipseau capacele de la roți.

Am fost oprit de un paznic. După ce a ajuns la concluzia că nu prezentam nici un pericol, mi-a arătat unde se afla administrația clădirii — la ceva mai mult de patru sute de metri depărtare.

— Cîte secțiuni are complexul? l-am întrebat.

— O mulțime, mi-a răspuns. Ce-i trebuia lui să știe cîte?

Administrator de noapte era un student care mîncă dintr-un sandviș, cu o carte de fizică deschisă în fața lui. Dar urmărea un meci de baschet între Bullets și Knicks, la un televizor micuț. L-am întrebat de Hector Palma și a apăsător câteva taste de calculator. Numărul apartamentului era G-134.

— Dar s-au mutat, mi-a spus el, cu gura plină de mîncare.

— Da, știu, i-am răspuns. Am lucrat cu Hector. Vineri a fost ultima lui zi la birou. Caut un apartament și mă întrebam dacă nu l-aș putea vedea pe al lui.

Clătina din cap încă înainte de a termina ce aveam eu de spus.

— Numai sîmbăta, amice. Avem nouă sute de apartamente. Există și o listă de așteptare.

— Sîmbătă sînt plecat.

— Îmi pare rău, mi-a spus, mușcînd din nou atent la meci. Mi-am scos portofelul.

— Cîte dormitoare are? I-am întrebat.

— Două, mi-a răspuns el, aruncînd o privire pe monitor.

Hector avea mai mulți copii. Eram sigur că noul său cuibușor era mai spațios.

— Cît e chiria lunară?

— Șapte sute cincizeci.

Am scos din portofel o hîrtie de o sută de dolari, pe care a văzut-o imediat.

— Uite ce-ți propun eu. Dă-mi cheia. Mă uit pe acolo și mă întorc în zece minute. N-o să știe nimeni, niciodată.

— Avem o listă de așteptare, a repetat el, lăsînd sandvișul jos, pe farfuria de carton.

— E trecută pe calculator? I-am întrebat, arătînd spre aparat.

— Mda, mi-a răspuns băiatul, ștergîndu-se la gură.

— Atunci, nu e greu de schimbat ordinea.

A găsit cheia într-un sertar încuiat și a înhățat banii.

— Zece minute, mi-a spus.

Apartamentul se afla în apropiere, la parterul unei clădiri cu trei etaje. Cheia mergea. Mirosul de vopsea proaspătă răzbătea prin ușă, înainte chiar de a o deschide. De fapt, zugrăvitul era în plină desfășurare; în sufragerie am găsit o scară, haine de lucru, găleți albe.

Nici măcar o echipă de specialiști în prelevarea amprentelor n-ar fi găsit vreo urmă a trecerii clanului Palma pe acolo. Toate sertarele, dulapurile și debaralele erau goale; covoarele și mochetele fuseseră strînse și luate de acolo. Chiar și cada de baie și scaunul de toaletă fuseseră curățate de orice pată. Nici praf, nici pînze de păianjen sau murdărie sub chiuveta de la bucătărie. Apartamentul era steril. Fiecare cameră avea un strat proaspăt de var alb, monoton, cu excepția salonului, doar pe jumătate finisat.

M-am întors la biroul administratorului și am aruncat cheia pe teighea.

— Ce spuneți? m-a întrebat băiatul.

— E prea mic, i-am răspuns. Dar mulțumesc, oricum.

— Vreți banii înapoi?

— Ești student?

— Da.

— Atunci păstrează-i.

— Mulțumesc.

M-am oprit în dreptul ușii și i-am întrebat:

— A lăsat cumva Palma adresa unde s-a mutat?

— Credeam că ați lucrat cu el.

— Așa este, i-am răspuns și am închis repede ușa în urma mea.

22

O femeie micuță stătea sprijinită de ușa Centrului cînd am sosit la lucru, miercuri dimineață. Era aproape ora opt și biroul era încuiat; temperatura scăzuse sub zero. La început, am crezut că și-a petrecut

noaptea acolo, lângă ușă, ca să se apere de vînt. Dar cînd m-a văzut apropiindu-mă, a sărit imediat în picioare și mi-a spus:

— Bună dimineața.

Am zîmbit, i-am răspuns la fel și am început să caut printre chei.

— Sînteți avocat? m-a întreat.

— Da.

— Pentru oameni ca mine?

Mi-am închipuit că nu are locuință și asta era tot ce le ceream clienților noștri.

— Sigur. Poftiți înăuntru, i-am răspuns, deschizînd ușa. Înăuntru era mai frig decît afară. Am reglat un termostat

care, după cîte îmi dădeam seama, nu era conectat la nimic. Am făcut cafea și am găsit niște gogoși vechi în bucătărie. I le-am oferit și, cît ai clipi, a și mîncat una dintre ele.

— Cum vă numiți? am întreat-o. Ne aflam în camera din fața, lângă biroul de lucru al Sofiei, așteptînd să se facă și cafeaua și rugîndu-mă să mergă radiatoarele.

— Ruby.

— Eu sînt Michael. Unde locuiești, Ruby?

— Unde apuc.

Era îmbrăcată într-un trening gri Georgetown Hoya, șosete groase, maro și teniși albi, murdari, fără marcă. Avea între treizeci și patruzeci de ani, era subțire ca o trestie și privea puțin cruciș.

— Haide, zău așa, am insistat, cu un zîmbet. Trebuie să știu unde locuiești. Într-un adăpost?

— Am locuit într-un adăpost, dar a trebuit să plec de acolo.

Aproape că am fost violată. Am mașină.

Nu văzusem nici un vehicul parcat în apropiere de biroul nostru, cînd venisem.

— Ai mașină? -Da.

— O conduci?

— Nu merge. Dorm pe bancheta din spate.

Puneam întrebări fără să iau notițe, lucru cu care nu eram obișnuit. Am turnat cafea în două pahare mari de carton și ne-am retras în biroul meu unde, din fericire, radiatorul funcționa și bol-borosea întruna. Am închis ușa. Mordecai putea sosi din clipă în clipă și nu învățase arta de a se mișca fără zgomot.

Rudy s-a așezat pe marginea scaunului maroniu, pregătit pentru clienți; stătea cu umerii strînși și tot trupul concentrat în jurul paharului cu cafea, ca și cum acela era ultimul lucru cald din viața ei.

— Cu ce pot să te ajut? am întreat-o, înarmat cu un sortiment complet de blocnotesuri.

— E vorba de fiul meu, Terrence. Are șaisprezece ani și mi-a fost luat.

— Cine l-a luat?

— Autoritățile.

— Unde e acum?

— La ei.

Răspundea scurt, cu izbucniri nervoase, suspicioasă la fiecare întrebare.

— Ce-ar fi să te liniștești și să-mi vorbești despre Terrence? i-am propus.

Zis și făcut. Fără ca măcar să încerce să mă privească în ochi și ținînd paharul de cafea cu ambele mîini, mi-a povestit în grabă ce se întîmplase. Cu cîțiva ani mai înainte, nu-și amintea cînd, dar Terrence avea vreo zece ani, locuiau singuri într-un mic apartament. Ea a fost

arestată pentru că vindea droguri. A stat la închisoare patru luni. Pe Terrence l-a trimis să stea cu sora ei. La eliberare, l-a luat pe Terrence și au început o viață de coșmar, în stradă. Dormeau prin mașini, se ascundeau în clădiri pustii, înnoptau sub poduri când era cald și se retrăgeau în adăposturi când era frig. A reușit cumva să-l țină în școală. Ea cerșea pe trotuare; își vindea trupul — "agăța", cum spunea ea; comercializa și ceva *crack*.

Făcea tot ce era nevoie pentru a-l ține pe Terrence sătul, îmbrăcat decent și la școală.

Dar era dependentă de droguri și nu reușea să renunțe. A rămas gravidă și, la nașterea copilului, autoritățile i l-au luat imediat. Era un copil al drogurilor.

Părea să nu aibă nici un fel de afecțiune pentru acel copil; nu ținea decât la Terrence. Autoritățile au început să pună întrebări în legătură cu el și, mamă și copil, s-au afundat și mai mult în lumea umbrelor străzii. Din disperare, a ajuns la o familie pentru care lucrase cândva, ca servitoare — familia Rowland, un cuplu ai căror copii erau mari și nu mai locuiau cu părinții. Aveau o căsuță frumoasă, în apropiere de Universitatea Howard. Le-a propus cincizeci de dolari pe lună, pentru ca Terrence să poată sta cu ei. Deasupra intrării din spate era un dormitor micuț, unul pe care Ruby îl curățase de multe ori și care ar fi fost perfect pentru Terrence. La început, soții Rowland au ezitat dar, în cele din urmă, au fost de acord. Erau oameni cumsecade, pe atunci. Ruby putea să-l viziteze pe Terrence câte o oră, la fiecare două săptămîni. Notele copilului s-au îmbunătățit; era curat și trăia în siguranță, iar Ruby era mulțumită de ce realizase.

Și-a organizat viața în funcție de noua situație: mergea, la prînz și seara, la centre de masă mai apropiate de casa familiei Rowland; schimba adăposturile de urgență; dormea pe alei și în parcuri sau prin mașini abandonate. Reușea să adune banii în fiecare lună și nu rata nici o vizită la fiul său.

Pînă cînd a fost arestată din nou. Prima dată pentru prostituție, a doua pentru că dormea pe o bancă, în parcul din piața Farragut. Poate că a mai fost și o a treia arestare, dar nu-și mi amintea.

Într-un rînd, a fost dusă de urgență la Spitalul Municipal, cînd cineva a găsit-o leșinată pe stradă. A fost întemată în secția pentru dependenții de droguri, dar a plecat după trei zile, pentru că îi era dor de Terrence.

Se afla în camera lui, într-o seară, cînd băiatul s-a uitat la pîntecele ei și a întrebat-o dacă iar e gravida. I-a răspuns că așa crede. Cine era tatăl? a vrut el să știe. Ea nu știa. Băiatul a înjurat-o și atîta a țipat, că familia Rowland i-a cerut să plece.

Cît a fost însărcinată, Terrence n-a vrut să știe de ea. Ți se rupea sufletul — femeia dormea în mașini, cerșea un bănuț, număra orele pînă cînd îl va putea vedea și apoi era ignorată timp de o oră, în vreme ce stătea într-un colț al camerei lui, privindu-l cum își face lecțiile.

În acel moment al povestirii, Ruby a început să plîngă. Eu mi-am notat ceva și l-am auzit pe Mordecai zguduind podeaua din camera din fața și încercînd să o provoace pe Sofia la ceartă.

A treia naștere, petrecută cu numai un an în urmă, a produs un alt copil al drogurilor, luat imediat de autorități. Patru zile cît a stat în spital pentru recuperare, nu l-a văzut pe Terrence. Cînd a ieșit, s-a întors la singura viață pe care o cunoștea.

Terrence nu avea decât note de zece, era foarte bun la matematica și spaniolă, cînta la trombon și juca în piesele trupei de teatru a școlii.

Visa să fie admis la Academia Navală. Domnul Rowland fusese militar.

Într-o seară, Ruby a venit în vizită într-o stare jalnică.

A urmat o ceartă în bucătărie, când s-a confruntat cu domnul Rowland. Au schimbat vorbe grele; și-au aruncat ultimatumuri. Terrence le-a ținut isonul; erau ei trei, împotriva lui Ruby. Dacă nu se interna pentru dezintoxicare, nu mai avea ce căuta acolo. Ruby le-a declarat că își ia băiatul și pleacă. Terrence i-a spus că el nu pleacă nicăieri.

În seara următoare, un asistent social o aștepta cu niște hîrrii. Se luase deja legătura cu tribunalul. Terrence era dat spre adopție. Soții Rowland urmau să fie noii săi părinți. Și-așa locuia la-ei de trei ani. Vizitele ei urmau să fie întrerupte pînă cînd nu făcea o cură de dezintoxicare și reușea să stea fără droguri timp de șaiszeci de zile.

Trecuseră de atunci trei săptămîni.

— Vreau să-mi văd băiatul, mi-a spus ea. Îmi e așa de dor de el!

— Faci o cură de dezintoxicare?

A clătinat repede capul și a închis ochii.

— De ce nu? am întrebat-o.

— Nu m-au primit.

Nu aveam habar cum ajunge un drogat al străzii să fie admis într-un spital de dezintoxicare, dar era timpul să aflu. Mi-l imaginam pe Terrence în camera lui încălzită, bine hrănit, bine îmbrăcat, în siguranță, curat, ferit de ispita drogurilor, făcîndu-și temele sub supravegherea strictă a domnului și a doamnei Rowland, care ajunseseră să-l iubească aproape la fel de mult ca și Ruby. Îl vedeam luînd micul dejun la masa de familie, recitînd liste de vocabular lîngă fulgii de cereale, în vreme ce doamna Rowland ignora ziarele de dimineață și îl asculta la spaniolă. Terrence avea o viață stabilă și normală, spre deosebire de sărmana mea clientă, care trăia un adevărat iad.

Și dorea ca eu să pun la cale întîlnirea dintre ei.

— Va dura ceva timp, înțelegi? i-am spus, fără să am nici cea mai vagă idee despre cît ar putea dura orice acțiune. Într-un oraș în care sute de familii așteptau un spațiu cît de mic, într-un adăpost de urgență, nu puteau fi prea multe paturi disponibile pentru dependenții de droguri.

— Nu-l vei revedea pe Terrence pînă cînd nu vei scăpa de patima drogurilor, i-am spus, încercînd să nu adopt un ton evlavios.

I s-au umezit ochii și nu mi-a răspuns.

În acel moment mi-am dat seama cît de puțin știam despre dependență. De unde își procura drogurile? Cît o costau? Cîte injecții își făcea și cîte doze consuma, în fiecare zi? Cît îi trebuia ca să renunțe? Iar apoi, ca să se vindece? Ce șanse avea să scape de un obicei care dura de peste zece ani?

Și ce făceau autoritățile cu toți acei copii ai drogurilor?

Ruby nu avea acte, nu avea adresă, nu avea documente -nimic, în afara de o poveste tulburătoare. Părea perfect mulțumită să stea pe scaunul din biroul meu și am început să mă întreb cum aș putea să-i cer să plece. Cafeaua se terminase.

Glasul răstit al Sofiei ne-a readus la realitate. Se auzeau și alte voci. M-am repezit la ușă și primul meu gînd a fost că un alt nebun ca "Domnul" intrase acolo cu o armă.

Dar despre alte arme era vorba. Locotenentul Gasko se întorsese, însoțit, și de data asta, de ajutoare. Trei polițiști în uniformă se îndreptau spre Sofia, care le adresa cuvinte grele, fără nici un efect. Alți doi tipi, în blugi și tricouri flaușate, așteptau să intre în acțiune.

Am ieșit din biroul meu exact în clipa în care Mordecai ieșea și el din birou.

— Bună, Michael, m-a salutat Gasko.

— Ce naiba se întâmplă? a tunat Mordecai, făcând să se cutremure pereții; unul dintre polițiștii în uniformă a dus chiar mâna spre revolverul din dotare.

Gasko l-a luat în primire pe Mordecai.

— O percheziție, i-a răspuns, scotînd actele necesare și flu-turîndu-le prin fața lui. Sînteti domnul Green?

— Da, eu sînt, i-a răspuns el, smulgîndu-i hîrțile din mînă.

— Ce căutați? am zbierat eu la Gasko.

— Același lucru, a zbierat și el, drept răspuns. Dă-ni-l și vom fi fericiți să ne oprim.

— Nu e aici.

— Ce dosar vrea? M-a întrebat Mordecai, citind mandatul.

— Cel cu evacuarea, i-am răspuns.

— N-am văzut nici un proces, m-a ironizat Gasko, în timp ce eu am recunoscut doi dintre polițiștii în uniformă ca fiind Lilly și Blower. Numai gura e de tine!

— Ieșiți naibii de aici! s-a răstit Sofia la Blower, cînd acesta a făcut un pas spre biroul ei.

Gasko trebuia să arate că stăpînește situația.

— Uite ce e, cucoană, i s-a adresat el cu disprețul obișnuit. Putem rezolva lucrurile în două feluri. Unu, îți pui fundul pe scaunul ăla și taci naibii din gură. Doi, îți punem cătușele la mîini și stai pe bancheta din spate a unei mașini în următoarele două ore.

Un polițist își vîra capul în fiecare din birourile laterale.

— Stai liniștită, i-a spus Mordecai Sofiei. Calmează-te.

— Ce e sus? m-a întrebat Gasko.

— Depozit, i-a răspuns Mordecai.

— Al firmei?

— Da.

— Nu e acolo, am spus eu. Vă pierdeți vremea.

— Atunci, va trebui să ne-o pierdem, nu?

Un posibil client a deschis ușa în acel moment, luîndu-i pe nepregătite pe cei dinăuntru. Omul și-a rotit rapid privirea prin încăpere, zăbovind pe cei trei polițiști în uniformă. S-a retras repede, căci străzile păreau să-i dea mai multă siguranță.

Am rugat-o pe Ruby să plece și ea. Imediat după aceea, am intrat în biroul lui Mordecai și am închis ușa după mine.

— Unde e dosarul? m-a întrebat el, în șoapta.

— Nu e aici, îți jur. E vorba numai de hărțuială.

— Mandatul pare în regula. A avut loc un furt; e normal să presupună că dosarul se află la avocatul care l-a furat.

Am încercat să găsesc niște vorbe avocățești, pline de duh, vreo chichiță legală care să împiedice dintr-o dată percheziția și să-i pună pe polițiști pe fugă. Dar nu-mi venea nimic în minte, în loc de asta, eram jenat că adusesem poliția în situația să-și bage nasul în Centrul legal.

— Ai o copie a dosarului? m-a întrebat.

— Da.

— Te-ai gîndit că ai putea să le dai originalul?

— Nu pot. Ar fi o recunoaștere a vinovăției mele. Nu se știe precis că dosarul e la mine. Și chiar dacă l-aș da înapoi, ei ar ști că l-am copiat.

Și-a frecat barba și a fost de acord că aveam dreptate. Am ieșit

amîndoi din biroul lui exact în momentul în care Lilly a făcut un pas greșit spre masa de lucru nefolosită, de lîngă biroul Sofiei. O avalanșă de dosare alunecă la podea. Sofia începu să țipe la el; Gasko începu să țipe la ea. Tensiunea creștea, amenințînd să treacă de la cuvinte la un conflict fizic.

Am încuiat ușa de la intrare, pentru ca eventualii clienți să nu vadă percheziția.

— Uitați ce vom face, a început Mordecai.

Polițiștii l-au privit cu răceală, dar abia așteptau să li se dea o sugestie. Percheziționarea unui birou de avocatură nu prea seamănă cu raidul într-un bar plin de minori.

— Dosarul nu se află aici, ați înțeles? Vom porni de la această premisă. Puteți vedea toate dosarele, dar nu aveți voie să le deschideți. Asta ar fi o violare a confidențialității. De acord?

Ceilalți polițiști s-au uitat spre Gasko, care a ridicat din umeri, în semn de acceptare.

Am început cu biroul meu; toți cei șase polițiști, împreună cu mine și Mordecai ne-am înghesuit în camera micuță, luptîndu-ne din greu să evitam contactul fizic. Am deschis, pe rînd, fiecare sertar al biroului; nici unul nu voia să se deschidă decît cu forța. La un moment dat, l-am auzit pe Gasko murmurînd:

— Frumos birou.

Am scos, pe rînd, toate dosarele din fișete, le-am fluturat pe sub nasul lui Gasko și le-am pus la loc. Nu mă aflam acolo decît de luni, așa că nu era mult de căutat.

Mordecai a ieșit din cameră și s-a dus la biroul Sofiei, ca să dea un telefon. Cînd Gasko a declarat, oficial, că biroul meu a fost percheziționat, am ieșit de acolo, tocmai la timp pentru a-l auzi pe Mordecai rostind:

— Da, domnule judecător, mulțumesc. E chiar aici.

Îi dădu receptorul lui Gasko, zîmbindu-i și dezvelindu-și toți dinții.

— La telefon e judecătorul Kisner, domnul care a semnat mandatul de percheziție. Ar dori să vorbească cu dumneavoastră.

Gasko apucă receptorul de parcă ar fi fost plin de lepră.

— Gasko la telefon, vorbi el, ținînd aparatul la cîtiva centimetri de ureche.

Mordecai se întoarse spre ceilalți polițiști.

— Domnilor, puteți percheziționa această încăpere și cu asta, basta. Nu puteți intra în birourile private de pe hol. Ordin de la judecător.

— Da, domnule, mormăi Gasko și închise.

Timp de o oră le-am urmărit mișcările, pe cînd umblau de la un birou la altul — patru în total, inclusiv cel al Sofiei. După cîteva minute, și-au dat seama că toată acea căutare era inutilă, așa că au prelungit-o mișcîndu-se cît puteau de încet. Fiecare birou era acoperit cu dosare de mult clasate. Cărțile și publicațiile legale nu mai fuseseră răsfoite de cîtiva ani. Unele teancuri de documente erau acoperite de praf. Mai trebuiau să se lupte și cu pînzele de păianjen.

Fiecare dosar avea numele marcat pe copertă, fie bătut la mașină, fie scris de mînă, cu majuscule. Doi dintre polițiști notau numele dosarelor pe care Gasko și ceilalți le rosteau cu voce tare. Era o muncă plicticoasă și total disperată.

Au lăsat biroul Sofiei la urmă. Ea le-a dat singură fiecare obiect, citind cu voce tare numele fiecărui dosar, uneori pe litere, la numele mai simple, cum erau Jones, Smith, Williams. Polițiștii păstrau distanța. Le-a deschis sertarele doar atît cît să arunce o privire rapidă.

Avea un sertar personal, pe care nimeni nu dorea să-l cerceteze. Eram sigur că ține arme acolo.

Au plecat fără să-și ia rămas-bun. M-am scuzat față de Sofia și Mordecai pentru această intruziune și m-am retras în siguranța biroului meu.

23

Numărul cinci pe lista celor evacuați era Kelvin Lam, un nume care lui Mordecai îi suna vag familiar. La un moment dat, el estimase că numărul oamenilor fără adăpost din District era în jur de zece mii. Erau cel puțin la fel de multe dosare în Centrul legal din Strada 14. Pentru Mordecai, fiecare nume suna familiar.

A trecut în revistă circuitele obișnuite — cantine, adăposturi și furnizori de servicii, predicatori, polițiști și alți avocați ai străzii. După lăsarea întinericului, am plecat împreună cu mașina spre centru, către o biserică înghesuită între clădiri de birouri cu prețuri piperate și hoteluri de lux. Într-un subsol amplu, cu două niveluri mai jos, programul de cină de la "Cinci pîini" era în plină desfășurare. Încăperea era ocupată de mese pliante, pline de tipi flămânzi, care mîncău și vorbeau între ei. Nu era unul dintre centrele unde se servea supa săracului; farfuriile erau umplute cu porumb, cartofi, o felie de carne, care părea ori de curcan, ori de pui, salată de fructe și pîine. Eu nu mîncasem de cină și aroma mi-a amintit că îmi era foame.

— N-am mai fost pe aici de mulți ani, mi-a spus Mordecai cînd, ajunși la ușă, ne-am oprit să ne uităm la sala de mese. Cei de aici hrănesc trei sute de persoane pe zi. Nu e minunat?

— De unde vine mîncarea?

— De la cantina districtuala centrală, aflată la subsolul CCNV. Au realizat acest uimitor sistem de colectare a alimentelor în exces de la restaurantele locale — nu sînt resturi, ci alimente nepreparate, care pur și simplu, se strică dacă nu se consumă imediat. Au o flotă întreagă de camioane cu congelatoare și umblă prin tot orașul, colectînd alimente pe care apoi le duc la cantine ca să fie preparate. Produse congelate. Peste două mii de porții pe zi.

— Pare gustos.

— E foarte bun, să știi.

O femeie tînă, pe nume Liza, ne-a venit în întîmpinare. Era noua angajată la "Cinci pîini". Mordecai îl cunoscuse pe predecesorul ei, despre care au vorbit puțin, în timp ce eu mă uitam la cei așezați la mese.

Am observat ceva ce ar fi trebuit să văd mai repede. Erau mai multe niveluri ale sărăciei, grupuri distincte pe scara socio-economică. La o masă, șase bărbați mîncău și vorbeau fericiți despre un meci de baschet văzut la televizor. Erau îmbrăcați rezonabil. Unul mîncă cu mânuși și, cu excepția aceluia, grupul, ar fi fost la locul lui în orice bar al clasei muncitoare din oraș, fără să li se pună imediat eticheta de oameni fără adăpost. În spatele lor, un tip solid, cu ochelari cu lentile groase, mîncă singur, apucînd puiul cu mîna. Purta cizme de cauciuc, la fel ca "Domnul", în momentul morții sale. Avea haina murdară și zdrențuită. Nu-i păsa ce se întîmplă în jur. Viața lui era, evident, mai grea decît a bărbaților care rideau la masa de alături. Aceștia aveau acces la apă și săpun; lui puțin îi păsa. Ei dormeau în adăposturi. El dormea prin parcuri, cu porumbeii. Dar toți

erau lipsiți de o locuință.

Liza nu-l cunoștea pe Kelvin Lam, dar a promis să se intereseze. Am urmărit-o cu privirea; trecea printre meseni, vorbind cu câte cineva, arătându-le coșurile de gunoi așezate într-un colț, ajutînd, serviabilă, o bătrînică. Femeia era așezată între doi bărbați care vorbeau între ei, fără să o privească. Liza s-a îndreptat spre altă masă, apoi alta.

Spre surprinderea mea, și-a făcut apariția și un avocat — un tînăr asociat într-o mare firmă, voluntar pro bono la Centrul Legal Washington pentru persoanele fără adăpost. L-a recunoscut imediat pe Mordecai — cu un an înainte, participaseră împreună la o colectare de fonduri. Am stat de vorbă, ca între avocați, timp de cîteva minute și, după aceea, tînărul a dispărut într-o cameră din spate, pregătindu-se să-și înceapă cele trei ore de primire.

— Centrul Legal Washington are o sută cincizeci de voluntari, m-a lămurit Mordecai.

— Sînt suficienți? l-am întrebat.

— Nu sînt niciodată suficienți. Cred că ar trebui să reluăm și noi programul de colaborare cu voluntari pro bono. Poate că ai fi de acord să te ocupi de ăsta, să-i coordonezi. Abraham e încîntat de idee.

Era plăcut să știu că Mordecai și Abraham, fără îndoială și Sofia, discutaseră despre un program pe care să-l conduc eu.

— Ne ajută să ne extindem raza de acțiune, să devenim mai prezenți în comunitatea legală și să ajutăm la strîngerea de fonduri.

— De acord, i-am răspuns, fără să fiu convins.

Liza se întorcea.

— Kevin Lam e în spate, ne-a spus, arătînd cu capul în direcția respectivă. A doua masă, la capătul încăperii. Poartă o șapcă a echipei Redskins.

— Ai vorbit cu el? a întrebat-o Mordecai.

— Da. E treaz, îi merge mintea, spune că locuiește la CCNV și că lucrează, jumătate de normă, la salubritate.

— E pe aici vreo cameră mai mică, unde să putem sta?

— Bineînțeles.

— Spune-i lui Lam că un avocat al celor fără adăpost vrea să stea de vorbă cu el.

Lam nu ne-a salutat și nici nu ne-a întins mîna. Mordecai s-a așezat la o masă. Eu am rămas într-un colț. Lam a luat loc pe singurul scaun rămas gol și mi-a aruncat o privire care m-a înfiorat.

— Nu s-a întîmplat nimic, l-a liniștit Mordecai, cu tonul cel mai blînd de care era în stare. Dorim să vă punem cîteva întrebări, nimic mai mult.

Lam nici nu clipea. Era îmbrăcat asemenea tuturor rezidenților din adăposturi — blugi, tricou flaușat, încălțăminte sport, jachetă de lînă — fără să răspîndească mirosul atît de pătrunzător al hainelor puse unele peste altele de către cei care dorm sub poduri.

— Cunoști o femeie pe nume Lontae Burton? l-a întrebat Mordecai. Lam a clătinat din cap că nu.

— DeVon Hardy?

Încă un răspuns negativ.

— Luna trecută locuiai într-un depozit abandonat?

— Da.

— Pe Strada New York, colț cu Florida?

— Î-hî.

— Plăteai chirie?

— Da.

— O sută de dolari pe lună?

— Da.

— Lui Tillman Gantry?

Lam îngheță și închise ochii, reflectând la întrebare.

— Cine? întrebă el.

— Cine era proprietarul depozitului?

— Eu plăteam chiria unui tip pe nume Johnny.

— Pentru cine lucra Johnny?

— Nu știu. Nu-mi pasă. N-am întrebat.

— Cit timp ai locuit acolo?

— Vreo patru luni.

— De ce ai plecat?

— Am fost evacuat.

— Cine te-a evacuat?

— Nu știu. Într-o zi au apărut polițiștii, cu încă niște tipi. Au pus laba pe noi și ne-au aruncat în stradă. După vreo două zile, au dărâmat depozitul cu buldozerele.

— Le-ai explicat polițiștilor că plăteai chirie ca să locuiești acolo?

— Mulți le-au spus la fel. Era o femeie cu niște copii mici, care a încercat să se bată cu polițiștii, dar nu i-a ajutat la nimic. Eu nu mă bat cu poliția. Urâtă scenă, pe onoarea mea.

— Ați primit vreun document înainte de evacuare?

— Nu.

— Nici un fel de preaviz, ca să poți pleca?

— Nu. Nimic. Au apărut dintr-o dată.

— Fără nimic scris?

— Nimic. Polițiștii spuneau că stăm acolo ilegal; trebuia să ne scoată afară imediat.

— Deci, te-ai mutat acolo toamna trecută, prin octombrie.

— Cam așa ceva.

— Cum ai găsit acel loc?

— Nu mai știu. Cineva zicea că în depozit se închiriază mici apartamente. Chirie mică, înțelegeți matale. Așa că m-am dus să văd despre ce-i vorba. Puneau niște panouri și pereți și alte chestii. Exista un acoperiș, toaleta nu era departe, aveam apă curentă. Nu era o afacere rea.

— Așa că te-ai mutat?

— Exact.

— Ai semnat un contract de închiriere?

— Nu. Șmecherul ăla mi-a spus că apartamentul nu era legal construit, așa că nu dădea nimic în scris. Mi-a zis că, dacă mă întreabă cineva, să spun că stau acolo fără știrea nimănui.

— Și dorea bani gheață?

— Numai banii jos.

— I-ai plătit în fiecare lună?

— Am încercat. Venea pe cincisprezece ale lunii, ca să-i încaseze.

— Când ai fost evacuat, erai în urmă cu chiria?

— Puțin.

— Cît?

— Poate că vreo lună.

— De asta ai fost evacuat?

— Nu știu. Nu ne-au zis de ce. Au evacuat pe toată lumea, dintr-o dată.

— Îi cunoșteai pe ceilalți locatari din depozit?

— Știam vreo doi. Dar nu prea vorbeam între noi. Fiecare apartament avea ușa solidă și se încuia bine.

— Mama aceea de care mi-ai vorbit, cea care s-a luptat cu polițiștii, știi cine era?

— Nu. Cred că o văzusem o dată sau de două ori. Locuia la celălalt capăt al clădirii.

— Celălalt capăt.

— Exact. La mijloc nu erau instalații sanitare, așa că au construit apartamentele la cele două capete.

— Apartamentul ei se vedea de unde locuiai dumneata?

— Nu. Depozitul era prea mare.

— Cît de mare era apartamentul duminică?

— Două camere. Nu știu cît de mari.

— Avea electricitate?

— Mda, au montat niște cabluri. Puteam brânza un radio sau altele de genul ăsta. Era lumină. Aveam apă curentă, dar trebuia să folosim un closet comun.

— Dar încălzirea?

— Nu se prea simțea. Era frig, dar nici pe departe cum ar fi fost dacă dormea în stradă.

— Deci, erai mulțumit de locuință?

— Era destul de bună. Vreau să zic, nu era rău, pentru o sută pe lună.

— Spuneai că mai cunoșteai două persoane. Cum se numesc?

— Herman Harris și Shine nu-mai-știu-cum.

— Unde se află ei acum?

— Nu i-am văzut.

— Unde locuiești?

— La CCNV.

Mordecai scoase o carte de vizită din buzunar și i-o întinse lui Lam.

— Cît vei mai locui acolo?

— Nu știu.

— Ai putea să îți legătura cu mine?

— De ce?

— E posibil să ai nevoie de un avocat. Sună-mă dacă te muți în alt adăpost sau dacă îți găsești o locuință.

Lam a luat cartea de vizită fără un cuvînt. Noi i-am mulțumit Lizei și ne-am întors la birou.

Ca în oricare proces, erau destule moduri de abordare în acțiunea noastră împotriva pîrîților. Erau trei — RiverOaks, Drake & Sweeney și TAG; nu ne așteptam să mai adăugăm și alții.

Prima metodă era cea a ambuscadei. Cealaltă metodă era serviciu-vole.

Pentru varianta ambuscadei, trebuia să pregătim un cadru minim al acuzațiilor noastre, să alergăm la tribunal, să înregistrăm acțiunea, să suflăm cîteva vorbe presei și să sperăm că vom putea dovedi tot ceea ce credeam că știm. Avantajul era surpriza, situația jenantă în care erau puși pîrîții și, speram noi, opinia publică. Dezavantajul era, pe plan legal, echivalentul saltului în gol de pe o stîncă, în speranța puternică, dar neconfirmată că, undeva acolo jos, se află o plasă de protecție.

Varianta serviciu-vol6 urma să înceapă cu o scrisoare adresată pîrîților, în care făceam aceleași acuzații dar, în loc să le intentăm proces, îi invitam să discutăm problema. Schimbul de scrisori ar fi continuat, părțile putînd, în general, să prevadă acțiunile celeilalte. Dacă se dovedea o responsabilitate, urma să se stabilească o

înțelegere. Astfel se putea evita un litigiu.

Varianta ambuscadei era, pentru Mordecai și pentru mine, de preferat. Firma nu păruse interesată să mă lase în pace; cele două percheziții arătau clar că Arthur, la cel mai înalt nivel, și Rafter cu trupa lui de avocați căliți în litigii îmi purtau sîmbetele. Arestarea mea putea deveni o știre de senzație, una pe care, fără îndoiala, erau gata să o strecoare presei pentru a mă umili și pentru a înteți presiunile asupra mea. Trebuia să fim pregătiți cu propriul nostru asalt.

Al doilea motiv se referea chiar la mobilul cazului nostru. Hector și ceilalți martori nu puteau fi obligați să depună mărturie pînă cînd noi nu intentam proces și îi forțam să vorbească. În perioada de tatonare, care urma în mod firesc depunerii plîngerii, am fi avut șansa să punem tot felul de întrebări pîrîților, care ar fi fost obligați să răspundă sub jurămînt. Am fi avut, de asemenea, dreptul să cităm pe oricine doream. Dacă îl găseam pe Hector Palma, îl puteam pune pe jar, sub jurămînt. Dacă îi găseam pe ceilalți locatari evacuați, îi puteam obliga să ne spună ce s-a întîmplat.

Trebuia să aflăm ce știa toată lumea și, pentru asta, nu exista altă cale decît să impunem prezentarea dovezilor în instanța.

În teorie, cazul nostru era chiar foarte simplu. Locatarii "ilegali" din depozit plăteau chirie, cu banii jos și fără chitanțe, lui Tillman Gantry sau altcuiva care lucra în numele lui. Gantry a avut posibilitatea de a-și vinde proprietatea firmei RiverOaks, dar trebuia să o facă repede. Gantry i-a mințit pe cei de la RiverOaks și pe avocații lor în privința locatarilor. Drake & Sweeney l-a trimis, după toate regulile, pe Hector Palma să inspecteze proprietatea înainte de închiderea ei. La prima sa vizita, Hector a fost molest, la a doua vizită a luat cu sine un ofițer de pază și, în timpul inspecției clădirii, a aflat că locatarii nu se aflau acolo ilegal ci, de fapt, erau chiriași. l-a raportat toate astea lui Braden Chance, într-un memoriu; Chance a luat nefericita decizie de a ignora raportul și a duce la îndeplinire închiderea clădirii. Locatarii au fost evacuați printr-o procedură sumară, considerați fiind "ilegali" și nu s-a ținut seama de lege.

O evacuare legală ar fi durat cu cel puțin treizeci de zile mai mult, timp pe care nici una dintre participantele la acțiune nu dorea să-l irosească. După treizeci de zile, gerul iernii ar fi trecut; amenințarea viscoalelor sau a temperaturilor sub zero grade noaptea ar fi scăzut și n-ar mai fi fost nevoie ca unii dintre ei să doarmă într-o mașină, cu radiatorul deschis.

La urma urmelor, erau niște oameni ai străzii, fără acte, fără chitanțe de chirie și fără urme care să poată fi descoperite.

În teorie, nu era un caz complicat. Dar obstacolele erau enorme. Obținerea declarațiilor din partea oamenilor străzii putea fi dificilă, mai ales dacă domnul Gantry însuși își făcea simțită prezența. El era stăpînul străzilor, o zonă în care eu nu mă grăbeam să mă lupt. Mordecai își crease o vastă rețea bazată pe favoruri și șoapte, dar nu se putea măsura cu artileria lui Gantry. Am petrecut o oră întreagă discutînd diferitele moduri în care puteam evita numirea firmei TAG, Inc. ca pîrîtă. Din motive evidente, procesul ei fi fost mult mai încurcat și mai periculos, dacă aveam de luptat cu Gantry. Se putea face un proces și fără el, lăsîndu-i pe ceilalți pîrîți — RiverOaks și Drake & Sweeney — să-l implice ca pe o terță parte.

Dar Gantry avea o contribuție importantă la teoria responsabilităților, construită de noi, iar ignorarea lui ca pîrît putea aduce complicații în timpul procesului.

Trebuia să-l găsim pe Hector Palma. Și, în clipa în care îl găseam,

trebuia să-l convingem, cumva, fie să scoată la iveală raportul pierdut, fie să ne spună ce scria acolo. Descoperirea lui era partea cea mai ușoară; încercarea de a-l convinge să vorbească se putea dovedi imposibilă. Mai mult ca sigur că ne-ar fi refuzat, pentru că avea nevoie de slujba lui. De la bun început îmi spusese că are soție și patru copii.

Mai erau și alte probleme în legătura cu procesul — în primul rînd, de procedură. Noi, ca avocați, nu aveam autoritatea de a intenta proces în numele moștenitorilor lui Lontae Burton și al copiilor ei. Trebuia să fim angajați de familia ei, așa cum era ea. Cum mama și fratele ei se aflau în închisoare, iar identitatea tatălui ei era încă necunoscută, Mordecai era de părere că trebuie să facem o petiție către tribunalul civil, pentru numirea unui girant care să se ocupe de interesele imobiliare ale lui Lontae. Prin această acțiune, puteam scurtcircuita implicarea familiei, cel puțin la început. În cazul în care obțineam daune, familia ar fi fost un coșmar. Era foarte posibil ca cei patru copii să aibă doi sau mai mulți tați și fiecare dintre acești cotoi trebuia anunțat, dacă se primeau bani.

— De asta ne îngrijim mai târziu, a spus Mordecai. Mai întîi trebuie să cîștigăm.

Ne aflam în încăperea de la intrare, la biroul alăturat biroului Sofiei, unde un computer îmbătrînit mergea aproape tot timpul. Mordecai măsura camera în lung și în lat și îmi dicta.

Ne-am făcut planuri pînă la miezul nopții, formulînd și reformulînd plîngerea, aducînd argumente pentru fiecare teorie, discutînd diferite proceduri, visînd la cum am putea să implicăm RiverOaks și fosta mea firmă într-un proces răsunător. Mordecai privea situația ca pe o cumpănă a apelor, un punct de plecare pentru reorientarea simpatiei publicului către oamenii fără adăpost. Eu o vedeam doar ca pe o simplă modalitate de a repara o nedreptate.

24

Încă o dată, îmi luam cafeaua cu Ruby. Mă aștepta, la opt fără un sfert, cînd am ajuns la birou și s-a bucurat să mă vadă. Cum putea fi cineva atît de vesel, după ce își petrecuse opt ore încercînd să doarmă pe bancheta din spate a unei mașini abandonate?

— Ai gogoși? m-a întrebat cînd am apăsat întrerupătoarele și am aprins lumina.

Devenise un obicei.

— Să văd. Ia loc și eu mă duc să fac cîte o cafea

Am început să mă învîrt prin bucătărie, curățînd cafetiera, căutînd ceva de mîncare. Gogoșile, care cu o zi înainte erau sleite, acum erau și mai tari, dar n-am găsit nimic altceva. Mi-am propus, în gînd, să cumpăr altele proaspete, a doua zi, pentru cazul că Ruby ar veni la noi trei zile la rînd. Ceva îmi spunea că așa se va întîmpla.

A mîncat o gogoasă, ronțăind încet marginile tari, încercînd să fie politicoasă.

— Unde mănînci micul dejun? am întrebat-o.

— De obicei nu mănînc.

— Dar prînzul și cina?

— Prînzul la Naomi's, pe Strada 10. Pentru cină mă duc la Misiunea Calvarului, pe Strada 15.

— Ce faci în timpul zilei?

Se ghemuise din nou, cât mai aproape de paharul de cafea, încercînd să-și încălzească trupul fragil.

— În mare parte, stau la Naomi's.

— Cîte femei sînt acolo?

— Nu știu. Multe. Au mare grijă de noi, dar numai în timpul zilei.

— Acolo e o cantina numai pentru femeile fără locuință?

— Da, exact. Se închide la patru. Majoritatea femeilor locuiesc în adăposturi, iar altele pe străzi. Eu am o mașină.

— Cei de acolo știu că ieși droguri?

— Cred că da. Vor să mă duc la întrunirile pentru alcoolici și persoanele dependente de droguri. Nu sînt singura. Multe femei fac la fel, să știi.

— Te-ai drogat aseară? am întrebat-o. Cuvintele mi-au răsunat în urechi. Îmi era greu să cred că puneam asemenea întrebări.

Femeia a rămas cu gura căscată; a închis ochii.

— Spune-mi adevărul, i-am cerut eu.

— Trebuia. Fac la fel în fiecare seară.

Nu aveam de gînd să-mi arăt disprețul față de ea. Din ziua precedentă și pînă atunci, nu făcusem nimic pentru a o ajuta să găsească un tratament. Dintr-o dată, această problemă a devenit o prioritate pentru mine.

Mi-a mai cerut o gogoasă. Pe ultima am învelit-o în folie de plastic și i-am mai dat o cafea. Dintr-un motiv oarecare, ea se grăbea să ajungă la Naomi's, așa că și-a văzut de drum.

Procesiunea a început cu un miting pentru dreptate. Cum Mordecai era un personaj cunoscut în lumea oamenilor străzii, m-a lăsat în mulțime și s-a îndreptat spre locul său rezervat pe platformă.

Un cor de biserică, în robe grena, cu margini aurii, s-a așezat pe scările Primăriei și a inundat atmosfera cu imnuri pline de viață. Sute de polițiști stăteau pe aproape, răsfirați de-a lungul străzii și în jurul baricadelor care opreau circulația.

CCNV promisese o sută dintre pedestrașii săi, și aceștia au ajuns în grup în piață — o coloană lungă, impresionantă, dezorganizată, de bărbați lipsiți de adăpost și mîndri de asta. I-am auzit venind înainte de a-i vedea, căci strigătele de marș, bine exersate în prealabil, răzbăteau cu claritate, de la cîteva străzi distanță. Cînd am dat colțul, camerele de televiziune s-au năpustit să-i întîmpine.

Au reușit să se grupeze cu toții în fața treptelor de la intrarea în Primărie și au început să fluture pancarte, majoritatea scrise de mînă, acasă, pe care se puteau vedea înscripții de tot felul: OPRIȚI CRIMELE; SALVAȚI ADĂPOSTURILE; AM DREPTUL LA O LOCUINȚĂ; VREM LOCURI DE MUNCĂ. Țineau pancartele deasupra capetelor și dansau în ritmul imnurilor și cadența fiecărui refren zgomotos.

Autobuze ale bisericii se opreau în dreptul baricadelor și din ele coborau sute de oameni, dintre care mulți nu păreau să fie oameni ai străzii. Erau enoriași cumsecade, bine îmbrăcați, majoritatea femei. Mulțimea creștea, spațiul din jur părea din ce în ce mai restrîns. Cu excepția lui Mordecai, nu cunoșteam pe nimeni. Sofia și Abraham erau și ei pe undeva, prin mulțime, dar nu se zăreau. Mitingul a fost descris drept cel mai bine organizat de oamenii străzii în ultimii zece ani — mitingul lui Lontae.

O fotografie a lui Lontae Burton fusese mărită și multiplicată pe pancarte mari, bordate cu negru și, sub figura ei, apăreau cîteva cuvinte amenințătoare: CINE A UCIS-O PE LONTAE? Pancartele erau

dispersate prin mulțime și curînd au devenit preferatele tuturor, chiar și printre oamenii de la CCNV, care își aduseseră propriile mesaje protestatare. Figura lui Lontae răsărea și flutura deasupra masei de oameni.

În depărtare s-a auzit o sirenă, apoi sunetul tînguitor s-a apropiat din ce în ce mai mult. Un cortegiu funerar, escortat de poliție, a fost lăsat să treacă dincolo de baricade și a oprit exact în fața Primăriei, în mijlocul mulțimii. Portierele din spate ale camionetei s-au deschis: un sicriu de decor, pictat în negru, a fost scos de un grup — șase vagabonzi l-au pus pe umeri, gata pentru începerea procesiunii. Alte patru sicrie, de aceeași culoare și model, dar mai mici, au fost apoi scoase de aceiași bărbați.

Marea de oameni s-a despărțit în două; procesiunea funerară s-a îndreptat, încet, spre trepte în timp ce corul intona un recviem melanconic; ascultîndu-l, aproape că mi-au dat lacrimile. Era un miting al morții. Unul dintre acele sicrie mici îl reprezenta pe Ontario.

Mulțimea s-a regrupat. Mîini ridicate atingeau sicriile purtîndu-le ca pe un val, într-o legănare ușoară, de la un capăt la celălalt.

Era o dramă de proporții și camerele de filmat, înghesuite lîngă platformă, înregistrau fiecare mișcare solemnă a procesiunii. Aveam să o revedem la televizor, mereu, în următoarele patruzeci și opt de ore.

Sicriile au fost așezate unul lîngă altul, cel al lui Lontae la mijloc, pe o mică estradă de placaj amplasată în centrul treptelor, la cîțiva pași sub platforma pe care se afla Mordecai. Au fost filmate și fotografiate îndelung și, la urmă, au început discursurile.

Moderatorul era un activist care a început prin a mulțumi tuturor grupurilor care ajutaseră la organizarea mitingului. Era o listă impresionantă, cel puțin cantitativ. Auzindu-l cum turuie numele am fost plăcut surprins de numărul mare de adăposturi, misiuni creștine, cantine, coaliții, clinici medicale, birouri legale, biserici, centre, grupuri de contact, programe de recalificare, programe de dezintoxicare, chiar și cîțiva funcționari guvernamentali realeși — toți aceștia aveau o contribuție, mai mică sau mai mare, la organizarea aceluia eveniment.

Cu atît de mult sprijin, cum era posibil să existe o problemă a oamenilor străzii?

Următorii șase vorbitori au răspuns la aceasta întrebare. Pentru început, lipseau fondurile adecvate, se făceau reduceri bugetare, guvernul federal părea surd la această problemă, autoritățile locale nu vedeau nimic, cei avuți erau lipsiți de compasiune, sistemul judiciar devenise prea conservator — și lista putea continua. La nesfîrșit.

Aceleași teme de discuție au fost repetate de fiecare vorbitor, cu excepția lui Mordecai, care a vorbit al cincilea și a redus mulțimea la tăcere cu povestea lui despre ultimele ore din viața familiei Burton. Cînd le-a vorbit despre scutecul bebelușului, probabil ultimul pe care îl mai schimbuse, în mulțime nu se mai auzea nici o vorbă. Nimeni nu tușea și nici nu șoptea. M-am întors cu privirea spre sicrie și, pentru o clipă, am și văzut, cu ochii minții, bebelușul ținut în brațe.

Nu mult după aceea, familia a părăsit adăpostul, a explicat Mordecai, vorbind rar, emoționat, cu glasul tremurător. S-au întors în stradă, în viscolul unde Lontae și copiii ei au mai rezistat doar cîteva ore. Ajuns în acel punct, Mordecai a forțat ceva mai mult imaginația, pentru că nimeni nu știa exact ce se întîmplase. Știam asta, dar nu-mi păsa. Restul mulțimii era, ca și mine, hipnotizată de povestea lui.

Cînd a descris ultimele lor clipe, cînd familia se ghemuia într-un efort zadarnic de a-și ține unul altuia cald, am auzit femeii plîngînd în jurul meu.

Brusc, mi-a trecut prin minte un gînd egoist. Dacă acest om, prietenul și colegul meu avocat, putea captiva o mulțime de mii de oameni, de pe o platformă ridicată la cîteva zeci de metri distanță, cam ce putea face cu doisprezece oameni așezați în boxa juraților, atît de aproape încît l-ar fi putut atinge?

În acel moment, mi-am dat seama că procesul Burton nu va ajunge niciodată atît de departe. Nici o echipă de avocați ai apărării cu capul pe umeri nu i-ar fi permis lui Mordecai Green să pledeze în fața unui juriu format din negri, în acest oraș. Dacă presupunerile noastre erau exacte și dacă le puteam demonstra, nu exista nici o șansă să se ajungă la proces.

După o oră și jumătate de discursuri, mulțimea devenise nerăbdătoare și gata de marș. Corul a început din nou să cînte, iar sicriile au fost luate pe umeri și, cu ele în frunte, procesiunea s-a îndepărtat de clădire. În spatele sicriilor se aflau liderii, inclusiv Mordecai. Noi, ceilalți, veneam în urma lor. Cineva mi-a dat o pancartă cu chipul lui Lontae și am ridicat-o mai sus decît toți ceilalți.

Oamenii privilegiați nu mărsaluiesc și nu protestează; lumea lor e sigură și curată, guvernată de legi menite să-i facă fericiți. Eu nu mai ieșisem niciodată în stradă; ce rost avea? La început m-am simțit ciudat să merg așa, printre mese de oameni, ținînd în mînă un băț cu o pancartă avînd pe ea chipul unei mame de culoare în vîrstă de douăzeci și doi de ani, care născuse patru copii nelegitimi.

Dar nu mai eram aceeași persoană care fusesem cu cîteva săptămîni mai înainte. Nici nu mai puteam da înapoi, chiar dacă aș fi vrut. Trecutul meu avusese drept scop banii și averea; acum, toate astea se transformaseră într-un chin care nu îmi dădea pace.

Așa că m-am relaxat, bucurîndu-mă de plimbare. Am cîntat alături de oamenii străzii, am rotit și am împins pancarta la unison cu ceilalți și chiar am încercat să cînt imnuri religioase străine mie. Am savurat primul meu exercițiu de protest civil. Nu avea să fie și ultimul.

Baricadele ne-au protejat în drumul spre dealul Capitoliului. Marșul fusese bine planificat și, datorită amplexului lui, a atras atenția asupra sa. Sicriile au fost așezate pe treptele Capitoliului. Noi ne-am grupat de jur-împrejurul lor și am ascultat o nouă serie de discursuri înflăcărâte din partea unor activiști pentru drepturile civile și a celor doi membri din Congres.

Discursurile nu mai erau o noutate; auzisem destul. Frații mei fără adăpost nu aveau prea multe de făcut; eu, în schimb, deschiseseam treizeci și unu de dosare de la începutul noii mele cariere, din ziua de luni. Treizeci și una de persoane reale așteptau de la mine să le dau cartele alimentare, să le fac rost de locuințe, să întenez divorțuri, să le apăr în procese penale, să obțin plata unor drepturi bănești aflate în dispută, să opresc evacuările, să-i ajut să scape de dependența de droguri și, cine știe cum, numai pocnind din degete, să găsesc dreptatea. Ca avocat antitrust, rareori îmi întâlneam clienții. În stradă, lucrurile stăteau cu totul altfel.

Am cumpărat o țigară de foi ieftină de la un vînzător ambulant și am plecat într-o scurtă promenadă.

Am bătut la ușa aflată lângă apartamentul unde locuise familia Palma, și glasul unei femei a întrebat: Cine e acolo? Nu a făcut nici un efort să deschidă zăvorul sau ușa. Mă gândisem mult și profund la planul meu. Ba chiar îl exersasem, pe drum spre Bethesda. Dar nu eram sigur că aş putea fi convingător.

— Sînt Bob Stevens, am răspuns tremurînd de spaimă. Îl caut pe Hector Palma.

— Pe cine?

— Pe Hector Palma. Locuia lângă dumneavoastră.

— Ce doriți?

— Îi datorez niște bani. Încerc să-l găsesc, nimic mai mult.

Dacă spuneam că am venit după niște bani sau vreo altă misiune neplăcută, vecinii ar fi adoptat, firește, o atitudine defensivă. Îmi imaginam că asta e o șmecherie grozavă.

— A plecat, mi-a răspuns femeia, indiferentă.

— Știu că a plecat. Știți unde s-a dus?

— Nu.

— A plecat din zona asta?

— Nu știu.

— I-ați văzut cînd s-au mutat?

Normal că răspunsul era afirmativ; nu se putea altfel. Dar, în loc să mă ajute, femeia s-a retras în adîncurile locuinței ei și, probabil, a chemat paza. Am repetat întrebarea și am sunat din nou la ușa. Nimic.

Așa că m-am îndreptat spre ușa de pe cealaltă parte a ultimei adrese cunoscute a lui Hector. Am sunat de două ori și ușa s-a crăpat ușor, cît permitea lanțul; un bărbat cam de vîrsta mea, cu maioneză în colțul gurii, m-a întrebat ce doresc.

Am repetat povestea cu Bob Stevens. Omul m-a ascultat atent, în timp ce, în spatele lui, în sufragerie, copiii își făceau de cap, cu televizorul dat la maximum. Era trecut de opt, se întunecase și se lăsase frigul, iar eu întrerupsesem o cină întîrziată.

Totuși, mi-a răspuns cu amabilitate.

— Nu l-am cunoscut deloc, a zis el.

— Dar pe soția lui?

— Nu. Călătoresc mult. Sînt plecat mai tot timpul.

— Soția dumneavoastră îi cunoștea?

— Nu, mi-a răspuns el, parcă prea repede.

— I-ați văzut, dumneavoastră sau soția, cînd s-au mutat?

— N-am fost acasă în weekend-ul trecut.

— Și nu aveți idee unde s-au dus?

— Nicidecum.

I-am mulțumit și m-am întors, gata de plecare, trezindu-mă în fața unui paznic solid, în uniformă, cu o bîță de baseball în mîna dreaptă pe care o lovea, ușor, pe palma stîngă, ca un polițist de prin filme.

— Ce faceți aici? m-a întrebat el, printre dinți.

— Caut pe cineva, i-am răspuns. Țineți-vă bîta deoparte.

— Nu e voie să veniți aici cu solicitări.

— Dumneata ești surd? Caut pe cineva, nu cer nimic, am repetat și am trecut pe lângă el, îndreptîndu-mă spre parcare.

— Am primit o plîngere, mi-a aruncat el, din spate. Trebuie să plecați.

— Asta și fac.

Cina a constatat dintr-un *taco* și o bere, în barul din complexul comercial aflat în apropiere. Mă simțeam mai sigur la periferia orașului. Restaurantul pregătea mîncăruri rapide și aparținea unui lanț care făcea avere pe spezele rezidenților rafinați din apropiere. Majoritatea clienților erau tineri funcționari guvernamentali, aflați în drum spre casă, care se opreau să discute politică și programe economice la o halbă de bere și să-și susțină, zgomotos, favoriții la meciurile prezentate la televizor.

Singurătatea era ceva nou pentru mine. Soția și prietenii rămăseseră în urmă. Cei șapte ani cît asudasem din greu la Drake & Sweeney nu reprezentaseră atmosfera ideală pentru cimentarea unor prietenii; cu atît mai puțin pregătit pentru viața de unul singur. Privind meciul și femeile din jur mă întrebam dacă va trebui să revin la baruri și cluburile de noapte, pentru a-mi găsi companie. Cu siguranță că existau și alte locuri și metode.

Mă simțeam prea deprimat, așa că am plecat.

La volanul mașinii, am intrat în oraș fără să mă grăbesc, deloc entuziasat la gîndul de a ajunge prea repede în locuința mea. Numele meu se găsea pe un contract de închiriere, undeva într-o fișă de computer și îmi imaginam că nu era prea greu pentru poliție să-mi descopere bîrlogul. Dacă plănuiau să mă aresteze, eram sigur că o vor face noaptea. Le-ar plăcea să mă sperie cu o bătaie în ușă la miezul nopții, să mă pună nițel pe jar, să mă îmbrîncească și să-mi pună cătușele, să mă împingă pe ușă afară, în lift, ținut zdravăn de brațe, ca într-o menghină, să mă împingă pe bancheta din spate a mașinii de patrulă, pentru un drum pînă la închisoarea districtuală, unde să fiu singurul alb tînăr, profesionist, arestat în acea noapte. Nimic nu le-ar fi plăcut mai mult decît să mă arunce într-o celulă cu sortimentul obișnuit de pungași și să mă lase acolo să mă lupt pentru viața mea.

Indiferent ce făceam, aveam totdeauna la mine două lucruri. Unul era telefonul celular, cu care să-l sun pe Mordecai îndată ce-aș fi fost arestat. Celalalt era un teanc de bancnote împăturite — douăzeci a cîte o sută de dolari — pe care să le folosesc pentru cauțiune și, dacă aveam noroc, să o întind de acolo înainte de a ajunge în celulă.

Am parcat la două străzi distanță de clădirea unde mă mutasem și am verificat cu privirea toate mașinile goale din jur, pîndind o prezență dubioasă. Am reușit să ajung înăuntru neatins, fără să fiu prins.

Adusesem în salon două șezlonguri și o cutie de plastic pe care o foloseam drept măsuță pentru cafea și scăunel pentru picioare. Așezasem televizorul deasupra unei alte cutii. Mă amuza numărul mic de mobile și eram hotărît să păstrez locul acesta numai pentru mine. Nimeni nu trebuia să vadă cum trăiam.

Mă sunase mama. Am ascultat înregistrarea mesajului ei. Atît ea cit și tata erau îngrijorați din cauza mea și doreau să vină în vizită. Discutaseră cu fratele meu Warner și era posibil să vină și el. Aproape că îmi imaginam felul în care analizau noua mea viață. Cineva trebuia să mă aducă pe drumul cel bun.

Mitingul pentru Lontae era știrea zilei la jurnalul de la ora unsprezece. Se prezentau prim-planuri cu cele cinci sicrie negre așezate pe treptele Primăriei; urmau alte imagini, de mai tîrziu, din timpul marșului pe străzile orașului. Părea să fie mai multă lume decît crezusem eu — se estimau cinci mii de participanți. Primarul nu avea de făcut nici un comentariu.

Am închis televizorul și am format numărul lui Claire. Nu mai

vorbisem de patru zile și m-am gândit să fiu politicoș și să sparg gheața. Din punct de vedere legal, eram încă soț și soție. Ar fi fost frumos să luăm masa împreună, eventual peste o săptămână.

La celălalt capăt al firului, telefonul a zârnâit de trei ori înainte ca o voce străină să răspundă fără chef. Era vocea unui bărbat.

Pentru o clipă, am rămas prea uluit ca să pot răspunde. Era unsprezece și jumătate, într-o joi seara. Plecasem de mai puțin de o săptămână. Cît pe ce să închid, dar apoi mi-am recăpătat controlul și am cerut cu Claire.

— Cine întreabă? s-a interesat tipul.

— Michael, soțul ei.

— E la duș m-a anunțat el cu o undă de satisfacție în glas.

— Spune-i că am sunat, l-am rugat, și am închis cît am putut de repede.

Am măsurat cele trei camere în lung și în lat pînă la miezul nopții, pentru ca apoi să mă îmbrac din nou și să plec la plimbare, pe frigul de afară. Cînd o căsnicie eșuează, îți imaginezi tot felul de scenarii. Fusesse vorba doar de înstrăinare sau era ceva cu mult mai complicat? Oare eu nu observasem semnele? Era acel tip un amic întîmplător, o aventură de o noapte, sau erau împreună de mai mulți ani? Era cumva vreun doctor în călduri, însurat și cu copii, sau un student tînăr și viril care îi oferea ceea ce nu primise de la mine?

Îmi repetam că nu contează. Noi nu divorțam din motive de infidelitate. Era prea tîrziu să mă întreb dacă își făcuse de cap.

Căsnicia luase sfîrșit, pur și simplu. Oricare era motivul. Din partea mea, Claire putea să se ducă la naiba. Era un capitol încheiat, dispăruse din viața mea. Dacă eu eram liber să umblu după femei, aceleași reguli se aplicau și în cazul ei.

Da, ce să zic!

La două noaptea, m-am trezit în Dupont Circle, ignorînd chemările homosexualilor și pășind printre bărbați înfofoliți în zdrențe și păături și adormiți pe bănci. Era periculos, dar nici nu-mi păsa.

Cîteva ore mai tîrziu, am cumpărat o cutie cu douăsprezece gogoși asortate dintr-o cofetărie Krispy Kreme, împreună cu două cafele mari și un ziar. Ruby mă aștepta, credincioasă, în fața ușii, tremurînd de frig. Avea ochii mai roșii decît de obicei și nu mai zîmbea la fel de ușor.

Ne-am așezat, ca de obicei, la unul dintre birourile din camera de la intrare, acela pe care se găseau mai puține teancuri de dosare de mult uitate. Am curățat tăblia biroului și am pus cafeaua și gogoșile. Ei nu-i plăceau cele cu ciocolată, preferîndu-le pe acelea umplute cu fructe.

— Citești ziarele? am întrebat-o, desfăcîndu-mi ziarul.

— Nu.

— Cît de bine știi să citești?

— Nu prea bine.

Așa că i l-am citit eu. Am început cu prima pagină, în principal pentru că prezenta o fotografie mărită a celor cinci sicrie ce păreau să plutească peste masele de oameni. Titlul, cu litere de-o șchioapă, ocupa toată jumătatea de jos a paginii și i-am citit lui Ruby tot, cuvînt cu cuvînt; ea îmi sorbea fiecare vorbuliță. Auzise vorbindu-se despre moartea familiei Burton și detaliile o fascinau.

— Aș putea să mor și eu la fel? m-a întrebat.

— Nu. Numai dacă mașina ta are motor și dacă pornești radiatorul.

- Măcar de-ar avea radiator.
- Ai putea muri din cauza expunerii.
- Cum adică?
- Ai putea îngheța de frig.

Și-a șters gura cu un șervețel și a sorbit din cafea. În noaptea în care murise Ontario și familia lui, afară erau minus douăsprezece grade. Cum supraviețuise Ruby?

- Unde te duci când afară e foarte frig? am întrebat-o.
- Nicăieri.
- Stai în mașină?
- Da.
- Cum faci că nu îngheți?
- Am pături destule. Mă îngrop în ele.
- Nu te duci niciodată într-un adăpost?
- Niciodată.
- Ai fi de acord să te muți într-un adăpost, dacă așa l-ai putea

vedea pe Terrence?

Își lăsă capul să alunece într-o parte și mă privi ciudat.

- Mai spune o dată, mă rugă ea.
- Vrei să-l vezi pe Terrence, nu?
- Sigur.
- Atunci, trebuie să scapi de droguri. Am dreptate?
- Da.

— Ca să scapi de droguri, va trebui să stai într-un centru de dezintoxicare cîtva timp. Ai fi de acord să faci asta?

— Poate, răspunse ea. S-ar putea.

Era un pas mic, dar însemnat.

— Pot să te ajut să-l revezi pe Terrence și să devii o parte din viața lui. Dar trebuie să scapi de droguri și să nu te mai apuci din nou.

— Cum aș putea? m-a întrebat ea, incapabila să mă privească în ochi. Ținea paharul de cafea strîns în mîini, lăsînd aburul să-i atingă fața.

- Mergi la Naomi's astăzi?
- Da.

— Am vorbit cu directoarea de acolo. Astăzi au două întruniri, pentru alcoolici și consumatorii de droguri la un loc. Poartă numele de AA/NA. Vreau să te duci și să te înscrii la amîndouă grupurile.

Directoarea o să-mi dea un telefon.

Ruby a încuviințat, ca un copil căruia îi faci morală. Nu aveam de gînd să împing lucrurile mai departe, cel puțin, nu în acel moment. Ruby ronțăia gogoși, își bea cafeaua și asculta, cu mare atenție, cum îi citeam, unul după altul, toate articolele din ziar. Puțin îi păsa de afaceri externe și sport, dar o fascinau informațiile despre oraș. Cîndva, cu mulți ani în urmă, se dusese la vot, așa că digera ușor politica districtuală. Înțelegea articolele despre delictele comise în oraș.

Un lung editorial înfiera Congresul și consiliul municipal pentru că nu reușeau să găsească fonduri pentru a-i ajuta pe oamenii străzii. Alte Lontae aveau să urmeze, avertiza autorul. Alți copii aveau să moară în stradă, în umbra Capitoliului american. Am parafrazat totul pentru Ruby, care era de acord cu fiecare propoziție.

Începuse o ploaie ușoară și rece, așa că am dus-o pe Ruby cu mașina pînă la următoarea ei oprire din acea zi. Centrul Naomi pentru Femei era o clădire terasată, cu patru etaje de pe Strada 10, în zona de nord-vest, amplasata printre alte clădiri cu destinații similare. Se deschidea la șapte dimineața, se închidea la patru după-amiaza și, în

fiecare zi, oferea hrană, dușuri, îmbrăcăminte, activități sociale și consultanță juridică pentru orice femeie fără adăpost care ajungea acolo. Ruby era o clientă obișnuită și a fost întâmpinată călduros de prietenele ei când a intrat.

Discret, am sta de vorbă cu directoarea Centrului, o femeie tânără pe nume Megan. Am conspirat împreună pentru a o ajuta pe Ruby să scape de droguri. Jumătate dintre femeile ajunse acolo erau bolnave mintal, jumătate sufereau din cauza abuzului de droguri și cam o treime sufereau de SIDA. Din câte știa Megan, Ruby nu suferea de nici un fel de boală infecțioasă.

Când am plecat, femeile se adunaseră în salon, cîntînd.

Lucram din greu la mine în birou, când Sofia a bătut la ușă și a intrat fără să aștepte răspuns.

— Mordecai spune că ești în căutarea cuiva, începu ea. Ținea în mîină un blocnotes, gata să ia notițe.

Am reflectat o clipă și mi-am amintit de Hector.

— Ah, da. Așa este.

— Te pot ajuta eu. Spune-mi tot ce știi despre persoana respectiva.

S-a așezat pe scaun și a început să noteze în grabă tot ce-i dictam eu: numele, adresa, ultimul loc unde fusese angajat, o descriere fizică și faptul că avea soție și patru copii.

— Vîrstă?

— Cred că treizeci de ani.

— Salariul aproximativ?

— Treizeci și cinci de mii pe an.

— Din patru copii, e foarte probabil ca măcar unul să fie la școală. Cu salariul ăsta, dacă stă în Bethesda, m-aș mira să frecventeze școli private. E hispanic, așa că probabil e catolic. Mai e ceva?

Nu-mi mai venea nimic în minte. Sofia a plecat și, întorcîndu-se la biroul ei, a deschis o agendă rotativă pe trei rinduri și a început să răsfoiască filele. Primul ei telefon s-a îndreptat spre serviciile poștale. Discuția a trecut repede pe spaniolă, așa că n-am înțeles nimic. Au urmat și alte telefoane. Dădea bună ziua în engleză, cerea să vorbească cu persoana pe care o cunoștea și revenea la limba ei maternă. A sunat și la dio-ceza catolică, fapt ce a dus la o nouă serie de telefoane. La un moment dat, mi-am pierdut interesul pentru ceea ce făcea. O oră mai târziu, a revenit în fața ușii mele și m-a anunțat:

— S-au mutat la Chicago. Ai nevoie de adresă?

— Cum ai reușit să...? am îngăimat, uitîndu-mă la ea fără să-mi cred urechilor.

— Nu mă întreba. De la un prieten al unui prieten de-al lui, de la biserică. S-au mutat în weekend, în mare grabă. Vrei adresa lor nouă?

— Cît durează?

— N-o să fie ușor. Pot totuși să te ajut să-ți faci o idee.

Cel puțin șase clienți stăteau în picioare lîngă fereastra dinspre intrare, așteptînd să-i ceară sfatul.

— Nu acum, i-am spus. Poate mai târziu. Mulțumesc.

— Cu plăcere.

Cu plăcere. Îmi propusesem să-mi mai pierd cîteva ore, după lăsarea întinericului, bătînd la ușile vecinilor, în frig, enervînd paznicii, sperînd să nu mă împuște nimeni. Iar ea vorbise o oră la telefon și găsisese persoana lipsă.

Firma Drake & Sweeney avea peste o sută de avocați în filiala de

la Chicago. Fusesem și eu acolo, de două ori, pentru niște cazuri antitrust. Birourile erau amplasate într-un zgîrie-nori, lângă lac. Holul de la intrare era înalt cît două-trei etaje, cu fîntîni și magazine în tot locul, cu lifturi care urcau în zigzag. Era locul perfect pentru a-l ascunde și a sta cu ochii pe Hector Palma.

26

Oamenii fără adăpost sînt apropiați de strada, de pavaj, de curbe și rigole, de beton, gunoi, capacele de la canalizare, hidranți, stațiile de autobuz și vitrinele magazinelor. Se mișcă încet, pe un teren familiar, zi după zi, oprindu-se să-și vorbească pentru că timpul nu înseamnă prea mult, oprindu-se să privească o mașină blocată în trafic, un nou traficant de droguri la colțul străzii, o figură necunoscută pe teritoriul lor. Se așează pe trotuare, ascunși sub pălării și șepci ori sub copertinele din fața vreunei farmacii și, ca orice santinelă, observă fiecă mișcare. Aud sunetele străzii, aduleacă mirosul motoarelor Diesel de la autobuzele orașului și cel al uleiului prăjit din bodegile ieftine. Același taxi trece de două ori pe lângă ei într-o oră și ei îl recunosc. O armă se descarcă în depărtare și ei știu unde anume. O mașină frumoasă, cu plăcuțe de înmatriculare din Virginia sau Maryland, parchează la colțul străzii și ei se uită după ea, pînă cînd pleacă.

Un polițist fără uniformă așteaptă într-o mașină fără însemne oficiale, iar ei îl recunosc.

Poliția e afară, i-a spus Sofiei unul dintre clienții noștri. Femeia s-a dus pînă la ușa de la intrare, s-a uitat spre sud, pe Strada Q, și a observat ceea ce părea să fie o mașină fără însemnele poliției. A mai stat o jumătate de ora și a verificat din nou. Mașina era tot acolo, așa că s-a dus la Mordecai.

Eu habar nu aveam de nimic, pentru că mă luptam cu cartelele de alimente, pe de o parte, și vorbeam cu procuratura, pe de alta. Era vineri după-amiaza și birocrații orașului, care și-așa abia dacă se mișcau într-o zi normală, își închideau birourile cît puteau de repede.

— Cred că te așteaptă poliția, m-a anunțat Mordecai pe un ton solemn.

Prima mea reacție a fost să mă ascund sub masă dar, bineînțeles, n-am făcut-o. Am încercat să par calm.

— Unde? I-am întrebat, ca și cum ar fi avut vreo importanță.

— La colț. Pîndesc clădirea de mai mult de o oră.

— Poate te caută pe tine, i-am zis. Ha-ha. Nu vedeam decît fețe împietrite împrejur.

— Am dat un telefon, a anunțat Sofia. Au un mandat de arestare pe numele tău.

Un delict! închisoare! Un tip alb, frumos, aruncat în groapa cu lei. Îmi schimbam greutatea de pe un picior pe celălalt și încercam să-mi ascund frica.

— Nu e nici o surpriză, le-am spus. Se întîmplă mereu. Hai să terminăm o dată cu asta!

— Am sunat pe cineva la Procuratură, mi-a spus Mordecai. Ar fi frumos din partea ta dacă te-ai preda singur.

— Ar fi frumos, am repetat eu, ca și cum n-ar fi contat. Dar am

vorbit cu Procuratura toată după-amiaza. Nimeni nu mă ascultă.

— Au două sute de avocați, mi-a explicat el.

Mordecai nu-și făcea prieteni în astfel de medii. Polițiștii și procurorii erau dușmanii lui naturali.

Am alcătuit în grabă un plan de bătaie, Sofia trebuia să sune un responsabil cu cauțiunea, care să ne aștepte la închisoare. Mordecai urma să caute un judecător care îi era prieten. Ceea ce nu se spunea era evidența — era vineri după-amiază. Era posibil să nu rezist un weekend în închisoarea districtuală.

Au plecat amândoi să dea telefoane, iar eu m-am așezat la birou, împietrit, incapabil să mă mișc, să gîndesc sau să fac orice altceva, decît să stau cu urechile ciulite la orice scîrțîit venit dinspre ușa de la intrare. N-am avut mult de așteptat. Exact la ora patru, locotenentul Gasko și-a făcut apariția însoțit de doi dintre oamenii lui.

La prima mea întîlnire cu Gasko, cînd el percheziționa locuința lui Claire, iar eu urlam, le scriam numele și amenințam cu tot felul de procese dure împotriva lui și a oamenilor lui, cînd fiecare cuvînt pe care îl rostea primea, drept ripostă, un comentariu caustic din partea mea, cînd eu eram un avocat sigur pe el, iar Gasko un polițist netrebnic, nu m-am gîndit nici o clipă că, într-o bună zi, s-ar putea să-i facă plăcere să mă aresteze. Și iată-l acum, fudul ca un atlet îmbătrînit, reușind să zîmbească și să-și arate disprețul, în același timp, ținînd în mînă și mai multe hîrtii împăturite, pe care abia aștepta să mi le arunce în față.

— Trebuie să-l văd pe domnul Brock, o anunță el pe Sofia chiar în momentul în care eu intram în camera din față, zîmbind la rîndul meu.

— Bună, Gasko, i-am spus. Tot mai cauți dosarul acela?

— Nu. Astăzi, nu.

Mordecai a ieșit din birou. Sofia stătea în picioare, lîngă masa ei de lucru. Toată lumea privea pe toată lumea.

— Ai mandat? îl întrebă Mordecai.

— Mda. Pentru domnul Brock, aici de față, răspunse Gasko.

Am ridicat din umeri și i-am zis:

— Să mergem.

Unul dintre gealați a scos niște cătușe de la brîu. Eu eram decis să-mi păstrez sîngele rece, măcar în aparență.

— Eu sînt avocatul lui, a anunțat Mordecai. Vreau să văd documentele.

A luat mandatul de arestare din mîna lui Gasko, studiindu-l atent, în vreme ce mie mi se puneau cătușele, cu mîinile la spate și încheieturile strivite sub oțelul rece. Cătușele erau prea strînse, sau cel puțin mai strînse decît trebuia, dar durerea era suportabilă și doream să-mi păstrez o atitudine nonșalantă.

— Voi fi fericit să-mi aduc clientul la secția de poliție, a anunțat Mordecai.

— Vai, mulțumesc, i-a răspuns Gasko. Dar am să te scutesc de oboseala asta.

— Unde îl duceți?

— La sediul central.

— Vin și eu din urmă, mi-a spus Mordecai.

Sofia era la telefon și asta mă liniștea mai mult chiar decît faptul că știam că Mordecai se va afla undeva, în urma mea.

Trei dintre clienții noștri au văzut toată scena; trei domni ai străzii total inofensivi, care intraseră ca să stea puțin de vorbă cu Sofia. Stăteau jos, pe scaunele pe care așteptau întotdeauna clienții, și au rămas cu gurile căscate cînd am trecut pe lîngă ei.

Unul dintre gealați m-a strâns de cot și m-a împins afară pe ușă; am pășit pe pavaj, nerăbdător să urc în mașina lor, mașina murdară, fără marcaje, parcată la colțul străzii. Oamenii străzii au văzut totul — mașina luînd poziție, polițiștii dînd buzna în clădire și ieșind din nou afară, ținîndu-mă pe mine cu mîinile prinse în cătușe.

— Au arestat un avocat, aveau să-și șoptească, în curînd, unul altuia și vestea avea să se răspîndească rapid în lumea străzii.

Gasko s-a așezat în spate, lîngă mine. Eu m-am lăsat în jos, privind în gol și încercînd să resimt șocul.

— Ce pierdere de vreme, mi-a spus Gasko, așezîndu-și cizma de cowboy pe celălalt genunchi. Avem o sută patruzeci de crime nerezolvate în oraș, tîlhari la fiecare colț de stradă, traficanți care își vînd drogurile prin școli, iar noi trebuie să ne pierdem timpul cu tine.

— Încerci să-mi iei un interogatoriu, Gasko? I-am întreat

— Nu.

— Bine.

Nu-l preocupase avertismentul Miranda și nici nu avea de ce, atîta timp cît nu începea să pună întrebări.

Gealatul Numărul Unu ne purta spre sud, pe Strada 14, fără lumini sau sirene și, desigur, fără pic de respect pentru semnele de circulație sau pietoni.

— Atunci, lasă-mă să plec, i-am spus eu.

— Dacă ar fi după mine, așa aș face. Dar se pare că ai călcat rău de tot pe bătătură pe cineva. Procurorul mi-a spus că se fac presiuni asupra lui ca să fii prins.

— Presiuni din partea cui? I-am întreat.

Dar știam răspunsul. Drake & Sweeney nu și-ar fi pierdut timpul cu polițiștii; preferau să discute pe limba lor cu procurorul-șef.

— A victimelor, răspunse Gasko sarcastic.

Eram de acord cu evaluarea lui; era greu să te gîndești la niște avocați bogați și să ți-i imaginezi ca pe niște victime ale unui delict.

Mulți oameni celebri fuseseră arestați. Am încercat să mi-i amintesc. Martin Luther King a stat în închisoare de cîteva ori. Mai erau Boesky și Milken și alți hoți celebri, ale căror nume îmi scăpau. Ce să mai spun de toți actorii și sportivii celebri, prinși la volan sub influența alcoolului, agățînd prostituate sau deținînd droguri? Fuseseră aruncați pe bancheta din spate a mașinilor de poliție și duși ca orice criminali de rînd. Exista un judecător din Memphis, condamnat la închisoare pe viață; o cunoștință de-a mea din colegiu ajunsese la corecțional; un fost client se afla în penitenciarul federal, pentru evaziune fiscală. Toți fuseseră arestați, duși la sediul poliției, închiși, li se luaseră amprente și fuseseră fotografiați cu cîte un număr mic sub bărbie. Și toți supraviețuiseră.

Bănuiam că pînă și Mordecai simțise încleștarea rece a cătușelor pe mîini.

Simțeam un fel de ușurare, pentru că, în sfîrșit, se întîmpla ceea ce trebuia să se întîmple. Puteam să renunț la fugă și la încercarea de a mă ascunde, nu mai era nevoie să privesc mereu în spate. Așteptarea luase sfîrșit. În plus, acesta nu era un raid de noapte, care cu siguranță că m-ar fi ținut în celulă pînă dimineața. Dimpotrivă, ora era rezonabilă. Cu puțin noroc, puteam să fiu înregistrat și să ies pe cauțiune înainte de ora de vîrf a zilei.

Mai exista totuși și un element de spaimă, un soi de teamă pe care n-o mai simțisem niciodată în viață. Multe lucruri puteau decurge prost la închisoarea districtuală. Se puteau pierde documente. Se puteau crea tot felul de întîrzieri. Cauțiunea putea fi amînată pînă

sîmbătă sau duminică, sau chiar pînă luni. Puteam ajunge într-o celulă aglomerată, plină de oameni neprietenoși sau periculoși.

Se va afla că am fost arestat. Prietenii mei vor clătina din cap și se vor întreba ce aș mai putea strica în viața mea. Părinții mei vor suferi enorm. Nu eram sigur de reacția lui Claire, mai ales acum cînd un gigolo îi ținea companie.

Am închis ochii și am încercat să-mi găsesc o poziție confortabilă, lucru imposibil de realizat cînd stai așezat peste mîini.

Înregistrarea arestării a trecut ca prin ceață; ca într-un film suprarealist, am trecut, împreună cu Gasko, de la un ghișeu la altul, simțindu-mă ca un cățel rătăcit. Nu te uita la oamenii ăștia. Mai întîi, inventarul, scoate totul din buzunare, semnează un formular. Mai departe, la capătul holului, fotografiile; scoate pantofii, lipește-te de peretele marcat; nu trebuie să zîmbești dacă nu dorești, dar, te rog, uită-te la aparat. Apoi din profil. Urmează prelevarea amprentelor — biroul era ocupat, așa că Gasko m-a prins cu cătușele de o bancă din hol, ca pe un debil mintal, în timp ce el s-a dus să-și caute o cafea. Alți arestați, în stadii diferite de înregistrare, treceau pe lîngă mine. Locul era înțesat de polițiști. O față albă, nu polițist, ci un acuzat, ca și mine — tînăr, într-un frumos costum bleumarin, evident beat și cu o vînație pe obrazul stîng. Cum e posibil să te pilești într-o vineri, înainte de ora cinci? Tipul țipa și amenința, răgușit și cu limba împleticită, dar, din cîte observam eu, nimeni nu-i dădea atenție. Într-un tîrziu a plecat. Timpul trecea și am început să intru în panică. Afară se întunecase, weekend-ul începuse, începea și vremea delictelor și închisoarea avea toate șansele să se aglomereze. Gasko s-a întors, m-a dus la amprente și a privit atent cum mi se pune cerneală pe degete și acestea sînt apăsate pe foaia de hîrtie.

N-a fost nevoie de telefon. Avocatul meu se afla pe aproape, deși Gasko nu-l văzuse. Ușile au devenit mai grele cînd am coborît spre celule. Mergeam în direcția greșită; strada rămase în urma noastră.

— Nu am dreptul la cauțiune? l-am întrebat în cele din urmă. Vedeam deja gratii în fața mea; gratii la ferestre și gardieni ocupați, înarmați cu puști.

— Cred că avocatul tău se ocupă de asta, mi-a răspuns Gasko.

M-a dat pe mîna sergentului Coffey, care m-a împins la perete, mi-a desfăcut picioarele și m-a percheziționat de parcă ar fi căutat un bănuț. Negasind nimic, a mormăit ceva și mi-a arătat detectorul de metale, prin care am trecut, fără să mă simt jignit. S-a auzit un bîzîit, s-a deschis o ușă — una cu rînduri de gratii pe ambele părți. O ușă s-a auzit închizîndu-se cu zgomot în urma mea și rugăciunea pentru o eliberare rapidă mi s-a risipit în neant.

Pe holul strîmt, mîini și brațe ieșeau prin gratiile celulelor. Șiruri de bărbați priveau în urma noastră. Am lăsat privirea în jos. Coffey verifica fiecare celulă; credeam că numără trupuri. Ne-am oprit la a treia celulă pe dreapta.

Tovarășii mei de celulă erau toți negri, toți mult mai tineri decît mine. La început am numărat patru, apoi l-am văzut și pe al cincilea, întins pe polița de sus. Erau două paturi pentru șase persoane. Celula era mică și pătrată, cu trei laturi acoperite doar de grilaj, așa că îi vedeam pe prizonierii de alături și de pe cealaltă parte a culoarului. Peretele din spate era din cărămida arsă și, într-un colț, se zărea o mică toaletă.

Coffey a închis ușa cu zgomot în urma mea. Tipul de pe polița de

sus s-a ridicat în capul oaselor și și-a lăsat picioarele peste margine, legându-le pe sub nasul celui aflat dedesubt. Toți cinci mă priveau; eu rămăsesem lângă ușă, încercînd să par calm și fără frică, încercînd cu disperare să-mi găsesc un loc de stat pe podea, ca să nu fiu în pericol de a-mi atinge vreun tovarăș de celulă.

Slavă Domnului că nu aveau arme! Slavă Domnului că îi venise cuiva ideea să instaleze un detector de metale. Nu aveau arme sau cuțite; eu nu aveam nimic la mine în afară de haine. Ceasul, portofelul, telefonul celular, banii — și tot ce mai aveam la mine — fuseseră luate și inventariate.

Presupuneam că e mai sigur să stau lângă ușă decît în spatele celei. Le-am ignorat privirile și mi-am găsit un loc pe podea, cu spatele lipit de ușă. Mai jos, pe culoar, cineva urla după paznic.

La două celule mai departe, a început o luptă; printre barele metalice și paturi l-am zărit pe bețivul cu fața albă și costum bleumarin, înghesuit într-un colț de doi negri masivi, care îl loveau în cap. Alte glasuri îi încurajau și întreaga aripă a închisorii începea să semene cu un vulcan. Nu era plăcut să fii alb în acel moment.

S-a auzit un fluierat ascuțit, s-a deschis o ușă și Coffey și-a făcut din nou apariția, cu un baston în mînă. Lupta a încetat rapid, iar bețivul a rămas nemișcat, întins pe burtă. Coffey s-a îndreptat spre celulă, întrebînd ce s-a întîmplat. Nu știa nimeni; nimeni nu văzuse nimic.

— Păstrați liniștea! i-a avertizat el și a plecat.

Au trecut cîteva minute. Bețivul a început să geamă; cineva vomita în depărtare. Unul dintre tovarășii mei de celulă s-a ridicat în picioare și s-a îndreptat spre mine. M-a atins ușor pe pulpă cu picioarele lui goale. Mi-am ridicat privirea, apoi m-am uitat în altă parte. El se uita fioros la mine și am știut că mi-a sosit ceasul.

— Frumoasă haină, mi-a spus.

— Mulțumesc, am mormăit, încercînd să nu par sarcastic sau cît de cît provocator. Haina era o jachetă bleumarin, veche, pe care o purtam zilnic la blugi și la pantalonii kaki — îmbrăcămîntea mea de radical. Cu siguranță că nu merita să-mi dau viața pentru ea.

— Frumoasă haină, a insistat el, adăugînd un ghiont cu piciorul. Tipul de pe polița de sus a sărit pe podea și a făcut un pas spre noi, să vadă mai bine.

— Mulțumesc, am repetat și eu.

Tipul avea vreo optsprezece, nouăsprezece ani, era zvelt și înalt, fără pic de grăsime — probabil membru al vreunei bande, care își petrecuse toată viața pe străzi. Făcea pe nebunul și căuta să-i impresioneze pe ceilalți cu bravada lui.

Aș fi fost prada cea mai ușoară pe care pusese vreodată mîna.

— Eu nu am o haină așa de frumoasă, mi-a spus el, dîndu-mi încă un ghiont cu piciorul, numai ca să mă provoace.

N-are cum să se poarte ca un pungaș amărit, mi-am zis. Nu putea fura haina, pentru că nu avea unde să fugă.

— Vrei să ți-o împrumut? l-am întrebat, fără să-mi ridic privirea.

— Nu.

Mi-am tras picioarele mai aproape de bărbie. Era o poziție defensivă. Dacă mă lovea sau mă împingea, nu aveam de gînd să ripostez. Orice rezistență i-ar fi incitat și pe ceilalți patru și s-ar fi distrat grozav luîndu-l la pumni pe băiatul alb.

— Omul astă zice că ai o haină frumoasă, a intervenit și tipul care stătuse pe polița de sus.

— Iar eu i-am mulțumit.

— Omul zice că el n-are o haină așa de frumoasă.

— Și ce trebuie să fac eu? I-am întrebat.

— N-ar strica un cadou.

Un al treilea a pășit în față, închizînd semicercul din jurul meu.

Primul tip mi-a lovit piciorul și, împreună cu ceilalți, s-a mai apropiat puțin. Erau gata de bătaie, fiecare așteptîndu-l pe celălalt să înceapă, așa ca mi-am scos repede jacheta și am aruncat-o spre ei.

— E un cadou? m-a întrebat primul tip, luînd-o de jos.

— E ce dorești tu, i-am răspuns. Priveam în jos, continuînd să evit contactul vizual; din cauza asta, nu i-am văzut piciorul. M-a lovit brutal peste tîmpla stîngă și capul mi-a zvîcnit spre spate, izbindu-se de gratii. La naiba! Am urlat, frecîndu-mi ceafa.

— Poți să iei nenorocita aia de haină, l-am anunțat pregătindu-mă de atac.

— E un cadou?

— Da.

— Mulțumesc, omule.

— Nici o problemă, i-am spus, frecîndu-mi fața. Tot capul mă durea.

S-au retras, lăsîndu-mă ghemuit ca o minge.

Minutele treceau, deși nu aveam idee cit e ceasul. Albul din celula de mai încolo făcea eforturi disperate să-și revină și o altă voce striga după paznic. Pungașul care îmi luase haina n-a pus-o pe el. S-a pierdut în întunecimea celulei.

Tîmpla îmi zvîcnea, dar nu curgea sînge. Dacă nu mai trebuia să suport și alte injurii, în calitatea mea de pușcăriaș, mă puteam considera norocos. De la capătul culoarului, cineva striga că vrea să doarmă și am început să mă gîndesc ce s-ar putea întîmpla în acea noapte. Șase pușcăriași într-o celulă, pe două priciuri prea strimte. Trebuia să dormim pe jos, fără pătură și pernă?

Podeaua era tot mai rece și, așezat în colțul meu, îmi priveam tovarășii de celulă și încercam să ghicesc ce delikte comiseseră. Eu, bineînțeles, împrumutasem un dosar, hotărît să-l retomez. Și totuși, iată-mă acolo, decăzut, printre traficantși de droguri, hoți de mașini, violatori, probabil chiar și criminali. Nu-mi era foame, dar mă gîndeam la mîncare. Nu aveam periută de dinți. Nu aveam nevoie de toaletă, dar ce s-ar fi întîmplat dacă îmi venea să mă duc? Unde era apa de băut? Elementele de bază deveneau cruciale.

— Frumoși pantofi, s-a auzit o voce care m-a făcut să tresar. Mi-am ridicat privirea și am dat de alt tip care mă privea de sus. Era încălțat cu șosete albe, murdare, nu purta pantofi și etichetele picioarelor lui erau cu mult mai mari decît ale mele.

— Mulțumesc, i-am răspuns.

Pantofii în cauză erau o pereche de Nike vechi, pentru cros. Nu erau pantofi de baschet și nu aveau de ce să-i atragă atenția colegului meu de celulă. Pentru prima dată, regretam că nu sînt încălțat cu mocasinii obișnuiți în cariera mea precedentă.

— Ce mărime sînt? m-a întrebat el.

— Patruzeci și doi.

Ticălosul care îmi luase haina a venit mai aproape; mesajul era transmis și recepționat.

— Exact măsura mea, a spus primul.

— N-ai dori să-i primești în dar? I-am întrebat, începînd îndată să le desfac șireturile. Poftim, ți-i fac cadou.

Le-am făcut repede vînt și tipul i-a luat imediat.

Blugii și lenjeria nu vă trebuie? îmi venea să-i întreb.

Mordecai a reușit, în cele din urmă, să pătrundă în închisoare la ora șapte. Coffey m-a adus din celulă și, în drum spre ieșire, m-a întrebat:

— Unde sînt pantofii tăi?

— În celulă, i-am răspuns. Mi-au fost luați.

— Ți-i aduc eu.

— Mulțumesc. Aveam și o haină bleumarin.

S-a uitat la obrazul meu stîng; la colțul ochiului, începuse să se umfle.

— Te simți bine?

— Minunat. Sînt liber.

Cauțiunea era de zece mii de dolari. Mordecai mă aștepta cu funcționarul care întocmea actele de cauțiune. I-am plătit o mie în bani gheață și am semnat niște hîrtii. Coffey mi-a adus pantofii și haina și încarcerarea mea a luat sfîrșit. Sofia mă aștepta afară, în mașina ei; împreună, am plecat de acolo cît am putut de repede.

27

În termeni strict fizici, plăteam un preț pentru drumul de la marea firmă la lumea străzii. Vîntățile rămase de la accidentul de mașină aproape trecuseră, dar înțepeneala mușchilor și a încheieturilor putea să mai dureze cîteva săptămîni. Începusem să slăbesc, din două motive: nu-mi permiteam să mai frecventez restaurantele în care, altădată, mi se părea normal să fiu un client obișnuit; în al doilea rînd, îmi pierdusem interesul față de mîncare. Mă durea spatele de la dormitul pe podea, în sac, obicei pe care eram decis să-l continuu, în efortul de a vedea dacă va deveni, vreodată, suportabil. Aveam însă dubiile mele în această privință.

Și tocmai atunci, un ticălos de pe stradă a fost la un pas de a-mi sparge capul cu piciorul lui gol. Am ținut mult timp gheață la tîmplă și, în noaptea aceea, m-am trezit de mai multe ori cu senzația că o să-mi crape de tot.

Dar mă simțeam norocos că sînt în viață, norocos că sînt întreg, după ce coborîsem cîteva ore în iad, înainte de a fi salvat. Frica de necunoscut dispăruse, cel puțin pentru moment. Nu mai existau polițiști ascunși în umbră.

Furtul calificat nu era glumă, mai ales că eram vinovat. Pedepsa maximă era de zece ani închisoare. Dar despre asta puteam să-mi fac griji și mai tîrziu.

Sîmbătă, înainte de răsăritul soarelui, am ieșit din casă, grăbindu-mă să cumpăr, cît mai repede, un ziar. Cafeneaua din cartier avea laborator propriu de prăjituri, era deschisă toată noaptea și se afla pe strada Kalorama — o secțiune din Adams-Morgan, unde într-un loc erai în siguranță și la cîtiva metri mai încolo ajungeai să te temi și de umbra ta. Proprietari erau o familie de pakistanezi cam neciopliți. M-am așezat lîngă tejghea și am comandat o porție mare de cacao cu lapte. Apoi am deschis ziarul și am găsit micuțul articol din cauza căruia îmi pierdusem somnul.

Prietenii mei de la Drake & Sweeney plănuiseră totul foarte bine. Pe pagina a doua din secțiunea Metro apărea figura mea — o poză făcută cu un an înainte, pentru broșura de recrutare comandată de

firmă. Numai firma deținea negativul.

Articolul avea patru paragrafe scurte, la obiect, pline, în primul rând, de informații oferite reporterului de către firmă. Se spunea că lucrasem la firmă șapte ani, în secția antitrust, făcusem Dreptul la Yale și nu aveam cazier. Firma era a cincea ca mărime din țară — cu opt sute de avocați în opt orașe și așa mai departe. Singurul scop al articolului era acela de a mă umili și, din punctul ăsta de vedere, reușise. AVOCAT ARESTAT PENTRU FURT CALIFICAT era titlul articolului din fața mea. "Obiecte luate" — așa era denumită prada. Obiecte luate în cursul recente mele despărțiri de firmă.

Suna ca o mică dispută — niște avocați care se ceartă pe documente. Cui îi păsa, în afară de mine și de cei care mă cunoșteau? Momentul penibil avea să treacă; lumea era plină de prea multe povești adevărate.

Fotografia și articolul își găsiseră un reporter amabil, care să-și scrie cele patru paragrafe și să aștepte pînă la confirmarea arestării mele. Fără efort, mi-i imaginam pe Arthur și pe Rafter, cu echipa lor cu tot, plănuiind arestarea mea și urmările ei, în ore care, fără îndoială, aveau să încarce nota de plată a firmei RiverOaks, numai pentru că era clientul cel mai implicat.

Ce lovitură pentru relațiile cu publicul! Patru paragrafe în ediția de sîmbăta a ziarului.

Pakistanezii nu făceau gogoși cu fructe. În locul lor, am cumpărat fursecuri și am plecat cu mașina spre birou.

Ruby dormea pe prag și, apropiindu-mă, m-am întrebat de cînd se afla acolo. Era acoperită cu două-trei păături vechi și își sprijinea capul pe o sacoșă mare de pînză, umplută cu tot ce avea. A sărit în picioare cînd m-a auzit tușind și făcînd zgomot.

— De ce dormi aici? am întrebat-o.

A aruncat o privire spre punga de hîrtie cu mîncare și mi-a răspuns:

— Trebuie să dorm și eu undeva.

— Credeam că dormi într-o mașină.

— Da. De cele mai multe ori.

Nu putea ieși nimic din conversația cu un om al străzii despre motivele pentru care dormea într-un loc sau altul. Ruby era flămîndă. Am descuiat ușa, am aprins luminile și m-am dus să fac cafea. Conform ritualului nostru, ea s-a dus direct la biroul care devenise al ei și a așteptat.

Am băut cafea și am mîncat fursecuri la ziarul de dimineață. Alternam articolele — citeam unul care mă interesa pe mine, apoi un altul, care o interesa pe ea. Am sărit peste cel despre mine.

Ruby nu se mai dusese la întrunirea AA/NA din seara trecută, de la Naomi's. Ședința de dimineață decursese fără probleme, dar fugise de la cea de-a doua. Megan, directoarea, mă sunase cam cu o oră înainte ca Gasko să-și facă apariția.

— Cum te simți în dimineața asta? am întrebat-o după ce am terminat cu ziarul.

— Bine. Dar tu?

— Bine. Sînt "curat". Dar tu?

I-a căzut falca; și-a ferit privirea și a tăcut exact atît cît să evite adevărul.

— Da, mi-a răspuns. Sînt "curată".

— Nu-i adevărat. Nu mă minți, Ruby. Eu sînt prietenul tău și avocatul tău și am să te ajut să-l vezi pe Terrence. Dar nu te pot ajuta dacă mă minți. Acum, privește-mă drept în ochi și spune-mi dacă ești

"curată".

Parcă s-a făcut și mai mică și, cu ochii în podea, a recunoscut:

— Nu sînt.

— Mulțumesc. De ce ai plecat de la întrunirea de ieri-seară?

— N-am plecat.

— Directoarea mi-a spus că ai plecat.

— Am crezut că s-a terminat.

Nu avea nici un rost să mă las prins într-o dispută pe care nu o puteam câștiga.

— Astăzi te duci la Naomi's?

— Da.

— Bine. Te duc eu acolo, dar trebuie să-mi promiți că te duci la amîndouă întrunirile.

— Promit.

— Trebuie să ajungi prima și să pleci ultima, ai înțeles?

— Am înțeles.

— Iar directoarea va fi cu ochii pe tine.

A dat din cap și a mai luat un fursec, al patrulea. Am vorbit despre Terrence, despre dezintoxicare și renunțarea la droguri și, din nou, am simțit cît de lipsită de speranță este dependența. Ruby era copleșită de perspectiva de a rămîne "curată" timp de numai douăzeci și patru de ore.

Se droga cu *crack*, așa cum bănuiam. Dădea imediat dependență și eră teribil de ieftin.

Brusc, pe drum spre Naomi's, Ruby mi-a spus:

— Ai fost arestat, nu?

Am fost cît pe ce să trec pe roșu. La răsăritul soarelui, dormea pe pragul ușii; în plus, abia putea să citească. Cum putuse vedea ziarul?

— Da.

— Mi-am închipuit.

— De unde știi?

— Pe stradă se aud tot felul de lucruri.

Ah, da. Nici vorbă de ziare. Oamenii străzii au propriul lor serviciu de informații. Avocatul acela tînăr de la Mordecai a fost arestat. Au venit polițiștii și l-au luat, ca pe oricare dintre noi.

— E o neînțelegere, i-am spus, ca și cum i-ar fi păsat.

Începuseră să cînte fără ea; le-am auzit, cînd urcam treptele de la Naomi's. Megan ne-a descuiat ușa de la intrare și m-a invitat la o cafea. În sala mare de la primul etaj, într-un fost salon de coafură de lux, doamnele de la Naomi's cîntau, își împărtășeau problemele și le ascultau pe ale altora. Le-am urmărit cîteva minute. Fiind singurul bărbat de acolo, mă simțeam un intrus.

Megan mi-a pus o cafea în bucătărie și mi-a arătat cum era organizat Centrul. Vorbeam în șoaptă, pentru că, puțin mai încolo, doamnele se rugau. Centrul avea camere de odihnă și dușuri la primul etaj, în apropiere de bucătărie; în spate, o mică grădină unde femeile deprimăte se duceau adeseori, pentru a rămîne singure. Al doilea etaj era ocupat de birouri, centre de primire și o cameră dreptunghiulară plină cu scaune, unde se adunau membrele Asociației Alcoolicilor Anonimi și ale Asociației Narcomanilor Anonimi.

Cînd am urcat pe scara îngustă, de jos au izbucnit deodată acordurile unui cîntec vesel. Biroul lui Megan se afla la etajul al treilea. M-a invitat înăuntru și, după ce m-am așezat, mi-a aruncat în poală un exemplar din *Post*.

— Ai avut o noapte grea, nu? m-a întrebat, zîmbind.

Mi-am privit încă o dată fotografia.

— N-a fost chiar așa de rău.
— Ce-i asta? m-a întrebat ea, arătînd spre tîmpla mea.
— Partenerul meu de celulă dorea pantofii mei. I-a luat.
— Pe ăștia? m-a întrebat ea, uitîndu-se la perechea mea uzată de Nike.

— Da. Sînt frumoși, nu-i așa?

— Cît ai stat în închisoare?

— Vreo două ore. Pe urmă, mi-am refăcut viața. Am trecut de faza de dezintoxicare. Acum mă simt ca un nou-născut. Mi-a zîmbit din nou, minunat; privirile ni s-au întîlnit o clipă și m-am gîndit: la te uită! Nu are verighetă pe deget. Era înaltă și puțin prea slabă. Părul roșu-închis era tăiat scurt, deasupra urechilor, într-o tunsoare nostimă, de studentă la colegiu. Ochii căprui-deschis erau mari și rotunzi și era o plăcere să privești, cîteva clipe, în adîncul lor. Mi s-a părut, dintr-o dată, foarte atrăgătoare și era ciudat că nu observasem asta mai repede.

Eram atras în cursă? Urcasem scările pentru alt motiv decît un tur al clădirii? Cum de nu observasem zîmbetul și ochii ei, cu o zi înainte?

Ne-am povestit fiecare viața. Tatăl ei era preot baptist în Maryland și un susținător al echipei Redskin, care adora capitala, în adolescență, Megan hotărîse să lucreze pentru săraci. Nu era vorba de o vocație înaltă.

Trebuia să recunosc că eu nu mă gîndisem niciodată la săraci, pînă cu două săptămîni în urmă. Megan era impresionată de povestea "Domnului" și de efectul său purificator asupra mea.

M-a invitat să revin la prînz, să văd ce face Ruby. Dacă era soare afară, puteam sta în grădină.

Avocații săracilor nu sînt diferiți de ceilalți oameni. Pot deveni romantici în locuri ciudate, cum ar fi un adăpost pentru femeile fără adăpost.

După o săptămîină de condus mașina prin zonele cele mai insalubre ale capitalei, după nenumărate ore petrecute prin adăposturi, printre și în mijlocul oamenilor străzii, nu mai simțeam nevoia să mă ascund în spatele lui Mordecai, ori de cîte ori mă aventuram în oraș. El era un scut neprețuit, dar pentru a supraviețui pe străzi, trebuia să mă arunc în lac și să învăț să înot.

Aveam o listă de aproape treizeci de adăposturi, cantine și centre unde se perindau oamenii străzii. Și mai aveam o listă cu șaptesprezece persoane evacuate, printre ele numărîndu-se DeVon Hardy și Lontae Burton.

Următoarea mea oprire de sîmbătă dimineață, după Naomi's, a fost Biserica creștină Muntele Gilead, aflată în apropiere de Universitatea Gallaudet Conform hărții mele, acolo se afla cantina cea mai apropiată de intersecția străzilor New York și Florida, unde fusese depozitul. Directoare era o femeie tînără, pe nume Gloria, care, atunci cînd am ajuns eu, la ora nouă, era singură în bucătărie, tăia țelină și se plîngea de faptul că nu veniseră voluntari. După ce m-am prezentat și am reușit, cu greu, să o conving că recomandările mele erau în regulă, mi-a făcut semn spre fundul de lemn și m-a rugat să tai ceapa. Cum putea refuza așa ceva un avocat de bună-credință al săracilor?

O mai făcusem și altă dată, i-am explicat, în bucătăria lui Dolly, în timpul viscolului. S-a arătat politicoasă, dar era în criză de timp. Pe cînd tăiam ceapa și îmi ștergeam lacrimile de la ochi, i-am vorbit

despre cazul la care lucram și am rostit, dintr-o suflare, numele celor evacuați împreună cu DeVon Hardy și Lontae Burton.

— Noi nu le cunoaștem identitatea, mi-a spus femeia. Doar îi hrănim. Nu cunosc multe nume.

Un voluntar și-a făcut apariția cu un sac de cartofi. M-am pregătit să plec. Gloria mi-a mulțumit și a luat o copie a listei de nume. Mi-a promis să fie mai atentă.

Mișcările mele erau planificate; aveam multe locuri unde trebuia să mă opresc și prea puțin timp. Am stat de vorbă cu un doctor de la Clinica Capitol, un așezământ privat în beneficiul celor fără adăpost. Clinica înregistra orice pacient. Era simbată și mi-a promis că luni îi va cere secretarei să verifice numele de pe lista mea în fișierele de pe calculator. Dacă se potrivea vreunul, secretara urma să mă sune.

Am băut ceai cu un preot catolic de la Misiunea Izbăvirii, de pe lângă Rhode Island. A cercetat atent fiecare nume, dar nu și-a amintit de nici unul. Sînt atît de mulți, mi-a spus el.

Singura spaimă din cursul dimineții am tras-o la Coaliția pentru Libertate, o sală de întruniri de masă, construită de o asociație de care nu-și mai amintea nimeni și transformată, ulterior, în Centru comunitar. La unsprezece, coada începea să se formeze în fața intrării. Cum nu venisem acolo ca să manînc, pur și simplu am ignorat-o și m-am îndreptat spre ușă. Unii dintre bărbații de la coadă și-au închipuit că vreau să sar peste rînd și au început să mă înjure. Erau flămînzi și, dintr-o dată, furioși, iar faptul că eram alb nu mă ajuta cu nimic, ba dimpotrivă. Cum mă puteau confunda cu un om al străzii? Un voluntar păzea ușa și, la rîndul lui, și-a închipuit că sînt un măgar. M-a apucat brutal de braț — un nou act de violență împotriva persoanei mele.

— N-am venit aici ca să manînc! m-am răstit la el, furios. Sînt avocatul celor fără adăpost.

Asta i-a calmat; dintr-o dată, eram un frate cu ochii albaștri. Mi s-a permis să intru în clădire fără să mai fiu agresat. Director era pastorul Kip, un tip micuț și fioros, cu beretă roșie și guler negru la cămașă. Nu ne-am simpatizat Cînd a înțeles că (a) eram avocat; (b) clienții mei erau familia Burton; (c) pregăteam procesul lor și (d) se puteau obține daune materiale din asta, a început să se gîndească la bani. Mi-am pierdut treizeci de minute cu el și am plecat jurînd să-l trimit la Mordecai.

Am sunat-o pe Megan și m-am scuzat pentru prînz. Drept justificare, i-am explicat că mă aflam în celălalt capăt al orașului și că mai aveam o listă lungă de persoane cu care trebuia să mă întîlnesc. Adevărul era că nu mai știam dacă nu cumva cochetează cu mine. Era drăguță, deșteaptă și foarte plăcută, dar era ultimul lucru de care aveam nevoie. Nu mai făcusem curte unei femei de aproape zece ani; nu cunoșteam regulile.

Dar Megan avea o veste grozavă pentru mine. Ruby, nu numai că supraviețuise întrunirii de dimineață a asociației, dar jurase să nu se atingă de droguri douăzeci și patru de ore. Fusese emoționant și Megan văzuse scena din spatele încăperii.

— În seara asta nu trebuie să rămînă în stradă, mi-a spus Megan. De doisprezece ani, n-a fost zi în care să nu ia droguri.

Bineînțeles, eu nu prea aveam cum să-i fiu de ajutor. Megan avea cîteva idei.

După-amiaza a fost la fel de ineficientă ca și dimineața, deși am

aflat amplasarea tuturor adăposturilor din oraș. În plus, am cunoscut multa lume, am stabilit contacte, am schimbat căiți de vizită cu oameni cu care era posibil să mă reîntălnesc.

Kelvin Lam rămânea singurul dintre cei evacuați pe care fuseserăm în stare să-l localizăm. DeVon Hardy și Lontae Burton muriseră. Mai rămâneau paisprezece persoane care parcă intraseră în pământ.

Cei mai duri dintre oamenii străzii se aventurează, din când în când prin adăposturi pentru câte o masă sau o pereche de pantofi sau o pătură, dar ei nu lasă urme. Nu vor ajutor. Nu caută nici un fel de relații umane. Era greu de crezut că restul de paisprezece persoane făceau parte din această categorie. Cu o lună mai devreme, locuiau sub un acoperiș și plăteau chirie.

Ai răbdare, îmi repeta Mordecai mereu. Avocații străzii trebuie să aibă răbdare.

Ruby mă aștepta în fața intrării de la Naomi's; s-a luminat la față când m-a văzut și a sărit să mă îmbrățișeze. Participase la ambele întruniri. Megan îi făcuse deja program pentru următoarele douăsprezece ore — nu avea voie să rămână în stradă. Ruby fusese de acord.

Am plecat împreună și, cu mașina mea, am ieșit din oraș și ne-am îndreptat spre Virginia, către vest. Într-un centru comercial de la periferie, am cumpărat perie și pastă de dinți, săpun, șampon și destule dulciuri ca să-i ajungă pînă în toamnă. Ne-am îndepărtat și mai mult de oraș și, în micuțul orașel Gainesville, am găsit un motel nou, foarte curat, care oferea camere cu un pat cu patruzeci și doi de dolari pe noapte. Am plătit cu o carte de credit; eram sigur că voi fi solvabil.

Am lăsat-o acolo, cu instrucțiuni stricte să stea în cameră cu ușa încuiată pînă când mă voi întoarce după ea, duminică dimineață.

28

Sîmbătă seara, prima zi din martie. Eram tînăr, singur, desigur mai puțin bogat decît cu puțină vreme în urmă, dar nu complet falit, cel puțin deocamdată. Aveam debaraua plină de haine frumoase, nefolosite. Locuiam într-un oraș cu un milion de locuitori și zeci de tinere frumoase, atrase de centrul puterii politice și, așa cum se spune, veșnic gata de distracție.

Singur în locuința mea, cu o bere și o porție de pizza, urmărind un meci de baschet al echipelor de colegiu, nu eram nefericit. Orice apariție publică din seara aceea s-ar fi putut încheia rapid cu dureroasa întîmpinare: Hei, nu cumva ești tipul care a fost arestat? Te-am văzut dimineață, în ziar.

Am verificat ce face Ruby. Telefonul a sunat de opt ori pînă să răspundă, aducîndu-mă în pragul disperării. Se simțea grozav, stătuse mult sub duș, mîncase o mulțime de dulciuri și se uita la televizor fără întrerupere. Nu ieșise din cameră.

Se afla la treizeci de kilometri distanță, într-un mic orașel aflat în apropiere de autostrada interstată, în Virginia, unde nici ea, nici eu nu cunoșteam pe nimeni. Nu avea nici o posibilitate să găsească droguri. Eram mulțumit de mine.

În pauza meciului dintre Duke și Carolina, telefonul celular din punga de plastic de lîngă pizza a început să zbîmîie, făcîndu-mă să tresar. O voce plăcută de femeie m-a întîmpinat cu un:

— Salut, ocnașule.

Era Claire, fără pic de ironie în glas.

— Bună, i-am răspuns, închizînd sonorul televizorului.

— Cum te simți?

— Nemaipomenit. Dar tu?

— Bine. Ți-am văzut fața zîmbitoare în ziar, de dimineață, și am fost îngrijorată.

Claire nu citea decît ziarele de duminică, așa că, dacă a văzut articolașul despre mine, cineva i-l dăduse. Probabil același doctoraș cu sîngele fierbinte, care răspunsese la telefon ultima dată cînd sunasem. Era și ea singură sîmbătă seara, ca mine?

— A fost o experiență unică, i-am spus și i-am povestit totul, începînd cu Gasko și terminînd cu eliberarea mea. Claire dorea să stea de vorbă și, pe parcursul povestirii, am ajuns la concluzia că era singură, probabil plictisită și, poate, însingurată. Și poate că exista o șansă să fie și îngrijorată pentru mine.

— Cît de serioase sînt acuzațiile? m-a întrebat.

— Furtul calificat se pedepsește cu pînă la zece ani, i-am răspuns, pe un ton grav. Îmi plăcea ideea s-o știu îngrijorată. Dar nu-mi fac griji pentru asta.

— E vorba doar de un dosar, nu?

— Da, și nu a fost un furt.

Normal că asta fusese, dar încă nu eram pregătit să recunosc.

— Ai putea să-ți pierzi dreptul la practică?

— Da, dacă sînt condamnat pentru un delict, se întîmplă automat.

— E groaznic, Mike. Ce-ai să faci în cazul ăsta?

— Ca să fiu sincer, nu m-am gîndit la această posibilitate. N-o să se întîmple nimic.

Eram foarte sincer; nu mă gîndisem serios la pierderea licenței de avocat. Poate că merita să reflectez la subiect, dar încă nu-mi găsisem destul timp.

Ne-am interesat fiecare, politicos, de familia celuilalt și mi-am amintit să întreb de fratele ei, James, și de boala lui Hodgkin, de care suferea. Începuse tratamentul; familia era optimistă.

I-am mulțumit pentru telefon și am promis să o țin la curent cu toate. Am lăsat telefonul celular jos, lîngă pizza, rămîinînd cu ochii pironiți la meciul de baschet fără sonor și recunoscînd în sinea mea, împotriva voinței mele, că îmi era dor de ea.

Ruby făcuse duș, strălucea de curățenie și își pusese hainele curate pe care Megan i le dăduse cu o zi înainte. Camera ei se afla la parterul motelului, cu ușa spre parcare. Mă aștepta. A ieșit afară, în lumina soarelui și m-a îmbrățișat.

— Sînt "curată"! mi-a spus cu un zîmbet larg. De douăzeci și patru de ore sînt "curată"!

Ne-am îmbrățișat din nou.

O pereche de vreo șaiszeci de ani și-a făcut apariția dintr-o cameră aflată cu două uși mai departe, holbîndu-se la noi. Cine știe ce-și închipuiau.

Ne-am întors în oraș și ne-am dus la Naomi's, unde Megan și echipa ei așteptau noutățile. Au sărit să o felicite, cînd Ruby și-a făcut anunțul. Megan îmi spusese că bucuria cea mai mare era, întotdeauna, pentru primele 24 de ore.

Era duminică și pastorul parohiei a sosit pentru a conduce un seminar de studiu biblic. Femeile s-au strîns în sala mare, pentru

cînturi și rugăciuni. Megan și cu mine ne-am băut cafeaua și am stabilit planul pentru următoarele douăzeci și patru de ore. Pe lîngă rugăciune și adorație, Ruby urma să suporte două întruniri AA/NA. Dar optimismul nostru era rezervat. Megan trăia printre dependenți și era convinsă că Ruby ar fi putut cădea din nou în ispită, îndată ce se întorcea pe străzi. Se întîmpla mereu.

Eu îmi mai puteam permite să o țin la motel cîteva zile și eram gata să plătesc oricît era nevoie. Dar urma să plec la Chicago în acea după-amiază, la patru, ca să încep căutarea lui Hector și nu știam exact cît voi lipsi. Lui Ruby îi plăcea motelul, de fapt parcă se și atașase de el.

Am hotărît să ne limităm deciziile la fiecare și în parte. Megan urma să o ducă pe Ruby într-un motel de la periferia orașului, plătit de mine, și să o lase acolo duminică seara, pentru ca luni dimineață să o ia din nou; abia atunci ne vom pune problema ce vom face mai departe.

Megan își mai propunea să încerce s-o convingă pe Ruby să renunțe la viața de vagabondaj. Primul popas trebuia să fie un centru de dezintoxicare, apoi o perioadă de tranziție, într-un adăpost de femei — șase luni de viață organizată, învățarea unei meserii și dezintoxicare.

— Cele douăzeci și patru de ore sînt un pas important, mi-a spus Megan. Dar mai e mult pînă în vîrfurile muntelui.

Am plecat cît am putut mai repede. Megan m-a invitat să mă întorc la prînz. Puteam mîncă în biroul ei, numai noi doi, ca să discutăm subiecte importante. Îi străluceau ochii și parca mă îmbia să accept. Am acceptat.

Avocații de la Drake & Sweeney zburau întotdeauna cu clasa întîi; aveau impresia că li se cuvine. Stăteau în hoteluri de patru stele, mîncău în restaurante de lux, dar refuzau Limuzinele, considerate prea extravagante. Toate cheltuielile de călătorie erau suportate de clienți și, cum clienții aveau parte de serviciile celor mai talentați specialiști din lume, nici nu se plîngeau de aceste obrăznicii.

Locul meu, în cursa de Chicago, era la grămadă cu ceilalți; îmi reținusem bilet în ultimul moment, astfel că ajunsesem la mijloc, spaima tuturor. Locul de la fereastră era ocupat de un tip solid, cu genunchii cît mingile de baschet, iar lîngă culoar stătea un tînăr puturos, de vreo optsprezece ani, cu părul negru ca abanosul, tăiat ca la indieni și împodobit cu tot felul de fișii de piele neagră și ținte cromate. M-am strins în scaun cît am putut, am închis ochii pentru două ore și am încercat să nu mă gîndesc la mitocanii așezați la clasa întîi, unde stăteam și eu în alte vremuri.

Călătoria încălca grav prevederile cauțiunii — nu trebuia să părăsesc Districtul fără permisiunea Judecătorului. Dar, împreună cu Mordecai, hotărîsem că era o vină minoră, fără consecințe, dacă mă întorceam în capitală.

De la aeroportul O'Hare, un taxi m-a dus pînă în fața unui hotel ieftin din centru.

Sofia nu reușise să afle adresa noii reședințe a familiei Palma. Dacă nu-l găseam pe Hector la sediul firmei Drake & Sweeney, eram în impas.

Filiala din Chicago a firmei Drake & Sweeney avea o sută șase

avocați, fiind cea mai importantă după Washington și New York. Secția de imobiliare era disproporționat de mare, cu optsprezece avocați, mai mulți decât la Washington. Am presupus că acesta era motivul pentru care Hector fusese trimis la Chicago — aveau destul loc pentru el acolo. Era mult de muncă. Îmi aminteam vag despre preluarea, cu câțva timp înainte, de către Drake & Sweeney, a unei firme prospere de investiții imobiliare din Chicago; pe atunci mă aflam la început de carieră.

Am ajuns la clădirea Associated Life puțin după șapte dimineața, în ziua de luni. Era înnorat și ceață și se simțea vântul tăios dinspre lacul Michigan. Era a treia vizită pe care o făceam la Chicago și la fel de urât ca și în celelalte dați. Mi-am cumpărat cafea, ca să beau, și un ziar, ca să mă ascund după el, și mi-am găsit un loc avantajos la o masă, într-un colț, în imensul hol de la parter. Cîteva scări rulante duceau pînă la al doilea și al treilea nivel, unde așteptau o duzină de lifturi.

Către șapte și jumătate, holul se umpluse de funcționari pre-ocupați. La opt, după trei cești de Cafea, eram ca drogat și mă așteptam ca omul meu să-și facă apariția din moment în moment. Scările rulante erau înțesate de sute de directori executivi, avocați, secretare, toți înfolați în haine groase și semănînd remarcabil de bine între ei.

La opt și jumătate, Hector Palma a intrat în hol prin poarta de sud a clădirii, pășind grăbit alături de mulțimea de navetiști. Trecîndu-și mîna prin părul răvășit de vînt, s-a îndreptat direct spre scara rulantă. Cu pasul cît puteam de normal, m-am dus, la rîndul meu, spre o altă scară rulantă și am sărit cîteva trepte. L-am zărit dînd colțul, în așteptarea liftului.

Mă convinsesem că era Hector și m-am hotărît să nu-mi forțez norocul. Bănuiala mea se dovedea exactă; fusese transferat de la Washington în mijlocul nopții și trimis într-un birou din Chicago, unde putea fi urmărit, mituit cu mai mulți bani și, dacă era nevoie, amenințat.

Știam unde se află și știam că nu va pleca de acolo în următoarele opt, zece ore. De la etajul al doilea al holului, privind splendida panoramă a lacului, am sunat-o pe Megan. Ruby supraviețuise acelei nopți; trecuseră patruzeci și opt de ore și urmau și altele. L-am sunat pe Mordecai, să-i relatez ce descoperisem.

Conform rapoartelor din anul anterior ale firmei Drake & Sweeney, filiala din Chicago avea trei parteneri în secția de imobiliare. Cartea internă de telefoane, aflată în hol, arăta că toți trei își aveau birourile la etajul 51. Am ales la întîmplare un nume: Dick Heile.

Am urcat cu grupurile sosite la ora nouă pînă la etajul 51 și, ieșind din lift, m-am trezit în fața unei imagini familiare — marmură, alamă, lemn de alun, becuri încastrate în perete, covoare scumpe.

M-am îndreptat fără grabă spre recepționistă, privind în jur după toalete. Nu se vedea nici una.

Femeia vorbea la telefon, cu căștile pe urechi. M-am încruntat și am încercat să par cît mai disperat cu putință.

— Da, vă rog, mi s-a adresat femeia, între două telefoane, zîmbindu-mi plină de amabilitate.

Am strins din dinți, am tras aer în piept și i-am spus:

— Da, am o programare la ora nouă la Dick Heile, dar am senzația că mi se face rău de la stomac. Cred că e de la mîncare. Pot să merg la toaleta dumneavoastră? Mă țineam de stomac și îmi îndoiam genunchii; cred că am convins-o că eram pe punctul de a vomita pe

biroul ei.

Zîmbetul de pe față i-a dispărut; a sărit în picioare și mi-a arătat imediat încotro să merg.

— Vedeți acolo, după colț, pe dreapta.

Nici n-a terminat ce avea de spus și am și pornit într-acolo, îndoit de la mijloc, ca și cum aș fi fost gata să explodez în orice moment.

— Mulțumesc, am îngăimat.

— Să vă ajut cu ceva? m-a întrebat ea.

Am clătinat din cap, prea răvășit ca să-i mai spun ceva. După colț, m-am strecurat în toaleta pentru bărbați, m-am încuiat într-o cabină și am așteptat.

La cât de des avea de răspuns la telefon, era puțin probabil ca femeia să-și mai facă griji în privința mea. Eram îmbrăcat ca orice avocat angajat la o mare firmă, așa că nu trezeam suspiciuni. După zece minute, am ieșit din toaletă și am pornit de-a lungul holului, în direcția opusă recepției. De pe primul birou gol întâlnit în cale, am luat niște hîrtii prinse cu o capsă și am început să mîzgălesc ceva pe ele, ca și cum aș fi avut probleme importante de rezolvat. Priveam pe furiș în toate părțile — după numele de pe uși, de pe birouri, către secretarele prea ocupate ca să-și mai ridice privirile, către tinerii avocați care vorbeau la telefon cu ușile întredeschise sau dactilografele care notau după dictare.

Cît de familiar îmi era totul!

Hector avea biroul său personal — o cameră micuță, fără nume vizibil. L-am văzut prin ușa deschisă pe jumătate și am intrat imediat, închizînd-o în urma mea. Hector a tresărit violent, cu ambele palme în sus, de parcă era amenințat cu pistolul.

— Ce naiba! mi-a strigat el.

— Bună, Hector.

Nici vorbă de arme sau de un atac; era doar o amintire neplăcută. Palmele i-au căzut pe masă și, culmea, mi-a zîmbit.

— Ce naiba? a repetat el.

— Ei, cum e la Chicago? l-am întrebat, așezîndu-mă pe marginea biroului lui.

— Ce faci aici? m-a întrebat el, nevenindu-i să-și creadă ochilor.

— Ți-aș putea pune aceeași întrebare.

— Eu lucrez, mi-a răspuns, scărpinîndu-se în cap.

La o sută de metri deasupra străzii, înghesuit în cămăruța asta amărită, fără ferestre, izolat de contactul cu persoanele importante, Hector fusese descoperit de singurul om de care fugea.

— Cum m-ai găsit? m-a întrebat.

— A fost foarte ușor, Hector. Acum sînt avocat al străzii, știu de toate și sînt șmecher. Dacă fugi iar, iar am să te găsesc.

— Nu mai fug, mi-a spus el, ferindu-și privirea. Nu spunea asta numai pentru mine.

— Mîine intentăm proces, i-am spus. Pîriții vor fi RiverOaks, TAG și Drake & Sweeney. Nu mai ai unde să te ascunzi.

— Cine sînt reclamanții

— Lontae Burton și familia ei. Mai târziu, vor intra pe rol și ceilalți oameni evacuați, cînd îi vom găsi pe toți.

Cu ochii închiși, Hector își stringea între degete baza nasului.

— Îți amintești de Lontae, nu-i așa, Hector? Era tînăra mamă care s-a luptat cu polițiștii, cînd ai evacuat pe toată lumea. Ai văzut ce s-a întîmplat și te-ai simțit vinovat, pentru că știai că femeia îi plătea chirie lui Gantry. Ai notat totul în raport — cel din data de 27 ianuarie, și ai avut grijă să indexezi raportul în dosar, așa cum trebuia. Ai făcut

așa, pentru că știai că Braden Chance îl va scoate de acolo la un moment dat. Așa s-a și întâmplat. De asta sînt eu aici, Hector. Vreau o copie a raportului. Am restul dosarului și el va fi curînd făcut public. Acum vreau raportul.

— Ce te face să crezi că am raportul?

— Pentru că ești prea deștept ca să nu-l fi copiat. Știai că Chance va scoate originalul, ca să-și apere spatele. Acum, însă, se va afla. Nu trebuie să te prăbușești împreună cu el.

— Și unde am să ajung?

— Nicăieri, i-am răspuns. Nu mai ai unde.

Știa și el asta. Din moment ce cunoștea adevărul despre evacuare, era obligat să depună mărturie, la un moment dat, într-un fel sau altul. Depoziția lui ar fi distrus firma Drake & Sweeney și cariera lui ar fi luat sfîrșit. Vorbisem cu Mordecai despre acest curs al evenimentelor. Noi nu le ofeream decît firimituri.

— Dacă îmi dai raportul, am continuat, nu voi spune de unde o am. Și nu te voi chema ca martor decît dacă voi fi forțat să o fac.

Hector clătină din cap.

— Aș putea să mint, să știi.

— Sigur că ai putea. Dar n-ai s-o faci, pentru că n-o să țină. E ușor de demonstrat că raportul a fost introdus în dosar și apoi scos. Nu poți nega că l-ai scris. Pe urmă, avem mărturia celor evacuați. Vor fi niște martori grozavi, în fața unui juriu format numai din negri, în Washington D.C. În plus, am vorbit și cu paznicul care te-a însoțit pe 27 ianuarie.

Primea loviturile în plin, una după alta; ajunsese în corzi. De fapt, nu reușiserăm să găsim paznicul; în dosar nu era menționat numele lui.

— N-are rost să minți, i-am spus. Nu vei face decît să înrăutățești lucrurile.

Hector era prea cîstit ca să mintă. La urma urmelor, era omul care îmi strecurase lista celor evacuați și cheile cu care să pot fura dosarul. Avea suflet și conștiință și nu putea fi fericit așa, ascuns în Chicago, fugind de trecutul lui.

— Chance le-a spus adevărul? I-am întrebat.

— Nu știu, mi-a răspuns el. Mă îndoiesc. Ar fi fost nevoie de curaj, iar Chance e un laș... O să mă dea afară, înțelegi?

— Poate, dar le vei trînti un proces pe cîste. Mă ocup eu de asta. Îi dam iar în judecată și nu-ți iau nici un ban.

S-a auzit o bătaie în ușă. Ne-a speriat pe amîndoi; conversația ne dusesese înapoi în timp.

— Da? a rostit el și secretara a intrat în încăpere.

— Vă așteaptă domnul Peck, l-a anunțat, măsurîndu-mă din cap pînă în picioare.

— Vin într-o clipă, i-a răspuns Hector și femeia s-a retras încet spre ușă, lăsînd-o deschisă.

— Trebuie să plec, m-a anunțat Hector.

— Nu plec fără o copie a raportului.

— Ne întîlnim la prînz, lîngă fîntîna din fața clădirii.

— Te aștept.

I-am făcut cu ochiul funcționarei, cînd am trecut prin hol.

— Mulțumesc, i-am spus. Acum mă simt mult mai bine.

— Mă bucur, mi-a răspuns ea.

De la fîntînă am luat-o spre vest, pe Grand Avenue, pînă am ajuns

într-un magazin evreiesc de delicatese. Pe când așteptam la coadă să luăm câte un sandwich, Hector mi-a dat un plic.

— Am patru copii, mi-a zis. Te rog să mă protejezi.

Am luat plicul și eram pe punctul de a spune ceva, când el a făcut câțiva pași în spate și s-a pierdut în mulțime. L-am zărit strecurându-se pe ușă afară și plecând mai departe, cu gulerul hainei ridicat peste urechi, aproape fugind, ca să scape de mine.

Am uitat de mîncare. Am străbătut pe jos cele patru străzi care mă despărțeau de hotel, am plătit camera și mi-am aruncat bagajele într-un taxi. Ghemuit pe bancheta din spate, cu portierele încuiate, în spatele unui șofer pe jumătate adormit, mi-am dat seama că nimeni pe lume nu are de unde să știe unde mă aflu în acel moment. Am deschis plicul.

Raportul era scris în formatul tipic al firmei Drake & Sweeney; îl concepușe Hector la calculator, cu codul clientului, numărul dosarului și data scrise cu caractere mici, în colțul din stînga jos al paginii. Era datat 27 ianuarie — de la Hector Palma către Braden Chance, cu privire la evacuarea RiverOaks/TAG din depozitul aflat în proprietatea acestora pe strada Florida. În ziua aceea, Hector se dusese la depozit însoțit de un paznic înarmat, pe nume Jeff Mackle, de la firma de pază și protecție Rock Creek; ajunsese la 9.15 dimineața și plecase la 12.30. Depozitul avea trei etaje și, după ce îi văzuse, mai întîi, pe cei adăpostiți la etajul întîi, Hector urcase la etajul al doilea, care părea nelocuit. La etajul al treilea, a găsit gunoi, haine vechi și resturile unui foc aprins de cineva cu multe luni mai înainte.

La capătul de vest al clădirii, la parter, descoperise unsprezece apartamente improvizate, toate asamblate în grabă din placaj și BCA, netencuite, dar evident construite de aceeași persoană, cam în același timp, cu oarecare efort pentru o imagine ordonată. Fiecare apartament avea cam aceeași suprafață; lui Hector nu i s-a permis să intre în nici unul din ele. Ușile erau identice, din material sintetic ușor, probabil din plastic și goale pe dinăuntru, cu mîner și zăvor.

Baia era foarte uzată și murdară. Nu se aduseseră îmbunătățiri recente.

Hector a întîlnit un bărbat care s-a prezentat drept Herman, iar Herman nu avea chef de vorbă. Hector l-a întrebat care era chiria pentru acele apartamente și Herman i-a răspuns că nu exista chirie; stătea acolo ilegal. La vederea paznicului înarmat, în uniformă, omul nu a mai spus nimic.

În partea de est a clădirii, au găsit zece apartamente de formă identică, realizate cu aceleași materiale de construcție. Plînsul unui copil l-a adus pe Hector în fața unei uși și l-a rugat pe paznic să rămînă mai în spate, în umbră. O tînră mamă a răspuns la bătaia lui în ușă; ținea în brațe un copil și alți trei se strîngeau pe lîngă ea. Hector a informat-o că reprezintă un birou de avocatură, că depozitul fusese vîndut și că va trebui să evacueze clădirea în cîteva zile. La început, femeia a spus că stă acolo ilegal, însă curînd după aceea a trecut la atac. Era apartamentul ei. Îl închiriasse de la un bărbat pe nume Johnny, care venea în jurul datei de 15 ale lunii să ia o sută de dolari. Nimic în scris. Nu avea idee cine e proprietarul clădirii. Johnny era singurul ei om de contact. Locuia acolo de trei luni și nu putea pleca, pentru că nu avea unde. Lucra douăzeci de ore pe săptămîină într-o băcănie.

Hector i-a spus să-și împacheteze lucrurile și să fie gata de mutare. Clădirea urma să fie dăruită peste zece zile. Asta a scos-o din minți. Hector a încercat să insiste. A întrebat-o dacă avea vreo

dovadă că plătea chirie. Femeia și-a scos poșeta de sub pat și i-a dat o bucățică de hîrtie — bandă de marcaj de la casieria băcăniei. Pe spatele ei, cineva scrisese în grabă: Primit de la Lontae Burton, 15 ianuarie, 100 dolari chirie.

Raportul avea două pagini. Dar mai era anexată încă o pagină, o copie a chitanței, abia lizibilă. Hector o luase de la Lontae, o copiasse și pusese originalul în raport. Scrisul părea grăbit, cu greșeli de ortografie, copia era ștearsă, dar dovada era uimitoare. Cred că am scos niște sunete ciudate, căci șoferul de taxi a ridicat brusc capul și m-a privit, prin oglinda retrovizoare.

Raportul era o descriere exactă a lucrurilor pe care Hector le văzuse, le spusese și le auzise. Nu existau concluzii sau avertismente pentru șefii lui. Nu e bine să vii cu frînghia în casa spînzurătorului, probabil că își spusese. El nu era decît un umil asistent, nu era treaba lui să-și dea cu părerea sau să vină cu sfaturi sau să se pună în calea unei afaceri.

De la Aeroportul O'Hare, i-am transmis totul lui Mordecai, prin fax. Dacă se prăbușea avionul, sau dacă eram atacat și mi-l fura cineva, doream ca o copie să fie pusă bine, în dosarele din Centrul legal de pe strada 14.

29

Cum nu știam nimic despre tatăl lui Lontae și probabil că nu știa nimeni altcineva, iar asta și din cauza că mama ei și toate celelalte odrasle se aflau în spatele gratiilor, am luat hotărîrea tactică de a evita familia și de a desemna un garant care să ne fie client. Luni dimineață, în timp ce eu mă aflam la Chicago, Mordecai s-a prezentat în fața unui judecător al tribunalului pentru probleme familiale și a solicitat să fie numit un garant temporar pentru bunurile lui Lontae și ale fiecăruia dintre copiii ei. Era o problemă de rutină, rezolvată discret. Judecătorul era prieten cu Mordecai. Petiția a fost aprobată în cîteva minute și noi ne-am cîștigat un client. Se numea Wilma Phelan — o asistentă socială cunoscută de Mordecai. Rolul ei în litigiu urma să fie minor și s-a convenit ca, în cazul în care obțineam ceva bani, să primească și ea o mică sumă.

Trustul Cohen era prost organizat din punct de vedere financiar, dar avea reguli și prevederi clare pentru toate aspectele legate de funcționarea unui centru legal nonprofit. Leonard Cohen fusese avocat și, după cum se vedea, unul cu mult apetit pentru detalii. Deși descurajat și disprețuit, Centrul putea accepta cazuri de rănire sau omor din culpa cu eventualitatea obținerii de daune. Dar onorariul acceptat era de 20% din suma obținută, spre deosebire de procentul standard de o treime. Unii avocați pledanți luau în mod obișnuit 40%.

Din onorariul estimativ de 20%, Centrul putea păstra jumătate; ceilalți 10% intrau în fondurile fundației. În paisprezece ani, Mordecai avusese două cazuri de acest fel. Pe primul îl pierduse, din cauza unui juriu potrivnic. În cel de-al doilea fusese implicată o femeie fără adăpost, lovită de un autobuz local. Daunele fuseseră stabilite la o sută de mii de dolari, ceea ce adusese Centrului impresionanta sumă netă de zece mii de dolari, din care cumpărase telefoane noi și computere.

Fără prea mare convingere, judecătorul aprobase contractul nostru pentru procentul de 20%. Din acel moment, eram pregătiți pentru un

proces.

Surpriza s-a produs la șapte și treizeci și cinci de minute — la meciul dintre Georgetown și Syracuse. Mordecai reușise să facă rost de două bilete. Cursa mea a ajuns la Aeroporul Național la timp, la șase și douăzeci de minute și, treizeci de minute mai târziu, mă întâlneam cu Mordecai în fața intrării de est a U.S. Air Arena din Landover, printre alți aproape douăzeci de mii de suporteri. Mi-a dat un bilet și, din buzunarul de la haină, a scos un plic gros, închis, trimis recomandat, în atenția mea, pe adresa Centrului. Era de la baroul din Washington.

— A sosit astăzi, mi-a explicat el, știind cu exactitate ce era în plic. Ne vedem la locurile noastre, a adăugat și a dispărut într-un grup de studenți.

Am desfăcut plicul și am găsit un loc suficient de luminat pentru a putea citi. Prietenii mei de la Drake & Sweeney nu se dădeau în lături de la nimic.

Era o plîngere oficială, înregistrată la Curtea de Apel, prin care eram acuzat de comportament lipsit de etică. Acuzațiile continuau pe trei pagini, dar puteau fi rezumate într-un singur paragraf concret. Furasem un dosar. Încălcasem regula confidențialității. Eram un băiat rău, care trebuia (a) să fie dat definitiv afară din barou, (b) suspendat pe mai mulți ani sau (c) să fie avertizat public. Cum dosarul tot nu apăruse, problema era urgentă și, deci, ancheta și toate procedurile legate de ea treceau pe primul plan.

Urmau note, formulare, alte documente la care nici nu m-am uitat. Eram șocat și m-am sprijinit de un perete ca să-mi revin și să pot gândi la rece. Normal, mă gîndeam la o acțiune din partea baroului. Aș fi fost nerealist dacă nu m-aș fi gîndit că firma va căuta să recupereze dosarul pe orice cale. Dar mi-am imaginat că arestarea mea îi va mai liniști o vreme.

Aveam dovada că lucrurile nu stăteau deloc așa. Voiau să mă distrugă. O firmă mare joacă foarte dur, nu iartă — înțelegeam prea bine. Ceea ce nu știau ei era că, în dimineața următoare, la ora nouă, aveam plăcerea de a-i da în judecată, cerîndu-le daune de zece milioane pentru uciderea din culpă a membrilor familiei Burton.

După evaluările mele, nu mai aveau ce să-mi facă. Terminaseră cu mandatele și scrisorile recomandate. Cărțile fuseseră date pe față și se trăsese linie dedesubt. Într-un fel, era o ușurare să țin acele hîrtii în mîină.

Totuși, mă și temeam. De cînd începusem facultatea, cu zece ani înainte, nu mă gîndisem niciodată serios să-mi schimb profesia. Ce m-aș fi făcut dacă îmi ridicau licența?

Dar, la urma urmelor, Sofia nici nu avea așa ceva și nu era nici o deosebire.

Mordecai mă aștepta lîngă poarta de intrare în tribună. I-am spus, pe scurt, ce cuprindea petiția baroului. Mi-a prezentat condoleanțe.

Meciul promitea să fie tensionat și interesant, dar baschetul nu era, în acel moment, principala noastră preocupare. Jeff Makle era colaborator la firma de pază și protecție Rock Creek, iar seara lucra la arenă, cînd aveau loc meciuri. Sofia aflase toate amănuntele, chiar în cursul acelei zile. Ne așteptam să fie unul dintre detectivii în uniformă, cam o sută la număr, care se plimbau prin clădire, urmărind meciul pe gratis și uitîndu-se după studente.

Nu știam dacă era bătrîn, tînăr, alb, negru, gras sau slab, dar toți

detectivii aveau ecusoane cu numele lor înscrise pe buzunarul stîng al cămășii. Ne-am plimbat pe culoare și am trecut prin porțile de acces în tribune, pînă aproape de pauză, înainte ca Mordecai să-l descopere, pe cînd încerca să flirteze cu o plasatoare drăguță de la Poarta D, pe care eu o verificasem de două ori.

Mackle era un tip masiv, alb, oarecare, cam de vîrsta mea. Avea un gît ca de taur și bicepși enormi, pieptul plin și bombat. Ne-am sfătuit rapid și am ajuns la concluzia că era mai bine să vorbesc eu cu el.

Ținînd o carte de vizită în mînă, m-am îndreptat calm spre el și m-am prezentat.

— Domnule Mackle, sînt Michael Brock, avocat.

Mi-a aruncat o privire normală la auzul acelor cuvinte și a luat cartea de vizită fără nici un comentariu. Îi întrerupsesem flirtul cu tînăra de la ghișeu.

— Pot să vă pun cîteva întrebări? am continuat, așa cum îmi imaginam că ar fi făcut un detectiv de la omucideri.

— Puteți să le puneți. S-ar putea ca eu să nu răspund, a zis el, făcîndu-i fetei cu ochiul.

— Ați lucrat vreodată pentru Drake & Sweeney, o importantă firmă de avocatură din District?

— Poate.

— I-ați ajutat vreodată să facă evacuări?

Lovisem un nerv sensibil. A înțepenit instantaneu și, practic, conversația s-a încheiat din acel moment.

— Nu cred, mi-a răspuns, uitîndu-se în altă parte.

— S înțeți sigur?

— Sigur. Răspunsul e nu.

— Nu ați ajutat firma să efectueze o evacuare dintr-un depozit plin de locatari ilegali, pe 4 februarie?

A clătinat din cap, cu maxilarele strînse și ochii mijiți. Cineva de la Drake & Sweeney îl vizitase deja pe domnul Mackle. Sau, mai degrabă, firma îl amenințase pe patronul lui.

În orice caz, Mackle era de nepătruns. Fata de la ghișeu de bilete era preocupată de unghiile ei. Orice cale de acces îmi era închisă.

— Mai devreme sau mai tîrziu, tot va trebui să răspundeți la întrebările mele, i-am spus.

Fălcile îi zvîcneau, dar tot nu spunea nimic. Nu intenționeam să forțez nota. Tipul era un necioplit, genul care sărea iute la bătaie, putea oricînd să lase lat un amărit de avocat al străzii. Suferisem destule răni în ultimele două săptămîni.

Am urmărit zece minute din repriza a doua a meciului și am plecat de acolo cu spasme dorsale, efecte ale accidentului de mașină.

Motelul era nou și se afla la capătul de nord al cartierului Bethesda. Costa tot patruzeci de dolari pe noapte și, după trei nopți, nu-mi mai puteam permite să achit terapia cu ușile închise pentru Ruby. Megan era de părere că femeia ar trebui să se întoarcă acasă. Dacă intenționa să renunțe la droguri, testul adevărat urma să se petreacă în stradă.

Mărți dimineață, la șapte și jumătate, am bătut la ușa camerei ei de la etajul al doilea. Camera 220, conform instrucțiunilor pe care mi le dăduse Megan. Nici un răspuns. Am bătut iar și iar și am încercat minerul. Era blocat. Am alergat la recepție și l-am rugat pe tipul de acolo să dea un telefon în cameră. Din nou, nici un răspuns. Nimeni

nu plecase de acolo. Nu se raportase nimic neobișnuit.

A fost chemată directoarea adjunctă și eu am reușit să o conving că era vorba de o urgență. Femeia a chemat un paznic și am plecat, toți trei, spre cameră. Pe drum, le-am explicat planurile noastre pentru Ruby și de ce camera nu era trecută pe numele ei. Directoarei nu i-a plăcut ideea ca motelul ei să fie folosit pentru dezintoxicarea unui consumator de *crack*.

Camera era pustie. Patul fusese făcut cu grijă; nu părea să fi fost folosit în acea noapte. Nici un obiect nu era nelalocul lui, iar din lucrurile ei nu mai rămăsese nimic.

Le-am mulțumit însoțitorilor mei și am plecat. Motelul se afla la cel puțin cincisprezece kilometri de biroul nostru. Am sunat-o pe Megan, ca s-o alertez și m-am chinuit să intru în oraș o dată cu alt milion de călători. La opt și un sfert, blocat în trafic, am sunat la birou și am întrebat-o pe Sofia dacă nu o văzuse pe Ruby. Răspunsul a fost negativ.

Înregistrarea plîngerii a fost scurtă și la obiect. Wilma Phelan, garant pentru bunurile lui Lontae Burton și ale copiilor ei, dădea în judecată RiverOaks, Drake & Sweeney și TAG, Inc., pentru conspirație în comiterea unei evacuări ilegale. Logica era simplă; conexiunea cauzală era evidentă. Clienții noștri nu ar fi locuit într-o mașină, dacă n-ar fi fost aruncați afară din locuința lor. Și n-ar fi murit, dacă nu locuiau într-o mașină. Era o splendidă teorie a responsabilităților, care devenea și mai interesantă datorită simplității ei. Orice juriu din țară putea urmări derularea faptelor.

Neglijența și/sau actele intenționate ale pîrîților le cauzaseră moartea, ceea ce era de prevăzut. Lucruri grave li se întîmplau celor care trăiau în stradă, mai ales mamelor singure cu copii mici. Dacă erau scoși afară din case pe nedrept, vinovații trebuiau să plătească pentru suferințele produse.

Ne gîndiserăm, în trecere, și la un proces separat, pentru moartea "Domnului". Și el fusese evacuat ilegal, dar moartea lui nu putea fi considerată previzibilă. Faptul că luase ostatici și că, în cursul acelor evenimente, fusese ucis, nu reprezenta o derulare de evenimente care să poată convinge un juriu. L-am lăsat pe "Domnul" să se odihnească în pace, definitiv.

Drake & Sweeney i-ar fi cerut imediat judecătorului să-mi solicite depunerea dosarului. Judecătorul putea să mă oblige să o fac, iar asta însemna o recunoaștere a vinovăției. Mă mai putea costa dreptul de a practica avocatura. Mai mult, orice dovadă decurgînd din elementele cuprinse în dosarul furat, putea fi exclusă.

Mărți, am revizuit împreună cu Mordecai proiectul final al plîngerii și el m-a întrebat încă o dată dacă vreau să merg mai departe. Pentru a mă proteja, era gata să renunțe complet la acțiune. Vorbisem de cîteva ori despre asta. Puseseră chiar la punct o strategie, prin care renunțam la procesul Burton, negociam un armistițiu cu Drake & Sweeney, pentru ca numele meu să rămînă nepătat, așteptam un an să se liniștească spiritele și apoi strecuram cazul vreunui coleg din cealaltă parte a orașului. Nu era o strategie potrivită, așa că am renunțat la ea imediat.

Mordecai a semnat plîngerile și am plecat împreună la tribunal. El conducea mașina, iar eu reciteam textul; cu cît ne apropiam mai mult, cu atît părea mai greu în mîinile mele.

Negocierile erau cheia succesului. Expunerea publică ar fi

constituit o umilire pentru Drake & Sweeney, firmă cu imense mândrii și orgolii, ridicată pe credibilitate, servicii de calitate, încredere. Eu le cunoșteam concepțiile, personalitatea, cultul marilor avocați care nu greșesc. Cunoșteam ce nebunie însemna să fii considerat rău, în orice sens. Există și sentimentul de vinovăție, pentru că acolo se câștigau atîția bani, ca și dorința corespunzătoare de a-ți arăta compasiunea față de cei mai puțin norocoși.

Drake & Sweeney făcuse un lucru rău, deși bănuiam că firma nu avea habar cît de grav era. Îmi imaginam că Braden Chance se ascundea, ca un laș, în spatele ușilor încuiate, rugîndu-se cu disperare să treacă peste acest moment

Dar și eu făcusem un lucru rău. Poate că, într-un punct anume, ne puteam pune de acord. Dacă nu, Mordecai Green ar fi avut satisfacția de a prezenta cazul Burton în fața unui juriu prietenos, solicitîndu-le sume foarte mari drept daune. Iar firma ar fi avut satisfacția de a împinge pînă la limită cazul meu de furt calificat; era o situație la care nu doream să mă gîndesc.

Cazul Burton nu avea cum să ajungă vreodată la tribunal, încă mai gîndeam ca un avocat de la Drake & Sweeney. Ideea de a se confrunța cu un juriu districtual i-ar fi înspăimîntat. De la situația penibilă de început, ar fi ajuns să caute cu disperare cai de a-și reduce pierderile.

Tim Claussen, coleg de colegiu cu Abraham, era reporter la *Post*. Ne aștepta în fața biroului grefierului și i-am dat o copie a plîngerii noastre. A citit-o în timp ce Mordecai completa originalul, pentru ca apoi să ne pună cîteva întrebări, la care eram bucuroși să-i răspundem, dar neoficial.

Tragedia familiei Burton devenea rapid o problemă politică și socială în District. Vina era aruncată dintr-o parte în alta, cu viteză amețitoare. Fiecare șef de departament din oraș blama pe altcineva. Consiliul municipal dădea vina pe primar, care acuza consiliul, dar și Congresul. Unii membri de dreapta din Cameră cîntăriseră problemă suficient pentru a-l acuza pe primar, consiliul și întregul oraș.

Ideea de a arunca întreaga responsabilitate pe umerii unui grup de avocați albi și bogați făcea senzație. Claussen — un tip dur, caustic, obosit de atîția ani de jurnalism — nu reușea să-și domolească entuziasmul.

Atacarea firmei Drake & Sweeney prin presă nu mă deranja deloc. Firma stabilise regulile, cu o săptămînă mai înainte, cînd suflase unui reporter că fusesem arestat. Îl și vedeam pe Rafter, cu banda lui de specialiști în litigii cu tot, căzînd de acord la masa de ședințe că, da, era perfect normal să alerteze mijloacele de informare în legătură cu arestarea mea; și nu numai atît, dar să le dea și o fotografie drăgălașă a delincventului. Trebuia să mă simt penibil, să mă umilească, să mă facă să regret, să mă forțeze să scot la lumină dosarul și să fac tot ce doreau ei.

Le cunoșteam mentalitatea, știam cum se joacă acest joc.

Nu mă deranja deloc să-l ajut pe reporter.

Clienții stăteau răbdători, așezați pe podeaua din hol; unii aproape ațipiseră, alții citeau ziarul. Ernie, omul cu cheile, era nemulțumit de întârzierea mea; avea și el programul lui. Mi-a deschis camera de primiri și mi-a dat o listă cu numele a treisprezece potențiali clienți. L-am strigat pe primul dintre ei.

Eram uimit cit de multe realizasem într-o săptămână. Intrasem în clădire cu câteva minute mai înainte, fără să-mi fie teamă că aș putea fi împușcat. Îl așteptasem pe Ernie în hol, fără să mă gândesc că sînt alb. Îmi ascultam clienții răbdător, dar eficient, pentru că știam ce am de făcut. Începusem să arăt așa cum cerea rolul; îmi lăsasem barbă de mai bine de o săptămână, părul îmi cădea ușor peste urechi și începusem să arăt primele semne de neglijență. Pantalonii kaki erau șifonați și haina albastră mototolită; cravata stătea ușor slăbită. Pantofii Nike arătau încă bine, dar se cam uzaseră. Îmi mai lipsea o pereche de ochelari cu rama de baga și aș fi fost prototipul perfect al avocatului public.

Nu că le-ar fi păsat clienților mei. Ei aveau nevoie de cineva care să-i asculte, și asta era treaba mea. Lista a crescut pînă la șaptesprezece și mi-am petrecut patru ore dînd sfaturi. Am uitat de bălălia cu Drake & Sweeney, care se profila la orizont. Am uitat de Claire, deși, din păcate, asta părea mai ușor. Am uitat chiar și de Hector Palma și excursia mea la Chicago.

Dar nu puteam uita de Ruby Simon. Am reușit, într-un fel, să leg fiecare nou client de persoana ei. Nu eram îngrijorat pentru siguranța ei; supraviețuise în stradă mult mai mult decît aș fi putut eu să o fac. Dar de ce să fi părăsit o cameră curată de motel, cu televizor și duș, ca să o ia din nou prin oraș, în căutarea mașinii ei abandonate?

Era dependentă de droguri, acesta era adevărul simplu, inevitabil. Drogul era un magnet care o trăgea înapoi în stradă.

Dacă nu reușeam să o țin departe de ele, închisă într-o cameră de motel, trei nopți la rînd, cum puteam să o ajut să renunțe definitiv?

Decizia nu-mi aparținea.

Rutina ultimelor ore ale după-amiezii a fost întreruptă de un telefon de la fratele meu mai mare, Warner. Se afla în oraș, cu afaceri, o călătorie neprevăzută, m-ar fi sunat mai repede, dar nu mi-a găsit noul număr de telefon; și, mai ales, unde ne-am putea întîlni pentru cină? Plătea el, mi-a spus înainte de a-i răspunde, și auzise de un local grozav numit Danny O's, unde un prieten de-al lui mîncase chiar cu o săptămână mai înainte — mîncarea era fantastică! Nu mă mai gîndisem de mult la o masă costisitoare.

Eram de acord cu Danny O's. Era la modă, avea succes, avea prețuri piperate și, din păcate, era tipic.

Am rămas cu ochii pironiți pe telefon mult timp după ce conversația noastră se încheiase. Nu doream să mă întîlnesc cu Warner, pentru că nu doream să-l ascult pe Warner. Nu venise în oraș cu afaceri, deși asta se întîmpla cam o dată pe an. Eram foarte sigur că îl trimiseseră părinții mei. Sufereau acolo, în Memphis, îi dureau sufletul din cauza unui nou divorț, căderea mea de pe scara socială îi întristase. Warner se ocupa întotdeauna de toate.

Ne-am întîlnit în barul aglomerat de la Danny O's. Înainte de a-mi strînge mîna sau de a mă îmbrățișa, s-a dat cu un pas îndărăt, pentru a-mi cerceta noua imagine. Barba, părul, pantalonii kaki, totul.

— Ești un adevărat radical, mi-a spus, cu un amestec de umor și sarcasm în proporții egale.

- Mă bucur să te văd, am zis eu, încercînd să-i ignor stilul teatral.
- Ești cam slab, mi-a zis.
- Tu nu.

S-a bătut cu palma peste pîntece, ca și cum kilogramele în plus s-ar fi strecurat la bord chiar în cursul acelei zile. Am să le dau jos, mi-a promis el. Avea treizeci și opt de ani, arăta bine și încă suferea de orgoliu în privința formei sale fizice. Simplul fapt că făcusem un comentariu despre greutatea lui în plus era suficient pentru a-l convinge să o dea jos într-o lună.

Warner era singur de trei ani. Femeile erau foarte importante pentru el. În timpul divorțului se vorbise despre adulter, dar de ambele părți.

— Arăți grozav, i-am spus, și era adevărat. Costum de comandă, cămașă la fel. Cravată scumpă. Aveam și eu o debara plină cu asemenea lucruri.

— Și tu la fel. Așa te îmbraci acum pentru muncă?

— De cele mai multe ori. Uneori renunț la cravată.

A comandat două beri Heineken pe care le-am sorbit în mulțime.

— Ce mai face Claire? m-a întrebat el. Discuțiile preliminare se încheiaseră.

— Cred că e bine. Am început divorțul, fără contestații. Eu m-am mutat în altă parte.

— E fericită?

— Cred că a fost ușurată să scape de mine. Aș spune că e mai fericită acum, decît cu o lună în urmă.

— Și-a găsit pe altcineva?

— Nu cred, i-am răspuns. Trebuia să fiu atent, pentru că o mare parte din această conversație, dacă nu chiar toată, avea să le fie repetată părinților mei, mai ales dacă existau motive scandaloase pentru divorț. Le-ar fi plăcut să dea vina pe Claire și, dacă ar fi avut impresia că fusese prinsă cu alți bărbați, divorțul li s-ar fi părut logic.

— Dar tu?

— Nu. Mi-am ținut pantalonii pe mine.

— Atunci, de ce divorțezi?

— Din multe motive. Prefer să nu vorbesc iar despre ele.

Nu asta spera el. Divorțul lui fusese unul urît, cu certuri teribile de ambele părți, pentru custodia copiilor. Îmi împărtășise toate detaliile, pînă într-atît încît devenea plictisitor. Acum dorea același lucru de la mine.

— Te-ai trezit într-o bună zi și ai hotărit să divorțezi?

— Ai trecut și tu prin asta, Warner. Nu e așa de simplu.

Șeful de sală ne-a condus în restaurant. Am trecut pe lîngă o masă la care Wayne Umstead stătea de vorbă cu doi bărbați pe care nu îi recunoșteam. Umstead fusese și el ostatic, împreună cu mine; pe el îl trimisese "Domnul" la ușă, să aducă mîncarea și el fusese cel care scăpase, ca prin minune, de atingerea glonțului trăgătorului de elită. Nu m-a văzut.

O copie a acțiunii intentate de noi îi fusese înmînată lui Arthur Jacobs, președintele comitetului executiv, la ora 11, în timp ce eu mă aflam la CCNV. Umstead nu era partener, așa că mă întrebam dacă știe ceva despre acțiune.

Era normal să știe. La întrunirile convocate în grabă după-a-miază, știrea fusese anunțată ca o bomba. Trebuia pregătită apărarea; trebuia dat ordinul de atac; trebuia încercuit inamicul. Nici o vorbă celor din afara firmei. Aparent, acțiunea trebuia ignorată.

Din fericire, Umstead nu putea vedea masa noastră. M-am uitat în

jur, ca să mă asigur că nici unul dintre băieții cei răi nu se mai află în restaurant. Warner a comandat cîte un Martini, dar eu l-am refuzat. Pentru mine, doar apă.

Pentru Warner, totul trebuia să meargă cu motoarele din plin. Munca, distracția, mîncarea, băutura, femeile, chiar cărțile și filmele vechi. Într-un rînd, aproape înghețase de frig, prins de viscol în munții peruvieni; altă dată, fusese mușcat de un șarpe veninos de apă, pe cînd făcea scufundări subacvatice în Australia. Faza de adaptare de după divorț trecuse remarcabil de ușor, în primul rînd pentru că lui Warner îi plăcea să călătorească, să facă alpinism și să alunece pe coarda, în gol, să se lupte cu crocodilii și să alerge după femei la scară globală.

Ca partener într-o mare firmă din Atlanta, avea o mulțime de bani. Cheltuia o mulțime. Cina noastră avea legătură cu banii.

— Apă? repetă el, scîrbit. Fii serios. Ia ceva tare.

— Nu, am protestat eu.

Warner voia Martini și apoi vin. Voia să plecăm tîrziu, pentru ca a doua zi să se scoale la patru dimineață și să-și avînte, neobosit, degetele pe tastatura computerului portabil, alungîndu-și mahmureala inerentă pentru o parte a zilei.

— Fătălăule, a mormăit el.

Eu stăteam cu ochii pironiți în meniu. El se uita după toate fustele. A sosit și porția lui de băutură și am comandat mîncarea.

— Povestește-mi despre munca ta, m-a rugat, încercînd cu disperare să dea impresia că îl interesează.

— De ce?

— Pentru că îmi imaginez că e fascinantă.

— De ce spui asta?

— Ai renunțat la o avere. Trebuie să fi avut un motiv al naibii de bun.

— Există motive suficient de bune pentru mine.

Warner plănuse întîlnirea noastră. Avea un scop, o țintă, un destinatar și un plan cu ce anume trebuia să-mi spună, pentru a mă aduce unde dorea el. Nu eram prea sigur unde anume.

— Săptămîna trecută am fost arestat, i-am spus, ca să-i distrag atenția. Succesul era și-așa suficient de stresant.

— Ce-ai făcut?!?

I-am povestit cele întîmplate, exagerînd la maximum fiecare detaliu, pentru că eu țineam conversația sub control. Warner m-a criticat pentru furt, dar eu nu încercam să mă apăr. Dosarul însuși constituia o altă problemă complicată, pe care nici unul dintre noi nu dorea să o exploreze.

— Așadar, ai distrus toate punțile de înțelegere dintre tine și Drake & Sweeney? m-a întrebat, în timp ce mîncam.

— Definitiv.

— Cît ai de gînd să te ocupi de interesul public?

— Abia am început. Să fiu sincer, nu m-am gîndit la final. De ce?

— Cît timp poți lucra pe nimic?

— Atît cît voi putea supraviețui.

— Deci supraviețuirea este un etalon?

— Pentru moment. Care este etalonul tău?

Era o întrebare ridicolă.

— Banul. Cît cîștig; cît cheltuiesc; cît pot pune deoparte, ca să facă pui, încît într-o bună zi să am un morman de bani și să nu am de ce să-mi fac griji pentru nimic.

Nu era prima dată cînd îl auzeam vorbind astfel. Lăcomia lui

nerușinată trebuia admirată. Era o versiune ceva mai dură decât ceea ce fuseserăm învățați în copilărie. Muncește din greu ca să câștigi foarte mult, și societatea în întregul ei va profita din asta.

Mă provoca la critici, iar eu nu aveam chef de luptă. Era o luptă fără învingători; nu putea duce decât la o remiză penibilă.

— Câți bani ai? l-am întrebat.

Ca orice tip lacom, Warner, nenorocitul, era mîndru de bogăția lui.

— La patruzeci de ani, voi avea un milion de dolari îngropați în fonduri mutuale. La patruzeci și cinci, vor fi trei milioane. Când voi ajunge la cincizeci de ani, vor fi zece. Atunci va fi momentul să mă retrag. Știam acele cifre pe dinafară. Marile firme de avocatură erau la fel peste tot.

— Dar tu? m-a întrebat el, despicînd cu cuțitul cîte o bucățică de carne de pui.

— Păi, să vedem. Am treizeci și doi de ani și am rămas cu o sumă netă de cinci mii de dolari, plus sau minus cîtiva. La patruzeci și cinci de ani, dacă muncesc din greu și strîng ceva, s-ar putea să ajung la zece mii. Pînă la cincizeci de ani, ar trebui să am vreo douăzeci de mii îngropați în fonduri mutuale.

— O perspectivă demnă de invidiat. Optsprezece ani de trai în sărăcie.

— Tu nu știi nimic despre sărăcie.

— Poate că știu. Pentru cei ca noi, sărăcia înseamnă un apartament ieftin, o mașină la mîna a doua, cu tăblăria înfundată și murdară, haine proaste, nici urmă de bani pentru a calatori și a vedea lumea, nici vorbă de fond pentru pensie, nici o plasă de siguranță, nimic.

— Perfect. Tocmai mi-ai demonstrat că am dreptate. Nu știi absolut nimic despre sărăcie. Cît câștigi pe an?

— Nouă sute de mii.

— Eu câștig treizeci de mii. Ce te-ai face dacă te-ar obliga cineva să lucrezi pentru treizeci de mii?

— M-aș sinucide.

— Te cred. Cred sincer că ai lua o pușcă și ți-ai zbura creierii înainte de a fi nevoit să lucrezi pentru treizeci de mii.

— Te înșeli. Aș lua pilule.

— Lașule!

— În nici un caz n-aș lucra atît de ieftin.

— Ah, de lucrat ai putea, ce nu ai putea ar fi să trăiești numai cu atîta.

— E același lucru.

— Aici se vede diferența dintre noi, i-am spus.

— La naiba, e clar că există o diferență. Dar cum de am devenit atît de diferiți, Michael? Acum o lună, erai ca și mine.

Acum, uită-te la tine — porți perciunii ăia caraghioși și haine uzate și spui tot felul de prostii despre servicii aduse oamenilor și salvarea omenirii. Unde ai greșit?

Am respirat adînc și am savurat umorul acelei întrebări. S-a relaxat și el. Eram prea civilizați ca să ne certăm în public.

— Ești un caraghios, să știi, mi-a spus el, aplecîndu-se mult spre mine. Mai aveai foarte puțin și ajungeai partener. Ești inteligent și talentat, singur, fără copii. Ai putea ajunge la un milion pe an la vîrsta de treizeci și cinci de ani. Poți face socoteala și singur.

— Am și făcut-o, Warner. Mi-am pierdut dragostea de bani. Banul e ochiul dracului.

— Ce original! Să te întreb ceva. Ce-ai să faci dacă te trezești, să

zicem, la șaizeci de ani, obosit de a mai salva omenirea, pentru că oricum nu poate fi salvată. Nu tu acareturi, nu tu bani, nici firmă, nici partener, nici nevastă care să aducă bani grași din neurochirurgie. Nu va mai fi nimeni pe urmele tale. Ce ai să te faci?

— Păi, m-am gândit la asta și, apropo, am un frate mai mare și putred de bogat. Am să-ți dau un telefon.

— Dacă voi fi murit?

— Trece-mă în testament. Fratele răătăcitor.

Ne-am concentrat asupra mîncării și conversația a început să lîncezească. Warner era destul de arogant ca să creadă că o confruntare fără menajamente m-ar fi readus la gînduri mai bune. Cîteva păreri dure din partea lui, cu privire la consecințele pasului greșit pe care îl făcusem și gata, lăsam joaca asta de-a sărăcia și mă hotărăam să-mi iau o slujbă ca lumea. Vorbesc eu cu el, parcă îl auzeam spunîndu-le părinților mei.

Mai avea cîtiva ași în mîneacă. M-a întrebat ce beneficii scotea Centrul legal din strada 14. Destul de modeste, i-am răspuns. Avea fonduri de pensii? Din cîte știam eu, nu. Insista asupra ideii că ar trebui să-mi petrec numai vreo doi ani salvînd suflete, pentru ca apoi să revin la lumea reală. I-am mulțumit.

Iar el mi-a oferit o minunată sugestie — n-ar strica, poate, să-mi gălesc o femeie potrivită, dar cu bani, și să mă însor cu ea.

Ne-am luat rămas-bun pe trotuarul din fața restaurantului. L-am asigurat că știu ce fac, că mă voi descurca și că raportul dat de el părinților trebuia să fie optimist.

— Nu-i speria, Warner. Spune-le că totul e minunat pe aici.

— Sună-mă dacă ajungi să flămînzești, a ripostat el, făcînd un efort să pară amuzat.

I-am făcut un semn cu mîna și am plecat.

Pylon Grill era o cafenea deschisă toată noaptea în Foggy Bottom, în apropiere de Universitatea George Washington. Era un loc cunoscut printre insomniaci și maniacii știrilor. Prima ediție din *Post* sosea în fiecare seară, chiar înainte de miezul nopții, iar cafeneaua era la fel de plină ca un magazin de delicatese la ora prînzului. Am cumpărat un ziar și m-am așezat la bar — lucru ciudat, căci tot restul celor prezenți stăteau cu nasul în ziar. Am fost uimit de tăcerea de la Pylon. Ziarul *Post* abia sosise, cu numai cîteva minute înaintea mea, și treizeci de persoane erau adîncite în citit, de parcă se declarase războiul.

Articolul era în stilul obișnuit pentru *Post*. Începea pe prima pagină, cu un titlu scris cu litere groase, de-o șchioapă, și continua pe pagina zece, unde apăreau și fotografiile — figura lui Lontae, preluată de pe pancartele de la mitingul pentru dreptate, Mordecai, pe cînd era cu zece ani mai tînăr și un alt grup de trei, care avea să-i umilească, în mod sigur, pe domnii cu sînge albastru de la Drake & Sweeney. Figura lui Arthur Jacobs în centru; fotografia de arest a lui Tillman Gantry în stînga și alta, la fel, cu DeVon Hardy, în dreapta; acesta din urmă era legat de articol numai pentru că fusese evacuat și ajunsese să fie ucis într-o manieră demnă de știrile din ziare.

Arthur Jacobs și doi pungași, doi delincvenți afro-americani cu cîte un număr micuț scris pe piept, aliniați la egalitate pe pagina zece din *Post*.

Parcă îi și vedeam, grupați în birouri și săli de ședințe, cu ușile încuiate și telefoanele scoase din priză, după ce toate întîlnirile

fuseseră anulate. Trebuia să-și pregătească riposta, să pună la cale o sută de strategii diferite, să-și aducă specialiștii în relații publice. Era momentul lor de cumpănă.

Faxurile aveau să înceapă să sosească foarte devreme. Copii ale imaginii acelui trio aveau să fie trimise birourilor de avocatură din toată țara, de la un capăt la altul, și fiecare mare firmă din lumea legilor corporative avea să se distreze pe săturate.

Gantry părea teribil de amenințător și mă îngrozeam la gândul că eram în dispută cu el.

Urma și o poză de-a mea, aceeași pe care ziarul o folosisese în simbăta dinainte, când anunțase arestarea mea. Eram prezentat drept veriga de legătură dintre firmă și Lontae Burton, deși reporterul nu avea de unde să știe că o întâlnisem în realitate.

Articolul era lung și complet. Începuse cu evacuarea și participanții implicați, inclusiv Hardy, care apăruse, șapte zile mai târziu, în birourile firmei Drake & Sweeney, unde luase ostatici — dintre care unul eram eu. De la mine, s-a ajuns la Mordecai, apoi la moartea membrilor familiei Burton. Se vorbea despre arestarea mea, deși fusesem atent să-i spun reporterului foarte puține lucruri despre dosarul aflat în dispută.

Omul se ținuse de cuvânt. Nu se dădeau nume, se făcea referire numai la surse bine informate. Nici eu n-aș fi putut scrie mai bine.

Nici un cuvânt din partea nici unuia dintre pîrîți. Se părea că reporterul se străduise prea puțin, sau deloc, să intre în legătură cu ei.

31

Warner m-a sunat la cinci dimineața.

— Ești treaz? m-a întrebat.

El se afla în apartamentul său de la hotel, plin de nervi; dădea cu pumnii în pereți și avea zeci de comentarii și întrebări despre proces. Citise ziarele.

Încercînd să-mi păstrez locul cald în sacul de dormit, l-am ascultat spunîndu-mi cum anume să procedez în acest caz. Warner era specialist în litigii, pe deasupra și unul foarte bun, și provocarea procesului Burton era prea mare ca să-i poată rezista. Nu cerusem o sumă suficientă ca daune — nu ajungeau zece milioane. Cu un juriu bine ales, șansele erau nelimitate. Ah, ce mult ar fi dorit să-și încerce chiar el forțele! Dar Mordecai? Era avocat pledant?

Dar onorariul? Cu siguranță că aveam un contract pentru patruzeci la sută. Poate că totuși mai exista o speranță pentru viitorul meu.

— Zece la sută, i-am răspuns, pe întuneric.

— Cee?! Zece la sută! Ai înnebunit?

— Sîntem o firmă nonprofit, am încercat să-i explic, dar nu mă asculta. Mă blestema pentru că nu sînt mai lacom.

Dosarul era o mare problema, spunea el, ca și cum noi nici nu ne gîndiserăm la asta.

— Îți poți demonstra cazul fără ajutorul dosarului?

— Da.

Se umfla de rîs văzîndu-l pe bătrînul Jacobs în ziar, cu cîte un delincvent de fiecare parte. Cursa lui spre Atlanta decola peste două ore. La nouă va fi la birou. Abia aștepta să arate pozele tuturor. Se gîndea să le transmită imediat pe coasta de vest, prin fax.

A închis telefonul în mijlocul unei propoziții.

Dormisem trei ore. M-am răsucit de pe o parte pe alta, de cîteva ori, dar n-am mai putut adormi la loc. Prea multe schimbări avuseseră loc în viața mea pentru a mai putea să mă odihnesc liniștit.

Am făcut un duș și am ieșit, oprindu-mă să beau cafele cu pakistanezii pînă la răsăritul soarelui și apoi am cumpărat fursecuri pentru Ruby.

Două mașini necunoscute erau parcate la colțul dintre străzile 14 și Q, în apropiere de biroul nostru. Am trecut cu mașina pe lîngă ele la șapte și jumătate, reducînd viteza, și instinctul mi-a șoptit să trec mai departe. Ruby nu se afla pe treptele de la intrare.

Dacă Tillman Gantry avea impresia că violența îl putea ajuta la apărarea în proces, n-ar fi ezitat să se folosească de ea. Mordecai mă avertizase, deși nu mai era nevoie de avertismente. L-am sunat acasă și i-am spus ce văzusem. El sosea la birou la opt și jumătate și am convenit să ne întîlnim la acea oră. Mi-a promis că o va anunța chiar el pe Sofia. Abraham era plecat din oraș.

De două săptămîni, mă concentram în primul rînd asupra procesului. Existaseră destule alte lucruri care să-mi distragă atenția — Claire, mutarea de acasă, perspectivele unei noi cariere — dar cazul împotriva lui RiverOaks și a fostei mele firme nu-mi ieșise nici o clipă din minte. Exista un anume entuziasm care preceda depunerea plîngerii în orice caz major, după care urma o respirație adîncă și o plăcută stare de liniște, după ce bomba își lovea ținta și praful se așternea.

Gantry nu ne-a omorît în acea zi, după ce depuseserăm plîngerea împotriva lui și a celorlalți doi pîrîți. Biroul arăta normal. Telefoanele nu sunau mai des decît de obicei. Numărul clienților era același. După ce problema procesului fusese, pentru moment, rezolvată, puteam să mă concentrez mai ușor asupra celorlalte cazuri.

Îmi puteam imagina panica din holurile îmbrăcate în marmură ale firmei Drake & Sweeney. Nimeni nu zîmbea, nimeni nu stătea la bîrfă lîngă mașina de cafea, nu se spuneau glume și nu se vorbea despre sport pe culoare. Atmosfera era, cu siguranță, mai sumbră decît la pompele funebre.

În secția antitrust, cei care mă cunoșteau bine puteau fi mai îngrijorați decît alții. Polly aborda, probabil, o atitudine stoică, detașată și veșnic eficientă. Rudolph nu ieșea, desigur, din birou decît pentru ședințele cu șefii mai mari.

Singurul aspect trist al distrugerii reputației sutelor de avocați de acolo era acela că marea majoritate dintre ei, nu numai că nu știau nimic despre jocul murdar, dar nici nu cunoșteau faptele. Nimănui nu-i păsa ce se întîmplă în secția de imobiliare. Puțini îl cunoșteau pe Braden Chance. Eu însumi lucrasem acolo cîteva ani buni înainte de a-l întîlni, și atunci numai pentru că îl căutasem. Îmi părea rău pentru cei nevinovați — avocații din alte timpuri, care puseseră pe picioare o mare firmă și de la care avuseserăm multe de învățat; colegii mei de generație, care duceau mai departe tradiția excelenței; nou-veniții care, trezindu-se, aflaseră că stimatul lor patron era, într-un fel, responsabil pentru moartea nedreaptă a unor oameni.

Dar nu aveam nici un fel de înțelegere pentru Braden Chance, Arthur Jacobs și Donald Rafter. Au vrut să mă distrugă. Lasă-i să transpire și ei.

Megan s-a întrerupt din rigorile impuse de menținerea ordinii într-o clădire cu optzeci de femei fără adăpost și am pomic într-un scurt drum cu mașina prin zona de nord-vest. Ea nu avea idee unde locuia Ruby și, de fapt, nici nu ne așteptam să o găsim. Totuși, era un motiv bun pentru a ne petrece cîteva minute împreună.

— Nu e ceva neobișnuit, mi-a spus ea, încercînd să mă liniștească. De regulă, oamenii străzii sînt imprevizibili, mai ales dacă sînt dependenți de droguri.

— Ai mai văzut astfel de cazuri?

— Am văzut tot ce se poate vedea. Cu timpul, înveți să nu te mai consumi. Cînd un client de-al tău renunță la drog, își găsește un apartament și o slujbă, spui o mică rugăciune de mulțumire. Dar nu trebuie să te entuziasmezi prea mult, pentru că apăre o altă Ruby și îți răscolește sufletul. Sînt mai multe văi decît munți.

— Cum reușești să nu ajungi la disperare?

— Capeți putere de la clienți. Sînt oameni remarcabili. Majoritatea s-au născut fără rugăciune și fără noroc, și totuși supraviețuiesc. Se împiedică și cad, dar se ridică și încearcă din nou.

La trei străzi distanță de centru, am trecut pe lîngă un garaj de mașini avariate. Un cîine mare, colțos, cu lanț la gît păzea intrarea. Nu-mi propusesem să-mi vîr nasul printre mașini vechi și ruginite, iar cîinele s-a decis să rămînă calm. Ne gîndeam că Ruby locuia în zona dintre Centrul de pe strada 14 și Naomi's, pe strada 10, în apropiere de strada L, pe undeva între Logan Circle și piața Mount Vernon.

— Dar nu se știe niciodată, a continuat Megan. Mă miră mereu cît de rapid se deplasează oamenii aceștia dintr-un loc în altul. Au timp suficient și unii merg pe jos kilometri întregi.

Ne uitam la oamenii străzii. Cercetam atent fiecare cerșetor pe lîngă care treceam, reducînd viteza. Am mers pe jos prin parcuri, ne-am uitat după vagabonzi, le-am aruncat cîte un bănuț în cană, sperînd să vedem pe cineva cunoscut. N-am avut noroc.

Am lăsat-o pe Megan la Naomi's și i-am promis să o sun mai tîrziu, după-amiază. Ruby devenise o minunată scuză pentru a păstra legătura.

Congresmanul reprezenta Indiana de cinci legislaturi, era republican și se numea Burkholder; avea o locuință în Virginia, dar îi plăcea să alerge, către seară, în jurul dealului Capitoliului. Echipa lui a informat presa că face duș și se schimbă într-una dintre acele săli de gimnastică rar folosite, construite de membrii Congresului în propriul lor beneficiu, la subsolul unei clădiri-anexă a Camerei.

Ca membru al Camerei, Burkholder era doar unul dintre cei 435; așadar, virtual necunoscut la Washington, deși se afla acolo de zece ani. Era relativ ambițios, excesiv de curat, sănătos tun și avea patruzeci și unu de ani. Lucra în comisia pentru agricultură și conducea un subcomitet pentru finanțe.

Burkholder a fost împușcat miercuri, către seară, în apropiere de gara Union, pe cînd alerga de unul singur. Era îmbrăcat în trening — nu avea portofel, nici bani, nici buzunare în care să ducă obiecte de valoare. Părea să nu existe nici un motiv. Dăduse peste cineva pe stradă, probabil se ciocniseră, sau se loviseră, sau se rostiseră cuvinte grele, și asupra lui se trăsese de două ori. Unul nici nu l-a atins, celălalt a pătruns prin brațul stîng, a ricoșat în umăr și s-a oprit foarte aproape de gît.

Atacul s-a petrecut curînd după lăsarea întunericului, pe trotuarul unei străzi pline de mașinile navetiștilor întîrziați. Existau patru martori și toți l-au descris pe agresor ca fiind un bărbat negru, aparent vagabond. O descriere aproape generică. Respectivul tip dispăruse în noapte și, pînă cînd primul navetist a apucat să oprească mașina, să coboare și să alerge în ajutorul lui Burkholder, omul cu arma dispăruse.

Congresmanul a fost dus de urgență la spitalul George Washington, unde glonțul a fost extras după o operație care a durat două ore; starea sănătății lui a fost declarată stabilă.

Trecuseră mulți ani de cînd nu se mai întîmplase ca un membru al Congresului să fie împușcat la Washington. Unii erau agresati, fără efecte permanente. Agresiunile ofereau victimelor prilejul de a tuna și a fulgera împotriva crimei, a lipsei adevăratelor valori și a declinului general; vina era, bineînțeles, aruncată pe umerii partidului rival.

Burkholder nu putea tuna și fulgera la unsprezece seara, cînd am văzut știrea la televizor. Așipisem în scaun, citind și urmărind un meci de box. Nu prea fuseseră știri în ziua aceea, pînă în clipa în care Burkholder a fost împușcat. Redactorul de știri a anunțat evenimentul cu răsuflarea tăiată, oferind cîteva informații generale, în timp ce poza lui Burkholder a apărut pe fundal. A urmat o secvență în direct de la spital, unde un reporter tremura de frig în fața intrării secției de urgență, pe unde Burkholder intrase cu patru ore mai devreme. Pe fundal se vedea o ambulanță cu luminile aprinse și, cum nu putea să arate sînge sau un cadavru, pentru satisfacția privitorilor, încerca să dea informației o tentă de senzational.

Operația a decurs bine, a anunțat reporterul. Starea sănătății lui Burkholder era stabilă și congresmanul se odihnea. Doctorii făcuseră o declarație publică în care, de fapt, nu spuneau nimic. Mai devreme, cîtiva dintre colegii de Cameră se grăbiseră să ajungă la spital și reporterul reușise, cumva, să-i convingă să apară în față camerei de filmat. Trei dintre ei stăteau grupați și toți arătau suficient de gravi și triști, deși viața lui Burkholder nu fusese nici o clipă în pericol. Mijeau ochii din cauza reflectoarelor și se purtau de parcă se produsese o invazie majoră în viețile lor private.

Nu mai auzisem de nici unul dintre ei. Își exprimau îngrijorarea pentru colegul lor și prezentau o situație mult mai gravă a acestuia decît doctorii. Fără să le ceară nimeni, și-au dat cu părerea despre declinul general al orașului Washington.

A urmat încă un reportaj în direct de la scena atacului. Un alt reporter caraghios se afla exact pe locul atacului, acolo unde căzuse victima, iar acum într-adevăr era ceva de văzut. Se zărea o pată de sînge, spre care femeia arăta cu gesturi dramatice, chiar acolo! S-a lăsat pe vine, aproape atingînd asfaltul, în cadru a apărut un polițist, oferind un sumar vag al celor întîmplate.

Reportajul se transmitea în direct, și totuși, în fundal, clipeau becurile roșii și albastre ale mașinilor de poliție; eu le-am observat, reporterul nu.

Se pregăteau de "curățenie". Poliția din District ieșise cu toate forțele pentru a-i strînge pe oamenii străzii în mașini și camionete și pentru a-i duce, apoi, în altă parte. Toată noaptea au curățat dealul Capitoliului, arestînd pe oricine era prins dormind pe o bancă, stînd în parc, cerșind pe trotuar — oricine care părea să nu aibă unde stă. Îi acuza de vagabondaj, murdărirea orașului, beție în public, cerșit.

Nu toți au fost arestați și duși la închisoare. Două camionete pline au fost duse pe Rhode Island, în zona de nord-est; pasagerii au fost

lăsați într-o parcare din apropierea unui centru comunitar unde se servea supă toată noaptea. O altă camionetă, cu unsprezece persoane, a oprit la Misiunea Calvarului de pe strada T, la cinci străzi distanță de biroul nostru. Cei reținuți aveau de ales: ori ajung la închisoare, ori își văd de drum. Camioneta s-a golit imediat.

32

Am jurat să-mi cumpăr un pat. Pierdeam prea mult somn chinându-mă pe podea, încercînd să demonstrez ceva — nimănui altcuiva în afară de mine. Pe întuneric, cu mult înainte de ivirea zorilor, în sacul meu de dormit, am promis că voi găsi ceva mai moale pe care să dorm. În afară de asta, mă întrebam pentru a mia oară cum supraviețuiau cei care dormeau pe trotuar.

La Pylon Grill era cald și lume multă, un nor de fum se ridica puțin deasupra meselor, iar aroma boabelor de cafea aduse din toată lumea te întâmpina încă de la ușă. Ca de obicei, la 4.30, localul era plin de amatori de știri.

Burkholder era omul momentului. Figura lui apărea pe prima pagină din *Post*, alături de mai multe articole despre el, despre atac, despre investigațiile poliției. Nimic despre "curățenie". Știam că Mordecai mă va pune la curent cu detaliile, ceva mai târziu.

În secțiunea Metro mă aștepta o surpriză plăcută. Tim Claussen își luase misiunea în serios. Procesul intentat de noi îl inspira.

Într-un articol întins, făcea un portret al fiecărui pîrît în parte, începînd cu RiverOaks. Compania avea douăzeci de ani vechime, proprietatea unui grup de investitori privați, dintre care unul era Clayton Bender, agent de vânzări imobiliare de pe coasta de est, cu fonduri despre care se zvonea că ajung la două sute de milioane. Fotografia lui Bender era prezentată alături de articol, alături de o alta, a sediului corporației din Hagerstown, Maryland. În douăzeci de ani, compania construisese unsprezece clădiri de birouri în zona D.C., alături de numeroase centre comerciale în suburbiile din Baltimore și Washington. Valoarea proprietăților sale era estimată la trei sute cincizeci de milioane. Avea și ceva datorii bancare, al căror nivel nu putea fi estimat.

Era reluată, cu detalii minuțioase, povestea proiectului de construcție a centrului poștal de mesagerie din nord-estul orașului. În continuare, atenția autorului se îndrepta asupra firmei Drake & Sweeney.

Deloc surprinzător, nu aveau nici o sursă de informare din interiorul firmei. telefoanele nu fuseseră returnate. Claussen dădea informațiile de bază — dimensiuni, istoric, cîtiva învățăcei celebri. Se prezentau două diagrame, amîndouă preluate după revista *U.S. Law* — una dintre ele dădea o listă a firmelor de avocatură din țară, în funcție de mărime, cealaltă — un top alcătuit pe baza veniturilor medii obținute, în compensații, de partenerii firmelor, cu un an înainte. Cu opt sute de avocați, Drake & Sweeney era a cincea ca mărime, iar la cîștigul lor de nouă sute zece mii cinci sute dolari, partenerii se clasau pe locul al treilea.

Oare renunțasem la atît de mulți bani?

Ultimul membru al acestui nepotrivit trio era Tillman Gantry, iar viața sa plină de evenimente ușura investigația jurnalistică. Polițiștii vorbeau despre el. Un fost tovarăș de celulă din închisoare îl ridica în

slăvi. Un pastor oarecare din nord-est spunea că Gantry ridicase panouri de baschet pentru copiii săraci. O fostă prostituată își amintea de bătăile primite de la el. Gantry acționa prin două corporații — TAG și Gantry Group — și, prin intermediul acestora, deținea trei parcuri pentru mașini uzate, două mici centre comerciale, un bloc de locuințe unde două persoane fuseseră împușcate mortal, șase duplexuri cu apartamente de închiriat, un bar unde o femeie fusese violată, un magazin video și numeroase parcele neconstruite, cumpărate de la stat aproape pe degeaba.

Dintre cei trei acuzați, Gantry era singurul care dorea să vorbească. Recunoștea că plătitise unsprezece mii de dolari pentru depozitul din Florida Avenue, în iunie trecut și îl vînduse lui RiverOaks pe 31 ianuarie, pentru două sute de mii de dolari. Clădirea nu putea fi folosită, dar terenul pe care se afla valora mult mai mult decît unsprezece mii de dolari. De asta îl cumpărase.

Depozitul atrăgea mereu vagabonzii, spunea el. De fapt, fusese obligat să-i alunge chiar el. Nu le luase niciodată chirie și nu avea habar de unde pornise acest zvon. Avea destui avocați și intenționa să pregătească o apărare fără cusur.

Numele meu nu era menționat în articol. Nu se spunea nimic despre DeVon Hardy și drama ostaticilor și doar foarte puțin despre Lontae Burton și acuzațiile prezentate în plîngere.

Pentru a doua zi la rînd, vechea și venerabila firmă Drake & Sweeney era acuzată de conspirație, alături de un fost proxenet. De fapt, tonul articolului făcea din avocați niște delincvenți mai răi decît Tillman Gantry.

Pentru ziua următoare se promitea un alt episod — o privire asupra vieții triste duse de Lontae Burton.

Cît timp avea să mai permită Arthur Jacobs ca draga lui firmă să fie tîrîtă în noroi? Era o țintă foarte ușoară. Ziarul *Post* putea fi tenace. Se vedea că reporterul nu stă degeaba nici o clipă. Un articol decurgea din altul.

Era nouă și douăzeci cînd am ajuns, însoțit de avocatul meu, la clădirea Cari Moultrie, la intersecția dintre strada 6 și Indiana, în centrul orașului. Mordecai știa unde mergem. Eu nu mai fusesem niciodată în apropierea clădirii Moultrie, sediul de desfășurare a proceselor civile și penale din District. Coada se forma afară, la intrarea principală și se mișca greu, căci avocații, specialiștii în litigii și delincvenții erau percheziționați și trebuiau să treacă prin detectorul de metale, înăuntru întîlneai o adevărată grădină zoologică — un hol plin de oameni nerăbdători și alte culoare pe patru etaje, de unde se intra în sălile de judecată.

Onorabilul Norman Kisner prezida Curtea la primul etaj, camera 114. În registrul de la intrare, numele meu era trecut la rubrica "Prima înfățișare". Alți unsprezece delincvenți împărțeau boxa cu mine. Înăuntru, banca juraților era goală; o mulțime de avocați mișunau peste tot. Mordecai a dispărut pe ușa din spate, iar eu am luat loc în rîndul al doilea. Am deschis o revistă, încercînd să par cît se poate de plictisit de situație.

— Bună dimineața, Michael, am auzit un glas dinspre culoarul de trecere. Era Donald Rafter, strîngîndu-și servieta cu ambele mîini. În spatele lui era un tip de la litigii, al cărui nume nu mi-l aminteam.

Am dat din cap și am reușit să rostesc, la rîndul meu:

— Bună.

S-au îndepărtat și s-au așezat de cealaltă parte a sălii. Reprezentau victimele și, în această calitate, aveau dreptul să fie prezenți la fiecare fază de procedură.

Era vorba doar de prima înfățișare! Trebuia să stau în picioare în fața judecătorului la citirea acuzațiilor. Trebuia să mă declar nevinovat, să fiu lăsat în pace, în baza cauțiunii, și să plec. Ce căuta Rafter acolo?

Răspunsul a venit cu greu. Fixam paginile revistei, mă chinuiam să rămân perfect calm și, în cele din urmă, mi-am dat seama că prezența lui acolo era doar o aducere-aminte. Firma considera că furtul era o problemă serioasă și aveau de gând să mă hăituiască pînă în ultima clipă. Rafter era cel mai șmecher și cel mai rău dintre toți specialiștii în litigii. Se așteptau să tremur de frică numai la vederea lui în sala de judecată.

La nouă și jumătate, Mordecai a reapărut din spatele băncii și mi-a făcut semn să-l urmez. Judecătorul aștepta în biroul său. Mordecai m-a prezentat și ne-am așezat toți trei în jurul unei măsuțe, pentru o discuție neprotocolară.

Judecătorul Kisner avea cel puțin șaptezeci de ani, părul grizonat și vîlvoi și o barbă încărunțită, neîngrijită; ochii căprui aruncau flăcări cînd vorbea. Îl cunoștea de multă vreme pe avocatul meu.

— Tocmai îi spuneam lui Mordecai, a început el dînd din mîină, că acesta este un caz cu totul neobișnuit.

Am înclinat capul, în semn de aprobare. Și pentru mine era neobișnuit.

— Îl cunosc pe Arthur Jacobs de treizeci de ani. De fapt, cunosc o mulțime dintre avocații de acolo. Sînt avocați buni.

Avea dreptate. Firma îi angaja pe cei mai buni și îi pregătea pe măsura. Eram jenat de faptul că magistratul meu de caz avea asemenea admirație față de victime.

— E greu de evaluat furtul unui dosar din biroul unui avocat, cel puțin pentru moment. Nu sînt decît niște hîrtii, nimic care să aibă valoare pentru altcineva decît acel avocat. Nu ți-ar folosi la nimic dacă ai încerca să-l vinzi în stradă. Nu te acuz că l-ai furat, sper că mă înțelegi.

— Da, înțeleg.

Nu eram sigur dacă lucrurile stăteau sau nu așa, dar doream să continui.

— Să presupunem că ai dosarul și să presupunem că l-ai luat de la firmă. Dacă îl dai înapoi acum, sub supravegherea mea, voi fi înclinat să-i stabilesc valoarea la ceva mai puțin de o sută de dolari. Ar fi, desigur, vorba de o ofensă adusă firmei și totul s-ar putea rezolva doar cu cîteva formalități.

Desigur, ar trebui să fii de acord să nu ții seama de nici una dintre informațiile cuprinse în dosar.

— Dar dacă nu-l dau înapoi? E tot o presupunere, se înțelege.

— Atunci devine mult mai valoros. Rămîne acuzația de furt calificat și cu ea se ajunge la proces. Dacă procurorul își demonstrează cazul, iar juriul te găsește vinovat, rămîne la latitudinea mea să decid condamnarea.

Fruntea încruntată, privirea dură și tonul vocii lui lăsau să se înțeleagă că era de preferat să evit condamnarea.

— În plus, dacă juriul te găsește vinovat de furt calificat, îți pierzi licența de avocat.

— Da, domnule judecător, am spus, copleșit.

Mordecai nu participa la discuție; tăcea și asculta totul cu mare

atenție.

— Spre deosebire de majoritatea cazurilor din registrul meu, aici timpul este foarte important, a continuat Kisner. Litigiul civil poate pretinde cunoașterea conținutului dosarului. Admiterea lui ca probă va fi decisă de un alt judecător, într-o altă sală. Aș dori să rezolvăm problema penală înainte de a se ajunge prea departe în procesul civil. Din nou, pre-supunînd că ai dosarul.

— Cît de curînd? I-a întrebat Mordecai.

— Cred că două săptămîni sînt suficiente pentru a lua o decizie.

Am fost cu toții de acord că termenul de două săptămîni era rezonabil. Împreună cu Mordecai m-am întors în sala de judecată, unde am mai așteptat încă o oră în care nu s-a întîmplat nimic.

Tim Claussen de la *Post* a sosit în același timp cu un grup de avocați. Ne-a văzut în sală, dar nu s-a aventurat pînă la noi. Mordecai m-a lăsat singur și, pînă la urmă, a reușit să-l prindă într-un colț. I-a explicat că în sală se aflau doi avocați de la Drake & Sweeney, Donald Rafter și încă unul și că poate aveau ceva de spus presei.

Claussen i-a atacat imediat. Auzeam voci din spate, de pe banca pe care Rafter își pierduse timpul pînă atunci. Au ieșit din sală și și-au continuat cearta pe hol.

Prezentarea mea în fața judecătorului Kisner a fost scurtă, așa cum mă așteptam. M-am declarat nevinovat, am semnat niște formulare și am plecat în grabă. Rafter nu se vedea nicăieri.

— Ce ai discutat cu Kisner pînă la venirea mea? I-am întrebat pe Mordecai, îndată ce am ajuns în mașină.

— Aceleași lucruri pe care ți le-a spus și ție.

— E un tip dur.

— E un judecător bun, dar a fost mulți ani avocat. Criminalist, și încă unul dintre cei mai buni. Nu are pic de milă pentru un avocat care fură dosarele altuia.

— Cît aș primi, dacă aș fi condamnat?

— Nu mi-a spus. Dar ai ajunge la închisoare.

Așteptam la semafor. Din fericire, la volan mă aflam eu.

— În regulă, domnule avocat, i-am spus. Ce facem acum?

— Avem două săptămîni. Să nu ne grăbim. Nu e momentul să luăm decizii.

33

Ediția de dimineață a ziarului *Post* cuprindea două articole puse în prim plan șiacompaniate de fotografii.

Primul era cel promis în ediția anterioară — o relatare în detaliu a vieții tragice a lui Lontae Burton. Bunica ei era sursa principală de informații, deși reporterul mai luase legătura cu două mătuși, un fost patron, un asistent social, un fost profesor, mama ei și cei doi frați din închisoare. Cu agresivitatea sa obișnuită și un buget nelimitat, ziarul reușea de minune să adune faptele de care noi aveam nevoie pentru proces. La nașterea lui Lontae, mama ei avea șaptesprezece ani; fata era a doua din trei copii, rod al căsătoriilor cu trei soți diferiți, deși maică-sa refuzase să-i dea vreun amănunt despre tatăl ei. Crescuse în mizeria cartierelor din nord-est ale orașului, mutîndu-se dintr-un loc în altul împreună cu mama bolnavă și locuind, din cînd în cînd, cu bunica

și mătușile ei. Maică-sa ajungea mereu la închisoare și Lontae renunțase la școală după clasa a șasea. Din acel moment, viața ei nefericită devenise previzibilă. Droguri, băieți, bande, delikte minore — viața periculoasă a străzii. Făcea tot felul de munci plătite la salariul minim, dovedindu-se total nedemna de încredere.

Registrele poliției spuneau mult despre ce se întâmplase: fusese arestată la paisprezece ani pentru furt din magazine, trecuse prin tribunalul pentru minori. Trei luni mai târziu, fusese arestată din nou, pentru beție în public, ajungând din nou la tribunalul pentru minori. La cincisprezece ani, deținere de droguri, tribunalul pentru minori. Aceeași acuzație, șapte luni mai târziu. Arestată pentru prostituție, la două luni după nașterea lui Ontario, condamnată, nu fusese închisă. Nașterea gemenilor, Alonzo și Dante, la douăzeci de ani, tot la Municipal, tot cu tatăl necunoscut. Urmase Temeko, fetița cu scutecul ud, născută pe când Lontae avea douăzeci și unu de ani.

În tot acest trist epitaf, apărea o rază de speranță. Lontae nimerise la Casa Fecioarei, un așezământ de zi pentru femei, similar cu cel de la Naomi's, unde întâlnise o asistentă socială pe nume Nell Cather. Doamna Cather era citată pe larg în articol.

Conform versiunii ei despre ultimele luni din viața lui Lontae, fata era hotărâtă să termine cu vagabondajul și să-și limpezească viața. Începuse, cu mare entuziasm, să ia pilule anticoncepționale, oferite de Casa Fecioarei. Dorea cu disperare să renunțe la droguri și alcool. Participa la întrunirile AA/NA de la centru și lupta cu mare curaj împotriva dependenței, deși nu reușea niciodată să rămână complet trează. A învățat rapid să citească și visa să obțină o slujbă cu salariu constant, pentru a-și întreține mica familie.

În cele din urmă, doamna Cather îi găsisse o slujbă; despacheta produsele dintr-un mare magazin de băcănie; lucra douăzeci de ore pe săptămână și primea 4,75 dolari pe oră. N-a lipsit niciodată de la lucru.

Într-o zi, în toamna trecută, îi șoptise lui Nell Cather că găsisse o locuință, deși lucrul trebuia să rămână secret. Ca parte a muncii ei, Nell dorea să verifice locul, dar Lontae a refuzat-o. Nu era ceva legal, i-a explicat. Era un apartament mic, cu două camere, cu acoperiș deasupra capului și o ușă cu zăvor; avea baia aproape și plătea o sută de dolari, bani gheață, pe lună.

Mi-am notat numele lui Nell Cather, de la Casa Fecioarei, și am zîmbit în sinea mea la gândul de a o aduce în boxa martorilor, pentru a spune povestea familiei Burton în fața unui complet de judecată.

Lontae era îngrozită la gândul să-și piardă copiii, pentru că era un lucru obișnuit. Majoritatea femeilor fără adăpost de la Casa Fecioarei își pierduseră copiii și, cu cât erau mai multe poveștile de groază auzite de Lontae de la ele, cu atât era mai hotărâtă să-și păstreze familia unită. Învăța mai mult, începuse chiar să studieze elementele de bază la computer și, la un moment dat, nu se atinsese de droguri patru zile la rând.

Apoi fusese evacuată și puținele lucruri pe care le avea fuseseră aruncate în stradă, împreună cu copiii ei. Doamna Cather o văzuse a doua zi, era distrusă. Copiii erau flămânzi și murdari; Lontae era drogată. Casa Fecioarei refuza accesul tuturor celor intoxicați sau aflați sub influența drogurilor. Directoarea a fost silită să-i ceară să plece. Doamna Cather n-a mai văzut-o de atunci; nu a mai știut nimic despre ea, pînă cînd a citit în ziar despre moartea întregii familii.

Citind articolul, mă gîndeam la Braden Chance. Speram că îl citește și el, în căldurica matinală a căminului său elegant din

suburbiile Virginiei. Eram sigur că, la ora aceea, era deja treaz. Cum putea să doarmă, cât de cât, o persoană supusă atîtor presiuni?

Doream să sufere, să înțeleagă că indiferența lui inumană față de drepturile și demnitatea celorlalți cauzaseră atîta nefericire. Stătea în frumosul tău birou, Brăden, lucrînd din greu, pe bani mulți, învîrtind documente pentru clienții tăi bogați, citind rapoartele asistenților pe care îi trimiteai să facă treburile murdare, și ai luat decizia rece, calculată, de a duce la bun sfîrșit o evacuare pe care trebuia s-o oprești. Erau doar niște vagabonzi, nu? Amărîți de cea mai joasă speță, care trăiau ca niște animale. Nu exista nimic în scris, nici contracte de închiriere, nici documente, nici drepturi. Dă-i afară! Orice întîrziere în rezolvarea situației lor ar fi împiedicat finalizarea proiectului.

Doream să-l sun acasă, să-l deranjez de la cafeaua de dimineață și să-l întreb: Cum te simți, Braden?

Al doilea articol a fost o surpriză plăcută, cel puțin din punctul de vedere al unui avocat. Dar aducea cu sine probleme noi.

Fusesse găsit un fost iubit, un vagabond de temut, în vîrstă de nouăsprezece ani, pe nume Kito Spires. Fotografia lui ar fi înfricoșat orice cetățean cu respect față de lege. Kito avea multe de spus. Pretindea că e tatăl ultimilor trei copii ai lui Lontae — gemenii și fetița. Locuise, cu întreruperi, împreună cu ea, în ultimii trei ani; dar o lăsase mai mult singură.

Kito era produsul tipic de oraș — renunțase la liceu, era șomer și avea cazier. Credibilitatea sa ar fi fost permanent pusă la îndoială.

Locuise în depozit, cu Lontae și copiii. O ajutase să plătească chiria, ori de cîte ori putuse. La un moment dat, după Crăciun, se certaseră și el plecase de acolo. Actualmente trăia cu o femeie al cărei bărbat era la închisoare.

Nu știa nimic despre evacuare, deși i se părea incorectă, întrebând de condițiile de viață din depozit, Kito oferise suficiente detalii pentru a mă convinge că se aflate acolo. Descrierea lui era similară cu cea făcută de Hector în raport.

Nu știa că depozitul era proprietatea lui Tillman Gantry. Un pungaș pe nume Johnny strîngea chiria, la cincisprezece ale fiecărei luni. O sută de dolari.

Împreună cu Mordecai, puteam să-l găsim repede. Lista martorilor noștri creștea rapid, iar domnul Spires putea deveni vedeta noastră. Kito era profund îndurerat de moartea copiilor săi și a mamei lor. Fusesem foarte atent la înmormîntare și eram absolut sigur că Kito nu se aflate acolo.

Procesul nostru se bucura de mai multă atenție din partea presei decît ne-am fi putut imagina. Noi nu ceream decît zece milioane de dolari, o sumă frumușică și rotundă, despre care se scria în fiecare zi și se discuta pe străzi. Lontae avusese relații sexuale cu o mie de bărbați. Kito era primul tata potențial. Cu atîția bani la orizont, curînd aveau să apară alți tați, care să-și exprime dragostea pentru copiii pierduți. Strada era plină de posibilități.

Astă era cea mai mare problemă.

N-am mai avut totuși șansa de a vorbi cu el.

Am sunat la Drake & Sweeney și am cerut cu Braden Chance. Mi-a răspuns o secretară și am repetat solicitarea.

— Cine întreabă, vă rog? s-a interesat ea.

I-am dat un nume fictiv și am pretins că aș fi un client potențial, recomandat de Clayton Bender de la RiverOaks.

— Domnul Chance nu poate fi contactat, mi-a spus femeia.

- Spuneți-mi, când pot vorbi cu el? am insistat, pe un ton dur.
- Este în concediu.
- Bine. Când se întoarce?
- Nu știu precis, mi-a răspuns ea, și am închis.

Concediul va dura o lună, va deveni sabatic, urmat de o învoire și, la un moment dat, se va recunoaște, în sfârșit, că Chance fusese dat afară.

Bănuiam că nu se măi afla acolo; telefonul îmi confirmase bănuiala.

Cum firma reprezentase toată viața mea în ultimii șapte ani, nu era dificil să-i prevăd următoarele acțiuni. Erau prea mândri și prea aroganți ca să suporte situația nedemnă la care erau supuși. Imediat după intentarea acțiunii noastre, bănuiam că aflaseră adevărul de la Braden Chance. Dacă el mărturisise singur sau faptele fuseseră scoase cu forța de la el, nu avea nici o importanță. Îi mințise de la început și acum întreaga firmă fusese dată în judecată. Poate că le arătase raportul original făcut de Hector, împreună cu chitanța de chirie de la Lontae. Mai mult ca sigur, totuși, că Chance distrusese aceste probe și fusese nevoit să le descrie. Firma — Arthur Jacobs și comitetul executiv — cunoșteau, cel puțin, adevărul. Evacuarea n-ar fi trebuit să aibă loc. Înțelegerile verbale de plată a chiriei ar fi trebuit anulate în scris, de către Chance, în numele lui RiverOaks, dându-le chiriașilor un preaviz de treizeci de zile.

O întârziere de treizeci de zile ar fi pus în pericol construcția centrului de mesagerie poștală, cel puțin pentru RiverOaks.

O întârziere de treizeci de zile i-ar fi permis lui Lontae și altor chiriași să supraviețuiască și să treacă de perioada cea mai grea a iernii.

Chance a fost forțat să demisioneze, fără îndoială cu o sumă frumușică în buzunar, datorată acțiunilor pe care le deținea ca partener. Hector venise, probabil, cu avionul, pentru informare. După plecarea lui Chance putea spune adevărul, fără să se teamă de urmări. Nu putea, totuși, să le povestească despre legăturile lui cu mine.

În spatele ușilor închise, comitetul executiv se confruntase cu realitatea. Firma risca să fie blamată în public. Un plan de apărare a fost conceput împreună cu Răfter și echipa lui de avocați. Apărarea se baza din plin pe faptul că în cazul Burton se foloseau materiale furate dintr-un dosar de la Drake & Sweeney. Iar dacă materialele furate nu puteau fi utilizate în instanță, atunci procesul trebuia anulat. Era perfect logic, dintr-o perspectivă legală.

Totuși, înainte de a-și impune strategia de apărare, intervenise ziarul. Se găseau martori care puteau dovedi aceleași lucruri protejate de dosar. Ne puteam dovedi cazul în pofida celor ascunse de Chance.

Drake & Sweeney era, cu siguranță, în haos. Cu opt sute de avocați agresivi care nu aveau chef să-și țină părerile pentru ei, firma era la un pas de o insurecție. Dacă aș mai fi fost acolo și m-aș fi confruntat cu un asemenea scandal, petrecut într-o altă secție a firmei, aș fi făcut scandal pentru ca problema să fie rezolvată și să dispară din ziare. Nu era cazul să dea piept cu furtuna. Prezentarea din *Post* era doar un mic exemplu din ceea ce ar fi însemnat un proces răsunător. Și un singur an despărțea firma de proces.

Veneau presiuni și din alte surse. În dosar nu se arăta în ce măsură RiverOaks era la curent cu situația locatarilor din depozit. De fapt, nu prea existaseră schimburi de corespondență între Chance și clientul său. Se părea că Chance primise instrucțiuni să încheie

afacerea cât mai curînd posibil. RiverOaks făcea presiuni; Chance se repezise să acţioneze.

Dacă presupunem că RiverOaks nu ştia că evacuările au fost ilegale, atunci compania avea dreptul legal de a acuza firma Drake & Sweeney pentru practică incorectă. Firma fusese angajată cu un anumit scop; ieşise un fiasco; gafa era în detrimentul clientului. Cu proprietăţi în valoare de 350 de milioane, RiverOaks avea destulă influenţă pentru a face presiuni asupra firmei, care se vedea obligată să remedieze situaţia creată.

Alţi clienţi importanţi puteau fi de altă părere. Ce se întîmplă acolo? era întrebarea pe care partenerii de la Drake & Sweeney o auzeau de la aceia care le plăteau serviciile. În jungla legii corporative, vulturii de la alte firme începeau să se rotească deasupra capetelor lor.

Drake & Sweeney îşi prezenta pe piaţă imaginea, percepţia publică. La fel şi celelalte firme mari. Şi nici o firmă nu putea accepta loviturile aduse acum aceleia la care eu învăţasem meserie.

Congresmanul Burkholder se descurca magnific. A doua zi după operaţie, s-a întîlnit cu presa într-un spectacol minuţios pregătit. A fost adus, cu căruciorul, pe un podium improvizat din holul spitalului. S-a ridicat în picioare, cu ajutorul frumoasei sale soţii şi a făcut un pas înainte, pentru a citi o declaraţie. Ca o coincidenţă, era îmbrăcat într-un tricou flauşat roşu-aprins cu inscripţia Hoosier. Era bandajat la gît, cu braţul stîng sprijinit într-un alt bandaj.

S-a declarat viu şi nevătămat, pregătit ca, în cîteva zile, să se întoarcă la îndatoririle lui din Cameră. Un salut celor de acasă, din Indiana.

În acest moment de glorie, s-a referit la criminalitatea stradală şi la distrugerea oraşelor noastre. (Oraşul său natal avea opt mii de locuitori.) Era o ruşine că în capitala ţării se ajunsese la o asemenea stare de degradare şi, din cauza faptului că se aflase la un pas de moarte, intenţiona ca, din acel moment, să-şi consacre energia considerabilă de care dispunea, pentru a face astfel încît străzile noastre să redevină sigure. Îşi descoperise un nou scop în viaţă.

A continuat cu alte prostii despre controlul asupra armelor şi construirea mai multor puşcării.

Împuşcarea lui Burkholder exercita o imensă presiune, chiar temporară, asupra poliţiei districtuale, chemate să cureţe străzile. Senatori şi membri ai Camerei îşi petrecuseră ziua vorbind despre pericolele din centrul oraşului Washington. Ca rezultat, "curăţenia" a reînceput după lăsarea serii. Toţi beţivii, cronici sau nu, cerşetorii şi vagabonzii din apropiere de Capitoliu au fost

încărcaţi în camioane şi transportaţi, ca nişte vite, spre cartiere mai îndepărtate.

La unsprezece patruzeci seara, un echipaj de poliţie a fost trimis spre un magazin de băuturi de pe strada 4, în apropiere de Rhode Island, în zona de nord-est a oraşului. Proprietarul auzise împuşcături şi un locatar din apropiere anunţase că văzuse un bărbat la pămînt.

Pe un teren viran din apropiere de magazin, în spatele unei grămezi de gunoaie şi cărămizi sparte, poliţiştii au găsit cadavrul unui tînăr negru. Sîngele era proaspăt şi provenea din două răni de glonţ în cap.

Ulterior a fost identificat drept Kito Spires.

Ruby a reapărut luni dimineață, cu un apetit feroce, atît pentru fursecuri cit și pentru știri. Mă aștepta zîmbind pe pragul biroului și m-a salutat cu căldură cînd am ajuns acolo, la ora opt, mai tîrziu decît de obicei. Cu Gantry la pîndă, doream mai multă lumină și aglomerație la sosirea mea la birou.

Era neschimbată. M-am gîndit să mă uit mai bine la figura ei, să văd dovada consumului de *crack*, dar nimic nu părea în neregulă. Avea ochii îngîndurați și triști, dar era bine dispusă. Am intrat împreună în birou și ne-am pregătit locul, la biroul lui Ruby. Era destul de reconfortant să știi că mai ești cu cineva în clădire.

— Ce mai faci? am întrebat-o.

— Bine, mi-a răspuns, băgînd mîna în pungă după un fursec. Aveam trei pungi, toate cumpărate în săptămîna dinainte, numai pentru ea, deși Mordecai lăsase în urmă numai firimituri.

— Unde stai?

— În mașina mea.

Cum altfel?

— ... Sînt grozav de bucuroasă că se termină iarna.

— Și eu la fel. Ai fost la Naomi's? am întrebat-o.

— Nu. Dar mă duc astăzi. Nu m-am simțit așa de bine.

— Te duc eu.

— Mulțumesc.

Conversația era puțin cam rigidă. Ruby se aștepta să o întreb de ultima ei vizită la motel. Normal, și eu doream asta, dar m-am gîndit că e mai bine să tac.

Cînd cafeaua a fost gata, am umplut două pahare și le-am așezat pe masă. Ruby era la al treilea fursec și ronțaia din el fără întrerupere, pe margini, ca un șoricel.

Cum puteam fi atît de răutăcios cu o persoană demnă de milă? Mai bine treceam la știri.

— Ce-ai zice să citim ziarul? am întrebat-o.

— Ar fi grozav.

Figura primarului apărea pe prima pagină și, cum lui Ruby îi plăceau articolele despre politica locală, iar primarul era oricînd bun pentru puțină culoare locală, am decis să încep cu acel articol. Era un interviu de sîmbătă, în care primarul și consilierul său, acționînd într-o uniune temporară și nesigură, solicitau o anchetă a departamentului de justiție care să clarifice moartea lui Lontae Burton și a familiei ei. Fuseseră violate drepturile cetățenești? Primarul era clar de părere că da, dar trebuia ca de asta să se ocupe justiția.

Cum procesul nostru preluase centrul atenției, un nou grup de persoane erau acuzate de tragedia întîmplată. Primăria nu mai era arătată cu degetul în aceeași măsură. Insulte către și dinspre Congres încetaseră. Cei care simțiseră lovitura primelor acuzații reorientau acum oprobriul public, cu toată forța și bucuria, spre marea firmă de avocatură și clientul său bogat.

Ruby era fascinată de povestea familiei Burton. I-am făcut un scurt rezumat al plîngerii și al efectelor ei, din momentul în care fusese depusă.

Drake & Sweeney era din nou atacată de ziar. Probabil că avocații săi se întrebau: Cînd se vor termina toate astea?

Nu prea curînd.

În colțul de jos al primei pagini apărea o informație scurtă, cu privire la decizia serviciilor poștale de a opri proiectul de construcție a centrului de mesagerie poștală în zona de nord-est a orașului Washington. Controversa legată de cumpărarea terenului, de depozit și de procesul în care erau implicați RiverOaks și Gantry fusese un factor important în luarea acestei decizii.

RiverOaks a pierdut astfel proiectul său în valoare de douăzeci de milioane de dolari. Era normal ca RiverOaks să reacționeze ca orice alt agent agresiv de dezvoltare urbană, care cheltuisese aproape un milion de dolari, bani gheață, pentru cumpărarea unor terenuri intravilane inutile. Era normal ca RiverOaks să-și atace avocații.

Presiunea mai creștea puțin.

Am aruncat o privire asupra evenimentelor din lume. Un cutremur din Peru i-a atras atenția lui Ruby, așa că am citit informațiile despre el. În secțiunea Metro, primele cuvinte pe care le-am citit mi-au înghețat sîngele în vine. Sub aceeași fotografie a lui Kito Spires, dar de două ori mai mare și mai amenințătoare, apărea titlul: KITO SPIRES ÎMPUȘCAT MORTAL. Articolul relua prezentarea de vineri a domnului Spires, pion important în drama familiei Burton, după care dădea puținele detalii cunoscute deocamdată în legătură cu moartea lui. Nu existau martori, indicii, nimic. Încă un vagabond ucis în District.

— Te simți bine? m-a întrebat Ruby, trezindu-mă din transă.

— Ah, sigur, i-am răspuns, încercînd să-mi recapăt suflul.

— De ce nu citești?

Pentru că eram prea uluit ca să citesc cu voce tare. Am parcurs repede articolul cu privirea, să vadă dacă numele lui Tillman Gantry era menționat pe undeva. Nici vorbă.

De ce n-ar fi fost? Pentru mine, era evident ce se întîmplase. Puștiul se bucurase de momentul său de celebritate, vorbise prea mult, devenise prea valoros pentru acuzare (*noi!*) și, deci, o țintă prea ușoară.

Gantry vorbise. Ceilalți martori din lumea străzii aveau să păstreze tăcerea sau să dispară, după ce noi vorbeam cu ei. Era și-așa destul de grav că Gantry ucidea martorii. Dar dacă Gantry pornea după avocați?

În mijlocul aceluși moment de spaimă, am înțeles brusc că articolul era în beneficiul nostru. Pierdusem un martor potențial de cea mai mare importanță, dar credibilitatea lui Kito ne-ar fi creat probleme. Drake & Sweeney era menționată din nou, în al treilea articol al dimineații, în legătură cu uciderea unui delincvent de nouăsprezece ani. Firma căzuse de pe soclul său înalt și acum era tîrîță în noroi, iar numele său mîndru era menționat în același paragraf cu acela al unui pungaș ucis.

M-am întors în gînd cu o lună în urmă, înainte de apariția "Domnului" și a evenimentelor care urmaseră. Mi-am imaginat cum aș fi citit același articol la biroul meu, înainte de răsăritul soarelui. Mi-am imaginat că aș fi citit celelalte articole și aș fi aflat că acuzațiile atît de grave din plîngere erau adevărate. Ce aș fi făcut?

Nu aveam nici un dubiu. I-aș fi făcut un scandal monstru lui Rudolph Mayes, partenerul în subordinea căruia mă aflam și care, la rîndul lui, ar fi făcut un scandal monstru comitetului executiv; eu m-aș fi întîlnit cu colegii mei, ceilalți asociați cu vechime ai firmei. Am fi cerut ca problema să fie rezolvată; trebuia să se liniștească apele înainte ca efectele să devină și mai grave. Am fi insistat să se evite, cu orice preț, un proces.

Am fi prezentat tot felul de pretenții.

Și bănuiam că majoritatea asociațiilor cu vechime și toți partenerii făceau exact ceea ce aș fi făcut și eu. Cu atîta forță de muncă, se muncea prea puțin. Prea puține ore erau trecute în contul clienților. Firma se afla în haos.

— Continuă, am auzit-o pe Ruby, care mă trezea din nou.

Am parcurs rapid secțiunea Metro, în parte pentru că eu doream să văd dacă nu cumva mai există și un al patrulea articol. N-aveam eu norocul ăsta. Totuși, exista un altul, despre "curățarea" străzilor, coordonată de poliție ca răspuns la împușcarea lui Burkholder. Un avocat al străzii critica, plin de amărăciune, acea operațiune și amenința cu un proces. Ruby era încîntată. Se gîndea că e minunat să se scrie atît de mult despre oamenii străzii.

Am dus-o cu mașina la Naomi's, unde a fost întâmpinată ca o veche prietenă. Femeile au îmbrățișat-o, purtînd-o prin sală, strîngînd-o în brațe și chiar plîngînd. Eu am cochetat cîteva minute cu Megan în bucătărie, dar nu mă aflu într-o stare prea romantică.

La întoarcerea mea la birou, Sofia avea sala plină de clienți. Abia am putut să trec; cinci clienți stăteau sprijiniți de perete și era doar ora nouă. Sofia vorbea la telefon, terorizînd pe cineva în spaniolă. Am intrat în biroul lui Mordecai, să văd dacă citise ziarul. Tocmai îl citea, zîmbind. Am convenit să ne întîlnim peste o oră, pentru a discuta despre proces.

Am închis încet ușa biroului meu și am început să lucrez la dosare. În două săptămîni, deschisesem nouăzeci și unu și rezolasem treizeci și opt. Rămîneam în urmă și aveam nevoie de o dimineață de lucru în plin și certuri la telefon, pentru a reveni la zi. N-aveam însă norocul ăsta. Sofia a bătut la ușă și, cum ușa nu putea fi închisă cu zăvorul, a deschis-o în timp ce bătea. Fără salut. Fără scuze.

— Unde e lista celor evacuați din depozit? m-a întrebat ea.

Ținea un creion după ureche și își lăsase ochelarii de citit pe vîrfurile nasului.

Lista stătea mereu la îndemînă. I-am dat-o și Sofia s-a uitat rapid peste ea.

— Asta e! a murmurat.

— Ce anume? am întrebat-o, ridicîndu-mă în picioare.

— Numărul opt, Marquis Deese, mi-a răspuns. Mi s-a părut mie cunoscut numele ăsta.

— Cunoscut?

— Da, stă lîngă biroul meu. A fost ridicat aseară din parcul Lafayette, vizavi de Casa Albă, și dat jos la Logan Circle. A fost prins la "curățenie". Ziua ta norocoasă.

Am urmat-o în încăperea din față unde, așezat la biroul ei, se afla domnul Deese. Semăna remarcabil de mult cu DeVon Hardy — către cincizeci de ani, părul și barba încărunțite, ochelari de soare cu lentile groase, îmbrăcat cu multe rînduri de zdrențe, ca majoritatea celor fără adăpost la începutul lui martie. L-am studiat de la distanță și m-am îndreptat spre biroul lui Mordecai, ca să-l anunț.

Ne-am apropiat de el cu grijă; eu l-am lăsat pe Mordecai să-i pună întrebări.

— Scuzați-mă, s-a adresat el domnului Deese, foarte politicoasă, sînt Mordecai Green, unul dintre avocații de aici. Pot să vă pun cîteva întrebări?

Stăteam amîndoi în picioare, privindu-l pe domnul Deese de sus.

— Cred că da, ne-a răspuns el, ridicînd capul.

— Lucrăm la un caz în care sînt implicate cîteva persoane care locuiau într-un depozit vechi, la intersecția dintre străzile Florida și New York, i-a explicat Mordecai rar.

— Am locuit și eu acolo, a spus omul.

Eu am tras aer adînc în piept.

— Zău?

— Da. Am fost dat afară.

— Da, ei bine, tocmai de asta sîntem și noi implicați. Îi reprezentăm în instanță pe unii dintre cei care au fost dați afară. Credem că evacuarea a fost ilegală.

— Asta cam așa e.

— Cît timp ați stat acolo?

— Vreo trei luni.

— Ați plătit chirie?

— Normal că da.

— Cui anume?

— Unui tip pe nume Johnny.

— Cît?

— O sută de parai pe lună, banii jos.

— De ce cu banii jos?

— Nu dorea nimic înregistrat.

— Știți cine era proprietarul depozitului?

— Nu.

A răspuns fără ezitare și eu mi-am stăpînit cu greu satisfacția. Dacă Deese nu știa că Gantry era proprietarul clădirii, cum să se teamă de el?

Mordecai și-a tras un scaun și a trecut la o discuție mai serioasă cu domnul Deese.

— Ne-ar face plăcere să deveniți clientul nostru, i-a spus el.

— Ce să fac?

— Noi îi dăm în judecată pe unii dintre cei care au efectuat evacuarea. Sîntem de părere că dumneavoastră, locatarii, ați fost nedreptățiți cînd ați fost dați afară. Am dori să va reprezentăm și să-i dăm în judecată în numele dumneavoastră.

— Dar apartamentul era ilegal construit. De asta plăteam cu bani gheață.

— Nu are importanță. Vă putem ajuta să obțineți niște bani.

— Cît?

— Încă nu știu. Ce aveți de pierdut?

— Nimic, presupun.

L-am bătut pe Mordecai pe umăr. Ne-am scuzat și ne-am retras în biroul lui.

— Ce s-a întîmplat? m-a întrebat el.

— În lumina celor întîmplate cu Kito Spires, cred că ar trebui să-i înregistrăm declarația. Acum.

— Nu e o idee rea, a răspuns Mordecai, scărpinîndu-și barba. Să-i luăm o declarație sub jurămînt. El o semnează, Sofia ține loc de notar și, dacă i se întîmplă ceva, ne putem lupta ca declarația să fie admisă ca probă.

— Avem un casetofon? l-am întrebat.

— Da, pe aici, pe undeva, mi-a răspuns el, uitîndu-se peste tot în jur.

Cum nu avea idee unde să-l caute, ar fi putut dura și o lună.

— Ce zici de o cameră video? l-am întrebat.

— Nu avem așa ceva aici.

Am reflectat o clipă, apoi i-am propus:

— Plec s-o aduc pe a mea. Tu și Sofia țineți-l de vorbă.

— Nu pleacă nicăieri.

— Bine. Revin în patruzeci și cinci de minute.

Am ieșit în fugă din clădire și, la volanul mașinii, am pornit în viteză spre vest, spre Georgetown. Al treilea număr pe care l-am încercat pe celular a găsit-o pe Claire între două cursuri.

— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat ea.

— Am nevoie de camera video, cu împrumut. Mă grăbesc.

— N-a luat-o nimeni de la locul ei, mi-a răspuns, precaut, încercând să analizeze situația. De ce?

— E vorba de o depoziție. Te deranjează dacă o folosesc?

— Cred că nu.

— E tot în salon?

— Da.

— Ai schimbat yala?

— Nu.

Nu știu de ce, dar răspunsul ei m-a făcut să mă simt bine. Aveam în continuare o cheie. Puteam să vin și să plec, dacă doream.

— Dar codul de alarmă?

— Nici pe el. E același.

— Mulțumesc. Te sun mai târziu.

L-am dus pe Marquis Deese într-un birou fără mobilă, dar plin de fișete. S-a așezat pe un scaun, în dreptul unui perete gol și alb. Eu făceam filmarea, Sofia era pe post de martor, Mordecai puneă întrebările. Răspunsurile primite nici nu puteau fi mai bune.

Am terminat în treizeci de minute, după ce toate întrebările posibile au fost servite și au primit răspuns. Deese spunea că s-ar putea să știe unde se află alți doi dintre cei evacuați și ne-a promis să-i găsească.

Planul nostru era să depunem plângeri separate pentru fiecare evacuat pe care îl puteam găsi, cu multă publicitate din partea prietenilor noștri de la *Post*. Știam deja că Kelvin Lam se află la CCNV, dar el și Deese fuseseră singurii pe care îi putusem localiza. Cazurile lor nu valorau foarte mulți bani — ne-am fi bucurat să ne înțelegem pentru 25 000 de dolari în fiecare caz — dar depunerea plîngerilor putea arunca mai multă suferință pe umerii acuzaților, și-așa copleșiți.

Aproape că speram ca poliția să curețe din nou străzile.

Deese se afla pe punct de plecare și Mordecai l-a avertizat să nu discute cu nimeni despre proces. Eu m-am așezat la biroul de lângă cel al Sofiei și am scris o plîngere pe trei pagini, în numele noului nostru client, Marquis Deese,

Împotriva acelorași trei pîrîți, motivul fiind o evacuare considerată ilegală. Apoi, încă una pentru Kelvin Lam. Am introdus plîngerile în memoria calculatorului. Nu trebuia decît să schimb numele reclamanților, pe măsură ce îi găseam.

Telefonul a sunat cu cîteva minute înainte de prînz. Sofia vorbea pe cealaltă linie, așa că am răspuns eu.

— Centrul legal, am rostit, ca de obicei.

O voce demnă, la celălalt capăt al firului, a anunțat:

— Sînt Arthur Jacobs, avocat, de la Drake & Sweeney. Aș dori să vorbesc cu domnul Mordecai Green.

— Sigur, a fost tot ce i-am răspuns, și am apăsă butonul de așteptare. Am rămas cu privirea fixată asupra receptorului, apoi

m-am ridicat încet și m-am îndreptat spre ușa biroului lui Mordecai.

— Ce s-a întâmplat? m-ă întrebat el. Citea, concentrat, Codul Penal american.

— Arthur Jacobs este la telefon.

— Cine e?

— Drake & Sweeney.

Ne-am privit drept în ochi cîteva clipe, apoi el a zîmbit.

— Poate că e tocmai telefonul de care avem nevoie, mi-a zis.

Am dat din cap, fără să spun nimic.

Mordecai a întins mîna după receptor, iar eu m-am așezat pe un scaun.

A urmat o conversație scurtă, purtată în cea mai mare parte de Arthur. Îmi imaginam că vrea să se întâlnească cu Mordecai și să discute despre proces — cu cît mai repede, cu atît mai bine.

La sfîrșit, Mordecai a reluat discuția, pentru a mă pune la curent.

— Cei de la firmă ar dori să se așeze la masa tratativelor, mîine, să vedem dacă ne înțelegem în privința procesului.

— Unde?

— La sediul lor. Zece dimineața, în absența ta.

Nu mă așteptam să fiu invitat.

— Sînt îngrijorați? I-am întrebat.

— Bineînțeles că sînt îngrijorați. Au douăzeci de zile la dispoziție pentru a riposta, și totuși ne sună pentru o înțelegere. Sînt îngrijorați.

35

Mi-am petrecut dimineața următoare la Misiunea Izbăvirii, oferind sfaturi juridice clienților, cu toată delicatețea cuiva care și-a petrecut mulți ani ocupîndu-se de problemele legale ale oamenilor străzii. Am cedat totuși tentației și, la unsprezece și un sfert, am sunat-o pe Sofia, ca să aflu dacă nu avea vești de la Mordecai. Nu avea. Speram că, din întîmplare, sunase la birou să anunțe că totul merge ca pe roate. Nici vorbă de așa ceva.

Ca de obicei, dormisem puțin, deși lipsa somnului nu avea nimic de-a face cu vreo boală sau problemă fizică. Îngrijorarea mea în legătură cu aranjamentul ce trebuia discutat nu s-a risipit nici după o baie lungă, fierbinte și o sticlă de vin. Aveam nervii încordați la maximum.

La discuțiile cu clienții, era dificil să mă concentrez asupra cartelor alimentare, creditelor de stat pentru locuințe și taților delincvenți, cînd viața mea era pusă în balanță pe un alt front. Am plecat cînd masa de prînz era gata; prezența mea era mult mai puțin importantă decît pîinea cea de toate zilele. Am cumpărat doi covrigi simpli și o sticlă cu apă și am străbătut șoseaua de centură timp de o oră.

Cînd m-am întors la Centru, mașina lui Mordecai era parcată lîngă clădire. Era în biroul lui; mă aștepta. Am închis ușa în urma mea.

Întîlnirea a avut loc în sala personală de ședințe a lui Arthur Jacobs de la etajul opt, într-un colț retras al clădirii în care eu nu fusesem niciodată. Mordecai a fost tratat ca un înalt demnitar de către recepționistă și echipa lui Arthur -i s-a luat repede haina, cafeaua a fost perfectă, pe masă aveau brioșe proaspete.

El s-a așezat pe o latură a mesei, față în față cu Arthur, Donald Rafter, un avocat specializat în asigurări pentru cazurile de practică incorectă și un avocat din partea firmei RiverOaks. Tillman Gantry avea reprezentanți legali, dar ei nu au fost invitați. Dacă se ajungea la o înțelegere, nimeni nu se aștepta ca Gantry să contribuie, fie numai și cu un bănuț.

Singură nepotrivire în context era prezența avocatului firmei RiverOaks, care avea, totuși, o logică. Interesele companiei erau în conflict cu ale firmei. Mordecai spunea că ranchiuna era foarte vizibilă.

Arthur a susținut cea mai mare parte a discuției de pe partea sa de masă și lui Mordecai nu i-a venit să creadă că are optzeci de ani. Nu numai că memora orice amănunt, dar și-l amintea imediat. Fiecare element era analizat cu o minte extrem de ascuțită, care nu cunoștea momente de răgaz.

La început, au căzut de acord ca tot ce se spunea și vedea în cursul întâlnirii trebuia să rămână strict confidențial; nici o recunoaștere de responsabilitate nu putea fi acceptată; nici o ofertă de înțelegere nu avea aplicabilitate legală pînă la semnarea tuturor documentelor.

Arthur a început prin a spune că pîrîtii, în special Drake & Sweeney și RiverOaks, fuseseră uimiți de plîngerea depusă — după cum erau uimiți, șocați și neobișnuiți cu umilirile și cu loviturile la care erau supuși de către presă. A vorbit foarte sincer despre efectele suferite de draga lui firmă. Mordecai a ascultat fără să vorbească, așa cum a făcut aproape pe tot parcursul întâlnirii.

Arthur a scos în evidență faptul că erau implicate mai multe elemente. A început cu Braden Chance și a anunțat că Chance fusese dat afară de la firmă. Nu demisionase; fusese demis. Arthur s-a referit, fără ocolișuri, la fărâdelegile comise de Chance. Nu se ocupa decît de problemele firmei RiverOaks. Cunoștea toate aspectele contractului cu TAG și coordona fiecare detaliu. Probabil comisese o ilegalitate atunci cînd permisesese continuarea evacuării.

— Probabil? repetase Mordecai.

Ei, mă rog, era mai mult ca sigur. Chance nu atinsese nivelul de profesionalism necesar și continuase evacuarea. Falsificase dosarul. Încercase să-și acopere acțiunile. Îi mințise pur și simplu, recunoștea Arthur, profund jenat. Dacă Chance ar fi fost cinstit cu ei după criza creată de "Domnul", firma ar fi evitat procesul și atitudinea nefavorabilă a presei care a urmat. Chance îi pusese într-o situație extrem de penibilă și renunțaseră la el.

— Cum a falsificat dosarul? a întrebat Mordecai.

Cealaltă parte dorea să afle dacă Mordecai văzuse dosarul. Unde se afla, exact, nenorocitul ăla de dosar? Nu știa.

Arthur i-a explicat că anumite documente fuseseră scoase din el.

— Ați văzut raportul lui Hector Palma din 27 ianuarie? a întrebat Mordecai, și cei prezenți au înghețat.

— Nu, a venit răspunsul, din gura lui Arthur.

Deci Chance scosese într-adevăr raportul, împreună cu chitanța lui Lontae și le dăduse la tăiat. Foarte ceremonios și savurînd fiecare clipă, Mordecai a scos din servietă cîteva copii ale raportului și chitanței. Le-a împins maiestuos peste masă, de unde au fost smulse imediat de avocații împietriți, care abia mai îndrăzneau să respire de frică.

A urmat o lungă perioadă de tăcere, cît timp raportul a fost citit, examinat, citit din nou și, în cele din urmă, analizat fără speranță, în

căutarea oricăror erori sau cuvinte care să poată fi scoase din context și comentate în favoarea acelei părți a mesei. Nici o șansă. Cuvintele lui Hector erau prea clare; relatarea lui, prea descriptivă.

— Pot să vă întreb de unde aveți acest raport? s-a interesat Arthur politicos.

— Nu e important, cel puțin pentru moment.

Era evident că grupul era preocupat de raport. Chance le descrisese conținutul, înainte de a fi dat afară, și originalul fusese distrus. Dar dacă fusese copiat?

Acum țineau copiile în mâini, nevenindu-le să creadă.

Dar, ca specialiști în litigii, unși cu toate alifile, și-au unit forțele cum se cuvine, punând raportul deoparte, ca pe un obiect de care se puteau ocupa cu succes la o dată ulterioară.

— Cred că asta ne duce cu discuția la dosarul lipsă, a spus Arthur, dornic să pășească pe un teren mai solid.

Aveau un martor ocular care mă văzuse în apropierea biroului lui Chance, în seara în care luasem dosarul. Aveau amprente. Aveau dosarul misterios din biroul meu, cel în care fuseseră aduse cheile. Eu mă dusesem la Chance, pretinzând să văd dosarul RiverOaks/TAG. Exista un motiv.

— Dar nu există martori oculari, le-a spus Mordecai. Dovezile sînt doar de circumstanță.

— Știți unde se află dosarul? l-a întrebat Arthur.

— Nu.

— Nu aveam nici un interes ca Michael Brock să ajungă la închisoare.

— Atunci, de ce insistați cu acuzațiile penale?

— Toate cărțile sînt pe masă, domnule Green. Dacă putem rezolva problema procesului, se va renunța și la acuzațiile penale.

— O veste minunată. Cum propuneți să resolvăm cu procesul?

Rafter i-a întins un rezumat de zece pagini, plin de grafice și tabele multicolore, toate menite să demonstreze că tinerele mame lipsite de educație și copiii lor nu valorau prea mult în cazurile de moarte provocate din culpă.

Cu minuțiozitatea tipică pentru marile firme, "negrișorii" de la Drake & Sweeney își petrecuseră ore nenumărate cercetînd în toată țara și studiind ultimele curente în acordarea compensațiilor pentru prejudicii aduse persoanei. Datele din ultimul an. Din ultimii cinci ani. Din ultimii zece ani. Regiune după regiune. Stat după stat. Oraș după oraș. Cît acordau instanțele judecătorești pentru moartea preșcolarilor? Nu prea mult. Media pe țară era de 45 000 de dolari, dar era mult mai mică în sud și vestul mijlociu și puțin mai mare în California și orașele mari.

Preșcolarii nu muncesc, nu cîștigă bani și, în general, tribunalele nu permit estimări ale viitoarelor capacități salariale.

Estimarea cîștigurilor salariale pierdute de Lontae era destul de liberală. Cu încadrările ei sporadice, se puteau face presupuneri destul de sigure. Avea douăzeci și doi de ani și curînd și-ar fi putut găsi un serviciu permanent, la salariul minim. Era o presupunere generoasă, dar Rafter era dispus să o accepte. Nu s-ar fi drogat, nu s-ar fi îmbătat și nu ar fi rămas însărcinată tot restul vieții ei de salariată — altă teorie caritabilă. La un moment dat, reușea să se specializeze și să-și găsească o slujbă cu un salariu de două ori mai bun decît cel minim și să o păstreze pînă la șaiszeci și cinci de ani. Cu cîteva indexări ale cîștigului ulterior, datorate inflației estimate și transformînd cifra în dolari la valoarea actuală, Rafter ajungea la

suma de 570 000 de dolari pentru câștigul pierdut de Lontae.

Nu suferise răni sau arsuri, dureri sau chinuri. Toți muriseră în somn.

Pentru închiderea cazului și neadmițând nici un fel de daune morale, firma oferea cu generozitate 50 000 de dolari pentru fiecare copil, plus suma totală a câștigurilor lui Lontae, adică un total de 770 000 de dolari.

— Nici pe departe, le-a răspuns Mordecai. Eu pot să scot suma asta de la orice tribunal, pentru un singur copil ucis.

Avocații s-au lăsat mai jos în fotoliile lor.

Mordecai a discreditat apoi, punct cu punct, aproape toate elementele incluse în minunatul raport făcut de Rafter. Nu-i păsa ce fac tribunalele din Dallas sau Seattle și nu vedea relevanța acelor date. Nu era interesat de procedura judiciară din Omaha. Știa ce poate face cu jurații în District, și asta era tot ce conta. Dacă ei credeau că pot scăpa atât de ieftin, era timpul ca el să plece.

Arthur revenise la cârma discuției, în vreme ce Rafter ar fi dorit să intre în pământ.

— E negociabil, a spus el. E negociabil.

Studiul nu făcea referire la nici un fel de compensații punitive, și Mordecai le-a atras atenția asupra acestui detaliu.

— Vorbim despre un avocat bogat, de la o firmă bogată, care a permis deliberat comiterea unei evacuări ilegale și, ca rezultat direct, clienții mei au ajuns în stradă, unde au încercat să-și țină de cald. Ca să fiu sincer, domnilor, am șanse grozave pentru obținerea de compensații punitive în acest caz, mai ales aici, în District.

"Aici, în District" însemna un singur lucru — jurați de culoare.

— Putem negocia, a repetat Arthur. La ce sumă v-ați gândit?

Dezbătuserăm împreună ce sumă să punem pe măsură la început. În plîngere se cereau zece milioane de dolari, dar cifra respectivă fusese aruncată la nimereală. Am fi putut spune patruzeci, cincizeci sau o sută.

— Cîte un milion pentru fiecare, a propus Mordecai.

Cuvintele au căzut greu pe masa de mahon. Cei de pe partea opusă le-au auzit limpede, dar le-au trebuit cîteva secunde pentru a le înțelege semnificația.

— Cinci milioane? a întrebat Rafter, abia șoptit.

— Cinci milioane, a tunat Mordecai. Cîte unul pentru fiecare victimă.

Brusc, avocații și-au amintit de blocnotesuri și toți patru au început să scrie cîteva propoziții.

După o vreme, Arthur a reintrat în arenă, explicînd că teoria noastră cu privire la responsabilitate nu era valabilă în mod absolut. Forțele naturii — viscolul — erau în parte răspunzătoare pentru moartea celor cinci. A urmat o discuție îndelungată despre vreme. Mordecai a pus punct discuției, spunînd: jurații știu că în februarie ninge, că în februarie e frig, că în februarie sînt viscole.

Pe tot parcursul întîlnirii, orice referire a lui la jurați a fost urmată, de fiecare dată, de cîteva secunde de tăcere de partea cealaltă a mesei.

— Sînt îngroziți la ideea unui proces, îmi spusese el mie.

Teoria noastră era suficient de puternică pentru a rezista atacurilor lor, le-a explicat. Fie prin acte intenționate, fie din neglijență crasă, evacuarea fusese dusă la capăt. Era de așteptat ca, în această situație, clienții noștri să ajungă cu forța în stradă, neavînd unde să stea, în februarie. Putea transmite această idee minunat de simplă

oricărei comisii de jurați din țară, dar ea ar fi avut ecou în special la oamenii cumsecade din District.

Obosit să mai contrazică teoria responsabilităților, Arthur a trecut la punctul lor forte — eu. Mai precis, faptul că eu luasem dosarul din biroul lui Chance și o făcusem după ce mi se spusese că nu-l pot primi. Poziția lor în această privință nu era negociabilă. Erau dispuși să renunțe la acuzațiile penale, dacă se ajungea la o înțelegere în procesul civil, dar eu trebuia să sufăr consecințele disciplinare decurgând din încălcarea eticii profesionale, așa cum solicitaseră în plîngerea făcută împotriva mea.

— Ce vor? l-am întrebat.

— O suspendare fără replică. Doi ani, asupra cărora nu acceptă negocieri.

— Le-am spus că sînt nebuni, a continuat Mordecai, dar nu atît de insistent precum aş fi dorit eu. Nu s-a putut.

Era mai simplu să tac. Îmi repetam în minte cele două cuvinte: *Doi ani. Doi ani.*

S-au mai luptat puțin pentru bani, fără să ajungă la o înțelegere. De fapt, nu s-au înțeles în nici o privință, cu excepția planului de a se întîlni cît mai curînd posibil.

Ultimul lucru făcut de Mordecai a fost să le dea o copie a plîngerii lui Marquis Deese, care încă nu fusese depusă la tribunal. Erau menționați aceiași trei pîrîți și se solicita modesta sumă de 50 000 de dolari, pentru evacuarea sa eronată. Urmau și altele, le-a promis Mordecai. De fapt, planul nostru era să depunem cîte două în fiecare săptămînă, pînă la acoperirea tuturor celor evacuați.

— Aveți de gînd să oferiți presei o copie a acestei plîngeri? a întrebat Rafter.

— De ce nu? a ripostat Mordecai. După depunere, plîngerea devine bun public.

— Problema este că, mă rog, am suportat destule din partea presei.

— Dumneavoastră ați început acest duel.

— Cum adică?

— Ați anunțat presa despre arestarea lui Michael.

— Nu-i adevărat.

— Atunci, cum de a obținut ziarul *Post* fotografia lui?

Arthur i-a cerut lui Rafter să tacă.

Singur în biroul meu, cu ușa închisă, am rămas cu privirea ațintită la perete o oră întreagă, înainte ca înțelegerea să

Înceapă să aibă un sens pentru mine. Firma era gata să plătească o mulțime de bani, pentru a evita două lucruri: continuarea umilințelor la care era supusă și spectacolul unui proces care ar fi avut consecințe financiare grave. Totul se putea rezolva elegant, dar firma dorea oarecare satisfacție. Dacă dădeam dosarul înapoi, ei își retrăgeau plîngerea. Eu nu eram numai un renegat ci, în ochii lor, eram răspunzător pentru toată încurcătura. Eram legătura dintre secretele lor murdare, bine ascunse în turnul de fildeș, și expunerea publică, datorată procesului. Oprobriul public era un motiv suficient ca să mă urască; ideea că s-ar putea să pun mina pe banii lor adorați le alimenta dorința de răzbunare.

Iar eu realizasem totul beneficiind de informații din interior, cel puțin după părerea lor colectivă. Nu păreau să cunoască implicarea lui Hector. Eu furasem dosarul, găsisem tot ce avem nevoie și pusesem

la punct plîngerea.

Eu eram luda. Trist, dar îi înțelegeam.

36

Mult timp după plecarea Sofiei și a lui Abraham, stăteam în semiîntinericul biroului meu cînd Mordecai a intrat și s-a așezat pe unul dintre cele două scaune pliante, zdravene, pe care le cumpărasem de la bazar pe șase dolari. Două, de același fel. Proprietarul anterior le vopsise maro. Erau destul de urîte, dar cel puțin nu-mi mai făceam griji că vizitatorii și clienții ar putea cădea în mijlocul unei propoziții.

Știam că vorbise la telefon toată după-amiaza, dar nu mă mai apropiasem de biroul lui.

— Am primit multe telefoane, mi-a spus el. Lucrurile se mișcă mai repede decît ne-am fi putut imagina.

Îl ascultam, dar nu aveam nimic de adăugat.

— Discuții cu Arthur, discuții cu judecătorul DeOrio. Îl cunoști pe DeOrio?

— Nu.

— E un tip dur, dar e bun, corect, liberal moderat; și-a început cariera într-o mare firmă de avocatură, cu mulți ani în urmă dar, dintr-un motiv oarecare, a hotărît că vrea să fie judecător. A renunțat la bani frumoși. Primește mai multe cazuri decît oricare alt judecător din acest oraș, pentru că îi învîrte pe avocați pe degete. Nu se lasă păcălit. Vrea ca în toate cazurile să se ajungă la o înțelegere între părți și, dacă nu se poate, vrea ca procesul să înceapă cît mai repede. Vrea să păstreze un registru curat.

— Cred că am auzit de numele lui.

— Mi s-ar părea normal să fi auzit. Doar practici avocatura de șapte ani în orașul ăsta.

— Legislație antitrust. Într-o mare firmă. Mi-a ajuns pînă peste cap.

— În orice caz, uite cum stă treaba. Am convenit să ne întîlnim mîine, la ora unu, în sala de judecată unde prezidează DeOrio. Toată lumea va fi acolo — cei trei pîrîți, cu avocații lor, eu, tu, garantul nostru, toți cei implicați — fie și oricît de puțin, în acțiune.

— Eu?

— Da. Judecătorul dorește să fii prezent. A spus că poți sta în boxa juraților, să privești de acolo, dar vrea să vii. Și mai vrea și dosarul lipsă.

— I-l dau bucuros.

— E celebru, cel puțin în anumite cercuri, pentru ura lui față de presă. În mod obișnuit dă afară reporterii din sala lui de judecată; camerele de televiziune nu se apropie la mai mult de treizeci de metri de sala lui. E deja furios din cauza publicității generate de acest caz. E hotărît să oprească scurgerile de informații.

— Acțiunea judecătorească e de domeniul public.

— Da, numai că el poate sigila dosarul, dacă dorește. Eu nu cred s-o facă, dar îi place să dea din gură.

— Așadar, vrea o înțelegere?

— Bineînțeles. Doar e judecător, nu? Orice judecător vrea să se ajungă la o înțelegere, în toate cazurile sale. Îi lasă mai multe timp pentru golf.

— Ce crede despre cazul nostru?

— Nu s-a aventurat prea mult, dar a cerut categoric ca toți cei trei pîrîți să fie prezenți, nu doar prin cîțiva reprezentanți minori. Îi vom vedea pe cei care pot lua decizii pe loc.

— Gantry?

— Gantry va fi acolo. Am vorbit cu avocatul lui.

— Știe că există un detector de metale la intrare?

— Probabil. A mai fost la tribunal. Arthur și cu mine i-am povestit judecătorului despre oferta lor. Nu a reacționat, dar nu cred că a fost impresionat. A mai văzut destule verdicts pentru sume mari. Își cunoaște jurații.

— Dar cu mine ce se va întîmpla?

A urmat o pauză îndelungată: prietenul meu se chinuie să găsească acele cuvinte care să fie în același timp sincere și liniștitoare.

— Va fi dur cu tine.

Nu era nimic liniștitor în asta.

— E drept, Mordecai? E vorba de pielea mea, care e în joc. Nu mai am perspective.

— Nu contează dacă e drept sau nu. Ai luat un dosar, cu orice risc. Nu aveai de gînd să-l furi, doar să-l împrumuți o oră, două. A fost un act onorabil, dar tot furt se numește.

— DeOrio l-a numit furt?

— Da. O dată.

Așadar, judecătorul mă considera hoț. Devenea o opinie unanimă. Nu aveam curajul să-l întreb pe Mordecai ce părere are. Era posibil să-mi spună adevărul, și eu nu doream să-l aud.

Și-a mutat greutatea considerabilă de pe un picior pe celălalt. Scaunul a început să scîrție, dar a rezistat. Eram mîndru de achiziția mea.

— Vreau să știi ceva, a spus el, sobru. Dacă vrei, renunțăm la caz cît ai clipi din ochi. Nu avem nevoie de înțelegere; de fapt, nimeni nu are nevoie cu adevărat. Victimele au murit. Moștenitorii lor sînt ori necunoscuți, ori la închisoare. O înțelegere convenabilă nu îmi va afecta cîtuși de puțin viața. E cazul tău. Tu hotărăști.

— Nu e așa de simplu, Mordecai.

— De ce nu?

— Mă îngrozesc acuzațiile penale.

— E normal. Dar se va renunța la ele. Vor uita de plîngerea făcută baroului. L-aș putea suna pe Arthur chiar acum, să-i spun că renunțăm la tot, dacă și ei renunță la tot. Ambele părți își văd de treabă și uită totul. Ar accepta imediat. E floare la ureche.

— Presa ne-ar mîncă de vii.

— Și ce dacă? Sîntem imuni. Crezi că clienților noștri le pasă ce scrie în *Post* despre ei?

Făcea pe avocatul diavolului — argumentînd puncte în care nu credea cu adevărat. Mordecai dorea să mă protejeze, dar dorea la fel de mult să pună firma Drake & Sweeney cu botul pe labe.

Unii oameni nu pot fi protejați de ei înșiși.

— În regulă, renunțăm, i-am spus. Și ce-am rezolvat? Ei scapă nepedepsiți pentru crimă. I-au aruncat pe oamenii aceia în stradă. Sînt singurii responsabili pentru evacuarea ilegală și, în fond, responsabili de moartea clienților noștri, iar noi să-i lăsăm să scape din laț? Despre asta vorbim?

— E singurul mod de a-ți proteja dreptul de a practica avocatura.

— Ce mult contează puțină presiune, Mordecai, m-am răstit la el, exagerînd puțin.

Dar avea dreptate. Eu făcusem încurcătura și era normal ca eu să iau deciziile cruciale. Eu am luat dosarul — un gest stupid, greșit din punct de vedere legal și etic.

Mordecai Green ar fi fost distrus dacă, brusc, mi s-ar fi făcut frică. Întreaga lui lume îi ajuta pe oamenii sărmani să se refacă. Lumea lui era aceea a celor fără speranță și fără adăpost, a celor care primeau foarte puțin și nu doreau decât un minimum de la viață — masa următoare, un pat uscat, o slujbă cu un salariu demn, un mic apartament cu o chirie convenabila. Rareori se putea întâmpla ca motivul problemelor clienților lui să fie legat, atât de direct, de întreprinderile mari, private.

Cum banii nu înseamnă nimic pentru Mordecai și cum o sumă foarte mare ar fi avut un impact minor, sau nici unul asupra vieții sale, și cum clienții erau, așa cum spusese, morți, necunoscuți sau în închisoare, nu ar fi acceptat niciodată o înțelegere înainte de proces, dacă nu ar fi fost vorba de implicarea mea. Mordecai își dorea un proces, unul de mare amploare, un spectacol zgomotos, cu lumini, camere de televiziune și cuvinte tipărite nu despre el, ci despre situația, mereu mai tragică, a oamenilor lui. Procesele nu se referă întotdeauna la nedreptățile individuale; uneori sînt folosite ca amvon.

Prezența mea complica lucrurile. Fața mea moale, palidă, putea ajunge în spatele gratiilor. Dreptul meu de practică, deci dreptul la subzistență, era în pericol.

— Nu abandonez vasul, Mordecai, i-am spus.

— Nici nu mă așteptam.

— Hai să ne gîndim puțin. Dacă îi convingem să plătească o sumă de bani cu care să putem trăi; acuzațiile penale sînt retrase; nu mai rămîn pe tapet decât eu cu licența mea. Dacă sînt de acord să o predau pentru o perioadă de timp, ce se va întâmpla cu mine?

— Mai întîi, trebuie să suferi rușinea unei suspendări disciplinare.

— Ceea ce, oricît ar suna de neplăcut, nu va fi sfîrșitul lumii, i-am spus, încercînd să par foarte sigur de mine.

Eram îngrozit de situație. Ce jenant față de Warner, părinții mei, prieteni, colegii de la facultate, Claire, de toți oamenii cumsecade de la Drake & Sweeney. Figurile lor mi s-au perindat prin minte și mi-am imaginat cum vor primi vestea.

— În al doilea rînd, nu-ți poți practica meseria în timpul perioadei de suspendare.

— Îmi pierd slujba?

— Sigur că nu.

— Și ce am să fac?

— Păi, vei rămîne în biroul ăsta. Vei primi clienți la CCNV, Casa Samariteanului, Misiunea Izbăvirii și celelalte locuri unde ai fost deja. Vei rămîne partener deplin în cadrul Centrului. Te vom numi asistent social, nu avocat.

— Deci, nu se va schimba nimic?

— Nu prea mult. Uită-te la Sofia. Primește mai mulți clienți decât noi ceilalți la un loc și jumătate din oraș crede că e avocat. Dacă e necesar să apărăm în fața tribunalului, mă ocup eu de asta. Pentru tine nu va fi nici o schimbare.

Regulile care guvernau justiția străzii erau scrise de către cei care o practicau.

— Dacă mă prind?

— Nimănui nu-i pasă. Linia dintre asistența socială și justiția socială nu e întotdeauna foarte clară.

— Doi ani înseamnă foarte mult.

— Da și nu. Nu trebuie să fim de acord cu o suspendare de doi ani.
— Credeam că nu e negociabilă.
— Mîine, totul va fi negociabil. Dar trebuie să faci niște cercetări. Să găsești cazuri similare, dacă există. Să vezi ce alte jurisdicții s-ău confruntat cu plîngeri similare.
— Crezi că s-a mai întîmplat?
— E posibil. Sîntem un milion la ora actuală. Avocații au fost întotdeauna ingenioși în descoperirea unor chichițe care să încurce lucrurile.

Întîrziase la o întrunire. I-am mulțumit și l-am îmbrățișat.

Am plecat cu mașina spre Facultatea de Drept Georgetown, din apropiere de dealul Capitoliului. Biblioteca era deschisă pînă la miezul nopții. Era locul ideal pentru a te ascunde și a reflecta la viața unui avocat renegat.

37

Sala lui DeOrio se afla la etajul al doilea al clădirii Carl Moultrie și, pentru a ajunge acolo, am trecut pe lîngă sala judecătorului Kisner, unde plîngerea de furt calificat depusă împotriva mea aștepta o nouă etapă într-o desfășurare complicată. Culoarele erau pline de avocați criminaliști și practicieni de mîna a doua, dintre aceia care își fac reclamă la tele-viziunile prin cablu și pe băncile din stațiile de autobuz. Toți se sfătuiau cu clienții lor, care în majoritate păreau vinovați de ceva, iar eu refuzam să cred că mă aflu pe aceeași listă cu ticăloșii aceia.

Sincronizarea intrării noastre era importantă pentru mine și prostească pentru Mordecai. Nu ne puteam permite să întîrziem. DeOrio era un fanatic al punctualității. Dar nu suportam gîndul că vom ajunge cu zece minute mai devreme și că voi fi supus privirilor, șoptelor și, poate, chiar banalelor replici de pregătire a terenului din partea lui Donald Rafter, sau Arthur sau naiba știe pe cine mai aduceau. Nu doream cîtuși de puțin să mă aflu în aceeași încăpere cu Tillman Gantry în absența onorabilului judecător.

Voiam să iau loc în banca juraților, să ascult tot și să nu fiu deranjat de nimeni. Am intrat în sală la ora unu fără două minute.

Grefierul lui DeOrio împărțea copii ale programului zilei. Ne-a indicat locurile — eu în boxa juraților, unde m-am așezat, singur și mulțumit, și Mordecai la masa reclamantului, în apropiere de boxa juraților. Wilma Phelan, garantul, se afla acolo și era deja plictisită, pentru că nu știa nimic despre ceea ce urma să se discute.

Masa apărării era un exemplu de poziționare strategică. Drake & Sweeney se grupase într-un capăt; Tillman Gantry, cu cei doi avocați ai săi, la celălalt. În centru, acționînd ca un tampon, stăteau doi reprezentanți de la RiverOaks și trei avocați. În program se găsea și o listă a tuturor celor prezenți. Am numărat treisprezece persoane reprezentînd apărarea.

Mă așteptam ca Gantry, un fost proxenet, să fie împodobit cu inele pe degete, cercei în urechi și haine colorate și excentrice. Nu era așa. Purta un frumos costum bleumarin, de mult mai bună calitate decît hainele avocaților săi. Citea niște documente și ignora pe toată lumea.

I-am zărit pe Arthur, Rafter și Nathan Malamud. Era prezent și Barry Nuzzo. Luasem decizia să nu mă mire nimic, dar nu mă

așteptasem să-l văd pe Barry acolo. Trimițând trei dintre foștii ostatici, firma transmitea un mesaj subtil — toți ceilalți avocați terorizați de "Domnul" supraviețuiseră fără să-i apuce nebunia — ce se întâmplase cu mine? De ce tocmai eu eram uscătura din pădure?

A cincea persoană din grupul lor era menționată drept L. James Suber, avocat al unei companii de asigurări. Drake & Sweeney era asigurată masiv împotriva cazurilor de practică defectuoasă, dar mă îndoiam că prevederile poliței acopereau și cazul de față. Căci trebuie să fi fost excluse actele intenționate, de exemplu furtul unui document de către un asociat sau partener, sau violarea deliberată a comportamentului corect. Neglijența avocatului firmei era, cu siguranță, acoperită. Falsul intenționat nu. Braden Chance nu numai că ignorase un statut, un punct al codului de conduită sau o metodă acceptată de practică. Luase decizia conștientă de a continua evacuarea, cu toate că fusese amplu informat despre faptul că vagabonzii erau, în realitate, chiriași.

Avea să urmeze o luptă teribilă, departe de ochii noștri, între firma Drake & Sweeney și cel care se făcuse vinovat de practică defectuoasă. Las' să-și scoată ochii!

Exact la ora unu, judecătorul DeOrio și-a făcut apariția din spatele băncii și a luat loc în jilțul său, adresându-ne un "Bună ziua" plin de asprime.

Și-a reglat microfonul și s-a adresat gardianului în uniformă, care păzea ușa din interior.

— Domnule Burdick, vă rog să încuiați ușa.

Rîndurile de scaune erau complet goale. Era o discuție cât se poate de privată.

Stenografa tribunalului a început să înregistreze fiecare cuvânt.

— Grefierul m-a informat că toate părțile și avocații lor se află acum în sală, a început judecătorul, aruncându-mi o privire fioroasă, ca și cum aș fi fost autorul unui viol. Scopul acestei întâlniri este să încercăm să realizăm o înțelegere între părți. După numeroase discuții purtate ieri cu principalii avocați, am înțeles că o asemenea discuție, în acest moment, poate fi benefică. Niciodată nu am organizat o discuție de soluționare a unui litigiu atît de repede după intentarea acțiunii dar, cum toate părțile au căzut de acord, merită să încercăm. Primul punct în discuție este cel al confidențialității. Nimic din ceea ce se va discuta aici nu poate fi repetat către nici un reprezentant al presei, indiferent de circumstanțe. S-a înțeles?

S-a uitat spre Mordecai, apoi spre mine. Toate gîturile de la masa apărării s-au răsucit în aceeași direcție. Doream să mă ridic în picioare și să le amintesc că ei fuseseră cei care începuseră să facă destăinuiri presei. Sigur, loviturile noastre fuseseră mai puternice, dar primul pumn venise de la ei. În acel moment, grefierul ne-a înmînat cîte o copie a contractului de confidențialitate, în două paragrafe, cu numele noastre deja completate. L-am semnat pe al meu și l-am dat înapoi.

Un avocat aflat sub presiune nu poate citi două paragrafe, pentru ca apoi să ia o decizie rapidă.

— Aveți vreo problemă? i-a întrebat DeOrio pe cei din grupul de la Drake & Sweeney, care se chinuiau să găsească vreo chichiță.

Așa fuseseră dresați.

Au semnat contractele, iar grefierul a adunat toate documentele.

— Vom lucra după programul anunțat, a continuat judecătorul. Primul punct este un rezumat al faptelor și al responsabilităților teoretice. Domnule Green, dumneavoastră ați înaintat plîngerea, dumneavoastră veți începe. Aveți cinci minute.

Mordecai s-a ridicat în picioare, fără notițe, cu mâinile înfundate în buzunare, perfect relaxat. În două minute, a prezentat cazul nostru în termeni clari, apoi a luat loc. DeOrio aprecia concizia.

Arthur a vorbit din partea acuzaților. A recunoscut baza de fapte a cazului, dar și-a exprimat dezacordul în problema responsabilităților. A dat în mare parte vina pe "nenorocitul" de viscol care se abătuse asupra orașului și făcuse viața grea tuturor.

A mai pus sub semnul întrebării și acțiunile lui Lontae Burton.

— Avea unde să se ducă, a spus el. Adăposturile de urgență erau deschise. În noaptea dinainte a stat în subsolul unei biserici, alături de mulți alții. De ce a plecat? Nu știu, dar nu a silit-o nimeni, cel puțin din câte știm noi. Bunica ei are o locuință în zona de nord-est. N-ar trebui cumva ca o parte din responsabilitate să cadă asupra mamei? N-ar fi trebuit să facă mai mult pentru a-și proteja copiii?

Era ultima șansă pe care o avea Arthur de a mai arunca vina asupra unei mame moarte. Peste aproximativ un an, boxa juraților, în care acum mă aflam eu, avea să fie plină de cu totul alți oameni decât mine, și nici Arthur, nici vreun alt avocat în toate mințile nu avea să mai îndrăznească să dea de înțeles că Lontae Burton era, chiar și în parte, responsabilă de uciderea propriilor copii.

— La urma urmelor, de ce ajunsese în stradă? I-a întrebat DeOrio aspru, și mie aproape că mi-a venit să zîmbesc.

Arthur nu s-a lăsat impresionat.

— Pentru scopul propus al acestei discuții, onorată instanță, sîntem de acord să recunoaștem că evacuarea a fost ilegală.

— Mulțumesc.

— Cu plăcere. Vrem doar să accentuăm că o parte a responsabilității ar trebui să-i revină mamei.

— Cît de mult?

— Cel puțin jumătate.

— E prea mult.

— Credem că nu, onorată instanță. Poate că din cauza noastră a ajuns în stradă, dar a rămas acolo mai mult de o săptămînă înaintea tragediei.

— Domnule Green?

Mordecai s-a ridicat în picioare, clătinînd din cap, ca și cum Arthur ar fi fost un boboc care încurcă teoriile elementare.

— Nu vorbim aici despre persoane cu acces imediat la locuințe, domnule Jacobs. De asta li se spune oamenii străzii. Recunoașteți că i-ați aruncat în stradă, și acesta e motivul pentru care au murit. Mi-ar plăcea să discut problema cu niște jurați.

Arthur s-a cocoșat dintr-o dată. Rafter, Malamud și Barry ascultau fiecare cuvînt, înspăimîntați la gîndul de a-l lăsa pe Mordecai Green liber, într-un tribunal, în care jurații ar fi fost oameni de-ai lui.

— Responsabilitatea este clară, domnule Jacobs, a spus DeOrio. Puteți susține neglijența mamei în fața juraților, dacă doriți, deși nu v-aș sfătui.

Mordecai și Arthur au luat loc.

Dacă puteam demonstra, într-un proces, responsabilitatea acuzaților, jurații puteau începe să studieze problema daunelor. Același punct urma și în programul nostru. Rafter a încercat să supună atenției judecătorului același raport cu privire la curente actuale în acordarea de daune de către jurați. A vorbit despre cît valorau copiii morți în sistemul nostru de daune compensatorii. Dar a devenit curînd plicticos, cînd a început să discute istoricul angajărilor lui Lontae și pierderile estimative ale cîștigurilor ulterioare. A ajuns la aceeași

sumă, șapte sute șaptezeci de dolari, cea pe care o oferiseră cu o zi mai înainte și a prezentat-o pentru înregistrare.

— Dar nu e ultima dumneavoastră ofertă, domnule Rafter, nu-i așa? I-a întrebat DeOrio pe un ton provocator; spera cu siguranță ca aceasta să nu fie oferta lor finală.

— Nu, domnule, i-a răspuns Rafter.

— Domnule Green.

Mordecai s-a ridicat din nou în picioare.

— Respingem oferta lor, onorată instanță. Curente actuale nu mă impresionează. Singurul curent care mă interesează este în ce măsură pot convinge jurații să-mi acorde daune și, cu tot respectul pentru domnul Rafter, al naibii să fiu dacă nu va fi cu mult mai mult decît oferă dînșii.

Nimeni din cei prezenți în sală nu se îndoia de asta.

A prezentat argumente împotriva părerii lor, conform căreia un copil mort valora numai cincizeci de mii de dolari. A insistat asupra faptului că o estimare atît de modestă era rezultatul unei prejudecăți împotriva copiilor străzii, dacă se întîmpla să fie și negri. Gantry era singurul de la masa apărării care nu se agita în scaun.

— Aveți un fiu care învață la St. Alban's, nu-i așa, domnule Rafter? Ați accepta 50 000 pentru el?

Rafter se vîrise aproape, cu totul cu nasul în blocnotes.

— Pot convinge jurații, aici, în această sală, că micuții aceștia valorau cel puțin un milion fiecare, ca orice alt copil din colegiile din Virginia și Maryland.

Era o lovitură dură, pe care adversarii au simțit-o din plin. Nu se îndoia nimeni la ce fel de școli mergeau copiii lor.

Raportul lui Rafter nu prevedea nimic pentru durerea și suferința victimelor. Motivul era evident, chiar dacă nu fusese exprimat. Copiii muriseră în pace, inhalînd un gaz fără miros, pînă cînd trecuseră pe lumea cealaltă. Fără arsuri, răni sau vărsare de sînge.

Rafter a plătit scump pentru această omisiune. Mordecai s-a lansat într-o descriere detaliată a ultimelor ore de viața ale lui Lontae și a copiilor ei; umbletul după hrană și căldură; ninsoarea și frigul pătrunzător; spaima de a muri înghețați; eforturile de a se ghemui unii într-alții, groaza de a fi prinși în miezul viscolului, ca într-o cursă, cu motorul mașinii pornit, cu ochii pe indicatorul de combustibil.

A fost un spectacol magic, prezentat cu măiestria unui povestitor talentat. Ca unic jurat ce mă aflam, eram gata să-i ofer un cec în alb.

— Nu-mi vorbiți mie despre durere și suferință, spuse el printre dinți, către cei de la Drake & Sweeney. Habar nu aveți ce înseamnă.

Vorbea despre Lontae ca și cum ar fi cunoscut-o bine. Un copil care se născuse fără noroc și care făcuse toate greșelile previzibile. Dar, și ăsta era lucrul cel mai important, o mamă care își iubea copiii și care încerca, aproape cu disperare, să scape de sărăcie. Își înfruntase trecutul și viciile și se străduia să scape de ele, atunci cînd acuzații o aruncaseră din nou în stradă.

Discursul său era ca un torent, cînd fremătînd de indignare, cînd copleșit de rușine și vina. Nici o silabă în plus, nici un cuvînt inutil. Mordecai le oferea o doză extraordinară din ceea ce ar fi auzit jurații.

Arthur avea puterea de decizie asupra carnetului de cecuri și eram sigur că îi simte arsura în buzunar.

Mordecai a lăsat pentru final ce avea mai bun. S-a referit la scopul daunelor punitive — acela de a-i pedepsi pe cei care greșeau, de a da un exemplu pentru ca ei să nu mai păcătuiască. Se ridica împotriva răului produs de acuzați — oameni bogați, fără respect față de cei mai

puțin norocoși. "Sînt doar niște vagabonzi, tuna el. Să-i dăm afară!"

Lăcomia îi făcuse să ignore legea. O evacuare corectă ar fi durat cu cel puțin treizeci de zile mai mult. Asta ar fi pus capăt contractului cu serviciile poștale. După treizeci de zile, zăpezile grele ar fi luat sfîrșit; străzile ar fi fost ceva mai sigure.

Era un caz perfect pentru impunerea de daune punitive și Mordecai era aproape pe deplin convins că jurații ar fi fost de acord cu el. Eu așa credeam și, în acel moment, nici Arthur, nici Rafter sau oricare altul dintre avocații aflați acolo nu doreau să se confrunte cu Mordecai Green.

— Acceptăm o înțelegere pentru cinci milioane, a conchis acesta. Nici un ban mai puțin.

După discursul lui, s-a lăsat tăcerea. DeOrio și-o notat ceva, revenind apoi la agendă. Următorul punct înscris era problema dosarului.

— Sînteți în posesia lui? m-a întrebat judecătorul.

— Da, domnule.

— Sînteți de acord să-l dați înapoi?

— Da.

Mordecai a deschis o servietă uzată și a scos dosarul. L-a înmînat grefierului, care l-a dat mai departe, judecătorului.

S-au scurs zece minute lungi, timp în care, sub ochii noștri atent, DeOrio a răsfoit fiecare pagină în parte.

L-am surprins de cîteva ori pe Rafter holbîndu-se la mine. Cui îi păsa? El și ceilalți erau nerăbdători să pună mîna pe el.

Cînd judecătorul a terminat de studiat dosarul, s-a adresat apărării.

— Dosarul a fost returnat, domnule Jacobs. La celălalt capăt al holului a fost depusă o plîngere penală. Am vorbit cu judecătorul Kisner despre, asta. Ce doriți să faceți?

— Onorată instanță, dacă putem ajunge la o înțelegere în toate celelalte probleme, nu vom mai susține această acuzație.

— Cred că acest lucru este convenabil pentru dumneavoastră, nu-i așa, domnule Brock? m-a întrebat DeOrio.

Al naibii de convenabil.

— Da, domnule judecător.

— Să continuăm. Următorul punct este acuzația de încălcare a eticii, adusă de firma Drake & Sweeney împotriva lui Michael Brock. Domnule Jacobs, doriți să luați cuvîntul?

— Bineînțeles, onorată instanță.

Arthur a sărit în picioare și a prezentat o condamnare a greșelilor mele de etică. Nu a exagerat cu duritatea și nici nu a vorbit prea mult. Nu părea să-i facă plăcere să discute subiectul. Arthur era un as al avocaturii, format în alte timpuri, care nu numai că propovăduia etica, dar o și respecta. Nici el și nici firma nu mă puteau ierta pentru greșeala făcută, dar, la urma urmelor, fusesem unul de-al lor. Așa cum acțiunile lui Braden Chance avuseseră efecte asupra întregii firme, tot așa se întîmpla și cu incapacitatea mea de a menține anumite standarde.

A încheiat spunînd că eu nu trebuie să scap de pedeapsă pentru furtul dosarului. Fusesse o încălcare grosolană a datoriei față de un client, RiverOaks. Eu nu eram un delincvent și nu le era greu să renunțe la acuzația de furt calificat. Dar eram avocat și încă unul teribil de bun, recunoștea el și, ca atare, trebuia să-mi asum responsabilitatea faptelor mele.

Firma nu accepta, în nici un caz, să retragă plîngerea.

Discursul lui a fost bine argumentat, bine prezentat și m-a convins și pe mine. Tipii de la RiverOaks erau în mod special mulțumiți.

— Domnule Brock, mi s-a adresat DeOrio. Aveți ceva de zis?

Nu pregătisem nici un fel de observații, dar nu mă temeam să mă ridic în picioare și să spun ce simțeam. L-am privit pe Arthur drept în ochi și am început.

— Domnule Jăcobs, am avut întotdeauna mult respect pentru dumneavoastră și am și acum. Nu am nimic de spus în apărarea mea. Am greșit când am luat dosarul și mi-aș fi dorit de o mie de ori să nu fi făcut așa ceva. Căutam niște informații despre care știam că sînt ascunse, dar asta nu e o scuză, îmi cer iertare în fața dumneavoastră, a firmei și a clientului dumneavoastră, RiverOaks.

M-am așezat și nu i-am mai putut privi. Mordecai mi-a spus mai târziu că umilința mea a încălzit atmosfera cu cel puțin zece grade.

În acel moment, DeOrio a făcut un lucru foarte înțelept. A trecut la punctul următor — acțiunea care încă nu fusese depusă. Noi ne propuneam să prezentăm o plîngere în numele lui Marquis Deese și Kelvin Lam și să continuăm la fel cu toate persoanele evacuate pe care le puteam găsi. DeVon Hardy și Lontae Burton muriseră, așa că rămîneau cincisprezece reclamanți potențiali. Aceasta fusese promisiunea lui Mordecai, pe care o făcuse cunoscută judecătorului.

— Dacă vă recunoașteți responsabilitatea, domnule Jacobs, i-a spus onorabilul judecător, trebuie să discutăm despre daune. Cît oferiți pentru închiderea acestor cincisprezece cazuri?

Arthur s-a consultat în șoaptă cu Rafter și Malamud și i-a răspuns:

— Ei bine, onorată instanță, credem că acei oameni sînt lipsiți de adăpost de circa o lună. Dacă le oferim cîte cinci mii de dolari, își pot căuta alte locuințe, probabil mult mai bune.

— E puțin, a răspuns DeOrio. Domnule Green?

— E mult prea puțin, a fost de acord Mordecăi. Din nou, eu evaluez cazurile în funcție de ce ar putea face jurații. E vorba de aceiași acuzați, aceeași conduită incorectă, aceiași jurați. Pot foarte ușor să obțin cincizeci de mii în fiecare caz.

— Cu cît ați fi mulțumit?

— Cu douăzeci și cinci de mii.

— Cred că ar trebui să plătiți, i-a spus DeOrio lui Arthur. Nu e o sumă absurdă.

— Douăzeci și cinci de mii, fiecăruia dintre cei cincisprezece? a întrebat Arthur, pierzîndu-și calmul de obicei imperturbabil, în fața asaltului din cele două părți ale sălii de judecată.

— Exact.

A urmat o discuție aprinsă între cei patru reprezentanți ai firmei Drake & Sweeney; nici unul nu se lăsa mai prejos. Era clar că nu îi consultaseră pe avocații celorlalți doi acuzați. Era evident că firma avea să accepte suma pentru a se ajunge la un acord. Gantry era total indiferent; nu erau banii lui în joc. În ceea ce îi privea pe cei de la RiverOaks, avocații lor amenințaseră probabil cu un proces propriu, dacă nu se ajungea la o înțelegere.

— Vom plăti douăzeci și cinci de mii, a anunțat Arthur cu jumătate de glas și, din acel moment, trei sute șaptezeci și cinci de mii de dolari părăseau seifurile firmei Drake & Sweeney.

Înțelepciunea consta în modul în care se spargea gheața. DeOrio știa că îi poate forța să accepte pretențiile materiale mai mici. Când banii începeau să curgă, nu se mai puteau opri pînă la capăt.

În anul anterior, după plata salariului meu și a beneficiilor și punînd deoparte o treime din onorariile obținute de mine, pentru

cheltuieli suplimentare, circa patru sute de mii de dolari intraseră în buzunarele partenerilor. Iar eu nu eram decât unul dintre cei opt sute de avocați.

— Domnilor, trebuie să clarificăm două probleme. Prima este aceea a banilor — de ce sumă este nevoie pentru un acord în acest caz? A doua este problema acțiunii disciplinare împotriva domnului Brock. Se pare că una depinde de cealaltă. În astfel de întâlniri, acesta este momentul în care îmi place să am câte o discuție particulară cu fiecare dintre părți. Voi începe cu reclamantul. Domnule Green și domnule Brock, sînteți amabili să poftiți în biroul meu?

Grefierul ne-a însoțit pe holul din spatele sălii de judecată, apoi într-un splendid birou lambrizat în lemn, unde onorabilul și-a scos roba și a cerut ceai unei secretare. Ne-a oferit și nouă, dar l-am refuzat. Grefierul a închis ușa, lăsîndu-ne singuri cu DeOrio.

— Facem progrese, ne-a spus el. Trebuie să vă spun, domnule Brock, că plîngerea împotriva dumneavoastră, pentru încălcarea eticii profesionale, e o problemă. Înțelegeți cît de serioasă este?

— Cred că da.

Și-a pocnit încheieturile degetelor și a început să măsoare camera în lung și în lat.

— Am avut, aici în District, un avocat care a făcut aceeași nebunie acum șapte sau opt ani. A plecat de la firma la care lucra cu un teanc de materiale de cercetare care, în mod misterios, au ajuns într-o altă firmă unde, din întâmplare, i s-a oferit respectivului o slujbă frumușică. Nu-mi amintesc numele.

— Makovek, Brad Makovek, i-am spus eu.

— Exact. Ce s-a întîmplat cu el?

— A fost suspendat doi ani.

— Asta vor și ei de la dumneata.

— În nici un caz, domnule judecător, a intervenit Mordecai. Să fiu al naibii dacă acceptam o suspendare de doi ani.

— Cu cît ați fi de acord?

— Cu maximum șase luni. Și nu e negociabil. Ascuțați-mă pe mine, domnule judecător, tipii ăștia sînt speriați de moarte, știți foarte bine. De ce să acceptăm orice? Prefer să apărem în fața instanței.

— N-o să fie nici o instanță, i-a spus judecătorul apropiindu-se de mine și privindu-mă în ochi. Ați fi de acord cu o suspendare de șase luni? m-a întrebat el.

— Da, i-am răspuns. Dar vor trebui să plătească toți banii.

— Cît? l-a întrebat judecătorul pe Mordecai.

— Cinci milioane. Aș obține mai mult de la jurați.

DeOrio s-a îndreptat spre fereastră, gînditor, scărpinîndu-și obrazul.

— Eu zic că instanța v-ar da cinci milioane, a spus el, fără să se întoarcă.

— Eu zic că ne-ar da douăzeci.

— Cine primește banii? a întrebat judecătorul.

— Va fi un coșmar, a recunoscut Mordecai.

— Cît reprezintă onorariul avocaților?

— Douăzeci la sută. Din care jumătate se duce la o fundație din New York.

Judecătorul s-a răsucit brusc și a reînceput să umble de colo-colo, cu mâinile încleștate la ceafă.

— Șase luni e o pedeapsă prea blîndă, a spus el.

— Asta e tot ce oferim noi, a ripostat Mordecai.

— În regulă. Așteptați să vorbesc și cu ceilalți.

Discuția noastră privată cu DeOrio a durat mai puțin de cincisprezece minute. Cu băieții cei răi a fost nevoie de o oră. Bineînțeles, ei erau cei care dădeau banii.

Am băut câte o cola, așezați pe o bancă în holul aglomerat al clădirii, uitându-ne, fără să ne vorbim, la sutele de avocați care se perindau pe acolo, vînd clienții și dreptatea.

Ne-am plimbat pe culoare și i-am privit pe acuzații speriați, pe punctul de a fi aduși în fața tribunalului pentru tot felul de infracțiuni. Mordecai a stat puțin de vorbă cu niște avocați pe care îi cunoștea. Eu nu am recunoscut pe nimeni. Avocații de la firmele mari nu-și pierd timpul la Curtea Supremă.

Grefierul ne-a găsit și ne-a adus înapoi în sala de judecată, unde toți participanții reveniseră la locurile lor. Atmosfera era tensionată. DeOrio era agitat. Arthur și compania păreau epuizați. Am luat loc și l-am așteptat pe judecător să vorbească.

— Domnule Green, a început el, ne-am întîlnit cu avocații apărării. Iată cea mai bună ofertă din partea lor: suma de trei milioane de dolari și o suspendare de un an pentru domnul Brock.

Mordecai, care abia se așezase pe scaun, a sărit în sus.

— Atunci ne pierdem vremea, a anunțat el, luîndu-și servieta. Am sărit și eu, pornind în urmă lui.

— Vă rog să ne scuzați, onorată instanță, i-a spus el, dar avem alte lucruri mai importante de făcut.

Ne-am îndreptat spre culoarul dintre cele două rînduri de scaune.

— Sînteți liberi, a anunțat judecătorul, foarte nemulțumit.

Am părăsit sala de judecată în grabă.

38

Tocmai descuram portiera mașinii cînd telefonul celular a început să-mi țîrîie în buzunar. Era judecătorul DeOrio. Mordecai a izbucnit în rîs cînd m-a auzit spunînd: Da, domnule judecător, vom fi acolo în cinci minute. Am ajuns în zece, după ce ne-am oprit la toaletă la parter, am mers încet, pe scări și i-am lăsat suficient timp lui DeOrio ca să se ia la pumni cu acuzații.

Primul lucru pe care l-am observat cînd am intrat în sala a fost că Jack Bolling, unul dintre avocații firmei RiverOaks, își scosese haina, își suflecuse mînecele cămășii și se muta mai departe de avocații de la Drake & Sweeney. Mă îndoiam că îi luase la palme, dar părea foarte doritor și capabil să o facă.

Teribilul verdict la care visa Mordecai să fie dat tuturor celor trei pîrîți era aproape fapt împlinit. Evident, RiverOaks fusese suficient de îngrozită de întîlnirea pentru obținerea unui acord. Se făcuseră amenințări și, poate, compania hotărîse să participe și ea cu ceva bani. Nu aveam să aflăm niciodată.

Am ocolit banca juraților și m-am așezat lîngă Mordecai. Wilma Phelan plecase.

— Sîntem pe-aproape, ne-a anunțat judecătorul.

— Iar noi ne gîndim să ne retragem oferta, a declarat Mordecai, printr-una dintre exploziile sale verbale.

Nu discutasem nimic despre așa ceva; nici ceilalți avocați sau onorabilul judecător nu se așteptaseră la asta. Uimiți, au început să se

privească unii pe alții.

— Calmați-vă, îl rugă DeOrio.

— Vorbesc foarte serios, domnule judecător. Cu cât stau mai mult în această sală, cu atât sînt mai convins că acest simulacru trebuie dezvăluit unor jurați. Cît despre domnul Brock, fosta lui firmă poate insista cît dorește pe acuzațiile penale, ce mare scofală. Și-au luat dosarul înapoi. Brock nu are cazier. Numai Dumnezeu știe cîți traficanți de droguri și criminali are de judecat sistemul nostru; acuzarea lui ar deveni o glumă. Nu va merge la închisoare. Plîngerea la barou? O vom lăsa să-și urmeze cursul. Am să fac și eu una împotriva lui Braden Chance și poate chiar împotriva unora dintre avocații implicați în acest proces, ca să avem parte de un concurs ca pe vremuri, cu "cine scuipe mai departe". A arătat cu mîna spre Arthur și a continuat: Dacă mergeți la ziar, mergem și noi la ziar.

Centrul legal din strada 14 nu-și făcea probleme pentru ce se publica despre el. Dacă lui Gantry îi păsa, nu lăsa să se vadă. RiverOaks ar fi continuat să facă bani, în ciuda presei defavorabile. Dar Drake & Sweeney avea numai reputația sa de apărat pe piață.

Tirada lui Mordecai se ivise din senin, uluindu-i cu totul.

— Ați terminat? I-a întrebat DeOrio.

— Cred că da.

— Bine. Oferta urcă pînă la patru milioane.

— Dacă pot plăti patru milioane, sînt sigur că pot plăti și cinci, spuse Mordecai, arătînd din nou spre Drake & Sweeney.

Acest pîrît a realizat anul trecut onorarii în valoare de aproape șapte sute de milioane de dolari!

Făcu o pauză, pentru ca ecoul acelei cifre să străbată întreaga sală.

— Șapte sute de milioane numai anul trecut! a repetat el și a arătat apoi spre RiverOaks. Iar acest pîrît deține terenuri și bunuri imobiliare în valoare de trei sute cincizeci de milioane de dolari! Unde sînt jurații?

Cînd a tăcut, în sfîrșit, DeOrio l-a întrebat:

— Ați terminat?

— Nu, domnule judecător, a răspuns el și, într-o clipă, s-a calmat ca prin minune. Vom lua două milioane imediat — un milion ca onorarii, un milion pentru moștenitori. Restul de trei milioane va putea fi vărsat într-o perioadă de zece ani — trei sute de mii pe an, plus o dobîndă rezonabilă. Sînt sigur că pîrîții pot să-și permită să dea trei sute de mii pe an. S-ar putea să fie obligați să ridice chiriile și cota onorariilor pe oră, dar sînt sigur că se pricep la asta.

Un acord structural cu plata pe termen lung părea logic. Din cauza lipsei de stabilitate a moștenitorilor și a faptului că majoritatea dintre ei erau încă necunoscuți, banii aveau să fie păziți cu strictețe de Tribunal.

Ultimul atac al lui Mordecai fusese de-a dreptul strălucit. Se putea deja observa o relaxare considerabilă a spiritelor în cadrul grupului de la Drake & Sweeney. Le oferise o porțiță de scăpare.

Jack Bolling se apropie să se consulte cu ei. Avocații lui Gantry priveau și ascultau, dar erau aproape la fel de plictisiți ca și clientul lor.

— Așa se poate, anunță Arthur. Dar ne menținem poziția în legătură cu domnul Brock. Suspendare pe un an, sau nu facem nici un acord.

Brusc, începeam din nou să-l urăsc pe Arthur. Eram ultimul lor pion și, pentru a salva puțina demnitate pe care o mai aveau, se

chinuiau să stoarcă atît sînge din rană cît se putea.

Dar sârmanul Arthur nu negocia de pe o poziție de forță. Era disperat, și asta se vedea foarte bine.

— Ce mai contează? strigă Mordecai la el. Brock a fost de acord să sufere umilința renunțării la licență. Ce mai obțineți cu însă șase luni în plus? E absurd.

Cei doi reprezentanți corporativi de la RiverOaks suportaseră destul. Însăimîntați în mod natural de lumea tribunalelor, teama lor atinsese culmi noi după trei ore petrecute în preajma lui Mordecai. Nici o șansă să îndure și două săptămîni de proces. Clătinau, nemulțumiți, din cap, vorbindu-și în șoaptă.

Chiar și Tillman Gantry se săturase de tîrguiala lui Arthur. Cînd un acord era atît de aproape, trebuia să termine o dată, ce naiba!

Cu cîteva secunde mai devreme, Mordecai uriașe: Ce mai contează? Avea dreptate. Într-adevăr, nu mai conta, mai ales pentru un avocat al străzii ca mine, a cărui muncă și salariu și statut ar fi rămas, din fericire, nemarcate de suspendarea temporară.

M-am ridicat în picioare și, foarte politicos, am început:

— Onorată instanță, haideți să împărțim diferența în două. Noi am propus șase luni, dînșii doresc douăsprezece. Eu sînt de acord cu nouă.

M-am uitat la Barry Nuzzo în timp ce rosteam aceste cuvinte și el mi-a zîmbit sincer.

Dacă Arthur ar fi deschis gura în acel moment, s-ar fi ales cu un pumn. Toată lumea s-a calmat, inclusiv DeOrio.

— Atunci, avem un acord, a rostit el, fără să mai aștepte o confirmare de la acuzați.

Grefierul său extraordinar de eficient a bătut recordul la mașină și, în numai cîteva minute, ne-a oferit un Memorandum de o pagină. L-am semnat rapid și am plecat.

La birou nu ne aștepta nimeni cu șampanie. Sofia făcea ceea ce făcea de obicei. Abraham participa la o conferință despre problemele oamenilor străzii, la New York.

Dacă un birou de avocatură putea absorbi cinci sute de mii de dolari onorarii fără să se observe, acela era cu siguranță Centrul legal din strada 14. Mordecai își dorea computere și telefoane noi și, probabil, un nou sistem de încălzire. Cea mai mare parte din bani urmau să ajungă în bancă, așteptînd dobînda și vremuri mai grele. Era o asigurare frumușică și ea avea să ne asigure modestele salarii pe timp de cîtiva ani.

Dacă Mordecai era nemulțumit cumva pentru faptul că trebuia să trimită restul de cinci sute de mii trustului Cohen, ascundea cu succes acest sentiment. El nu era genul de om care să-și facă griji din cauza lucrurilor pe care nu le putea schimba. Biroul lui era plin de bătălii pe care putea să le câștige.

Era nevoie de cel puțin nouă luni de muncă grea pentru rezolvarea tuturor problemelor acordului Burton, și acolo aveam să-mi petrec eu cea mai mare parte a timpului. Trebuia să stabilim moștenitorii, să-i găsim, să tratăm cu ei din clipa în care ar fi înțeles că erau bani de luat. Lucrurile se puteau complica. De exemplu, era posibil ca trupurile lui Kito Spires, Temeko, Alonzo și Dante să fie exhumate, pentru a fi supuse unor teste ADN care să stabilească paternitatea. Dacă era într-adevăr tatăl lor, atunci era moștenitorul copiilor, care muriseră primii. Cum și el murise, moștenirea sa trebuia deschisă și

moștenitorii săi localizați.

Mama și frații lui Lontae puneau probleme grave. Ei continuau să aibă legături cu lumea străzii. Puteau fi eliberați condiționat în câțiva ani și puteau să-și facă apariția după partea lor de bani, cu intenții răzbunătoare.

Mai existau alte două proiecte de un interes special pentru Mordecai. Primul era un program pro bono, organizat pe vremuri de Centrul legal și la care se renunțase atunci când banii federali se evaporaseră. La nivelul maxim, programul beneficiase de ajutorul unui număr de o sută de avocați care lucrau câteva ore pe săptămână ca voluntari, pentru a-i ajuta pe oamenii străzii. M-a rugat să mă gândesc la revitalizarea lui. Îmi plăcea ideea; puteam ajunge la mai mulți oameni, puteam stabili mai multe contacte cu baroul și ne puteam lărgi aria de lucru, pentru colectarea de fonduri.

Acela era al doilea proiect. Sofia și Abraham erau incapabili să le ceară oamenilor bani într-un mod eficient. Mordecai putea face să-ți sară cămașa de pe tine, dar ura să cerșească. Eu eram tînărul alb cu minte strălucită care putea pătrunde și se putea amesteca în lumea profesioniștilor potriviți, pentru a-i convinge să facă donații anuale.

— Cu un plan bun, ai putea strînge două sute de mii pe an, mi-a spus el.

— Ce s-ar putea face cu ei?

— Am angaja vreo două secretare, vreo doi asistenți, poate chiar încă un avocat.

Ne aflam în camera din față, după plecarea Sofiei, privind cum se întunecă afară și Mordecai a început să viseze. Ducea dorul zilelor în care șapte avocați se ciocneau unul de altul la Centru. Fiecare zi era un haos, dar mica firmă a străzii reprezenta o forță. Ajuta mii de oameni fără adăpost. Politicieni și birocrați o respectau. Era o voce puternică, greu de ignorat.

— În ultimii cinci ani am intrat în declin, mi-a spus el. Și oamenii noștri suferă. Acesta e momentul nostru de glorie și trebuie să întoarcem situația în favoarea noastră.

Provocarea îmi revenea mie. Eu eram sîngele proaspăt, noul talent care putea revigora Centrul, ridicîndu-l la un nivel mai înalt. Puteam să-l fac să strălucească, prin prezența a zeci de voluntari. Puteam pune la punct un mecanism de colectare de fonduri, pentru a mă putea măsura cu oricare alt avocat. Ne puteam extinde, puteam chiar să scoatem scîndurile de la ferestrele de la etaj, pentru a umple clădirea cu avocați talentați.

Drepturile oamenilor străzii puteau fi protejate, dacă ajungeau pînă la noi. Iar vocea lor putea fi auzită prin noi.

39

Vineri, devreme, stăteam la biroul meu, văzîndu-mi fericit de treabă ca de obicei, în postura de avocat/asistent social, când firma Drake & Sweeney, în persoana lui Arthur Jacobs, mi-a apărut brusc în ușă. L-am salutat amabil și precaut, iar el s-a așezat pe unul dintre scaunele maronii. Nu dorea cafea. Nu dorea decît să stea de vorbă.

Arthur era necăjit. L-am ascultat, ca hipnotizat, pe bătrînul avocat.

Ultimele săptămîni fuseseră cele mai dificile din cariera sa profesională — în toți cei șaiszeci și șase de ani cît durase aceasta. Acordul nu îl liniștise prea mult. Firma își revenise la ritmul obișnuit,

după trecerea acelui hop, dar Arthur își pierduse somnul. Unul dintre partenerii lui comisesse o gravă eroare și, ca urmare, muriseră niște oameni nevinovați. Drake & Sweeney avea să rămână veșnic vinovată pentru moartea lui Lontae și a celor patru copii ai ei, indiferent câți bani ar fi plătit în cadrul acordului. Iar Arthur se îndoia că va putea trece vreodată peste asta.

Eram prea surprins ca să mai spun ceva, așa că îl ascultam. Mi-aș fi dorit să-l audă și Mordecai.

Arthur suferea și curînd a început să-mi fie milă de el. Avea optzeci de ani, se gîndea la pensionare de vreo doi, dar acum nu mai știa ce să facă. Era obosit să mai alerge după bani.

— Și nu mai am prea mulți ani de trăit, a recunoscut el.

Eu mă gîndeam că era foarte posibil ca Arthur să participe la înmormîntarea mea.

Era fascinat de Centrul nostru legal și i-am povestit cum ajunsese eu acolo. De cînd exista? m-a întrebat. Cîte persoane lucrau acolo? Ce surse de finanțare aveam? Cum funcționa Centrul?

Mi-a deschis o porțiță și eu am profitat. Cum în următoarele nouă luni nu puteam practica avocatura, Centrul stabilise ca eu să pun în funcțiune un nou program de voluntariat pro bono, cu avocați de la marile firme din oraș. Cum firma lui era, întîmplător, cea mai mare, mă gîndeam să încep de acolo. Voluntarii urmau să lucreze doar cîteva ore pe săptămînă, sub supravegherea mea. Astfel, puteam ajunge la mii de oameni ai străzii.

Arthur știa despre acest gen de programe; destul de vag, dar știa. Nu mai lucrase fără onorariu de douăzeci de ani, recunoștea cu tristețe. Era ceva normal pentru asociații tineri. Ce bine îmi aminteam eu lucrul acesta!

Dar îi plăcea ideea. De fapt, cu cît vorbeam mai mult despre asta, cu atît programul devenea mai amplu. După cîteva minute, mi-a vorbit deschis despre ideea de a le cere tuturor celor patru sute de avocați ai săi din D.C. să-și petreacă, săptămînal, cîteva ore pentru ajutorarea celor săraci. I se părea firesc.

— Te poți descurca cu patru sute de avocați? m-a întrebat.

— Bineînțeles, i-am răspuns, fără să am măcar idee despre cum să abordez o asemenea sarcină. Dar idei noi îmi veneau cu rapiditate în minte. Voi avea, totuși, nevoie de ajutor, am adăugat.

— Ce fel de ajutor? m-a întrebat el.

— Ce-ar fi ca Drake & Sweeney să aibă un coordonator pro bono, angajat permanent? Persoana respectivă ar conlucra strîns cu mine, în toate aspectele legale privitoare la oamenii străzii. Ca să fiu sincer, cu patru sute de avocați, vom avea nevoie de cineva care să lucreze la voi.

A reflectat la vorbele mele. Totul era nou pentru el și totul suna bine. Am insistat.

— Și eu cunosc exact persoana potrivită pentru asta, i-am spus. Nu trebuie să fie avocat. Un asistent bun se poate descurca.

— Cine? m-a întrebat.

— Numele de Hector Palma vă spune ceva?

— Vag.

— Lucrează la filiala din Chicago, dar e din Washington. Era subalternul lui Braden Chance și a fost dat la o parte.

Ochii lui Arthur s-au îngustat puțin; încerca să-și amintească. Nu eram sigur cît de multe știe, dar nu mă îndoiam de onestitatea lui. Părea să fie profund mulțumit de această purificare a propriului său suflet.

— Dat la o parte?

— Da, chiar așa. Locuia în Bethesda pînă acum două săptămîni și, brusc, s-a mutat de acolo în miez de noapte. Un transfer rapid la Chicago. Cunoștea totul despre evacuări și bănuiesc că Chance dorea să-l ascundă.

Eram grijuliu. Nu aveam de gînd să încalc acordul de confidențialitate cu Hector.

Nici nu trebuia. Ca de obicei, Arthur citea printre rînduri.

— E din District?

— Da, ca și soția lui. Au patru copii. Sînt sigur că ar fi fericit să se întoarcă aici.

— Îl interesează ajutorarea oamenilor străzii? m-a întrebat Arthur.

— Ce-ar fi să-l întrebați?

— Așa am să fac. E o idee excelentă.

Dacă Arthur dorea ca Hector Palma să se întoarcă la Washington pentru a pune sub control pasiunea proaspăt dobîndită a firmei pentru legislația oamenilor străzii, treaba se putea rezolva în mai puțin de o săptămînă.

Programul prindea formă sub ochii noștri. Fiecare avocat al firmei Drake & Sweeney urma să se ocupe de un caz pe săptămînă. Asociații mai tineri se puteau ocupa de primiri, sub supravegherea mea și, după ce cazurile ajungeau la firmă, urma ca ele să fie transmise celorlalți avocați de către Hector Palma. Unele cazuri se puteau rezolva în cincisprezece minute, altele în cîteva ore pe lună, i-am explicat. Nici o problemă, mi-a spus Arthur.

Aproape că îmi era milă de politicieni, birocrați și funcționari, la gîndul că patru sute de avocați de la Drake & Sweeney vor fi cuprinși brusc de fervoare pentru protecția drepturilor oamenilor străzii.

Arthur a rămas în biroul meu aproape două ore, cerîndu-și scuze cînd și-a dat seama că abuzase de atît de mult din timpul meu. Dar la plecare a fost mult mai fericit. Se întorcea la birou cu un nou scop; avea o misiune în viață. L-am condus la mașină și, imediat după aceea, am alergat să-i povestesc lui Mordecai.

Unchiul lui Megan avea o casă pe malul lacului Delaware, în apropiere de insula Fenwick, spre Maryland. Megan spunea că e o casă veche, ciudată, cu etaj și o verandă mare, aproape pînă la ocean; avea trei dormitoare și era perfectă pentru o evadare la sfîrșit de săptămînă. Era mijlocul lui martie, frigul încă nu trecuse și puteam sta lîngă foc, să citim cîte o carte.

A accentuat ușor partea despre cele trei dormitoare, care însemna că există loc destul pentru ca fiecare dintre noi să aibă parte de intimitate, fără ca lucrurile să se complice prea mult. Știa că încă nu m-am refăcut după primă mea căsnicie și, după două săptămîni de curte precaută, ajunseserăm amîndoi la concluzia că nu puteam grăbi lucrurile. Dar mai era un motiv pentru care amintise de cele trei dormitoare.

Am plecat din Washington vineri după-amiază. Eu eram la volan. Megan îmi arăta drumul. Iar Ruby ronțăia fursecuri pe bancheta din spate, uimită de perspectiva de a-și petrece cîteva zile în afara orașului, departe de străzi, pe plajă, fără droguri și fără alcool.

Joi seara nu se drogase. Cu cele trei zile petrecute cu noi, făceau patru. Luni seara intenționeam să o cazăm la Easterwood, un mic centru de dezintoxicare pentru femei din apropiere de East Capitol. Mordecai făcuse puternice presiuni asupra cuiva de acolo și Ruby

urma să primească o cameră mică, cu un pat cald, cel puțin pentru nouăzeci de zile.

Înainte de a ieși din oraș, făcuse un duș la Naomi's și se schimbase cu haine noi. Megan îi verificase toate hainele și poșeta, în căutare de droguri. Nu găsisese nimic. Era o imixtiune în intimitatea lui Ruby, dar în cazul drogaților lucrurile stau cu totul altfel.

La asfințit, am găsit și casa. Mordecai o folosea o dată sau de două ori pe an. Cheia se afla sub covorașul de la intrare.

Eu am primit dormitorul de la parter, pe care Ruby îl considera ciudat. Celelalte două dormitoare se aflau la etaj și Megan dorea să stea aproape de Ruby în timpul nopții.

Sîmbătă a plouat — o aversă rece, însoțită de vînt, venită dinspre mare. Stăteam singur pe veranda din față, balansîndu-mă ușor într-un leagăn, învelit cu o pătură groasă, pierdut într-o lume de vis și ascultînd valurile care se spărgeau undeva, dedesubt. Ușa de la intrare s-a închis, rețeaua metalică a pocnit în spatele ei și Megan s-a îndreptat spre leagăn. A ridicat pătura și s-a strecurat lîngă mine. Am ținut-o strîns în brațe; dacă n-aș fi făcut așa, ar fi căzut pe verandă.

Nici nu-mi era greu să o țin.

— Unde e clienta noastră? am întrebat-o.

— Se uită la televizor.

O rafală de vînt ne-a lovit drept în față și ne-am strîns mai aproape unul de altul. Lanțurile leagănului au scîrțîit mai tare, apoi au încetat cînd nu ne-am mai mișcat. Priveam norii învolburați deasupra apei. Timpul nu mai avea importanță.

— La ce te gîndești? m-a întrebat ea în șoaptă.

La totul și la nimic. Departe de, oraș, puteam privi în urmă pentru prima dată, încercînd să înțeleg. Cu treizeci și două de zile înainte eram însurat cu altcineva, locuiam într-o altă casă, lucram la altă firmă și nici nu o cunoșteam pe femeia pe care acum o țineam în brațe. Cum era posibil ca viața să se schimbe atît de profund într-o singură lună?

Nu îndrăzneam să mă gîndesc la viitor; trecutul încă nu se încheiase.

— -----